ATLAS COPCO
Årsredovisning 2017

Atlas Copco

Atlas Copco tror på ...

... att leverera innovativa produkter, tillförlitlig service samt lönsam tillväxt och att samtidigt vara ett ansvarsfullt företag. Årsredovisningen speglar Atlas Copcos uppdrag att skapa hållbar, lönsam utveckling och integrerar information om ekonomi, hållbarhet och bolagsstyrning för att beskriva Atlas Copco på ett övergripande och sammanhängande sätt.

INNEHÅLL

	Atlas Copco-gruppen	Omslagets insida
	VD och koncernchef	2
●	***DET HÄR ÄR ATLAS COPCO***	6
	Avsnittet innehåller information om Atlas Copcos vision, uppdrag, strategi, struktur och styrning, hur vi gör affärer och skapar värde för alla intressenter.	
●	***ÅRET I SAMMANDRAG*** *Förvaltningsberättelse*	
	Avsnittet beskriver Atlas Copcos prestationer och resultat under året.	14
●	Kompressorteknik	24
●	Vakuumteknik	27
●	Industriteknik	30
●	Gruv- och bergbrytningsteknik	33
●	Energiteknik	36
● ●	Innovation	39
● ●	Medarbetare	44
●	Samhälle och miljö	47
●	Risker, riskhantering och möjligheter	52
	Atlas Copco-aktien	56
●	Koncernens styrning	58
	VÅRT FINANSIELLA RESULTAT	
●	Finansiella rapporter (Atlas Copco-gruppen)	68
●	Noter (Atlas Copco-gruppen)	73
●	Finansiella rapporter (Moderbolaget)	115
●	Noter (Moderbolaget)	117
●	Styrelsens underskrifter	129
	Revisionsberättelse	130
	Finansiella definitioner	133
●	Hållbarhetsnoter (Atlas Copco-gruppen)	134
	Revisors rapport över översiktlig granskning av Atlas Copco AB:s hållbarhetsredovisning	143
	Fem år i sammandrag	144
	Kontaktuppgifter	145

● MARKERAT MED BLÅTT

Den reviderade årsredovisningen och koncernredovisningen finns på sidorna 14–46, 52–55 och 58–129. Bolagsstyrningsrapporten som granskats av revisorerna finns på sidorna 58–67.

● MARKERAT MED GRÖNT

Hållbarhetsinformationen som har granskats översiktligt av revisorerna finns på sidorna 10–13, 39–51 och 134–142.

OMSLAGSBILDEN

Bilden visar en installation av två av Atlas Copcos senaste innovationer.

Den nya energisparande serien av oljefria skruvkompressorer, Z VSD+ som integrerar ett nytt drivsystem och förlängda service-intervall. Detta syftar till att minska kunders energi- och underhållskostnader betydligt. Även en ny lufttork som tar roterande trumtorksteknologi till en ny prestandanivå med garanterad daggpunkt för att säkra kunders produktivitet.

GRI G4-RIKTLINJER OCH EXTERN GRANSKNING

Atlas Copco redovisar hållbarhet för 2017 enligt GRI G4, Global Reporting Initiatives riktlinjer för hållbarhetsrapportering, på Core-nivå. Deloitte har översiktligt granskat och bestyrkt denna nivå, se sidan 143. Ytterligare information och ett detaljerat GRI-index finns på: www.atlascopcogroup.com

Hållbarhetsredovisningen 2017 är framtagen i enlighet med årsredovisningslagen, ÅRL.

NOTERA

Beloppen som presenteras är i MSEK om inte annat anges och siffror inom parentes avser föregående år. De siffror som presenteras i rapporten hänvisar till kvarvarande verksamheter om inte annat anges.

FRAMÅTBLICKANDE UTTALANDEN

Vissa uttalanden i denna rapport är framåtblickande och det faktiska utfallet kan bli väsentligt annorlunda. Förutom de faktorer som särskilt kommenteras kan det faktiska utfallet i väsentlig grad komma att påverkas av andra faktorer som till exempel konjunktureffekter, valutakurs- och räntefluktuationer, politiska risker, inverkan av konkurrerande produkter och deras prissättning, produktutveckling, kommersiella och tekniska svårigheter, leverantörsstörningar och stora kundförluster.

Atlas Copco AB är ett publikt bolag. Atlas Copco AB och dess dotterbolag benämns ibland Atlas Copco-gruppen, Gruppen, koncernen eller Atlas Copco. Även Atlas Copco AB kallas ibland Atlas Copco. Med varje hänvisning till styrelsen menas styrelsen för Atlas Copco AB.

Välkommen till Atlas

En decentraliserad koncern med 5 affärsområden

ATLAS COPCO-GRUPPEN

Orderingång, MSEK
Intäkter, MSEK
Rörelsemarginal, %

ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

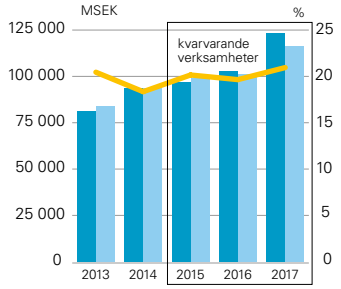

INTÄKTER PER REGION BY REGION (GRUPPEN)

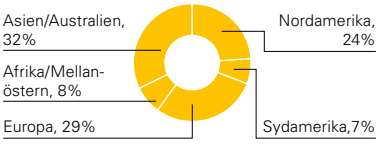

ANDEL AV INTÄKTER (GRUPPEN)

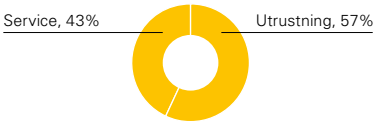

ORDERINGÅNG PER KUNDKATEGORI (GRUPPEN)

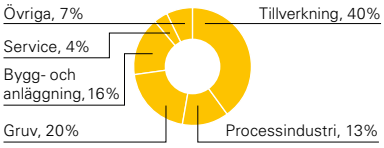

KOMPRESSORTEKNIK

Sidan 24

Intäkter 2017:
MSEK 38 768

Affärsområdet Kompressorteknik erbjuder lösningar för komprimering av luft; industrikompressorer, gas- och processkompressorer och expansionsturbiner, utrustning för luft- och gasbehandling samt styrsystem för tryckluft. Affärsområdet har ett globalt servicenätverk och bedriver utveckling för hållbar produktivitet inom tillverknings-, olje-, gas- och processindustrierna. De viktigaste enheterna för produktutveckling och tillverkning ligger i Belgien, USA, Kina, Indien, Tyskland och Italien.

ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

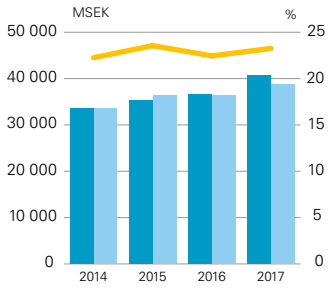

INTÄKTER PER REGION

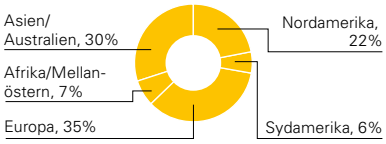

ANDEL AV INTÄKTER

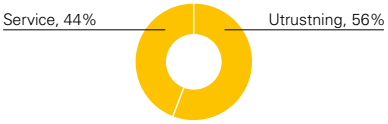

ORDERINGÅNG PER KUNDKATEGORI

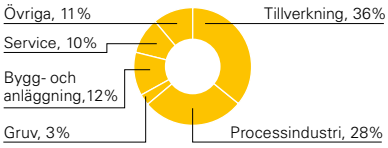

VAKUUMTEKNIK

Sidan 27

Intäkter 2017:
MSEK 19 582

Affärsområdet Vakuumteknik erbjuder vakuumprodukter, reningssystem, ventiler och relaterade produkter. De viktigaste marknaderna är halvledare och vetenskapliga instrument, samt ett brett utbud av industrisegment inklusive kemiska processindustrier, livsmedelsförpackning och pappershantering. Affärsområdet har ett globalt servicenätverk och bedriver utveckling för hållbar produktivitet i syfte att ytterligare förbättra kundernas prestanda. De viktigaste enheterna för produktutveckling och tillverkning ligger i Storbritannien, Tjeckien, Tyskland, Sydkorea, Kina och Japan.

ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

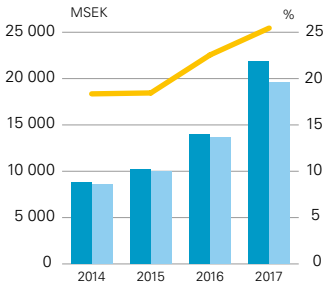

INTÄKTER PER REGION

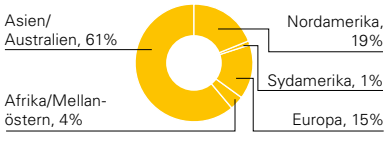

ANDEL AV INTÄKTER

ORDERINGÅNG PER KUNDKATEGORI

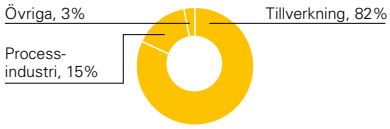

Copco-gruppen

INDUSTRITEKNIK
Sidan 30

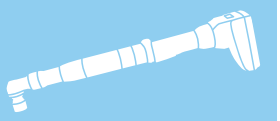

Intäkter 2017:
MSEK 16 377

Affärsområdet Industriteknik erbjuder industriverktyg, monteringssystem, produkter för kvalitetssäkring, mjukvaror och service genom ett globalt nätverk. Affärsområdet bedriver utveckling för hållbar produktivitet för kunder inom fordons- och verkstadsindustrierna, underhåll och fordonsservice. De viktigaste enheterna för produktutveckling och tillverkning ligger i Sverige, Ungern, USA, Storbritannien, Frankrike och Japan.

ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

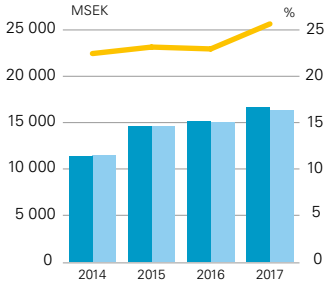

INTÄKTER PER REGION

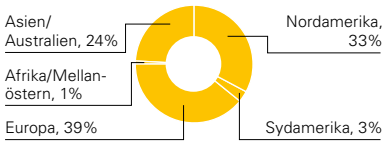

ANDEL AV INTÄKTER

ORDERINGÅNG PER KUNDKATEGORI

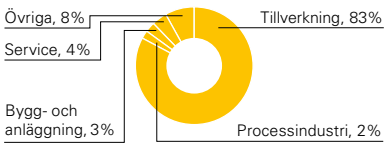

GRUV- OCH BERGBRYTNINGSTEKNIK
Sidan 33

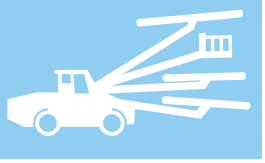

Intäkter 2017:
MSEK 29 166

Affärsområdet Gruv- och bergbrytningsteknik erbjuder utrustning för borrning och bergbrytning, ett komplett sortiment av tillhörande förbrukningsvaror samt service genom ett globalt nätverk. Affärsområdet bedriver utveckling för hållbar produktivitet i gruvor och dagbrott, infrastruktur, anläggningsarbeten, brunnsborrning samt markarbeten. De viktigaste enheterna för produktutveckling och tillverkning ligger i Sverige, USA, Kanada, Kina och Indien.

ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

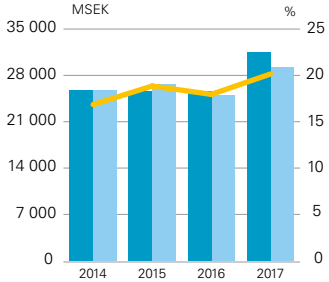

INTÄKTER PER REGION

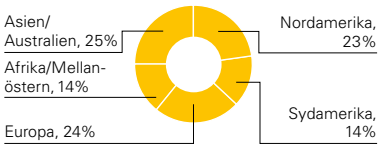

ANDEL AV INTÄKTER

ORDERINGÅNG PER KUNDKATEGORI

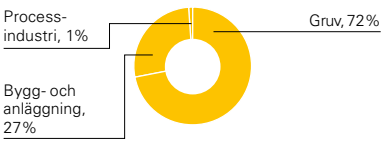

ENERGITEKNIK
Sidan 36

Intäkter 2017:
MSEK 13 246

Affärsområdet Energiteknik erbjuder lösningar för luft, energi och flöde genom produkter som portabla kompressorer, pumpar, ljustorn och generatorer, såväl som många kompletterande produkter. Affärsområdet erbjuder även specialiserad uthyrning av utrustning och tillhandahåller service genom ett globalt nätverk. Energiteknik bedriver utveckling för hållbar produktivitet inom flera industrier inklusive anläggning, tillverkning, olja och gas och prospekteringsborrning. Affärsområdets huvudkontor ligger i Belgien. De viktigaste enheterna för produktutveckling och tillverkning ligger i Europa, Asien, Sydamerika och Nordamerika.

ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

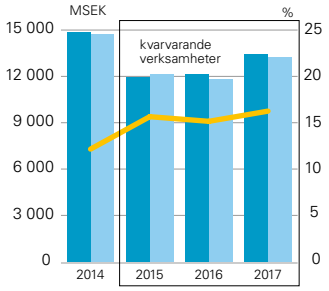

INTÄKTER PER REGION

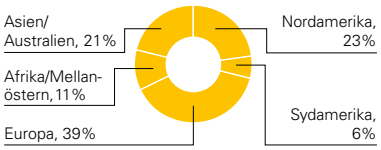

ANDEL AV INTÄKTER

ORDERINGÅNG PER KUNDKATEGORI

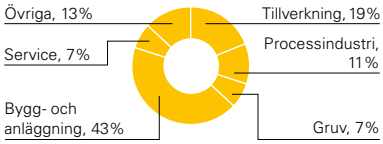

Atlas Copco 2017

Atlas Copco är en världsledande leverantör av hållbara produktivitetslösningar. Gruppen erbjuder innovativa kompressorer, vakuumlösningar och luftbehandlingssystem, anläggnings- och gruvutrustning, industriverktyg och monteringssystem. Atlas Copco utvecklar produkter och service med fokus på produktivitet, energieffektivitet och ergonomi. Företaget grundades 1873, har sitt huvudkontor i Stockholm och kunder i över 180 länder. Under 2017 hade Atlas Copco en omsättning på 116 miljarder kronor och mer än 45 000 medarbetare.

Under 2017 föreslog styrelsen att knoppa av i huvudsak affärsområdet Gruv- och bergbrytningsteknik under namnet Epiroc.

För mer information se sidan 16.

ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

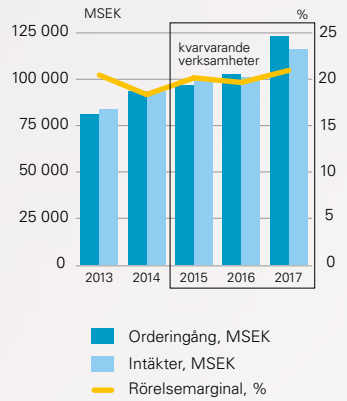

OPERATIVT KASSAFLÖDE OCH AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL*

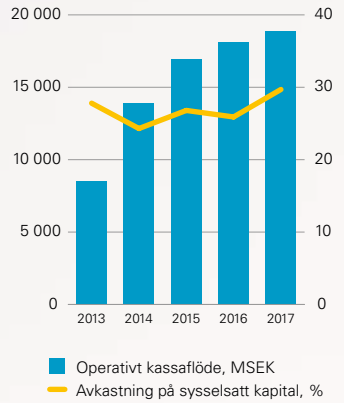

UTDELNING/RESULTAT PER AKTIE, GENOMSNITT*

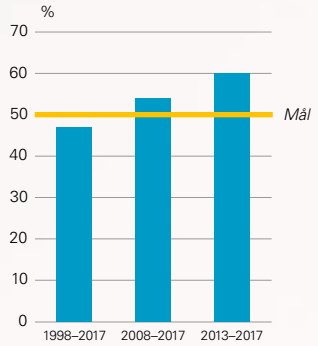

* Inklusive avvecklade verksamheter

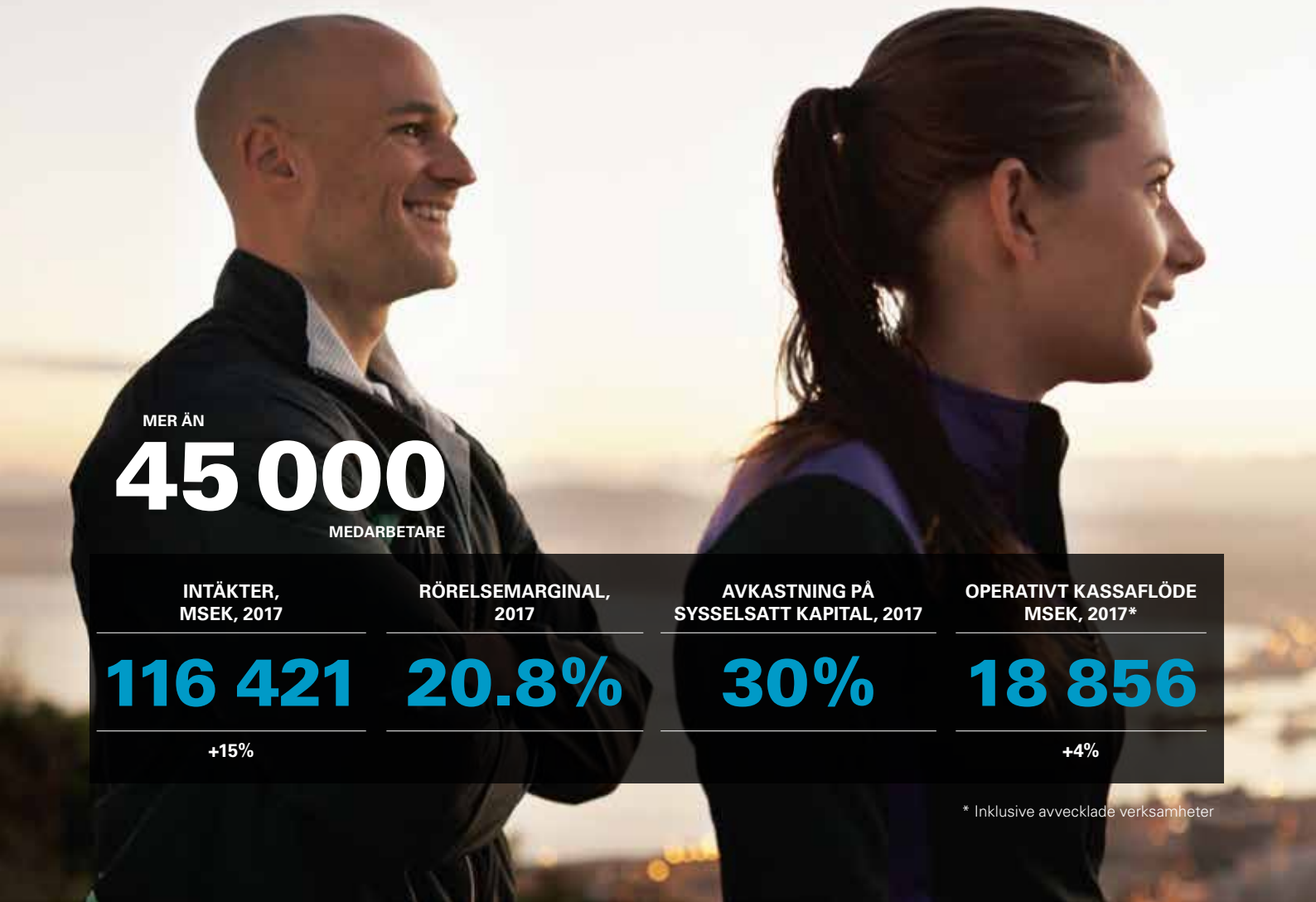

MER ÄN

45 000

MEDARBETARE

INTÄKTER, MSEK, 2017	RÖRELSEMARGINAL, 2017	AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL, 2017	OPERATIVT KASSAFLÖDE MSEK, 2017*
116 421	**20.8%**	**30%**	**18 856**
+15%			+4%

* Inklusive avvecklade verksamheter

Ett rekordår med vinnande lag

Atlas Copco uppnådde en rekordhög vinst och orderingång under 2017 då alla våra fem affärsområden växte. Starkt fokus på kunder och en grundlig förståelse för deras applikationer och behov stödde tillväxten. Dessutom var affärsklimatet 2017 mer gynnsamt jämfört med föregående år. Tack vare våra innovativa och engagerade lag kunde vi lansera hållbara produkter och tjänster som ökar kundernas produktivitet, energieffektivitet och säkerhet. För att maximera kundvärdet digitaliserade vi våra processer ytterligare, vilket gör oss snabbare och smidigare.

Tillväxt på alla fronter

Atlas Copcos uppdrag är att leverera hållbar lönsam tillväxt. Det innebär att vi expanderar vår verksamhet på ett sätt som kommer att hjälpa oss att prestera långsiktigt inom tre områden: finansiellt, miljömässigt och socialt. Att integrera detta tillvägagångssätt i allt vi gör hjälper oss att vara konkurrenskraftiga och framgångsrika.

Under 2017 ökade orderingången i samtliga större geografiska regioner. Branscher som fordonsindustrin, anläggningsmaskiner och tillverkningsindustrin generellt visade stark efterfrågan på våra kompressorer, kraftutrustning, industriverktyg och monteringssystem. Gruvmarknaden förbättrades väsentligt eftersom gruvbolagen åter började investera i ny utrustning och den globala efterfrågan på mineraler ökade. Vi gynnades också av den växande trenden mot automatisering och digitalisering i gruvor.

Störst tillväxt noterades inom Vakuumteknik, det nya affärsområdet sedan 2017. En viktig drivkraft är människors ökande användning av data. Detta kräver fler halvledare, vilket i sin tur ökar behovet av vakuumpumpar och reningssystem – områden där vi är marknadsledande. Atlas Copco erbjuder kunderna de mest produktiva och energieffektiva vakuumlösningarna.

Vår serviceverksamhet fortsatte att växa, och svarade för cirka 43% av intäkterna. Våra närmare 14 500 servicetekniker ute på fältet säkerställer optimal maskinprestanda och att vi har god insikt om kundernas behov. Kunskap som inhämtas från serviceverksamheten förs vidare till våra forsknings- och utvecklingsingenjörer, som kontinuerligt uppfinner nya lösningar som ökar kundvärdet.

> Atlas Copco har alltid varit och fortsätter att vara banbrytande.

Hållbar produktivitet

Vår största miljöpåverkan är när vår utrustning används hos kund. Därför är det högsta prioritet att fortsätta lansera energieffektiva produkter i hög takt.

Under året ökade vi vårt redan starka fokus på hållbara lösningar. Det är inte bara etiskt rätt att arbeta för en bättre miljö – liksom för mänskliga rättigheter, förbättrade arbetsförhållanden och mot korruption – det är också bra för affärerna. Våra affärspartner vet att Atlas Copco står för rena transaktioner. Våra kunder vet att de får produkter av högsta kvalitet som gynnar miljön och dessutom förbättrar produktiviteten. Alla våra medarbetare delar dessa kärnvärden.

Klimatet är nyckeln till allas framtid, och vi vill vara med och hitta lösningar som bidrar till minskade koldioxidutsläpp. Ett exempel är våra monteringslösningar som gör det möjligt för biltillverkare att bygga lättare och mer bränsleeffektiva fordon. Faktum är att Atlas Copcos verktyg används vid monteringen av tre av fyra bilar världen över. Vi är också en ledande leverantör av batteridrivna, utsläppsfria fordon för underjordsgruvor. Genom att använda dessa istället för traditionella dieseldrivna fordon blir gruvorna renare samtidigt som kunderna gör betydande besparingar.

Oavsett om det gäller kompressorer, vakuumpumpar, åtdragningsverktyg, gruvtruckar eller kraftgeneratorer är det tydligt att ju mer våra miljövänligare och mer energieffektiva produkter och service används istället för produkter och service med högre miljöbelastning, desto bättre är det för kunderna och för planeten.

Högre produktionsvolymer och kunders krav på snabba transporter gjorde att leveranser med flyg ökade under 2017. Det gjorde att koldioxidutsläpp från transporter ökade.

Innovation finns i våra gener

Atlas Copco har alltid varit och fortsätter att vara banbrytande. Att utveckla lösningar som ökar kunders produktivitet och energieffektivitet samt operatörssäkerhet och ergonomi är en del av vårt DNA. Vi arbetar hårt för att förstå våra kunders behov, och deras kunders behov – helst innan de själva gör det. Våra forsknings- och utvecklingsingenjörer bedriver endast aktiviteter som kunden finner riktigt värdefulla – och är villig att betala för. Allt fler av dessa ingenjörer arbetar med mjukvaruutveckling för att möjliggöra ökad maskinprestanda, uppkoppling och hastighet. Vi har cirka 6 400 patent globalt som representerar ungefär 2 100 uppfinningar, vilket visar att vi kontinuerligt sätter nya industristandarder.

Några av de prestandahöjande produkter vi lanserade 2017 är oljeinsprutade

> För att maximera kundvärdet digitaliserade vi våra processer ytterligare, vilket gjorde oss snabbare och smidigare.

> Digitalisering har varit på vår agenda i många år och arbetet intensifieras nu.

skruvkompressorer för många slags industriapplikationer, en turbopump för beläggningsapplikationer som används vid tillverkning av produkter som mobiltelefonskärmar, programvara som förebygger fel inom monteringsapplikationer, en ny generation mekaniska borrsystem för hårda bergarter, och LED-drivna ljustorn.

För att lyfta fram hur viktig innovation är för Atlas Copco presenterar vi årligen John Munck-priset för stora tekniska innovationer. Under 2017 delades priset ut till två av våra ingenjörer som utvecklat ett handhållet, tryckluftsdrivet spett som halverar energiförbrukningen samtidigt som det är lättare och mer ergonomiskt. Spettet har mottagits väl av kunder, som drar nytta av lägre bränslekostnader, minskade utsläpp, högre produktivitet och en förbättrad operatörsmiljö.

Ibland stärker vi vår kompetens genom förvärv eller partnerskap. Under 2017 tog vi på detta sätt ett stort steg framåt inom gruvintelligens genom förvärvet av 34% av svenska Mobilaris MCE. Bolagets avancerade mjukvarulösningar ökar produktiviten och säkerheten genom positionering i realtid och statusinformation om fordon, utrustning och personal.

Digitalisering gör skillnad

Digitalisering har varit på vår agenda i många år, och arbetet intensifieras nu. Digitaliseringen ändrar spelreglerna, och vi arbetar med att integrera dess möjligheter i alla våra processer för att ligga i framkant: inom forskning och utveckling, produktion, logistik, försäljning, marknadsföring och hur kunderna använder produkterna och tjänsterna.

Datadriven service är ett fokusområde för alla våra verksamheter. Ett exempel är dataövervakningssystemet SmartLink för kompressorer. Mer än 85 000 av våra kompressorer är nu uppkopplade globalt, vilket möjliggör för oss att kontinuerligt övervaka maskinernas status och utföra förebyggande service. Detta säkrar optimal maskinprestanda och gynnar kunderna, miljön och oss.

Mats Rahmström

NATIONALITET: Svensk

FÖDD: 1965

ÅR MED ATLAS COPCO: 30

SENASTE BEFATTNING: Chef för affärsområdet Industriteknik

FAMILJ: Fru och son

TYCKER OM PÅ FRITIDEN: Paddeltennis, vandring, musik och att tillbringa tid med familjen.

SENAST LÄSTA BOK: En fascinerande biografi över Winston Churchill, om hans liv och ledarskap.

Vårt system Smart Connected Assembly är det nya och stora inom intelligent tillverkning. Det är ett nätverkssystem som kopplar samman monteringsverktyg och processer. Resultatet blir högre produktivitet och lägre kostnad för industrikunder som till exempel fordonstillverkare.

Passionerade medarbetare

Vårt starka resultat är bara möjligt tack vare våra medarbetare. Under mitt första år som VD och koncernchef besökte jag flera av våra lokala verksamheter och kunder världen över. Överallt möttes jag av verkligt innovativa, passionerade och engagerade människor.

Atlas Copco ger alla medarbetare tydliga uppdrag och ansvar, och ett stort utrymme att agera. Medarbetare känner sig motiverade när de vet att de kan utveckla sin kompetens och växa inom företaget. Vår decentraliserade organisationsstruktur är en nyckel till vår framgång. Vi anförtror åt våra medarbetare att fatta beslut, vilket gör oss snabbare i att stödja våra kunder. Vidare är vi transparenta och delar starka värderingar. Dessa egenskaper är svåra att kopiera och skiljer oss från andra bolag.

Vår globala interna jobbmarknad gör det lättare för alla anställda att hitta nya utmaningar. Mer än 85 % av våra chefer är internt rekryterade, vilket säkrar att vår starka kultur lever vidare. Med anställda i cirka 90 länder vet vi att mångfald är en tillgång, oavsett om det gäller nationalitet, kön, ålder eller utbildning. Till exempel representerar våra 459 mest seniora chefer 53 nationaliteter. Under 2017 var andelen kvinnliga anställda 18 % medan kvinnor representerade 22 % av Gruppens nyanställda och 31 % av nyutexaminerade nyanställda. Vi vill använda hela talangpoolen och fortsätta vårt arbete för en jämnare könsfördelning.

Uppdelning av Gruppen

I början av 2017 tog styrelsen det första steget för att dela Gruppen i två bolag – Atlas Copco, fokuserat på industrikunder, och Epiroc, fokuserat på kunder inom segmenten gruva, infrastruktur och råvaror. Båda bolagen är globala ledare i sina respektive områden men de skiljer sig åt när det gäller vad som driver efterfrågan samt efterfrågemönstret. Uppdelningen, som måste godkännas av aktieägarna vid bolagsstämman den 24 april 2018, kommer att stärka Atlas Copcos och Epirocs förmågor att skapa värde för sina respektive kunder, expandera verksamheterna och attrahera talanger.

Starkt rustat för framtiden

Atlas Copco står starkt rustat för framtiden. Vi är i framkant inom innovation, vi har passionerade och talangfulla medarbetare och skapar ytterligare värde genom digitalisering. Vi är inriktade på att växa i rätt marknadssegment. Stora globala trender kommer att gynna oss på lång sikt. Det handlar om den ökande användningen av data och kundernas strävan efter högre produktivitet och energieffektivitet, såväl som befolkningstillväxt och urbanisering vilket kräver stora infrastrukturinvesteringar.

Det var en stor ära för mig att ta över som Atlas Copcos tolfte VD och koncernchef sedan bolaget grundades 1873. Jag vill tacka Ronnie Leten, min företrädare som ledde Gruppen framgångsrikt under åtta år, och även våra kunder, aktieägare, styrelsen, anställda och andra intressenter som är en del av vår framgång. Tack.

Mats Rahmström
VD och koncernchef
Stockholm den 26 januari 2018

Det här är Atlas Copco

Atlas Copco är en världsledande leverantör av hållbara produktivitetslösningar. Gruppen erbjuder kunder innovativa kompressorer, vakuumlösningar och luftbehandlingssystem, anläggnings- och gruvutrusning, industriverktyg och monteringssystem. Atlas Copco utvecklar produkter och service med fokus på produktivitet, energieffektivitet, säkerhet och ergonomi.

Vision och strategi

Atlas Copco-gruppens vision är att vara First in Mind—First in Choice® för sina kunder och andra huvudsakliga intressenter. Det innebär att vara det bolag som kunder och andra målgrupper tänker på först och sedan också väljer.

Uppdraget är att uppnå en hållbar, lönsam utveckling. Hållbarhet spelar en central roll i Atlas Copcos vision och är en viktig del av Gruppens uppdrag.

En integrerad hållbarhetsstrategi, med stöd av ambitiösa mål, hjälper företaget att leverera ökat värde till alla intressenter på ett sätt som är ekonomiskt, miljömässigt och socialt ansvarsfullt. Gruppen har identifierat fem strategiska pelare för att uppfylla uppdraget om hållbar, lönsam tillväxt: närvaro, innovation, service, effektivitet och medarbetare.

Vår strategi för hållbar, lönsam tillväxt

PRIORITERINGAR	*MEDARBETARE*	*INNOVATION*
ETIK	Attrahera och utveckla kvalificerade och motiverade medarbetare och hitta sätt att utveckla deras kompetens snabbare	Investera i forskning och utveckling och kontinuerligt lansera nya produkter och tjänster som ökar kundernas produktivitet
SÄKERHET & VÄLBEFINNANDE		
INNOVATION		
KOMPETENS		
RESURSER		

KÄRNVÄRDEN OCH AFFÄRSKOD

Våra kärnvärden avspeglas i hur vi uppför oss internt och i våra relationer med externa intressenter

SAMVERKAN

Vi samverkar och utvecklar nära relationer med kunder, internt och externt, samt med andra intressenter. Även om samverkan sker på många olika sätt, är vi övertygade om att personliga kontakter är det mest effektiva.

INNOVATION

Vår innovativa anda återspeglas i allt vi gör. Kunderna förväntar sig det bästa och vår målsättning är att alltid leverera högkvalitativa produkter och service som ökar kundernas produktivitet och konkurrenskraft.

ENGAGEMANG

Vi arbetar över hela världen med ett långsiktigt engagemang för våra kunder i varje land och marknad där vi finns representerade. Vi håller våra löften och strävar efter att alltid överträffa högt ställda förväntningar.

AFFÄRSKODEN

De interna policydokument som rör affärsetik, samt sociala och miljömässiga frågor sammanfattas i Atlas Copcos affärskod. Alla medarbetare och chefer i Gruppens företag, liksom affärspartner, förväntas följa dessa riktlinjer. Samtliga chefer måste varje år skriva under efterlevnaden av Affärskoden.

För att säkerställa att de strategiska pelarna är hållbara och att Gruppen bygger en organisation som levererar resultat i många år framöver har Atlas Copco introducerat fem prioriteringar som kompletterar de strategiska pelarna. Prioriteringarna – etik, säkerhet och välbefinnande, innovation, kompetens och resurser – identifierades efter omfattande konsultationer med Gruppens intressenter.

Nyckeltal för att mäta resultaten, samt mål, identifierades hösten 2016 och har implementerats i verksamheten. De finansiella målen om en årlig tillväxt på 8% över en konjunkturcykel, bibehållen hög avkastning på sysselsatt kapital, samt att dela ut cirka 50% av årets resultat till aktieägarna kvarstår. Resultaten presenteras löpande i denna årsredovisning.

NÄRVARO	EFFEKTIVITET	SERVICE
Öka marknadsnärvaron och -penetrationen, samt utöka produkt- och serviceerbjudandet inom utvalda marknadssegment	Ständigt sträva efter att förbättra verksamhetens resultat med en effektiv och ansvarsfull användning av humankapital, naturresurser och kapital	Utöka service-erbjudandet, utföra service på en högre andel av den installerade utrustningen och erbjuda kunderna trygghet

Vi står för hållbar produktivitet

Vi tar ansvar gentemot kunderna, miljön och människorna i vår omgivning. Vi skapar varaktiga resultat. Det är det vi kallar hållbar produktivitet.

→ För ytterligare information om bolagsstyrning, styrelse och koncernledning, se sidorna 58–67

→ För ytterligare information om riskhantering, se sidorna 52–55

→ For detaljerad information om affärsområdena, se sidorna 22–38

ORGANISATION
2017

STYRELSE

VD OCH KONCERNCHEF

KONCERNLEDNING

AFFÄRSOMRÅDEN OCH KONCERNFUNKTIONER

KOMPRESSORTEKNIK	VAKUUMTEKNIK	INDUSTRITEKNIK	GRUV- OCH BERG-BRYTNINGSTEKNIK	ENERGITEKNIK

DIVISIONER

Divisionernas verksamhet bedrivs av produktbolag, distributionscenter och marknadsbolag

Compressor Technique Service	Vacuum Technique Service	Industrial Technique Service	Mining and Rock Excavation Service	Power Technique Service
Industrial Air	Semiconductor Service	MVI Tools and Assembly Systems	Underground Rock Excavation	Specialty Rental
Oil-free Air	Semiconductor	General Industry Tools and Assembly Systems	Surface and Exploration Drilling	Portable Energy
Professional Air	High Vacuum	Chicago Pneumatic Tools	Drilling Solutions	Construction Tools
Gas and Process	Industrial Vacuum	Industrial Assembly Solutions	Rock Drilling Tools	
Medical Gas Solutions			Rocktec	
Airtec				

ORGANISATION GÄLLER FRÅN JANUARI 2018

Under 2017 föreslog styrelsen att knoppa av i huvudsak affärsområdet Gruv- och bergbrytningsteknik under namnet Epiroc. För mer information se sidan 16.

STYRELSE

VD OCH KONCERNCHEF

KONCERNLEDNING

AFFÄRSOMRÅDEN OCH KONCERNFUNKTIONER

KOMPRESSORTEKNIK	VAKUUMTEKNIK	INDUSTRITEKNIK	ENERGITEKNIK	(EPIROC) GRUV- OCH BERG-BRYTNINGSTEKNIK

DIVISIONER

Divisionernas verksamhet bedrivs av produktbolag, distributionscenter och marknadsbolag

Compressor Technique Service	Vacuum Technique Service	Industrial Technique Service	Power Technique Service	Mining and Rock Excavation Service
Industrial Air	Semiconductor Service	MVI Tools and Assembly Systems	Specialty Rental	Underground Rock Excavation
Oil-free Air	Semiconductor	General Industry Tools and Assembly Systems	Portable Air	Surface and Exploration Drilling
Professional Air	High Vacuum	Chicago Pneumatic Tools	Power and Flow	Drilling Solutions
Gas and Process	Industrial Vacuum	Industrial Assembly Solutions		Rocktec
Medical Gas Solutions				Rock Drilling Tools
Airtec				Hydraulic Attachment Tools

Atlas Copcos organisation bygger på principen om decentraliserat ansvar och befogenheter.

STRUKTUR OCH STYRNING

Atlas Copcos organisation bygger på principen om decentraliserat ansvar och befogenheter. Under 2017 var Atlas Copcos verksamhet organiserad i fem affärsområden och 27 divisioner. Från den 1 januari 2018, är Gruppen organiserad i fem affärsområden och 28 divisioner. Affärsområdet Gruv- och bergbrytningsteknik tillhör Epiroc, den verksamhet som planeras att delas ut till Atlas Copcos aktieägare i form av utdelning, se sidan 16 och organisationsdiagrammet på sidan 8. Organisationen har både operativa och legala enheter. Varje operativ enhet har en styrelse, ”business board”, som avspeglar Gruppens operativa struktur.

Den operativa enhetens styrelse har till uppgift att ge råd och fatta beslut i strategiska och operativa frågor. Den säkerställer också genomförandet av kontroller och utvärderingar. Dessutom har varje juridisk enhet en styrelse som fokuserar på regelefterlevnad och som avspeglar Gruppens legala struktur.

Styrelsen ansvarar för organisationen och förvaltningen av Gruppen, att löpande bedöma Gruppens finansiella ställning, ekonomiska, legala, sociala och miljömässiga risker, och se till att organisationen är utformad för tillfredsställande kontroll. Styrelsen godkänner formellt Affärskoden.

VD och koncernchef är ansvarig för den löpande förvaltningen av Gruppen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. VD och koncernchef är ansvarig för att se till att organisationen arbetar för att uppnå målen för en hållbar, lönsam utveckling.

Affärsområdena ansvarar för att utveckla sin respektive verksamhet genom att implementera och följa upp strategier och mål för att uppnå en hållbar, lönsam utveckling.

Divisionerna är separata operativa enheter, var och en ansvarig för att leverera resultat i linje med de strategier och mål som fastställts av affärsområdet. Varje division har globalt ansvar för ett specifikt produkt- eller serviceerbjudande. En division kan ha ett eller flera produktbolag (enheter som ansvarar för produktutveckling, tillverkning och marknadsföring), distributionscenter, och flera marknadsbolag (enheter som ansvarar för kundkontakter, försäljning och service) som är dedikerade eller som delas med andra divisioner.

MEDARBETARE

Atlas Copcos tillväxt hänger nära samman med hur väl Gruppen lyckas med att vara en god arbetsgivare som attraherar och utvecklar kvalificerade och motiverade medarbetare. Den globala verksamheten sköts av ett stort antal bolag och Atlas Copco arbetar med kontinuerlig kompetensutveckling, att medarbetarna delar med sig av sina kunskaper och med att implementera kärnvärdena – samverkan, engagemang och innovation. Alla medarbetare förväntas bidra genom att arbeta för att uppnå sina egna och Gruppens mål. Atlas Copco definierar gott ledarskap som förmågan att skapa varaktigt resultat.

PROCESSER

Gruppgemensamma strategier, processer, principer, riktlinjer och goda exempel finns samlade i databasen *The Way We Do Things*. Den omfattar bolagsstyrning, säkerhet, hälsa, miljö och kvalitet, redovisning och affärskontroll, finans, skatt, revision och internkontroll, IT, personal, juridik, kommunikation och varumärkesstrategi, risk, krishantering, administrativa tjänster, försäkrings- och standardiseringsfrågor, samt förvärv. Informationen är tillgänglig för alla medarbetare. Processerna är till stor del självförklarande men cheferna utbildas ändå regelbundet i hur de ska implementeras. Oavsett var Atlas Copcos medarbetare finns förväntas de arbeta efter dessa processer, principer och riktlinjer.

Förklaring av väsentlighet och betydande intressenter

Atlas Copco är registrerat i Sverige och regleras juridiskt av aktiebolagslagen (2005:551). Denna lag föreskriver att styrelsen styr företaget mot lönsamhet och mot att skapa värde för sina aktieägare. Atlas Copco är dock medveten om att gå längre än detta, att integrera hållbarhet i verksamheten skapar långsiktigt värde för alla intressenter, vilket i slutänden är det bästa för företaget, aktieägarna och samhället. De betydande intressenter som beskrivs i Atlas Copcos affärskod omfattar representanter för samhället, anställda, kunder, affärspartner och aktieägare.

Affärskoden är Atlas Copcos centrala policy och ägs av styrelsen. Dess åtaganden går längre än efterlevnad av gällande lagstiftning genom att stödja frivilliga internationella etiska riktlinjer. Dessa inkluderar FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter, ILO:s deklaration om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet, FN Global Compacts tio principer samt OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Atlas Copco använde en intressentdriven metod för att identifiera de mest väsentliga aspekterna för sin verksamhet gällande miljö, mänskliga rättigheter, arbete och etik. Dessa prioriteringar kommer att vägleda Gruppen när den utvecklar och driver sin affärsstrategi, samt planen för att stödja FN:s globala hållbarhetsmål.

De strategiska pelarna och prioriteringarna som presenteras på sidorna 6–7 syftar till att kontinuerligt leverera hållbar, lönsam tillväxt för Gruppen. Detta innebär ett ökat ekonomiskt värdeskapande och samtidigt en positiv inverkan på samhället och miljön, vilket skapar gemensamma värden.

Atlas Copco följer och beskriver frivilligt utvecklingen inom de väsentliga finansiella och icke-finansiella aspekterna, genom en externt reviderad integrerad årsredovisning. Utöver vid bolagsstämman, skapar Atlas Copco möjligheter för icke-aktieägare att adressera Gruppen genom olika intressentdialoger.

Så här gör vi affärer

Atlas Copco kännetecknas av fokuserade verksamheter, global närvaro, en stark, stabil och växande serviceverksamhet, professionella medarbetare och en flexibel tillverkning som binder lite kapital. Genom att erbjuda professionell service, teknisk kompetens och kunskap om tillämpningar bygger Gruppen nära relationer med kunderna genom direkta, indirekta och digitala kanaler. Atlas Copco står för hållbar produktivitet, vilket innebär att vi gör allt för att skapa varaktiga resultat med en ansvarsfull användning av humankapital, naturresurser och kapital.

Försäljning och service

Kundfokus är en ledstjärna för Atlas Copco. Ambitionen är att ha goda relationer med slutkunder och hjälpa dem att öka sin produktivitet på ett hållbart sätt. För att maximera marknadsnärvaron sker kunddialoger, försäljning och service via direkta och indirekta kanaler (främst distributörer), samt i digitala kanaler. Gruppen har en global närvaro med försäljning i mer än 180 länder. Utrustningen säljs av ingenjörer med stor kunskap om tillämpningar och med ambitionen att erbjuda den bästa lösningen för kundens specifika behov. Service och underhåll som utförs av kvalificerade tekniker är en viktig del av erbjudandet. Inom varje affärsområde finns en särskild division ansvarig för service. Ansvaret omfattar utveckling av serviceprodukter, försäljning och marknadsföring, teknisk support samt leverans av service och uppföljning.

Stabil serviceverksamhet

Över 40% av intäkterna genereras av service (reservdelar, underhåll, reparationer, förbrukningsvaror, tillbehör och uthyrning). Dessa intäkter är mer stabila än försäljning av utrustning och utgör en stark grund för verksamheten.

Öka kundernas lojalitet

Kunder som har kontakt med Atlas Copco vid köp eller service får via enkäter lämna synpunkter på kontakten och hur de upplevde den. Genom dialogen med kunderna får Atlas Copco återkoppling som kan lösa problem och förbättra produkter och service. Ett antal nyckeltal har fastställts, exempelvis tillgängligheten av reservdelar, vilka följs upp kontinuerligt för att säkerställa att kundnöjdheten förbättras.

Tillverkning och logistik

Tillverkningsfilosofin är att internt konstruera och tillverka de komponenter som är kritiska för utrustningens prestanda. För icke-kritiska komponenter nyttjar Atlas Copco affärspartners kapacitet och kompetens och samarbetar med dem för att kontinuerligt uppnå produkt- och processförbättringar. Cirka 75% av produktionskostnaden för utrustning utgörs av inköpta komponenter och cirka 25% av internt tillverkade nyckelkomponenter, monteringskostnader och indirekta kostnader.

Utrustning står för mindre än 60% av intäkterna och Atlas Copco har organiserat tillverkning och logistik för att snabbt kunna göra anpassningar till förändringar i efterfrågan. Tillverkningen av utrustning baseras främst på kundorder och bara viss standardutrustning med höga volymer tillverkas utifrån förväntad efterfrågan.

Monteringen av utrustning utförs till stor del i egna fabriker. Monteringen är i regel effektiv och flödesorienterad och den slutliga produkten levereras vanligen direkt till slutanvändaren. Organisationen arbetar kontinuerligt med att effektivisera användningen av humankapital, naturresurser och kapital, samtidigt som högsta möjliga kvalitet säkerställs.

Innovation

Atlas Copco är övertygat om att det alltid finns ett bättre sätt att göra saker. Innovation och produktutveckling är centralt och alla produkter designas internt. En viktig aktivitet är utvecklingen av nya eller förbättrade produkter som ger påtagliga fördelar inom produktivitet, energieffektivitet och/eller lägre livscykelkostnad för kunden och som samtidigt kan tillverkas effektivt. Atlas Copco skyddar tekniska innovationer med patent.

Innovation omfattar också processer för att förbättra flödet och användningen av tillgångar och information. Innovation förbättrar kundnöjdheten och bidrar till att stärka kundrelationer, varumärke och finansiella resultat. Överkapacitet och ineffektivitet ska alltid ifrågasättas.

Atlas Copco har global närvaro med försäljning i mer än

180

länder

Försäljning och service utförs av medarbetare med stor kunskap om tillämpningar och processer.

FAKTORER SOM DRIVER FÖRSÄLJNINGEN

	UTRUSTNING	SERVICE
INDUSTRI	Industri-investeringar	Industri-produktion
INFRASTRUKTUR	Investeringar i infrastruktur	Bygg- och anläggningsaktivitet
GRUV-INDUSTRI	Investeringar i gruvutrustning	Metall- och malm-produktion

ANDEL AV INTÄKTER PER AFFÄRSOMRÅDE

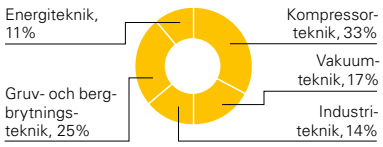

ORDERINGÅNG PER KUNDKATEGORI

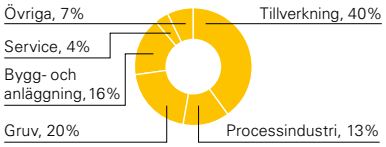

ANDEL AV INTÄKTER

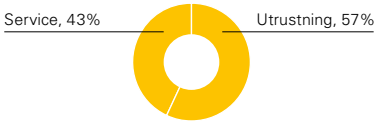

Investeringar i anläggningstillgångar och rörelsekapital

Behovet av investeringar i materiella anläggningstillgångar är måttligt tack vare tillverkningsfilosofin och kan anpassas till förändringar i efterfrågan på kort och medellång sikt. De flesta investeringarna relaterar till maskiner för tillverkning av komponenter och produktionsenheter för att tillverka nyckelkomponenter och för montering.

Gruppens behov av rörelsekapital påverkas av att försäljning och service huvudsakligen sker direkt, vilket kräver ett visst mått av lager och kundfordringar, samt av tillverkningsfilosofin. I en förbättrad konjunktur med högre volymer behövs mer rörelsekapital. Om konjunkturen försämras kommer behovet av rörelsekapital att minska.

Förvärv

Förvärv sker främst inom eller mycket nära befintliga kärnverksamheter. Samtliga divisioner ska kartlägga och utvärdera närliggande verksamheter som kan erbjuda påtagliga synergier med befintliga verksamheter. Samtliga förvärvade verksamheter förväntas bidra till att skapa ekonomiskt värde.

Ledarskap och humankapital

Atlas Copco anser att kompetenta och engagerade ledare är avgörande för att uppnå en hållbar, lönsam tillväxt och har utvecklat en ledarskapsmodell.

Alla chefer har rätt att få ett uppdrag från sin chef, vilket beskriver långsiktiga förväntningar och mål och som uttrycks både i kvantitativa och kvalitativa termer. Ett uppdrag har vanligen en tidsram av tre till fem år. Baserat på uppdragsbeskrivningen förväntas chefen utveckla en vision som klargör hur uppdraget ska fullgöras, samt de strategier, den organisation och de människor som krävs för att det ska ske.

Atlas Copco strävar efter att vara en bra arbetsgivare för att attrahera och utveckla kvalificerade och motiverade medarbetare. Medarbetarna ansvarar själva för sin yrkeskarriär och stöds genom fortlöpande kompetensutveckling och en intern arbetsmarknad. Medarbetare uppmuntras att utvecklas professionellt och anta nya positioner. Om företaget behöver anpassa kapaciteten i en försämrad konjunktur är den första åtgärden att stoppa rekryteringar. Uppsägningar sker i sista hand.

FLEXIBEL OCH MOTSTÅNDSKRAFTIG VERKSAMHET

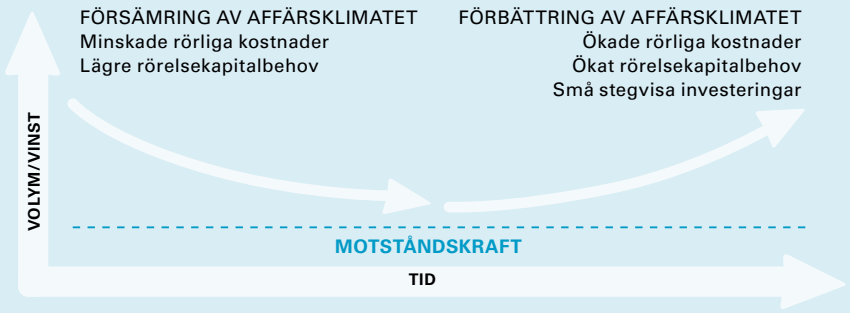

FLEXIBILITET

Atlas Copco har organiserat sin tillverkning och logistik för att snabbt kunna anpassa sig till förändringar i efterfrågan på utrustning.

Cirka

75%

av produktkostnaden består av inköpta komponenter.

Värdeskapande för alla intressenter – The way we do things

Genom en hållbar produktivitet och ansvarsfull användning av resurser …

NATUR-TILLGÅNGAR

- 506 GWh total energianvändning
- 312 000 m^3 vattenförbrukning i områden med vattenrisk
- 75% inköpta komponenter

FINANSIELLA TILLGÅNGAR

- MSEK 82 318 i rörelsetillgångar
- MSEK 3 297 investeringar i innovation*

HUMANKAPITAL

- 45 986 medarbetare i cirka 90 länder
- 53 nationaliteter bland de 459 högsta cheferna

* Investeringar i produktutveckling, inklusive kapitaliserade kostnader

Nära kunderna
med kunskap om tillämpningar och professionell service

Innovationer
som skapar framgång för våra kunder

Flexibel
och kapitallätt verksamhet

Decentraliserad ledarskaps-modell

Atlas Copcos vision är att vara First in Mind—First in Choice® för alla intressenter. Gruppen strävar efter att kontinuerligt leverera hållbar, lönsam tillväxt. Det innebär ett ökat ekonomiskt värdeskapande och samtidigt en positiv inverkan på samhället och miljön. På så vis skapas gemensamma värden. På detta uppslag visar vi hur vi genom ansvarsfull användning av humankapital, naturresurser och kapital skapar värde för kunder, medarbetare, affärspartner, aktieägare, såväl som för samhället och miljön.

…skapar vi värde för våra intressenter:

KUNDER
- Ökad produktivitet
- Säker arbetsmiljö
- Minskad kostnad för ägandet

MEDARBETARE
- 1.7 miljoner utbildningstimmar globalt
- 9% minskning i antalet olyckor per miljon arbetade timmar

AFFÄRSPARTNER
- Mer än 5 000 betydande leverantörer
- Drar nytta av kompetens
- Tillgång till marknaden
- Långsiktiga, pålitliga partner
- Över 1 000 leverantörer granskades inom kvalitet, säkerhet, hälsa, miljö och affärsetik

AKTIEÄGARE
- 17.7% total årlig avkastning på A-aktien, de senaste tio åren
- 30% avkastning på sysselsatt kapital
- MSEK 18 856 operativt kassaflöde*

SAMHÄLLE/MILJÖ
- 99% av cheferna har undertecknat Affärskoden
- 7% minskad vattenförbrukning i områden med vattenrisk i förhållande till kostnader för sålda varor
- 41% andel förnybar energi av den totala MWh-förbrukningen i verksamheten
- MSEK 24 investering i samhällsengagemang

* Inklusive avvecklade verksamheter

…och distribuerar ett direkt ekonomiskt värde* på MSEK 109 517 till:

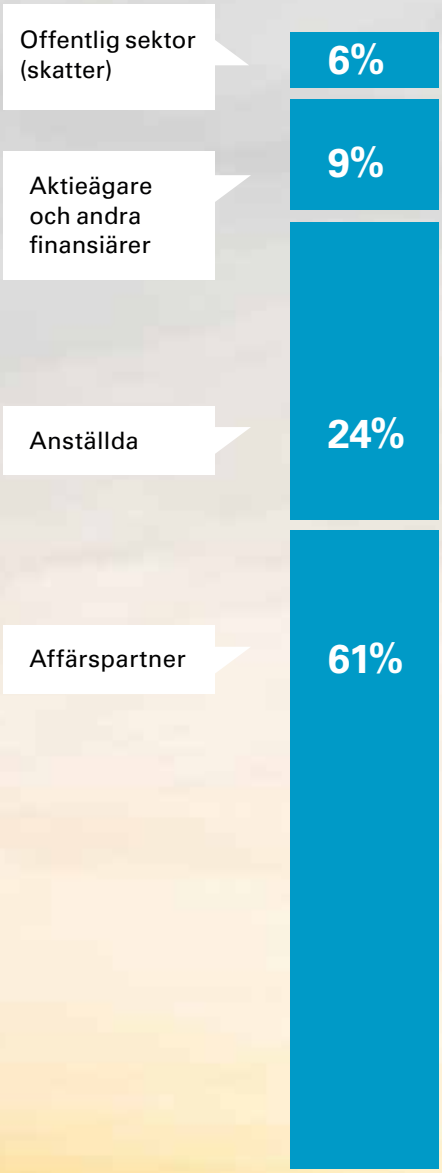

* Direkt ekonomiskt värde enligt Global Reporting Initiatives riktlinjer omfattar försäljning, andra rörelseintäkter, finansiella intäkter, vinst från avyttrade bolag och andel av vinst i intressebolag. Se ytterligare information på sidan 51. De MSEK 109 517 av distribuerat ekonomiskt värde inkluderar ej de MSEK 8 316 ekonomiskt värde som behålls i verksamheten som visas på sid 51.

Året i sammandrag

MARKNADSÖVERSIKT OCH EFTERFRÅGEUTVECKLING

Den totala orderingången för Atlas Copcos utrustning och service ökade 20% under 2017 till rekordhöga MSEK 123 431 (102 812). Den organiska ökningen var 15%. Förvärv bidrog med 4% och mer gynnsamma valutakurser med 1%. Serviceverksamheten till kunder inom tillverknings- och processindustri, liksom service till gruvverksamhet och infrastruktur växte sammanlagt 8% organiskt. Förbrukningsvaror för gruvverksamhet och infrastruktur ökade cirka 10% organiskt. Orderingången för den specialiserade uthyrningsverksamheten i affärsområdet Energiteknik ökade med 15%.

Orderingången för utrustning ökade 19% organiskt. Order för industrikompressorer och gas- och processkompressorer ökade. Markant tillväxt noterades för vakuumutrustning, med stöd av stark efterfrågan från halvledarindustrin och tillverkare av platta bildskärmar, samt från kunder med industri- och högvakuumapplikationer. Ordervolymerna för industriverktyg och monteringslösningar ökade också, med stöd av stark efterfrågan från kunder inom segment som fordonsindustrin, anläggningsmaskiner, generell montering, elektronik och metalltillverkning.

Ordervolymerna för gruv- och bergbrytningsutrustning ökade markant, drivet av expansion av befintliga gruvor och ersättningsinvesteringar. Stark tillväxt uppnåddes även för portabel energiutrustning och utrustning till bygg- och anläggningsindustrin. Se även affärsområdesavsnitten på sidorna 24–38.

INTÄKTER PER REGION

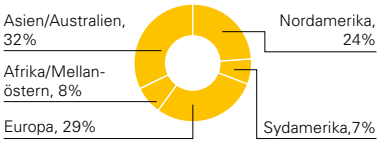

Nordamerika

Orderingången i lokala valutor i Nordamerika ökade med 19%. Ordervolymerna för utrustning ökade inom alla segment. Tillväxten var särskilt stark inom vakuum- och gruvutrustning. Service till kunder inom industrin, gruv och infrastruktur utvecklades positivt och orderingången ökade. Totalt svarade Nordamerika för 23% (24) av orderingången.

Sydamerika

Orderingången i lokala valutor i Sydamerika ökade med 18% med stöd av ökad efterfrågan på den största marknaden, Brasilien. Både utrustnings- och serviceverksamheten växte. Ordertillväxten inom utrustning drevs främst av kompressorer och gruvutrustning. Totalt svarade Sydamerika för 7% (7) av orderingången.

Europa

Orderingången i lokala valutor i Europa ökade med 15%. Orderutvecklingen för service och utrustning var positiv inom alla segment. Särskilt god tillväxt uppnåddes för vakuumutrustning och gruvutrustning, även om tillväxt också uppnåddes för anläggningsutrustning, små- och medelstora kompressorer, stora kompressorer, samt industriverktyg och monteringslösningar. Totalt stod Europa för 29% (30) av orderingången.

FÖRSÄLJNINGSBRYGGA	Atlas Copco-gruppen		
	Orderingång	Orderstock, 31 december	Intäkter
2015	**100 241**	**20 254**	**102 161**
Avvecklade verksamheter	–3 239		–3 188
2015	**97 002**		**98 973**
Strukturförändring, %	+3		+3
Valuta, %	–1		–1
Pris, %	+1		+0
Volym, %	+3		+0
Totalt, %	**+6**		**+2**
2016	**102 812**	**21 597**	**101 356**
Strukturförändring, %	+4		+4
Valuta, %	+1		+1
Pris, %	+0		+0
Volym, %	+15		+10
Totalt, %	**+20**		**+15**
2017	**123 431**	**26 841**	**116 421**

ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

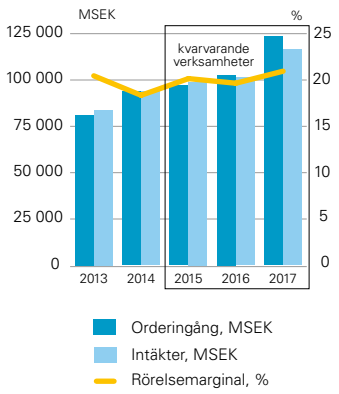

Afrika/Mellanöstern

Orderingången i lokala valutor ökade med 7% i Afrika/Mellanöstern, som svarade för 8% (9) av Gruppens orderingång. Serviceverksamheten i regionen utvecklades positivt. Ordervolymerna för gruvutrustning och kompressorer ökade, medan anläggningsutrustning, industriverktyg och monteringslösningar minskade.

Asien/Australien

Orderingången i lokala valutor i Asien/Australien ökade med 29%. Tillväxt uppnåddes i de flesta länder, särskilt i Kina och Sydkorea. Alla utrustningssegment ökade, särskilt gruv- och vakuumutrustning. Serviceverksamheten hade en fortsatt positiv utveckling. Totalt svarade Asien/Australien för 33% (30) av orderingången.

Marknadsnärvaro

I linje med de strategiska pelarna för tillväxt har Gruppen stärkt sin globala närvaro ytterligare med fler säljare och serviceingenjörer på många marknader. Atlas Copco hade egna marknadsbolag i 90 länder och intäkter rapporterades i mer än 180 länder.

VIKTIGA HÄNDELSER

Nytt affärsområde

Vakuumteknik etablerades som ett nytt affärsområde den 1 januari 2017. För ytterligare information, se sidorna 8 och 27–29.

Ny VD och koncernchef

Mats Rahmström utsågs till VD och koncernchef för Atlas Copco AB från och med den 27 april 2017. Han var tidigare chef för affärsområdet Industriteknik.

Förändringar i koncernledningen

Geert Follens utsågs till chef för affärsområdet Vakuumteknik och medlem av koncernledningen, verksam från 1 januari 2017. Han var tidigare chef för divisionen Vacuum Solutions inom affärsområdet Kompressorteknik.

Helena Hedblom utsågs till chef för affärsområdet Gruv- och bergbrytningsteknik och medlem av koncernledningen, verksam från 1 januari 2017. Hon var tidigare chef för divisionen Rock Drilling Tools inom affärsområdet Gruv- och bergbrytningsteknik.

Henrik Elmin utsågs till chef för affärsområdet Industriteknik och medlem av koncernledningen, verksam från 1 maj 2017. Han var tidigare chef för divisionen Industrial Technique Service inom affärsområdet Industriteknik.

Vagner Rego utsågs till chef för affärsområdet Kompressorteknik och medlem av koncernledningen, verksam från 1 augusti 2017. Han var tidigare chef för divisionen Compressor Technique Service inom affärsområdet Kompressorteknik.

Cecilia Sandberg utsågs till personaldirektör och medlem av koncernledningen, verksam från 1 oktober 2017. Hon var tidigare personalchef för den svenska rullstolstillverkaren Permobil.

FÖRSÄLJNINGS-BRYGGA	Kompressorteknik		Vakuumteknik		Industriteknik		Gruv- och bergbrytningsteknik		Energiteknik	
	Orderingång	Intäkter	Orderingång	Intäkter	Orderingång	Intäkter	Orderingång	Intäkter	Orderingång	Intäkter
2015	**35 306**	**36 282**	**10 152**	**9 955**	**14 612**	**14 578**	**25 587**	**26 665**	**15 166**	**15 300**
Avvecklade verksamheter									–3 239	–3 188
2015	**35 306**	**36 282**	**10 152**	**9 955**	**14 612**	**14 578**	**25 587**	**26 665**	**11 927**	**12 112**
Strukturförändring, %	+3	+3	+17	+19	+0	+0	+0	+0	+3	+2
Valuta, %	–1	–1	+2	+2	+0	+0	–2	–2	–1	–1
Pris, %	+0	+0	–1	–1	+0	+0	+0	+0	+1	+1
Volym, %	+1	–2	+20	+17	+3	+3	+2	–4	–1	–5
Totalt, %	**+3**	**+0**	**+38**	**+37**	**+3**	**+3**	**+0**	**–6**	**+2**	**–3**
2016	**36 515**	**36 356**	**14 021**	**13 635**	**15 112**	**15 017**	**25 565**	**25 043**	**12 110**	**11 794**
Strukturförändring, %	+3	+3	+23	+23	+1	+1	+0	+0	+2	+2
Valuta, %	+0	+0	+0	+0	+0	+0	+2	+2	+1	+1
Pris, %	+0	+0	+1	+1	+0	+0	+0	+0	+0	+0
Volym, %	+9	+4	+32	+20	+9	+8	+21	+14	+8	+9
Totalt, %	**+12**	**+7**	**+56**	**+44**	**+10**	**+9**	**+23**	**+16**	**+11**	**+12**
2017	**40 772**	**38 768**	**21 890**	**19 582**	**16 651**	**16 377**	**31 473**	**29 166**	**13 405**	**13 246**

Förvärv och avyttringar

Gruppen slutförde sju förvärv under året, vilka tillförde nettointäkter på cirka MSEK 400.

I oktober 2017 slutfördes avyttringen av divisionen Road Construction Equipment. Verksamheten förvärvades av den franska industrigruppen Fayat Group.

Avtalet omfattade försäljnings- och serviceverksamhet i 37 länder och produktionsenheter i fem länder: Sverige, Tyskland, Brasilien, Indien och Kina. Verksamheten hade 1 280 anställda och intäkter om cirka MSEK 2 900 för 2016. Verksamheten rapporteras som avvecklad verksamhet för 2016 och delar av 2017.

Utmärkelser

Atlas Copco inkluderades återigen i FTSE4Good Index; och bekräftades åter som en del av Ethibel Sustainability Index Excellence Europe och Ethibel Sustainability Index Excellence Global. I januari 2018 tilldelades Atlas Copco ”Prime status” i Oekom Corporate Rating.

EKONOMISK ÖVERSIKT OCH ANALYS

NYCKELTAL, MSEK	*2017*	*2016*	*Förändring, %*
Orderingång	123 431	102 812	+20
Intäkter	116 421	101 356	+15
EBITDA	29 263	24 039	
– i % av intäkterna	25.1	23.7	
Rörelseresultat	24 200	19 798	+22
– i % av intäkterna	20.8	19.5	
Justerat rörelseresultat	*24 949*	*20 062*	*+24*
– i % av intäkterna	*21.4*	*19.8*	
Resultat före skatt	23 129	18 805	+23
– i % av intäkterna	19.9	18.6	
Årets resultat, kvarvarande verksamheter	16 762	13 785	+22
Årets resultat, från avvecklade verksamheter	–69	–1 837	
Årets resultat	16 693	11 948	+40
Resultat per aktie före utspädning, SEK	13.73	9.81	
varav kvarvarande verksamheter per aktie, SEK	13.79	11.32	
Resultat per aktie efter utspädning, SEK	13.63	9.79	
varav kvarvarande verksamheter per aktie, SEK	13.68	11.30	

FÖRSLAG OM ATT DELA GRUPPEN

I januari 2017 inledde Atlas Copco ett arbete i syfte att föreslå bolagsstämman 2018 att besluta om en uppdelning av Gruppen i två noterade bolag: ett inriktat på industrikunder och ett på kunder inom sektorerna gruv, infrastruktur och råvaror.

Epiroc AB är ett helägt dotterbolag till Atlas Copco och namnet på den verksamhet som fokuserar på kunder inom sektorerna gruv, infrastruktur och råvaror. VD och koncernchef, ledningsgrupp och medlemmarna i styrelsen offentliggjordes under 2017.

På Atlas Copcos bolagsstämma den 24 april 2018 kommer beslutet tas huruvida Epiroc ska delas ut till Atlas Copcos aktieägare och sedan börsnoteras på Nasdaq Stockholm. Om aktieägarna godkänner förslaget kommer Atlas Copco att fortsätta fokusera på att skapa värde för industrikunder medan Epiroc blir en ledande produktivitetspartner för kunder inom sektorerna gruv, infrastruktur och råvaror.

För ytterligare information, se:
http://www.atlascopcogroup.com/se/investor-relations

Intäkter
Koncernens intäkter ökade med 15% till MSEK 116 421 (101 356). Målet är att uppnå en årlig intäktsökning på 8% över en konjunkturcykel. Under de senaste tio åren har den årliga intäktsökningen i genomsnitt varit 7%.

Rörelseresultat
Rörelseresultatet uppgick till MSEK 24 200 (19 798), motsvarande en marginal på 20.8% (19.5). Jämförelsestörande poster var MSEK –749 (–264) och den justerade rörelsemarginalen var 21.4% (19.8). Se även bryggan nedan.

Rörelseresultatet för affärsområdet Kompressorteknik ökade med 10% till MSEK 8 960 (8 115), motsvarande en marginal på 23.1% (22.3). Marginalen fick stöd av högre volymer, fördelaktig mix och valuta, men påverkades negativt av utspädning från förvärv.

Rörelseresultatet för affärsområdet Vakuumteknik ökade med 62% till MSEK 4 956 (3 060), motsvarande en marginal på 25.3% (22.4). Marginalen fick stöd av högre volymer, men påverkades negativt av valuta och utspädning från förvärv.

ÅRLIG INTÄKTSÖKNING
inkl. avvecklade verksamheter

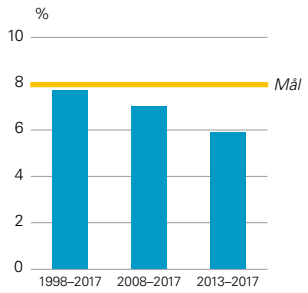

Gruppens mål för årlig intäktsökning är 8%, mätt över en konjunkturcykel. Ambitionen är samtidigt att växa snabbare än de viktigaste konkurrenterna. Tillväxten ska främst vara organisk, med stöd av utvalda förvärv.

Rörelseresultatet för affärsområdet Industriteknik ökade med 22% till MSEK 4 175 (3 430) inklusive jämförelsestörande poster på MSEK +380, främst relaterade till upplösning av skulder för villkorad köpeskilling rörande förvärvet av Henrob 2014. Den justerade rörelsemarginalen var 23.2% (22.8), positivt påverkad av volym och mix, men negativt påverkad av valuta.

Rörelseresultatet för affärsområdet Gruv- och bergbrytningsteknik ökade med 31% till MSEK 5 844 (4 465), motsvarande en marginal på 20.0% (17.8). Marginalen fick stöd av högre volymer och påverkades positivt av valuta.

Rörelseresultatet för affärsområdet Energiteknik ökade med 21% till MSEK 2 137 (1 769), motsvarande en marginal på 16.1% (15.0), och var positivt påverkad av högre volymer. Valuta och förvärv hade endast en marginell effekt på rörelsemarginalen. Justerat för omstruktureringskostnader, kopplat till flytten av produktion samt forskning och utveckling i Europa och Indien, ökade marginalen till 16.4%.

Nettokostnader för koncerngemensamma funktioner och elimineringar var MSEK –1 872 (–1 041). Ökningen berodde främst på kostnader relaterade till den föreslagna delningen av Gruppen, samt på avsättningar för aktierelaterade långsiktiga incitamentsprogram på MSEK –589 (–314).

Avskrivningar och EBITDA
Avskrivningarna uppgick till MSEK 5 063 (4 241) och resultat före avskrivningar, EBITDA, uppgick till MSEK 29 263 (24 039), vilket motsvarar en marginal på 25.1% (23.7).

Finansnetto
Gruppens finansnetto uppgick till MSEK –1 071 (–993), varav räntenetto på MSEK –971 (–769) inklusive en engångsräntekostnad på MSEK –125, relaterad till EU-kommisionens beslut avseende de belgiska skatteöverenskommelserna (se sidan 18). Övriga finansiella poster var MSEK –100 (–224). Se not 8 och 27.

BRYGGA – INTÄKTER OCH RÖRELSERESULTAT

MSEK	*2017*	Volym, pris, mix och övrigt	Valuta	Förvärv	Omstrukturering och realisationsvinster	Aktierelaterade långsiktiga incitamentsprogram	*2016*
Intäkter	116 421	10 120	650	4 295	–	–	101 356
Rörelseresultat	24 200	3 992	285	610	–210	–275	19 798
Marginaleffekt, %	20.8	+1.8	+0.1	–0.3	–0.2	–0.3	19.5

	Intäkter		Rörelseresultat		Rörelsemarginal, %		Avkastning på sysselsatt kapital, %		Investeringar i anläggningar [1]	
MSEK	*2017*	*2016*	*2017*	*2016*	*2017*	*2016*	*2017*	*2016*	*2017*	*2016*
Kompressorteknik	38 768	36 356	8 960	8 115	23.1	22.3	80	69	358	247
Vakuumteknik	19 582	13 635	4 956	3 060	25.3	22.4	25	19	443	166
Industriteknik	16 377	15 017	4 175	3 430	25.5	22.8	43	34	259	287
Gruv- och bergbrytningsteknik	29 166	25 043	5 844	4 465	20.0	17.8	43	32	921	800
Energiteknik	13 246	11 794	2 137	1 769	16.1	15.0	20	17	799	762
Gruppgemensamma funktioner/ elimineringar	–718	–489	–1 872	–1 041					351	249
Totalt för Gruppen	**116 421**	**101 356**	**24 200**	**19 798**	**20.8**	**19.5**	**30**	**27**	**3 131**	**2 511**

[1] Exklusive leasade tillgångar

Resultat före skatt
Resultat före skatt var MSEK 23 129 (18 805), vilket motsvarar en vinstmarginal på 19.9% (18.6).

Skatter
Årets inkomstskatt uppgick till MSEK 6 367 (5 020). Den effektiva skattesatsen var 27.5% (26.7). I slutet av 2017 har både Belgien och USA tillkännagivit större bolagsskattereformer vilka förväntas sänka Gruppens årliga effektiva skattesats med 2–3 procentenheter.

Efter EU-kommissionens beslut i januari 2016 om belgiska skatteöverenskommelser, har Atlas Copco betalt totalt MEUR 313 (MSEK 2 952). Under 2015 gjorde Atlas Copco en avsättning om MEUR 300 (MSEK 2 802) och MEUR 239 (MSEK 2 250) betalades under 2016. Atlas Copco har betalt det återstående beloppet, varav MEUR 68 (MSEK 655) under andra kvartalet 2017. Atlas Copco har överklagat beslutet, men det kommer sannolikt att ta flera år innan ett slutligt beslut har fattats av EU-domstolens högsta instans. Se not 9.

Årets resultat och resultat per aktie
Årets resultat för kvarvarande verksamheter ökade 22% till MSEK 16 762 (13 785). Detta motsvarar ett resultat per aktie före och efter utspädning på SEK 13.79 (11.32) respektive SEK 13.68 (11.30). Inklusive avvecklade verksamheter var årets resultat MSEK 16 693 (11 948) motsvarande ett resultat per aktie före och efter utspädning på SEK 13.73 (9.81) respektive SEK 13.63 (9.79).

BALANSRÄKNING I SAMMANDRAG

MSEK	*31 dec, 2017*		*31 dec, 2016*	
Immateriella anläggningstillgångar	35 151	28%	37 828	33%
Hyresmaskiner	2 934	2%	3 095	3%
Övriga materiella anläggningstillgångar	9 523	8%	9 793	8%
Övriga anläggningstillgångar	3 614	3%	4 175	4%
Varulager	18 415	15%	16 912	14%
Kundfordringar och övriga fordringar	30 117	24%	27 685	24%
Finansiella omsättningstillgångar	1 295	1%	2 455	2%
Likvida medel	24 496	19%	11 458	10%
Tillgångar som innehas för försäljning	193	0%	2 491	2%
Summa tillgångar	**125 738**	**100%**	**115 892**	**100%**
Eget kapital	60 723	48%	53 177	46%
Räntebärande skulder	28 182	23%	28 629	25%
Icke räntebärande skulder	36 777	29%	33 275	28%
Skulder knutna till tillgångar som innehas för försäljning	56	0%	811	1%
Summa eget kapital och skulder	**125 738**	**100%**	**115 892**	**100%**

Koncernens balansomslutning ökade med 13% till MSEK 125 738 (115 892), varav tillgångar som innehas för försäljning representerar MSEK 193 (2 491). Den starka kassagenereringen förklarar huvuddelen av ökningen. Likvida medel och övriga finansiella omsättningstillgångar ökade till MSEK 25 791 (13 913).

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL OCH RESULTAT PER AKTIE
inkl. avvecklade verksamheter

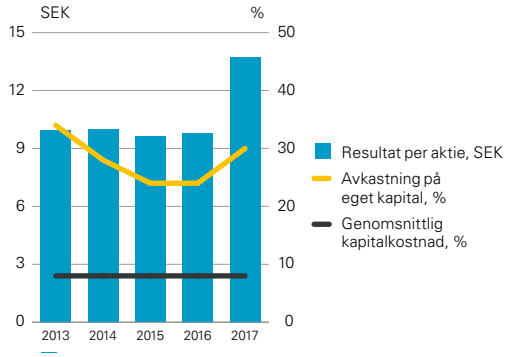

UTDELNING/RESULTAT PER AKTIE, GENOMSNITT
inkl. avvecklade verksamheter

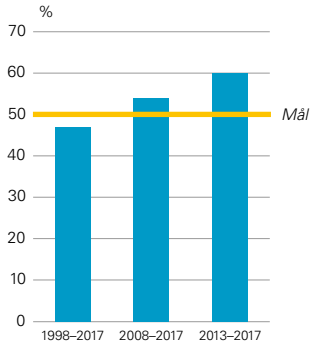

Atlas Copco strävar efter att ha en stark och kostnadseffektiv finansiering av verksamheten. Prioriteringen för kapitalanvändning är att utveckla och expandera verksamheten. Den goda lönsamheten och kassaflödet möjliggör för koncernen att göra det och samtidigt ha ambitionen att distribuera cirka 50% av årets resultat som utdelning till aktieägarna.

Historisk utdelningspolitik

–2003	*30–40% av årets resultat*
2003–2011	*40–50% av årets resultat*
2011–	*cirka 50% av årets resultat*

EGET KAPITAL

MSEK	***2017***	***2016***
Vid årets början	53 177	46 750
Årets resultat	16 693	11 948
Övrigt totalresultat för året	–609	2 785
Transaktioner med aktieägare	–8 538	–8 306
Vid årets slut	60 723	53 177
Eget kapital hänförligt till		
– moderbolagets ägare	60 639	53 105
– innehav utan bestämmande inflytande	84	72

Vid årets slut uppgick Gruppens eget kapital inklusive innehav utan bestämmande inflytande till MSEK 60 723 (53 177), vilket motsvarar 48 % (46) av balansomslutningen. Eget kapital per aktie (inklusive avvecklade verksamheter) uppgick till SEK 50 (44). Vid årsskiftet var Atlas Copcos börsvärde MSEK 420 076 (329 940), eller 691 % (620) av redovisat eget kapital.

Den information som rör offentliga uppköpserbjudanden som anges för moderbolaget på sidan 21, gäller även för Gruppen.

Övrigt totalresultat för året ökade till MSEK 16 084 (14 733), se sidan 69 och not 10. Transaktioner med aktieägarna inkluderar utdelning på totalt MSEK –8 255 (–7 687), försäljning och återköp av egna aktier om netto MSEK –236 (–470), och aktierelaterade ersättningar om netto MSEK –28 (6).

Räntebärande skulder och nettoskuldsättning

Räntebärande skulder uppgick till MSEK 28 182 (28 629), varav ersättningar efter avslutad anställning (pensioner) var MSEK 3 034 (3 907). Koncernen har en genomsnittlig löptid på 4.7 år på räntebärande skulder. Se not 21 och 23 för ytterligare information.

Koncernens nettoskuldsättning, justerat med MSEK 75 (113) för det verkliga värdet av relaterade ränteswappar, uppgick till MSEK 2 466 (14 829) vid årets slut. Nettoskuld i förhållande till EBITDA uppgick till 0.1 (0.6) och nettoskuldsättningsgraden var 4 % (28).

Kreditbetyg

Atlas Copcos lång- och kortfristiga upplåning utvärderas av Standard & Poor's och Fitch och har erhållit betyg för lång-/kortfristig upplåning på A/A1 respektive A/F1.

Operativt kassaflöde och investeringar (inkl. avvecklade verksamheter)

Kassamässigt rörelseöverskott uppgick till MSEK 29 370 (24 600). Kassaflöde från finansiella poster var MSEK 329 (–771). Den huvudsakliga förklaringen är kassaflöden från valutasäkringar av lån på MSEK 1 416 (–10), där motverkande kassaflöde sker i framtiden. Nettopensionsavsättningar var MSEK –1 280 (–543). Rörelsekapitalet minskade med MSEK 1 215 (2 875), på grund av en ökning av leverantörsskulder och en minskning av lager. Nettoinvesteringar i hyresmaskiner ökade till MSEK 948 (748). Nettokassaflöde från den löpande verksamheten uppgick till MSEK 21 380 (18 281).

Bruttoinvesteringar i materiella anläggningstillgångar ökade MSEK –1 742 (–1 369). Märkbara investeringar under 2017 gjordes av Kompressorteknik i Italien, av Vakuumteknik i Sydkorea, Kina och Japan, av Industriteknik i Storbritannien, Japan och Sydkorea, av Gruv- och bergbrytningsteknik i Indien och i USA, samt av Energiteknik i USA och i Belgien. Försäljning av materiella anläggningstillgångar ökade till MSEK 179 (144).

Nettoinvesteringar i immateriella anläggningstillgångar, främst avseende aktivering av utvecklingskostnader, uppgick till MSEK –1 019 (–1 012). Investeringar i övriga tillgångar uppgick till MSEK 784 (–195). Skillnaden jämfört med året innan kan till stor del förklaras av försäljningen av en portfölj av finansieringskontrakt relaterade till kundfinansiering.

Det operativa kassaflödet ökade med 4 % till rekordhöga MSEK 18 856 (18 109). Bidraget från avvecklade verksamheter till denna siffra var mycket litet.

Nettokassaflödet från förvärv och avyttringar uppgick till MSEK –1 040 (–4 716). Se även not 2.

Gruppens mål är att fortsätta leverera en hög avkastning på sysselsatt kapital genom att ständigt förbättra verksamhetens effektivitet och generera tillväxt.

% *Genomsnittlig avkastning på sysselsatt kapital*

AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL
inkl. avvecklade verksamheter

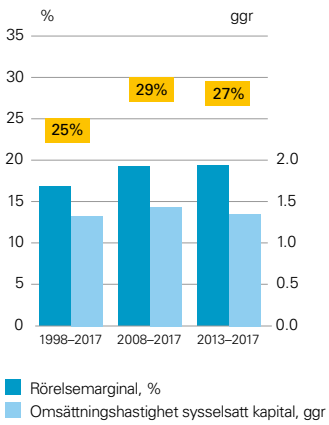

OMSÄTTNINGSHASTIGHET OCH AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL
inkl. avvecklade verksamheter

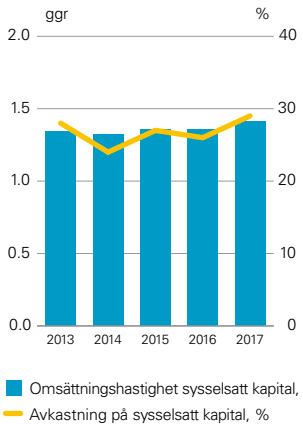

OPERATIVT KASSAFLÖDE
inkl. avvecklade verksamheter

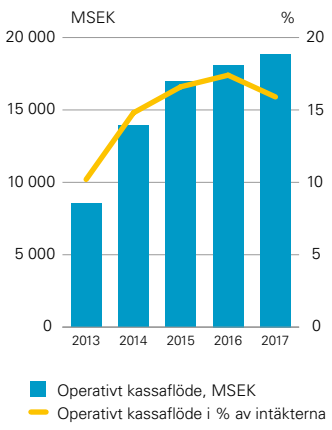

Kassaflöde från finansiering (inkl. avvecklade verksamheter)
Utbetalda utdelningar uppgick till MSEK –8 255 (–7 687). Försäljning och återköp av egna aktier uppgick till, netto MSEK –236 (–470). Förändring av räntebärande skulder uppgick till MSEK 765 (–766).

Rörelsekapital nyckeltal
Varulager i förhållande till intäkter vid årsskiftet minskade till 15.8 % (16.7), och kundfordringar minskade till 19.6% (21.1). Leverantörsskulder ökade till 12.2 % (10.1).

Kapitalomsättningshastighet
Kapitalomsättningshastigheten uppgick till 0.99 (0.95), inklusive avvecklade verksamheter. Omsättningshastigheten på sysselsatt kapital för kvarvarande verksamheter var 1.41 (1.39).

Avkastning på sysselsatt kapital och avkastning på eget kapital
Avkastning på sysselsatt kapital var 30 % (27) och avkastning på eget kapital, inklusive avvecklade verksamheter, var 30.1 % (24.3). Gruppen använder en sammanvägd genomsnittlig kapitalkostnad (WACC) på 8 % (8) som minimikrav för investeringar och som övergripande jämförelsemått.

Personal
Under 2017 ökade medelantalet anställda i Atlas Copco-gruppen med 3 237 till 45 986. Vid årets slut var antalet anställda 47 599 (44 695) och antalet konsulter/extern arbetskraft var 4 216 (3 300). För jämförbara enheter ökade den totala arbetsstyrkan med 3 511. Se även sidorna 44–46.

MEDELANTAL ANSTÄLLDA, TOTALT	*2017*	*2016*
Atlas Copco-gruppen	45 986	42 749
– Sverige	3 993	3 806
– Utlandet	41 993	38 943
Affärsområden		
– Kompressorteknik	16 206	15 275
– Vakuumteknik	6 322	4 737
– Industriteknik	6 739	6 186
– Gruv- och bergbrytningsteknik	11 512	10 911
– Energiteknik	4 302	4 171
– Gruppgemensamma funktioner	905	1 468

MODERBOLAGET

Atlas Copco AB är moderbolag i Atlas Copco-gruppen och har huvudkontor i Nacka, Sverige. Verksamheten omfattar administrativa funktioner, holdingverksamhet och delar av Atlas Copco Financial Solutions.

Resultat
Resultat före skatt uppgick till MSEK 48 890 (9 802).
Årets resultat uppgick till MSEK 48 085 (9 232).

Finansiering
Moderbolagets balansomslutning uppgick till MSEK 177 990 (123 098). Vid årsskiftet 2017 uppgick likvida medel till MSEK 17 548 (8 165) och räntebärande skulder, exklusive ersättningar efter avslutad anställning, till MSEK 95 193 (79 797), varav merparten är koncerninterna lån. Andelen eget kapital uppgick till 45% (34) av de totala tillgångarna och de disponibla vinstmedlen var MSEK 75 177 (35 578).

Personal
Medelantalet anställda i moderbolaget var 101 (106).

Ersättningar
Principer för ersättningar, arvoden och ersättningar till styrelse, VD och koncernchef och övriga medlemmar i koncernledningen, övriga uppgifter och riktlinjer för ersättningar och förmåner till koncernledningen godkända av bolagsstämman redovisas i not 5.

Finansiella risker, risker och osäkerhetsfaktorer
Atlas Copco exponeras för valutarisker, ränterisker och andra finansiella risker. Atlas Copco har antagit en policy för kontroll av de finansiella risker som Atlas Copco AB och Gruppen exponeras för. En kommitté för finansiell riskhantering sammanträder regelbundet för att fatta beslut om hantering av dessa risker. Se även avsnittet Risker, riskhantering och möjligheter på sidorna 52–55.

Vinstdisposition
Styrelsen föreslår till bolagsstämman den 24 april, 2018 följande:

1. En ordinarie utdelning om SEK 7.00 (6.80) per aktie för verksamhetsåret 2017. Exkluderat för de aktier som för närvarade innehas av bolaget, motsvarar detta totalt MSEK 8 496 (8 258). Avstämningsdag för utdelningen är den 26 april 2018. På grund av den föreslagna delningen av Gruppen föreslås utdelning för 2017 att betalas ut vid ett tillfälle. Avsikten är att återgå till två utbetalningar för kommande år.

2. En aktiesplit och ett automatiskt inlösenförfarande där varje aktie delas upp i en ordinarie aktie och en inlösenaktie. Inlösenaktien kommer sedan automatiskt att lösas in för SEK 8.00 per aktie. Det motsvarar totalt MSEK 9 710. Kombinerat med den föreslagna utdelningen kommer aktieägarna att erhålla MSEK 18 206. Avstämningsdag för aktiesplit föreslås preliminärt vara den 11 maj 2018. Betalningen för inlösenaktien, förutsatt godkännande, beräknas ske omkring den 11 juni 2018.

3. En utdelning av aktierna i Epiroc AB så att aktieägare i Atlas Copco AB för varje Atlas Copco A-aktie de innehar får en Epiroc AB A-aktie, och en Epiroc AB B-aktie för varje B-aktie. Avstämningsdag för utdelningen och noteringen av Epiroc AB på Nasdaq Stockholm är planerad till juni, förutsatt godkännande av Nasdaqs noteringskommitté.

SEK	
Balanserade vinstmedel inklusive reserv för verkligt värde	27 091 432 680
Årets resultat	48 085 436 665
	75 176 869 345
Styrelsen föreslår att dessa vinstmedel disponeras enligt följande:	
Till aktieägare utdelas SEK 7.00 per aktie	8 496 077 443
I ny räkning balanseras	66 680 791 902
Totalt	**75 176 869 345**

Aktier och aktiekapital
Vid årets slut uppgick Atlas Copcos aktiekapital till MSEK 786 (786) och totalt 1 229 613 104 aktier, uppdelat på 839 394 096 A-aktier och 390 219 008 B-aktier, var utgivna. Exklusive Atlas Copcos eget innehav av 16 641 596 A-aktier och 246 159 B-aktier var 1 213 725 349 aktier utestående. A-aktier ger ägaren en röst medan B-aktier ger ägaren en tiondels röst. A-aktier och B-aktier har samma rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst.

Investor AB är den största enskilda aktieägaren i Atlas Copco AB. Vid årets slut 2017 hade Investor AB totalt 207 645 611 aktier, motsvarande 22.3% av rösterna och 16.9% av kapitalet.

Det finns inga begränsningar som förbjuder överlåtelse av bolagets aktier och bolaget känner inte till att liknande överenskommelser existerar. Bolaget är inte heller part i något väsentligt avtal som får verkan eller ändras eller upphör att gälla om kontrollen över bolaget förändras till följd av ett offentligt uppköpserbjudande. Det finns ingen begränsning i antalet röster som kan avges av en aktieägare vid en bolagsstämma.

Som framgår av bolagsordningen, har bolagsstämman full beslutanderätt för val av styrelsemedlemmar och det finns inga andra bestämmelser hänförliga till tillsättande och entledigande av styrelsemedlemmar eller förändringar av bolagsordningen. På motsvarande vis finns heller inga avtal med styrelsemedlemmar eller anställda gällande kompensation för den händelse ett offentligt uppköpserbjudande förändrar deras nuvarande position.

Lagstadgad hållbarhetsrapport
Atlas Copco har upprättat en hållbarhetsredovisning enligt Global Reporting Initiatives (GRI) riktlinjer. Hållbarhetsredovisningen har upprättats för att uppfylla kraven i enlighet med Årsredovisningslagens sjätte kapitel 11 paragrafen. Hållbarhetsredovisningens omfattning och innehåll framgår på sidan 136 i denna publikation.

En decentraliserad koncern

Atlas Copco är en världsledande leverantör av hållbara produktivitetslösningar. Gruppen erbjuder innovativa kompressorer, vakuumlösningar och luftbehandlingssystem, anläggnings- och gruvutrustning, industriverktyg och monteringssystem.

Atlas Copco utvecklar produkter och service med fokus på produktivitet, energieffektivitet, säkerhet och ergonomi. Företaget grundades 1873, har huvudkontor i Stockholm, och en global närvaro med kunder i över 180 länder. Under 2017 hade Atlas Copco en omsättning på 116 miljarder kronor och mer än 45 000 anställda.

NYCKELTAL, MSEK	2017	2016	Förändring, %
Orderingång	123 431	102 812	20%
Intäkter	116 421	101 356	15%
Rörelseresultat	24 200	19 798	22%
Rörelsemarginal, %	20.8	19.5	
Avkastning på sysselsatt kapital, %	30	27	
Investeringar	3 131	2 511	
Medelantal anställda	45 986	42 749	

Kompressorteknik

Affärsområdet Kompressorteknik erbjuder lösningar för komprimering av luft; industrikompressorer, gas- och processkompressorer och expansionsturbiner, utrustning för luft- och gasbehandling samt styrsystem för tryckluft. Affärsområdet har ett globalt servicenätverk och utvecklar för hållbar produktivitet inom tillverknings-, olje-, gas- och processindustrierna.

SIDAN 24

NYCKELTAL, MSEK	2017	2016	Förändring, %
Orderingång	40 772	36 515	12%
Intäkter	38 768	36 356	7%
Rörelseresultat	8 960	8 115	10%
Rörelsemarginal, %	23.1	22.3	
Avkastning på sysselsatt kapital, %	80	69	
Investeringar	358	247	
Medelantal anställda	16 206	15 276	

Vakuumteknik

Affärsområdet Vakuumteknik erbjuder vakuumprodukter, reningssystem, ventiler och relaterade produkter. De viktigaste marknaderna är halvledare och vetenskapliga instrument, samt en rad olika industrisegment inklusive kemiska processindustrier, livsmedelsförpackning och pappershantering. Affärsområdet har ett globalt servicenätverk och bedriver utveckling för hållbar produktivitet i syfte att ytterligare förbättra kundernas prestanda.

SIDAN 27

NYCKELTAL, MSEK	2017	2016	Förändring, %
Orderingång	21 890	14 021	56%
Intäkter	19 582	13 635	44%
Rörelseresultat	4 956	3 060	62%
Rörelsemarginal, %	25.3	22.4	
Avkastning på sysselsatt kapital, %	25	19	
Investeringar	443	166	
Medelantal anställda	6 322	4 737	

med fem affärsområden

Industriteknik

Affärsområdet Industriteknik erbjuder industriverktyg, monteringssystem, produkter för kvalitetssäkring, mjukvaror och service genom ett globalt nätverk. Affärsområdet bedriver utveckling för hållbar produktivitet för kunder inom fordonsindustrin, flygindustrin, verkstadsindustrin, underhåll och fordonsservice.

NYCKELTAL, MSEK	2017	2016	Förändring, %
Orderingång	16 651	15 112	10%
Intäkter	16 377	15 017	9%
Rörelseresultat	4 175	3 430	22%
Rörelsemarginal, %	25.5	22.8	
Avkastning på sysselsatt kapital, %	43	34	
Investeringar	259	287	
Medelantal anställda	6 739	6 186	

SIDAN 30

Gruv- och bergbrytningsteknik

Affärsområdet Gruv- och bergbrytningsteknik erbjuder utrustning för borrning och bergbrytning, ett komplett sortiment av tillhörande förbrukningsvaror samt service genom ett globalt nätverk. Affärsområdet bedriver utveckling för hållbar produktivitet i gruvor och dagbrott, infrastruktur, anläggningsarbeten, brunnsborrning samt markarbeten.

NYCKELTAL, MSEK	2017	2016	Förändring, %
Orderingång	31 473	25 565	23%
Intäkter	29 166	25 043	16%
Rörelseresultat	5 844	4 465	31%
Rörelsemarginal, %	20.0	17.8	
Avkastning på sysselsatt kapital, %	43	32	
Investeringar	921	800	
Medelantal anställda	11 512	10 911	

SIDAN 33

Energiteknik

Affärsområdet Energiteknik erbjuder lösningar för luft, energi och flöde genom produkter som portabla kompressorer, pumpar, ljustorn och generatorer, såväl som många kompletterande produkter. Affärsområdet erbjuder också specialiserad uthyrning och tillhandahåller service genom ett globalt nätverk. Energiteknik bedriver utveckling för hållbar produktivitet inom flera industrier inklusive anläggning, tillverkning, olja och gas, samt prospekteringsborrning.

NYCKELTAL, MSEK	2017	2016	Förändring, %
Orderingång	13 405	12 110	11%
Intäkter	13 246	11 794	12%
Rörelseresultat	2 137	1 769	21%
Rörelsemarginal, %	16.1	15.0	
Avkastning på sysselsatt kapital, %	20	17	
Investeringar	799	762	
Medelantal anställda	4 302	4171	

SIDAN 36

Kompressorteknik 2017 i sammandrag

Verksamheten inom utrustning och service fortsatte att växa. Orderingången ökade för industrikompressorer, gas- och processkompressorer samt service. Ordervolymerna ökade i samtliga geografiska regioner. Affärsområdet fortsatte att investera i marknadsnärvaro, service, produktutveckling och produktion.

Affärsutveckling

Efterfrågan på affärsområdets utrustning och service var stark. Orderingången ökade totalt med 9% organiskt. Orderingången för utrustning ökade i alla huvudregioner.

Tillväxten var god för både stora och små industrikompressorer. Orderutvecklingen var något bättre under det första halvåret än under det andra. Ordervolymerna för gas- och processkompressorer ökade, främst tack vare bra orderutveckling i Asien och i Nordamerika.

Serviceverksamheten fortsatte att växa i samtliga regioner.

Marknadsnärvaro och organisationsutveckling

Affärsområdet fortsatte att investera i innovation och marknadsnärvaro genom att utöka resurserna inom forskning och utveckling, marknadsföring och försäljning, samt inom service.

Genom valda förvärv ökade affärsområdet sin närvaro inom utvalda marknads- och kundsegment. Som exempel kan nämnas förvärvet av Pressure Compressores i Brasilien som adderar viktig teknologi inom kolvkompressorer samtidigt som det stärker affärsområdets marknadsposition i Sydamerika.

Investeringar gjordes även i produktionsanläggningar, bland annat i en ny, automatiserad produktionslina för filter i Italien.

Förvärv

Affärsområdet genomförde fem förvärv under 2017:

- Hb Kompressoren Druckluft- und Industrietechnik GmbH, en tysk distributör och serviceleverantör för industriella kompressorer, med 10 anställda.
- Orcan Basincli Hava Makinalari San. ve Tic. Ltd., en kompressordistributör i den europeiska delen av Turkiet med 17 anställda.
- Pressure Compressores, en brasiliansk tillverkare av kolvkompressorer och tillhörande utrustning. Företaget hade cirka 150 anställda och intäkter under 2016 på cirka MSEK 145.
- Vissa tillgångar i den USA-baserade distributören av Atlas Copcos kompressorer Glauber Equipment Corporation förvärvades. 16 medarbetare anslöt sig till Atlas Copco.
- De operativa tillgångarna i C.H. Spencer & Company Co., en amerikansk distributör och serviceleverantör av industriella pumpar, kompressorer och relaterade produkter. 40 medarbetare anslöt sig till Atlas Copco.

Intäkter, resultat och avkastning

Intäkterna ökade med 7% till MSEK 38 768 (36 356), motsvarande 4% organisk ökning. Rörelseresultatet ökade 10% till rekordhöga MSEK 8 960 (8 115), motsvarande en marginal på 23.1% (22.3). Rörelsemarginalen fick stöd av valuta och volymer, men påverkades negativt av utspädning från förvärv. Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 80% (69).

MARKNADEN

Den globala marknaden för tryckluftsutrustning, luft- och gasbehandlingsutrustning och tillhörande service karakteriseras av en diversifierad kundbas. Kunderna efterfrågar lösningar som är tillförlitliga, produktiva och effektiva och som passar specifika tillämpningar.

Kompressorer används i ett brett spektrum av tillämpningar. I industriprocesser krävs ren, torr och oljefri luft inom till exempel livsmedels-, läkemedels-, elektronik- och textilindustrin. Tryckluft används också som kraftkälla för industriverktyg och i så vitt skilda tillämpningar som snötillverkning, fiskodling, på snabbtåg och sjukhus. Blåsmaskiner används inom tillämpningar där det finns ett behov av ett konstant flöde av luft med lågt tryck, såsom rening av avloppsvatten och transport av material.

Gas- och processkompressorer och expandrar levereras till olika processindustrier, såsom anläggningar för luftseparering, kraftverk, kemiska och petrokemiska verksamheter samt applikationer för flytande naturgas.

Stationära industrikompressorer med tillhörande luftbehandlingsutrustning, reservdelar och service svarar för cirka 90% av försäljningen. Stora gas- och processkompressorer, inklusive service svarar för cirka 10%.

MARKNADSTRENDER

- Fortsatt fokus på energieffektivitet/-besparingar, energiåtervinning och minskning av koldioxidutsläpp
- Ökad efterfrågan på service och övervakning av tryckluftsanläggningar
- Fokus på totallösningar och på den totala kostnaden över livscykeln
- Nya tillämpningar för tryckluft

FAKTORER SOM DRIVER EFTERFRÅGAN

- Investeringar i maskiner
- Industriproduktion
- Energikostnader

INTÄKTER, MSEK

38 768

2016: 36 356

RÖRELSEMARGINAL

23.1%

2016: 22.3%

AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL

80%

2016: 69%

ORDERINGÅNG PER KUNDKATEGORI

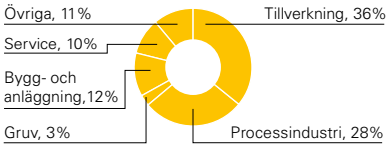

INTÄKTER PER REGION

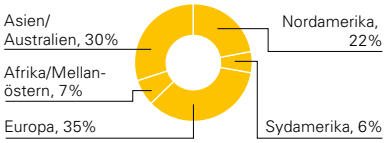

ANDEL AV INTÄKTER

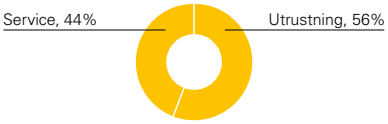

FÖRSÄLJNINGS-BRYGGA

	Orderingång	Intäkter
2015	**35 306**	**36 282**
Strukturförändring, %	+3	+3
Valuta, %	–1	–1
Pris, %	+0	+0
Volym, %	+1	–2
Totalt, %	**+3**	**+0**
2016	**36 515**	**36 356**
Strukturförändring, %	+3	+3
Valuta, %	+0	+0
Pris, %	+0	+0
Volym, %	+9	+4
Totalt, %	**+12**	**+7**
2017	**40 772**	**38 768**

ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

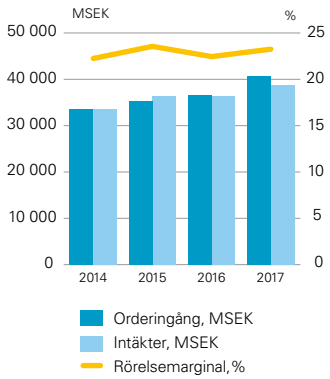

INNOVATIONER UNDER 2017

Flera nya produkter lanserades under året, bland annat:

En serie tysta oljesmorda skruvkompressorer som förbättrar prestandan.

En ny serie lufttorkar som ger minimerat tryckfall, låg energikostnad och låg ljudnivå.

En energisnål lufttork som utformats för maximal tillförlitlighet.

En ny, stor, oljefri centrifugalkompressor med energieffektivitet i särklass och som underlättar förebyggande underhåll.

VISION OCH STRATEGI

Visionen är att vara First in Mind—First in Choice ® som leverantör av tryckluft och gaslösningar. Detta ska åstadkommas genom samverkan, engagemang, innovation och genom att erbjuda största möjliga kundvärde.

Strategin är att vidareutveckla Atlas Copcos ledande position inom valda nischer och utöka verksamheten på ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt ansvarsfullt sätt. Detta ska ske genom att dra fördel av den starka globala marknadsnärvaron, förbättrad marknadspenetration på mogna och växande marknader, samt att kontinuerligt utveckla förbättrade produkter och lösningar som tillgodoser kundernas behov. Den lokala närvaron stärks genom att använda flera kommersiella varumärken. Nyckelstrategier inkluderar att fortsätta utöka serviceverksamheten, såväl som att utveckla verksamheter inom fokuserade områden som luftbehandlingsutrustning, blåsmaskiner, samt kompressorlösningar för tåg, fartyg och sjukhus. Affärsområdet söker aktivt efter att förvärva kompletterande verksamheter.

STRATEGISKA AKTIVITETER

- Öka marknadstäckningen och förbättra närvaron inom utvalda marknader/segment
- Utveckla nya hållbara produkter och lösningar som ger ökat värde och energieffektivitet för kunderna
- Utöka utbudet av produkter och service
- Utföra mer service på en större del av den installerade basen av utrustning
- Förbättra effektiviteten i verksamheten
- Investera i medarbetare och kompetensutveckling
- Förvärva och framgångsrikt integrera kompletterande verksamheter

KONKURRENS

Kompressortekniks huvudkonkurrenter på marknaden för industrikompressorer och luftbehandlingsutrustning är Ingersoll-Rand, Kaeser, Hitachi, Gardner Denver, Cameron, Sullair och Parker Hannifin. Det finns också flera regionala och lokala konkurrenter, inklusive flera i Kina. På marknaden för gas- och processkompressorer och expandrar är de största konkurrenterna Siemens och MAN Turbo.

MARKNADSPOSITION

En ledande position globalt inom de flesta av sina verksamheter.

Produkter och tillämpningsområden

Atlas Copco erbjuder samtliga betydande teknologier för luftkomprimering, luft- och gasbehandlingsutrustning, luftstyrningssystem och kan erbjuda kunderna den bästa lösningen för varje tillämpning.

Oljefri skruvkompressor med variabel varvtalsstyrning som tillför ren luft till industriella processer

Gas- och processkompressorer levererar stora mängder tryckluft till olika processindustrier

Kolvkompressor för olika industriapplikationer

Kolvkompressorer
Kolvkompressorer finns som oljesmorda och oljefria. De används såväl i vanliga industriapplikationer som i specialiserade tillämpningar.

Oljefria tand- och scrollkompressorer
Oljefria tand- och scrollkompressorer används i industri- och medicinska applikationer som kräver högkvalitativ oljefri luft. Vissa modeller finns som arbetsplatskompressorer med integrerade torkar samt med energieffektiv varvtalsstyrning (VSD).

Skruvkompressorer
Skruvkompressorer finns som oljesmorda och oljefria. De används i många industriapplikationer och finns tillgängliga som arbetsplatskompressorer med integrerade torkar, med energieffektiv varvtalsstyrning (VSD), samt med utrustning för energiåtervinning.

Oljefria blåsmaskiner
Oljefria blåsmaskiner finns med olika teknologier: lob, skruv och turbo. Blåsmaskiner används vid tillämpningar i processindustrin där ett jämnt flöde av luft med lågt tryck krävs, till exempel vid behandling av avloppsvatten och för transport.

Oljefria centrifugalkompressorer
Oljefria centrifugalkompressorer används i industritillämpningar som kräver konstanta, stora volymer oljefri tryckluft. De kallas även turbokompressorer.

Gas- och processkompressorer
Gas- och processkompressorer levereras framför allt till olje- och gasindustri, kemisk, petrokemisk och processindustri, samt till kraftverk. Den huvudsakliga produktkategorin är centrifugalkompressorer, eller turbokompressorer, med flera steg, vilka kompletteras med expansionsturbiner.

Luft- och gasbehandlingsutrustning samt lösningar för medicinsk luft
Tryckluftstorkar, kylare, gasrenare och filter levereras för att producera rätt kvalitet av tryckluft eller gas. Dessutom erbjuds lösningar för medicinsk luft och kvävegenerering såväl som system för biogasuppgraderingar.

De viktigaste enheterna för produktutveckling och tillverkning ligger i:

Belgien, USA, Kina, Indien, Tyskland och Italien

LEDNING KOMPRESSORTEKNIK

Affärsområdeschef
Vagner Rego

DIVISIONERNA 31 december, 2017

1. **Compressor Technique Service**
   Chef Dirk Beyts
2. **Industrial Air**
   Chef Joeri Ooms
3. **Oil-free Air**
   Chef Philippe Ernens
4. **Professional Air**
   Chef Alain Lefranc
5. **Medical Air Solutions**
   Chef Ben Van Hove
6. **Gas and Process**
   Chef Robert Radimeczky
7. **Airtec**
   Chef Wouter Ceulemans

Vakuumteknik 2017 i sammandrag

Efterfrågan på vakuumutrustning och service ökade markant under 2017. Ordervolymerna för utrustning till halvledarindustrin och producenter av platta bildskärmar, samt för applikationer inom industri och högvakuum ökade. Affärsområdet gjorde investeringar i marknadsnärvaro, innovationer och produktion.

Affärsutveckling

Efterfrågan på vakuumutrustning och service var stark. Den totala orderingången ökade organiskt med 33%. Stark tillväxt uppnåddes i samtliga huvudregioner.

Ordervolymerna för utrustning till halvledarindustrin och tillverkare av platta bildskärmar ökade markant med stöd av stark efterfrågan från elektronikindustrin. Ordertillväxten drevs huvudsakligen av utvecklingen inom halvledarindustrin i Asien och Nordamerika.

Tillväxten för vakuumutrustning för tillämpningar inom industrivakuum och högt vakuum var också stark. Geografiskt ökade ordervolymerna markant i Europa, Asien och Nordamerika.

Serviceverksamheten utvecklades väl med en markant ökad orderingång. Ordertillväxt uppnåddes i samtliga regioner.

Marknadsnärvaro och organisationsutveckling

Affärsområdet Vakuumteknik etablerades 2017. Från den 1 januari var affärsområdet verksamt med fem divisioner som fokuserar på olika marknadssegment och erbjudanden. Under 2017 har ett flertal aktiviteter genomförts för att ytterligare förstärka kundfokus, organisationens flexibilitet och för att förbättra effektiviteten i verksamheten.

Affärsområdet investerar i innovation och marknadsnärvaro med ett utökat antal medarbetare inom forskning och utveckling, service, samt marknadsföring och försäljning.

För att möta efterfrågan till följd av det gynnsamma affärsklimatet, investerade affärsområdet i ökad produktionskapacitet i Sydkorea, Kina och Japan.

Förvärv och avyttringar

Utöver en fortsatt framgångsrik integration av verksamheterna Leybold och CSK, vilka förvärvades under 2016, slutförde affärsområdet ett förvärv under 2017 – resterande 45% av CSKT Inc., ett samriskbolag i Taiwan som säljer och servar system för gasrening och kemisk hantering. Atlas Copco förvärvade under 2016 en 55% andel i CSKT genom förvärvet av CSK Inc., ett sydkoreanskt företag verksamt inom reningssystem.

Intäkter, resultat och avkastning

Intäkterna ökade med 44% till MSEK 19 582 (13 635) med betydande bidrag från förvärv. Den organiska ökningen var 21%. Rörelseresultatet ökade med 62% till MSEK 4 956 (3 060), motsvarande en marginal på 25.3% (22.4). Rörelsemarginalen gynnades av högre volymer, men påverkades negativt av förvärv och valuta. Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 25% (19).

MARKNADEN

Vakuum- och reningslösningar krävs i ett antal industriella tillämpningar där lufttrycket måste vara lägre än atmosfärstryck och/eller där miljön måste vara ren. Affärsområdet Vakuumteknik säljer produkter, system och service till flera utvalda sektorer på marknaden.

Marknaden kan delas in i halvledare, industri- och högvakuum. Inom var och en av dessa sektorer finns emellertid undersektorer och särskilda tillämpningar. Försäljningen till halvledarsektorn representerar cirka 60% av intäkterna, medan industri- och högvakuum står för cirka 40%.

Vakuumprodukter inkluderar ett brett sortiment av torra vakuumpumpar, turbomolekylärpumpar och andra vakuumpumpar. Dessa används för att skapa kontrollerade, partikelfria miljöer med lågt tryck för tillverkning inom ett brett spektrum av industrier, så som halvledare, platta bildskärmar, LED och solenergi, glas och optiska beläggningar, instrument för forskning inom bioteknik, forskningsinstitut inom förnybar energi, högenergilaser och nanoteknik, läkemedel, värmebehandling, litiumjonbatterier samt livsmedelstillverkning och paketering.

Reningssystem inkluderar fristående och kundanpassade lösningar som integrerar teknologier för vakuum och utsläppshantering. Rening krävs både för att förhindra motverkande kemiska reaktioner i produktionsprocesser och för efterlevnaden av strikta utsläppsregler.

Affärsområdet erbjuder också värdeskapande service så som övervakning av utrustning, service på plats och i fält, serviceuppgraderingar, ombyggnad, samt tillhandahållande av reservdelar och oljor.

MARKNADSTRENDER

- Ökad användning av krävande material och krav på tillverkningsmiljö inom industriell produktion
- Fortsatt fokus på energieffektivitetsbesparingar
- Fortsatt trend gällande efterlevnaden av hårdare regelverk för utsläpp
- Fokus på totallösningar och total livscykelkostnad

FAKTORER SOM DRIVER EFTERFRÅGAN

- Industriproduktion
- Tillverkning av halvledare, utrustning för forskning och utveckling, litiumjonbatterier, platta bildskärmar och utrustning för solenergi
- Efterfrågan på energieffektiva vakuumpumpar
- Ökade krav på vakuum till stöd för nya processer

Vakuumteknik 2017 i sammandrag, forts.

INTÄKTER, MSEK

19 582

2016: 13 635

RÖRELSEMARGINAL

25.3%

2016: 22.4%

AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL

25%

2016: 19%

ORDERINGÅNG PER KUNDKATEGORI

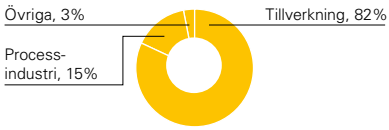

INTÄKTER PER REGION

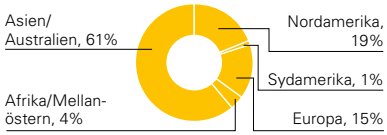

ANDEL AV INTÄKTER

FÖRSÄLJNINGS-BRYGGA

	Orderingång	Intäkter
2015	**10 152**	**9 955**
Strukturförändring, %	+17	+19
Valuta, %	+2	+2
Pris, %	–1	–1
Volym, %	+20	+17
Totalt, %	**+38**	**+37**
2016	**14 021**	**13 635**
Strukturförändring, %	+23	+23
Valuta, %	+0	+0
Pris, %	+1	+1
Volym, %	+32	+20
Totalt, %	**+56**	**+44**
2017	**21 890**	**19 582**

ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

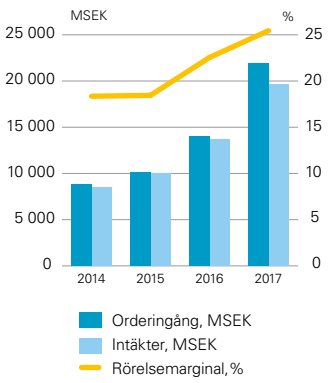

INNOVATIONER UNDER 2017

Flera nya produkter lanserades under året, bland annat:

En vakuumpump för laboratorier och forskningsinstitut, som ger energibesparingar och minskade ljudnivåer.

Ett nytt reningssystem som eliminerar potentiellt skadliga gaser i utsläppen från halvledar-tillverkningsprocesser.

En energieffektiv turbopump för industriella beläggnings-applikationer.

En ny serie torra scrollvakuum-pumpar som ger industriella- och FoU-kunder bästa möjliga prestanda.

VISION OCH STRATEGI

Visionen är att vara First in Mind—First in Choice ® som leverantör av lösningar inom vakuum och rening. Strategin är inriktad på följande områden; teknologiskt ledarskap, marknadsledarskap, samt flexibilitet för att stödja faktorer som driver tillväxt. Detta ska ske genom fokus på forsknings- och utvecklingsprogram och att erbjuda produkter och service med hög innovationsgrad. Marknadsledar-skapet ska nyttjas av en organisation fokuserad på flexibilitet, ökade marknadsandelar inom våra tradi-tionella områden och utökad geografisk täckning. Mer komplexa tillämpningar hos kunderna ställer ökade krav på vakuumlösningar som sådant. Affärsområdet kommer därför att fortsätta att bygga starka relationer med kunder för att säker-ställa de bästa tekniska lösningarna och ökad kundlojalitet. Affärsområdet kommer att ha ett starkt fokus på att utveckla serviceverksamheten och en effektiv och flexibel global närvaro. Mark-nadsledarskapet kommer att utvecklas med stöd av olika varumärken. Affärsområdet söker aktivt efter att förvärva kompletterande verksamheter.

Verksamheten ska växa på ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt ansvarsfullt sätt.

STRATEGISKA AKTIVITETER

- Öka marknadstäckningen och förbättra närvaron inom utvalda marknader/segment
- Snabba lanseringar av innovativa produkter och service som ger ökat värde och energieffektivitet
- Öka marknadspenetration och närvaro genom varumärkesportföljshantering
- Utföra mer service på en större del av den installerade basen av utrustning
- Förbättra organisationens flexibilitet och effektiviteten i verksamheten
- Investera i medarbetare och kompetens-utveckling
- Förvärva kompletterande verksamheter och integrera dem framgångsrikt

KONKURRENS

Vakuumtekniks främsta konkurrenter är:
Halvledare: DAS Environmental Expert, Ebara, Kashiyama, Pfeiffer Vacuum, Shimadzu Corporation, ULVAC Technologies
Industri- och högvakuum:
Gardner Denver, Pfeiffer Vacuum, ULVAC Technologies och Busch

MARKNADSPOSITION

Global marknadsledare inom vakuum- och reningslösningar.

Produkter och tillämpningsområden

Affärsområdet Vakuumteknik erbjuder ett brett utbud av vakuumprodukter och reningslösningar till marknaden.

Oljesmorda roterande lamell-vakuumpump för användning för industriellt bruk

Torr vakuumpump för användning i halvledarindustrin

Reningssystem

Oljesmorda lamellvakuumpumpar
Den senaste generationen oljesmorda lamellpumpar har utvecklats för att ge bättre vakuumkvalitet samtidigt som det tryckspann under vilket pumpen kan arbeta har utökats. De används vid en rad olika industriella applikationer som frystorkning av livsmedel, plastgjutning, förpackningsmaterial och forskningstillämpningar.

Torra vakuumpumpar
Torra vakuumpumpar är oljefria pumpmekanismer som används för att skapa vakuummiljöer. De använder inget smörjmedel i pumpkammaren och finns med ett antal övervaknings- och kontrollfunktioner. Torra pumpar används i stor utsträckning i många halvledarapplikationer, och även i många industriella processer som metallurgi, beläggning, torkning och solenergi. De används också i vetenskapliga instrument som svepelektronmikroskop.

Turbomolekylära pumpar
I turbomolekylära pumpar, eller turbopumpar, bildas vakuum av en snabbroterande turbinmotor. Turbopumpens definierande egenskap är den höga rotationshastigheten. Turbopumpar används vanligen tillsammans med primära oljesmorda eller oljefria pumpar. De är vanligt förekommande i olika halvledarapplikationer, samt inom forskning och utveckling, industritillämpningar och högenergifysik.

Vätskeringsvakuumpumpar
Vätskeringsvakuumpumpar utrustas med en impeller med fixerat blad. När impellern roterar bildar vätskan en ring runt höljets omkrets. Generellt är vätskeringsvakuumpumpar perfekta för användning i fuktiga, dammiga och smutsiga miljöer som vanligen återfinns i industriella processer inom livsmedel och dryck, gruvor, kemi, olja, stål, cement, plast och textil.

Reningssystem och integrerade system
Reningssystem används för att hantera gaser och andra biprodukter av processer från utsläpp från torra pumpar. Rening krävs både för att förhindra motverkande kemiska reaktioner i produktionsprocesser och för efterlevnaden av strikta utsläppsregler. Renings- och integrerade system används främst inom applikationer med halvledare, platta bildskärmar, solenergi och LED.

De viktigaste enheterna för produktutveckling och tillverkning ligger i:
Storbritannien, Tjeckien, Tyskland, Sydkorea, Kina och Japan

LEDNING VAKUUMTEKNIK

Affärsområdeschef:
Geert Follens

DIVISIONERNA 31 december, 2017

1. **Vacuum Technique Service** Chef Eckart Roettger
2. **Semiconductor Service** Chef Paul Rawlings
3. **Semiconductor** Chef Paul Rawlings
4. **High Vacuum** Chef Martin Tollner
5. **Industrial Vacuum** Chef Koen Lauwers

Industriteknik 2017 i sammandrag

Affärsområdet fortsatte att växa och ordervolymerna gynnades av investeringar inom fordonsindustrin och verkstadsindustrin, samt av en stark efterfrågan av service. Affärsområdet gjorde investeringar i marknadsnärvaro, service, produktutveckling och produktion.

Affärsutveckling

Efterfrågan på avancerade industriverktyg och monteringslösningar var fortsatt stark och stöddes av investeringar från exempelvis fordonsindustrin och verkstadsindustrin. Orderingången ökade med 9% organiskt.

Orderingången för avancerade industriverktyg och monteringslösningar från fordonsindustrin ökade i takt med att tillverkare fortsatte att investera i nya och uppgraderade produktionslinor. Tillväxten gynnades av god orderutveckling till produktion av elektriska bilar och bilar med låg vikt. Ordervolymerna ökade i Asien, Nordamerika och Europa, medan de minskade i Sydamerika.

Ordervolymerna för industriverktyg från verkstadsindustrin ökade. Volymerna ökade i samtliga större regioner. Tillväxten fick stöd av en god orderutveckling inom industrisegment som montering, anläggningsmaskiner, metalltillverkning och elektronik.

Orderutvecklingen för fordonsservice, som erbjuder verktyg och annan utrustning till företag med stora fordonsflottor samt till specialiserade verkstäder, var i princip oförändrad.

Serviceverksamheten hade en fortsatt stark utveckling. Kunderna efterfrågar kontinuerligt mer service och underhåll, allt från ad-hoc-service till att sköta allt verktygsunderhåll hos kunden. Tillväxt noterades i alla regioner jämfört med året innan.

Marknadsnärvaro och organisationsutveckling

Affärsområdet investerade i marknadsnärvaro och innovation med ett ökat antal medarbetare inom forskning och utveckling, service, samt marknadsföring och försäljning. Marknadsföringsaktiviteterna under året fokuserade på att stärka positionen som en partner vid utvecklingen av kunders smarta fabriker och industri 4.0.

Investeringar gjordes även i anläggningar för produktion och innovation, inklusive en ny produktionsanläggning för utrustning för självstansande nitning och dosering i Shanghai, Kina, samt innovationscenter inom självstansande nitning i Storbritannien, Japan och Sydkorea.

Intäkter, resultat och avkastning

Intäkterna ökade 9% till rekordhöga MSEK 16 377 (15 017), motsvarande en organisk ökning på 8%. Rörelseresultatet var MSEK 4 175 (3 430). Rörelsemarginalen ökade till 25.5% (22.8) inklusive jämförelsestörande poster om MSEK +380, främst relaterade till upplösning av skulder för villkorad köpeskilling hänförliga till det genomförda förvärvet av Henrob under 2014. Den justerade rörelsemarginalen 23.2% (22.8), var positivt påverkad av volymer, men negativt påverkad av valuta. Avkastningen på sysselsatt kapital var 43% (34). Avkastningen på sysselsatt kapital, justerat för den jämförelsestörande posten som nämns ovan, var 39%.

MARKNADEN

Fordonsindustrin, inklusive underleverantörer, är ett viktigt kundsegment som representerar mer än hälften av Industritekniks intäkter. Montering är den vanligaste tillämpningen. Fordonsindustrin har legat i framkant när det gäller kraven på mer precisa åtdragningsverktyg som minimerar fel i produktionen och möjliggör lagring och spårning av åtdragningsmomenten. Affärsområdet har framgångsrikt utvecklat avancerade elektriska industriverktyg och monteringssystem som hjälper kunder att utföra åtdragningar enligt deras specifikation, vilket minimerar fel och avbrott i produktionen. Detta inkluderar ett brett erbjudande av lösningar för kvalitetssäkring och kvalitetsförbättring. Med ökande krav på lägre bränsleförbrukning och lättare material använder fordonsindustrin i allt högre utsträckning alternativa metoder till montering. Affärsområdet erbjuder doseringsutrustning för lim och tätningsmedel samt utrustning för självstansande nitning för att tillgodose dessa krav.

Inom verkstadsindustrin används industriverktyg i ett flertal tillämpningar såsom montering, borrning och materialavverkning. Kunderna finns inom montering, till exempel elektronik, flyg och vitvaror, energi och anläggningsmaskiner, i verkstadsindustri, olja och gas, skeppsvarv, gjuterier och maskintillverkare. Utrustningen som erbjuds är monteringsverktyg för ett brett vridmomentsområde, borrmaskiner, slående verktyg, slipmaskiner, lyftblock och löpvagnar samt tillbehör. Luftmotorer levereras separat för olika tillämpningar i produktionsanläggningar.

Till fordonsservice, bil- och lastbilsverkstäder samt däck- och chassiverkstäder, levereras verktyg, borr-, poler- och slipmaskiner.

Det finns en växande efterfrågan på service, till exempel underhållsavtal och kalibreringstjänster som ökar kundernas produktivitet.

MARKNADSTRENDER

- Högre krav på kvalitet, produktivitet, flexibilitet, ergonomi och minskad miljöpåverkan
- Mer avancerade verktyg och system, samt ökad betydelse av service, kunskap och utbildning
- Industriverktyg med elmotorer ersätter delvis tryckluftsverktyg
- Efterfrågan på lägre bränsleförbrukning driver efterfrågan på alternativa monteringsmetoder, till exempel limning och självstansande nitning
- Digitalisering och efterfrågan på uppkoppling inom produktion

FAKTORER SOM DRIVER EFTERFRÅGAN

- Investeringar i industriverktyg och system, till exempel i monteringslinjer
- Förändringar i tillverkningsmetoder och högre krav, till exempel kvalitetssäkring och spårbarhet
- Industriproduktion

INTÄKTER, MSEK

16 377

2016: 15 017

RÖRELSEMARGINAL

25.5%

2016: 22.8%

AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL

43%

2016: 34%

ORDERINGÅNG PER KUNDKATEGORI

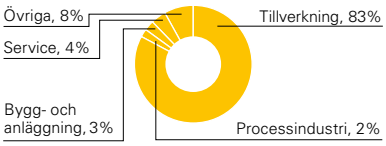

INTÄKTER PER REGION

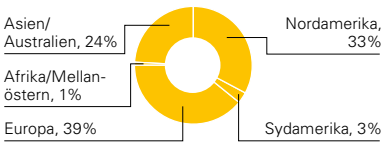

ANDEL AV INTÄKTER

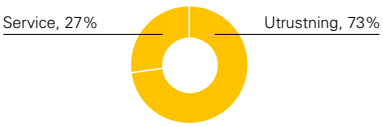

FÖRSÄLJNINGS-BRYGGA

	Orderingång	Intäkter
2015	**14 612**	**14 578**
Strukturförändring, %	+0	+0
Valuta, %	+0	+0
Pris, %	+0	+0
Volym, %	+3	+3
Totalt, %	**+3**	**+3**
2016	**15 112**	**15 017**
Strukturförändring, %	+1	+1
Valuta, %	+0	+0
Pris, %	+0	+0
Volym, %	+9	+8
Totalt, %	**+10**	**+9**
2017	**16 651**	**16 377**

ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

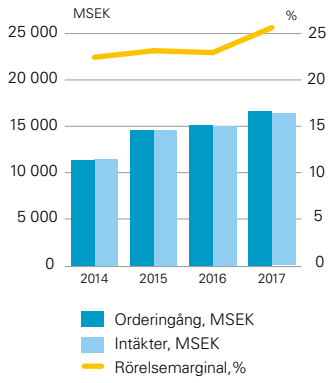

INNOVATIONER UNDER 2017

Flera nya produkter lanserades under året, bland annat:

En mekatronisk nyckel med tillhörande kontrollenhet som redovisar åtdragningsresultat i realtid.

Ett nytt system för fixturerade åtdragningsprocesser som stöder balansering av produktionslinor och kan monteras på robotar.

En programvara som stöder felhantering och minskar kostnaden för omarbetning och garantikrav.

En trådlös hylsväljare som erbjuder ökad flexibilitet och förbättrad produktivitet.

VISION OCH STRATEGI

Visionen är att vara First in Mind—First in Choice ® som leverantör av industriverktyg, monteringssystem, produkter för kvalitetssäkring, mjukvaror och service till fordonsindustrin samt till fordonsservice. Strategin är att fortsätta växa genom att bygga vidare på det tekniska ledarskapet och kontinuerligt erbjuda produkter och service som förbättrar kundernas produktivitet. Viktiga aktiviteter är att utöka produktsortimentet, främst till fordonsindustrin, och tillhandahålla mer service, kunskap och utbildning. Affärsområdet ökar också sin närvaro inom verkstadsindustri och fordonsservice, samt på geografiskt utvalda marknader. Närvaron förstärks genom användningen av en flervarumärkesstrategi. Tillväxt ska ske på ett sätt som är ekonomiskt, miljömässigt och socialt ansvarsfullt.

STRATEGISKA AKTIVITETER

- Öka marknadstäckningen och förbättra närvaron inom utvalda marknader/segment
- Utveckla nya hållbara produkter och lösningar som ger ökad kvalitet och produktivitet, förbättrad ergonomi och minskad miljöpåverkan
- Utöka utbudet av produkter och service
- Utföra mer service på en större del av den installerade basen av utrustning
- Förbättra effektiviteten i verksamheten
- Investera i medarbetare och kompetensutveckling
- Förvärva kompletterande verksamheter och integrera dem framgångsrikt

KONKURRENS

Industritekniks konkurrenter inom industriverktyg är Apex Tool Group, Ingersoll-Rand, Stanley Black & Decker, Uryu, Bosch samt flera lokala och regionala konkurrenter. Inom utrustning för limning och tätning är de huvudsakliga konkurrenterna Nordson, Graco och Dürr. För självstansande nitning är huvudkonkurrenterna Stanley Black & Decker och Böllhoff.

MARKNADSPOSITION

En ledande marknadsposition globalt inom de flesta av sina verksamheter.

Produkter och tillämpningsområden

Affärsområdet Industriteknik erbjuder det mest omfattande sortimentet av industriverktyg och monteringssystem på marknaden.

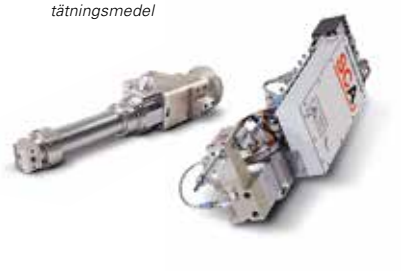

Applikator och doseringsenhet för applicering av lim och tätningsmedel

Handhållet batteriverktyg för monteringsapplikationer

Kontrollenhet för avancerade elektriska monteringsverktyg

Fordonsindustrin
Fordonsindustrin efterfrågar främst avancerade monteringsverktyg och -system. De erbjuds ett brett sortiment elektriska monteringsverktyg, kontrollsystem och tillhörande mjukvaror för säkerhetskritiska åtdragningar. Specialiserade applikationscenter runt om i världen konfigurerar lämpliga monteringssystem. Systemen gör det möjligt att läsa av, samla in och lagra monteringsinformation. Fordonsindustrin, liksom andra tillverkande industrier, efterfrågar också vanliga industriverktyg. Med ökande krav på lägre bränsleförbrukning och användning av lättare material investerar fordonsindustrin allt mer i monteringslösningar för dessa krav, till exempel doseringsutrustning för lim och tätningsmedel och utrustning för självstansande nitning.

Verkstadsindustrin
Affärsområdet erbjuder ett komplett sortiment produkter, tjänster och produktionslösningar för verkstadsindustrin. Det sträcker sig från vanliga åtdragningsverktyg, borr- och slipmaskiner till de mest avancerade monteringssystemen på marknaden. Det omfattar också ett brett sortiment av tillbehör. Utrustning för limning och tätning erbjuds också till verkstadsindustrin. En stor grupp specialister finns tillgängliga för att stödja kunder som vill förbättra sin produktionseffektivitet.

Fordonsservice
Affärsområdet erbjuder verktyg som är kraftfulla och tillförlitliga för att möta efterfrågan från den professionella användaren inom fordonsservice. Sortimentet omfattar slående mutterdragare, borr-, poler- och slipmaskiner.

Verktyg för självstansande nitning

De viktigaste enheterna för produktutveckling och tillverkning ligger i:
Sverige, Tyskland, Ungern, USA, Storbritannien, Frankrike och Japan

LEDNING INDUSTRITEKNIK

Affärsområdeschef:
Henrik Elmin

DIVISIONERNA 31 december, 2017

1. **Industrial Technique Service**
   Chef Håkan Andersson
2. **MVI Tools and Assembly Systems**
   Chef Lars Eklöf
3. **General Industry Tools and Assembly Systems**
   Chef James McAllister
4. **Chicago Pneumatic Tools**
   Chef Philippe Artzet
5. **Industrial Assembly Solutions**
   Chef Tobias Hahn

Gruv- och bergbrytningsteknik
2017 i sammandrag

Efterfrågan på utrustning, service och förbrukningsvaror var stark, drivet av expansion av befintliga gruvor och ersättningsinvesteringar. Ordervolymerna för såväl utrustning som service ökade i samtliga regioner. Affärsområdet investerade i marknadsnärvaro, innovation och produktion för att möta det gynnsamma affärsklimatet.

Affärsutveckling

Efterfrågan på utrustning från kunder i gruvindustrin var stor, till följd av expansion av befintliga gruvor och ersättningsinvesteringar. Orderingången ökade kraftigt för de flesta typer av under- och ovanjordsutrustning.

Ordervolymerna ökade i samtliga regioner, med den största tillväxten i Nordamerika, Europa och Asien. Orderingången för utrustning till infrastrukturprojekt ökade jämfört med föregående år.

Efterfrågan på service, reservdelar och förbrukningsvaror var stark och orderingången ökade i samtliga regioner.

Totalt ökade orderingången för affärsområdet med 21 % organiskt.

Organisationsutveckling

Affärsområdet ökade närvaron inom valda marknader och kundsegment genom utvalda förvärv och genom att tillföra resurser inom service och försäljning.

Investeringar gjordes även i innovationscenter och produktionsanläggningar. Under 2017 fördubblade affärsområdet sin kapacitet vid anläggningen i Hyderabad i Indien för tillverkning av förbrukningsvaror för ovanjordsborrning. Produktionsanläggningen för förbrukningsvaror i Fort Loudon, Pennsylvania i USA, utökades också.

Förvärv, samriskbolag och samarbeten

Affärsområdet genomförde ett förvärv, bildade två samriskbolag och presenterade ett samarbete under 2017, samt genomförde tre förvärv i januari 2018:

- Två samriskbolag med Hongwuhuan Group för att utveckla, tillverka och sälja utrustning för den kinesiska gruv- och anläggningsmarknaden.
- 34 % av Mobilaris MCE, i Luleå, förvärvades. Företaget tillhandahåller mjukvarulösningar som ger en helhetsbild av gruvorna, positionering i realtid och statusinformation om fordon, utrustning och personal.
- Samarbete med Saab AB och dess dotterbolag Combitech AB för att erbjuda gruvkunder lösningar för säker och avancerad digital verksamhet.
- I januari 2018 förvärvades tillgångarna i Renegade Drilling Supplies Proprietary Ltd., en sydafrikansk tillverkare och distributör av borrkomponenter för gruvprospektering, med 22 anställda.
- I januari 2018 förvärvades Rockdrill Services Australia Pty. Ltd., en bergborrspecialist som servar den australiensiska gruvindustrin. Företaget hade intäkter på MSEK 90 och 37 anställda.
- I januari 2018 förvärvades tillgångarna i Cate Drilling Solutions LLC., ett amerikanskt bolag med 35 anställda, som distribuerar och servar Atlas Copcos borrutrustning och komponenter.

Intäkter, resultat och avkastning

Intäkterna ökade med 16 % till MSEK 29 166 (25 043), motsvarande en ökning med 14 % organiskt. Rörelseresultatet ökade 31 % till MSEK 5 844 (4 465), motsvarande en marginal på 20.0 % (17.8). Rörelsemarginalen påverkades positivt av högre volymer och valutaförändringar. Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 43 % (32).

MARKNADEN

Den totala marknaden för gruv- och anläggningstillämpningar är mycket stor med ett stort antal bolag som erbjuder ett brett utbud av produkter för olika tillämpningar. Affärsområdet Gruv- och bergbrytningsteknik erbjuder dock endast produkter för utvalda tillämpningar.

Kunder inom gruvindustrin representerar cirka två tredjedelar av affärsområdets intäkter. Tillämpningarna omfattar produktions- och utvecklingsarbeten i både gruvor och dagbrott samt mineralprospektering. Kunderna efterfrågar bergborrningsutrustning, bergborrverktyg, last- och transportutrustning, specialfordon, ventilationssystem samt borrningsutrustning för prospektering.

Entreprenörer inom infrastruktur, samt bygg- och anläggningsindustrin står för en tredjedel av intäkterna. Tillämpningarna omfattar spränghålsborrningar för tunneldrivning, till exempel för väg-, järnvägs- och dammbyggen, stenbrott, borrning efter vatten, energi, olja och gas, samt markförstärkning. Kunderna efterfrågar bergborrningsutrustning, bergborrverktyg, specialfordon, ventilationssystem och utrustning för markförstärkning.

Utrustningen säljs huvudsakligen direkt till slutanvändaren och affärsområdet har en stor organisation som erbjuder service, reservdelar och förbrukningsvaror. Gruvbolag och entreprenörer har behov av service, reservdelar och förbrukningsvaror, ofta i form av avtal där tillgänglighet och produktivitet är viktiga faktorer.

MARKNADSTRENDER

- Mer produktiv och säker utrustning, inklusive lösningar för att arbeta förarlöst och med fjärrstyrning
- Ökat fokus på miljö
- Konsolidering av kunder och leverantörer
- Prestationsbaserade kontrakt för service och förbrukningsvaror
- Fokus på totalkostnaden och optimering av värdekedjan

FAKTORER SOM DRIVER EFTERFRÅGAN

Gruvor och dagbrott
- Investeringar i utrustning
- Malmproduktion

Bygg- och anläggning
- Infrastruktur- och offentliga investeringar
- Anläggningsaktivitet

Gruv- och bergbrytningsteknik 2017 i sammandrag, forts.

INTÄKTER, MSEK

29 166

2016: 25 043

RÖRELSEMARGINAL

20.0%

2016: 17.8%

AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL

43%

2016: 32%

ORDERINGÅNG PER KUNDKATEGORI

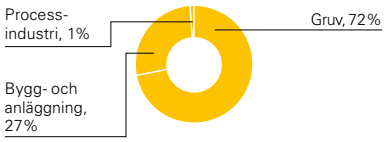

INTÄKTER PER REGION

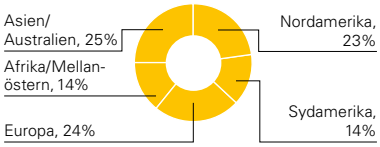

ANDEL AV INTÄKTER

FÖRSÄLJNINGS-BRYGGA

	Orderingång	Intäkter
2015	**25 587**	**26 665**
Strukturförändring, %	+0	+0
Valuta, %	–2	–2
Pris, %	+0	+0
Volym, %	+2	–4
Totalt, %	**+0**	**–6**
2016	**25 565**	**25 043**
Strukturförändring, %	+0	+0
Valuta, %	+2	+2
Pris, %	+0	+0
Volym, %	+21	+14
Totalt, %	**+23**	**+16**
2017	**31 473**	**29 166**

ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

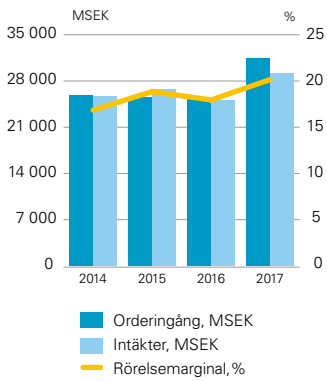

INNOVATIONER UNDER 2017

Flera nya produkter lanserades under året, bland annat:

En ovanjordsrigg med den nya Power Eco-funktionen, vilken minskar bränsleförbrukningen med upp till 10%.

En ny serie topphammarborr-kronor som ger bättre slitstyrka och ökad produktivitet.

En elektriskt driven produktlinje för mekanisk kontinuerlig gruv-drift som ger ökad effektivitet och säkerhet.

En lastare med hög kapacitet och kompakt utformning som anpassats för automatisering.

VISION OCH STRATEGI

Visionen är att vara First in Mind—First in Choice® som leverantör av utrustning och service för berg-brytning i gruvor, dagbrott, samt för anläggnings-arbeten.

Strategin är att växa genom att upprätthålla och förstärka Atlas Copcos ledande marknadsposition som global leverantör för bergbrytningsutrustning och service, genom att utveckla positionen inom bergborrnings- och lastningsutrustning, prospekte-ringsborrning och relaterad utrustning, samt att öka intäkterna genom att erbjuda mer service till kunderna. Tillväxt ska uppnås på ett sätt som är ekonomiskt, miljömässigt och socialt ansvarsfullt.

STRATEGISKA AKTIVITETER

- Öka marknadstäckningen och förbättra närvaron inom utvalda marknader/segment
- Utveckla nya hållbara produkter och lösningar som ger ökad produktivitet och säkerhet i linje med kundernas efterfrågan, till exempel datorise-rade styrsystem, fjärrstyrning och lösningar för att arbeta förarlöst
- Investera i design-, utvecklings- och produktions-kapacitet på tillväxtmarknader
- Utöka utbudet av produkter och service
- Utföra mer service på en större del av den installerade basen av utrustning
- Utveckla serviceverksamheten
- Förbättra flexibiliteten avseende kostnader och rörelsekapital
- Investera i medarbetare och kompetens-utveckling
- Förvärva kompletterande verksamheter och integrera dem framgångsrikt

KONKURRENS

Gruv- och bergbrytningstekniks främsta konkurrent inom de flesta produktområden är Sandvik. Andra konkurrenter är: Furukawa på marknaden för borrutrustning under och ovan jord, Boart Longyear inom prospekteringsborrningsutrustning och bergborrverktyg; Komatsu för utrustning för dagbrott, och Caterpillar för utrustning för gruvor och dagbrott. Dessutom finns flera konkurrenter lokalt, regionalt och inom vissa nischer.

MARKNADSPOSITION

En ledande marknadsposition globalt inom de flesta av sina verksamheter.

Produkter och tillämpningsområden

Affärsområdet Gruv- och bergbrytningsteknik erbjuder ett omfattande sortiment av produktivitetshöjande utrustning för bergbrytnings- och anläggningsarbeten.

Batteridriven underjordslastare för gruvapplikationer

Bergborrverktyg

Utrustning för bergborrning under jord
Borriggar under jord används till att borra spränghål i hårt berg för att utvinna malm i gruvor eller till bergbrytning för väg-, järnvägs- och kraftverkstunnlar och för underjordiska lagringsanläggningar. Hål borras också för bergförstärkning med bergbultar. Affärsområdet erbjuder borriggar med hydrauliska och pneumatiska bergborrar samt handhållen borrutrustning. Maskiner för stigortsborrning används för att borra hål med stor diameter, vilka kan användas bland annat till ventilation eller till malm- och persontransporter.

Last- och transportutrustning under jord
Underjordsfordon används främst i gruvor för att lasta och transportera malm och/eller bergavfall.

Specialfordon för underjordstillämpningar
Specialfordon används för skrotning, bultning, laddning, lyft och för att spruta betong.

Utrustning för ovanjordsborrning
Borriggar ovan jord används främst för språnghålsborrning i hårt berg i dagbrott, stenbrott och infrastrukturprojekt, men även vid borrning efter vatten och grunt belägen olja och gas. Affärsområdet erbjuder borriggar med hydrauliska och pneumatiska bergborrmaskiner samt rotationsborriggar.

Bergborrverktyg
Bergborrverktyg omfattar borrkronor och borrstänger för språnghålsborrning under och ovan jord, liksom i förbrukningsvaror för stigorts- och rotationsborrning.

Utrustning för prospekteringsborrning och grundläggningsteknik
Affärsområdet levererar ett brett utbud av utrustning för prospekteringsborrning under och ovan jord. Ett brett sortiment av utrustning för grundläggningsteknik inklusive system för borrning i lösa formationer erbjuds också. Tillämpningarna inkluderar förankring, geoteknisk undersökning, markförstärkning och brunnsborrning.

Ventilationssystem
Högtrycksfläktar konstruerade speciellt för att leverera luft genom kanaler i gruvor och tunnlar.

De viktigaste enheterna för produktutveckling och tillverkning ligger i:
Sverige, USA, Kanada, Kina och Indien

Ovanjordsrigg som utvecklats och utformats för hög prestanda vid krävande anläggningsarbeten

LEDNING GRUV- OCH BERGBRYTNINGSTEKNIK

Affärsområdeschef:
Helena Hedblom

DIVISIONERNA
31 december, 2017

1. **Mining and Rock Excavation Service**
   Chef Jess Kindler
2. **Underground Rock Excavation**
   Chef Andreas Nordbrandt
3. **Surface and Exploration Drilling**
   Chef Brian Doffing
4. **Drilling Solutions**
   Chef José Manuel Sanchez
5. **Rock Drilling Tools**
   Chef Arunkumar Govindarajan
6. **Rocktec**
   Chef Jonas Albertson

Energiteknik 2017 i sammandrag

Efterfrågan på utrustning, specialiserad uthyrning samt service förbättrades och orderingången ökade. Ökningen drevs av utvecklingen i Nordamerika, Asien och Europa. Affärsområdet fortsatte att göra selektiva investeringar i marknadsnärvaro, produktutveckling, produktion och kompetensutveckling.

Affärsutveckling

Efterfrågan på utrustning och service ökade under 2017. Den totala orderingången ökade med 8 % organiskt. Stabil ordertillväxt noterades i samtliga regioner utom Afrika/Mellanöstern där orderingången minskade.

Orderingången för entreprenadverktyg, såsom spett och tysta demoleringsverktyg, ökade. Orderingången ökade i samtliga regioner, främst drivet av ökad efterfrågan i Europa, Asien och Nordamerika.

Orderingången ökade kraftigt för produkter för portabel energiförsörjning, som portabla kompressorer, generatorer, pumpar och ljustorn. Ordervolymerna ökade i Europa och Amerika, medan volymerna i Afrika/Mellanöstern minskade. Särskilt stark var orderutvecklingen i Kina.

Orderingången för serviceverksamheten ökade totalt sett jämfört med året innan. Ordervolymerna ökade i Europa, Asien och Nordamerika, men minskade i Sydamerika och Afrika/Mellanöstern.

Den specialiserade uthyrningsverksamheten utvecklades väl och ordervolymerna ökade. Tillväxten drevs huvudsakligen av utvecklingen i Nordamerika och Europa.

Marknadsnärvaro och organisationsutveckling

Affärsområdet hade fortsatt fokus på innovation och ökade närvaron inom valda marknads- och kundsegment genom utvalda förvärv, samt genom att tillföra resurser inom service och försäljning.

Investeringar gjordes i tillverkning och kompetensutveckling, bland annat i en ny produktionsanläggning för portabla kompressorer och generatorer i Rock Hill, South Carolina i USA, och ett nytt kompetenscenter för den specialiserade uthyrningsverksamheten i Boom i Belgien.

Affärsområdets namn ändrades från Bygg- och anläggningsteknik till Energiteknik, för att bättre återspegla nuvarande produktsortiment och kundsegment.

Förvärv och avyttringar

Två förvärv och en avyttring genomfördes under 2017. Ett förvärv gjordes i januari 2018:

- Erkat Spezialmaschinen und Service GmbH, en tillverkare av riggmonterade rotationsfräsar, med 38 anställda och intäkter under 2015 på cirka MSEK 110.
- Itubombas Locação Comércio Importação e Exportação, ett brasilianskt företag som hyr ut pumpar till professionella kunder, med cirka 40 anställda och intäkter om cirka MSEK 50 under 2016.
- Avyttring av divisionen Road Construction Equipment. Verksamheten förvärvades av det franska industri- och byggbolaget Fayat Group. Affären omfattar försäljnings- och serviceverksamhet i 37 länder och produktionsenheter i fem länder: Sverige, Tyskland, Brasilien, Indien och Kina. Verksamheten hade 1 280 medarbetare och intäkter som uppgick till cirka MSEK 2 900 under 2016.
- I december meddelades att affärsområdet har slutit avtal om att sälja betong- och kompakteringsverksamheten till Husqvarna Groups Construction-division. Verksamheten hade intäkter om cirka MSEK 570 under 2016. Sammanlagt kommer cirka 200 medarbetare att ansluta sig till Husqvarna Group. Försäljningen slutfördes i februari 2018.
- I januari 2018 förvärvade Atlas Copco Location Thermique Service SAS, en fransk uthyrare av ångpannor med 13 anställda och intäkter på cirka MEUR 7.3 (MSEK 70) under 2016.

Intäkter, resultat och avkastning

Intäkterna ökade med 12 % till MSEK 13 246 (11 794), motsvarande en organisk ökning med 9 %. Rörelseresultatet ökade 21 % till MSEK 2 137 (1 769). Rörelsemarginalen var 16.1 % (15.0) och påverkades positivt av högre volymer. Justerat för omstruktureringskostnader var marginalen 16.4 % (15.0). Avkastningen på sysselsatt kapital var 20 % (17).

MARKNADEN

På marknaden för luft-, energi- och flödeslösningar finns ett stort antal företag som erbjuder ett brett utbud av produkter för olika tillämpningar. Affärsområdet Energiteknik fokuserar dock endast på vissa utvalda tillämpningar.

Flera segment stöds av affärsområdets erbjudande. Entreprenörer inom bygg- och anläggningsverksamhet, ofta involverade i infrastrukturprojekt, efterfrågar lätt entreprenadutrustning såsom spett och lätt kompakteringsutrustning. Portabla kompressorer, generatorer, ljustorn och pumpar är tillförlitliga kraftkällor för maskiner och verktyg i bygg- och anläggningsbranschen, såväl som för många gruv- och industritillämpningar.

Entreprenörer och hyresföretag är viktiga kunder för service, inklusive reservdelar, underhållsavtal och reparationer.

MARKNADSTRENDER

- Högre krav på produktivitet, flexibilitet och ergonomi
- Ökat fokus på miljö och säkerhet
- Konsolidering av kunder och leverantörer
- Ökad efterfrågan på service och servicekontrakt

FAKTORER SOM DRIVER EFTERFRÅGAN

- Investeringar i infrastruktur
- Utomhusevenemang
- Nödhjälpsinsatser
- Motorregelverk och förordningar

VISION OCH STRATEGI

Visionen är att vara First in Mind—First in Choice ® som leverantör av lösningar för luft, energi och flöden för hållbar produktivitet.

Strategin är att växa genom att utveckla Atlas Copcos marknadsposition och närvaro som global leverantör inom portabla kompressorer, pumpar, generatorer och ljustorn, samt av ett sortiment med kompletterande, marknadsspecifika nischprodukter som boosters med högt tryck.

Strategin omfattar också vidare utveckling av specialiserad uthyrning och utveckling av serviceverksamheten, att öka intäkterna genom att erbjuda fler kunder mer service. Tillväxt ska ske på ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt ansvarsfullt sätt.

INTÄKTER, MSEK

13 246

2016: 11 794

RÖRELSEMARGINAL

16.1%

2016: 15.0%

AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL

20%

2016: 17%

ORDERINGÅNG PER KUNDKATEGORI

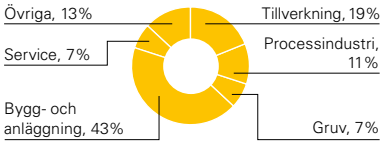

INTÄKTER PER REGION

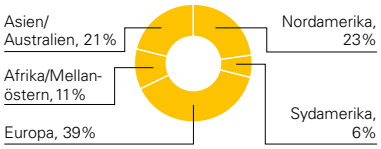

ANDEL AV INTÄKTER

FÖRSÄLJNINGS-BRYGGA

	Orderingång	Intäkter
2015	**11 927**	**12 112**
Strukturförändring, %	+3	+2
Valuta, %	–1	–1
Pris, %	+1	+1
Volym, %	–1	–5
Totalt, %	**+2**	**–3**
2016	**12 110**	**11 794**
Strukturförändring, %	+2	+2
Valuta, %	+1	+1
Pris, %	+0	+0
Volym, %	+8	+9
Totalt, %	**+11**	**+12**
2017	**13 405**	**13 246**

ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

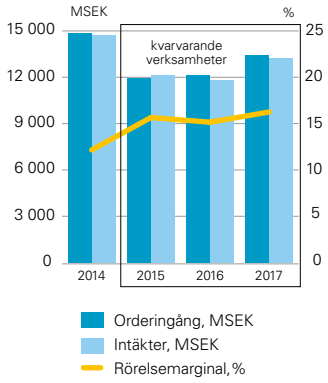

INNOVATIONER UNDER 2017

Flera nya produkter lanserades under året, bland annat:

En ny serie elektriska pumpar för avvattning med upp till 20% lägre energiförbrukning än motsvarande modeller.

Nya LED-ljustorn med hög prestanda och robust design.

Ett utökat sortiment av portabla generatorer med snabb uppstart till kunder på krävande arbetsplatser.

En nydesignad portabel kompressor som erbjuder förbättrad hållbarhet och flexibilitet.

STRATEGISKA AKTIVITETER

- Öka marknadstäckningen och förbättra närvaron inom utvalda marknader/segment
- Nyttja synergier inom försäljning och service
- Utveckla nya hållbara produkter och lösningar för ökad produktivitet, säkerhet och minskad miljöpåverkan
- Investera i design-, utvecklings- och produktionskapacitet på tillväxtmarknader
- Utveckla mer konkurrenskraftiga erbjudanden, med olika värdeerbjudanden
- Utföra mer service på en större del av den installerade basen av utrustning
- Utveckla serviceverksamheten
- Förbättra effektiviteten i verksamheten
- Investera i medarbetare och kompetensutveckling
- Förvärva kompletterande verksamheter och integrera dem framgångsrikt

KONKURRENS

Energitekniks främsta konkurrenter på marknaden är Doosan, Generac, Kaeser, Sullair, Xylem, Selwood och Wacker Neuson. Dessutom finns ett stort antal konkurrenter lokalt och regionalt.

MARKNADSPOSITION

En ledande eller stark marknadsposition globalt inom de flesta av sina verksamheter.

Produkter och tillämpningsområden

Affärsområdet Energiteknik erbjuder en rad produkter för utvalda tillämpningar inom anläggningsarbeten, entreprenad och demolering.

Portabel oljefri kompressor med medelhögt tryck

Ljustorn för anläggningsarbeten

Handhållet bensindrivet spett med elektronisk bränsleinsprutning

Portabla kompressorer
Portabla oljesmorda kompressorer används främst i tillämpningar inom bygg- och anläggningsindustrin där tryckluft används som kraftkälla för utrustning, såsom luftdrivna spett och bergborrmaskiner. Portabla oljefria kompressorer hyrs av kunder för att tillgodose tillfälliga behov av oljefri tryckluft, främst i industriapplikationer.

Boosters
När extra högt tryck behövs används boosters för att öka trycket på luften som levereras av portabla kompressorer. Denna luft med högt tryck används framförallt inom borrning och inom olje- och gasapplikationer.

Generatorer
Portabla generatorer används för tillfälliga behov av elektricitet, främst inom bygg- och anläggningsapplikationer. Andra tillämpningar för generatorer är elförsörjning för evenemang, reservström och elektricitet till otillgängliga platser.

Belysningsmaster
Belysning för säker verksamhet dygnet runt.

Pumpar
Portabla dieseldrivna pumpar och dränkbara elektriska pumpar, framförallt för vatten.

Entreprenad- och demoleringsverktyg
Hydrauliska, pneumatiska och bensindrivna spett, krosstänger och borrar levereras till entreprenad-, demolerings- och gruvföretag.

De viktigaste enheterna för produktutveckling och tillverkning ligger i:

Belgien, Spanien, Sverige, USA, Kina och Indien

LEDNING ENERGITEKNIK

Affärsområdeschef:
Andrew Walker

DIVISIONERNA
31 december, 2017

1. **Power Technique Service**
   Chef Adrian Ridge
2. **Specialty Rental**
   Chef Ray Löfgren
3. **Portable Energy**
   Chef Peter Lauwers
4. **Construction Tools**
   Chef Vladimir Kozlovskiy

Vi står för hållbar produktivitet

DRIVKRAFTER FÖR PRODUKTUTVECKLING

Kunders behov och efterfrågan kopplat till exempelvis produktivitet, energieffektivitet, total ägandekostnad, kvalitet, säkerhet och ergonomi.

Ny teknologi såsom Internet of things – sakernas internet, uppkoppling av maskiner och innovationer för additiv tillverkning.

Målen för hållbar utveckling för ekonomisk tillväxt, anständiga arbetsvillkor, hållbar industrialisering och övergång till moderna energikällor.

Lagar och regelverk inom utsläpp, energieffektivitet, råmaterial, säkerhet, skatter, farliga kemikalier, konfliktmineraler etc.

Klimatlöften och statliga handlingsplaner efter klimatmötet COP 21, för att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och utsläpp.

Säkerställer hållbar produktivitet

Atlas Copco levererar banbrytande teknologier i form av säkra, tillförlitliga och energieffektiva produkter som utformats för att optimera kundernas produktivitet och konkurrenskraft. Gruppens högkvalitativa serviceerbjudande säkerställer att kunderna får ut mesta möjliga ur varje investering och fortsätter att ha Atlas Copco First in Mind—First in Choice®.

För att lyckas leverera ledande teknologier för hållbar produktivitet till sina kunder, implementerar Atlas Copco de flesta av sina prioriteringar för hållbar, lönsam tillväxt på den högsta operativa nivån i företaget. Prioriteringarna är: etik, säkerhet och välbefinnande, innovation, kompetenta team och effektivt nyttjande av resurser. Atlas Copco betraktar dessa prioriteringar som centrala för att uppnå varaktig framgång.

Koncernledningen har fastställt Atlas Copcos prioriteringar för en hållbar, lönsam tillväxt, samt nyckeltal, treåriga mål och följer upp utvecklingen. Nyckeltal och mål för de första fyra prioriteringarna är gemensamma för alla bolag i Gruppen.

Implementeringen genomförs av divisionerna, som tillsammans utgör koncernens fem affärsområden. Divisionerna är separata operativa enheter, ansvariga för att leverera resultat i linje med de strategier och mål som beslutats av affärsområdet, såväl vad gäller finansiella som icke-finansiella mål. Cheferna för respektive division är ansvariga för att implementera prioriteringarna och integrera dem i divisionens verksamhet. Divisionscheferna och cheferna för respektive bolag är ansvariga för att säkerställa att mål sätts som en del av treårsplanen, att det följs upp på bolags- och divisionsnivå och rapporteras till Atlas Copco-gruppen. Affärsområdena och divisionerna har kvantitativa mål gällande prioriteringarna, såsom minskade utsläpp, ökad mångfald och säkerhet. Koncernens aggregerade resultat kommuniceras i årsredovisningen.

Innovationer för resurseffektivitet

Utvecklingen av innovativa produkter och service med ett livscykelperspektiv har av samtliga Atlas Copcos intressenter, såväl interna som externa, identifierats som det område som har högst prioritet. Divisionerna formulerar egna nyckeltal kopplat till innovationer, för att nyckeltalen ska vara relevanta för respektive verksamhet.

Atlas Copco har starka relationer med kunder som har ledande positioner inom sina respektive branscher. Trender som ökad digitalisering och teknologisk utveckling kan användas för att öka effektiviteten inom industriella processer. Utmaningen är att fortsätta möta kundernas behov av utrustning och service som ökar produktiviteten och som samtidigt är hållbara, det vill säga energieffektiva, säkra och ergonomiska. Starka serviceerbjudanden och smart produktutveckling kan bidra till att minimera avfall och maximera värdet av kundens investeringar. Produkter som stationära kompressorer, borriggar, hydraulhammare och industriverktyg utformas så att de kan returneras, renoveras och säljas som begagnad utrustning. Den begagnade utrustningen har samma höga standard som när den var ny vad gäller kvalitet, prestanda och energieffektivitet.

Atlas Copco fortsatte att investera i produktutveckling under 2017, och även allt mer i digitalisering. Avancerade teknologier krävs för att möta kundernas ökande behov och samhället efterfrågar miljömässigt och arbetsmiljömässigt hållbara lösningar.

Andelen medarbetare inom forskning och utveckling uppgick till 7.2 % (7.1) av Atlas Copcos arbetskraft under 2017. Investeringarna, inklusive aktiverade utvecklingsutgifter, ökade med 9.4 % till MSEK 3 297 (3 013) motsvarande 2.8 % (3.0) av intäkterna och 3.6 % (3.7) av rörelsekostnaderna.

Atlas Copco investerar fortsatt i marknaden för uppkoppling, genom utveckling av produkter och service, samt genom strategiska förvärv. Atlas Copco förvärvade exempelvis en del av ett företag som tillhandahåller avancerad mjukvara som optimerar verksamheten i underjordsgruvor genom att ge en lägesbild från gruvorna, positionering i realtid och detaljerad statusinformation om fordon, utrustning och personal. Mjukvaran används vid underjordsgruvor, tunneldrivning och andra anläggningsarbeten.

Atlas Copco stödjer FN:s mål för hållbar utveckling

Genom sin kärnverksamhet bidrar Atlas Copco framförallt till sju av de sjutton globala målen för hållbar utveckling. Dessa är: jämställdhet (5), rent vatten och sanitet (6), hållbar energi för alla (7), anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (8), hållbar industri, innovationer och infrastruktur (9), hållbar konsumtion och produktion (12), samt fredliga och inkluderande samhällen (16).

Atlas Copcos ambition att utveckla innovationer för en hållbar produktivitet leder till ständig utveckling av verkligt energi- och resurseffektiva produkter. Atlas Copcos medarbetare är företagets mest värdefulla tillgång och företaget prioriterar att erbjuda en trygg arbetsmiljö och rättvisa utvecklingsmöjligheter. Atlas Copco lever efter de högsta etiska normerna och förväntar sig att affärspartner ska göra detsamma.

Produkter utformade för energieffektivitet
Ökad produktivitet har alltid haft hög prioritet. Energi har dock kommit allt mer i fokus med frågor och farhågor kring pris, utsläppspåverkan och geopolitiska spänningar kopplade till produktionen. En betydande andel av Atlas Copcos miljöpåverkan kommer från produkternas användning där energiförbrukningen har störst påverkan. Därför sätter Atlas Copco ambitiösa mål för minskad energiförbrukning inom sina utvecklingsprojekt för en lång rad produkter och tillämpningar.

Atlas Copco har till exempel utvecklat nya, effektiva ljustorn med LED-teknologi för användning vid gruv- och anläggningsarbeten. LED-ljus ger en längre livslängd och bättre och bredare ljustäckning samtidigt som den förbrukar mindre energi jämfört med traditionella produkter. Atlas Copcos prisbelönta ljustorn med LED kan belysa ett område på 5 000 kvm med fyra 350-wattslampor vilket ger betydande besparingar i bränsleförbrukningen på upp till 75%. LED-lampornas längre livslängd, jämfört med traditionella ljuskällor, är ytterligare en fördel. Den förväntade livslängden vid tunga tillämpningar är fem gånger längre än metallhalidlampors. Andelen LED av den totala försäljningen uppgick till nära 50% under 2017.

Kontrollenheten Henrob SPR, som används för kvalitetssäkring och övervakning vid montering genom självstansande nitning, har utvecklats med en ekodesignprocess. Den mest betydande fördelen är möjligheten att utrusta äldre eller framtida kontrollenheter med en valfri modul för energieffektivisering vilken minskar kundens elförbrukning per nit med i genomsnitt 20%. Den nya kontrollenheten har också en mindre förpackning och 40% lägre vikt än den befintliga, vilket sparar material vid tillverkningen och kan minska påverkan från transporter.

Tillverkningsprocessen för halvledaranordningar (chips) sker i vakuummiljö för att säkerställa kvalitet, renhet och kontroll. Vakuumpumpar står för upp till 20% av den totala energiförbrukningen vid en produktionsanläggning för halvledare. Det utgör en drivkraft för att utveckla effektivare och hållbara vakuumprodukter. Den ständiga utvecklingen av torra vakuumpumpar för halvledarprocesser, under varumärket Edwards, är ett exempel på Atlas Copcos åtagande att ta fram produkter som leder till minskad energiförbrukning. I den senaste generationens plattform (iXM) och dess varianter, innehåller pumparna över tio patenterade teknologier som ger fördelar inom energi, prestanda, storlek och processkompatibilitet. Kunder erhåller upp till 60% lägre energiförbrukning med den nya iXM-produkten jämfört med motsvarande produkt ur den tidigare generationen. iXM har framgångsrikt nyttjat nya möjligheter i halvledarindustrin och har varit den lösning kunderna föredragit i över 50% av nya avtal. Utöver betydande energibesparingar, kräver iXM mindre rening av kväve och kyl-

> Atlas Copcos teknologi VSD+ som lanserades 2013, har revolutionerat branschen för komprimering av luft världen över.

Så utvecklar vi för hållbar produktivitet

AFFÄRSOMRÅDEN

Det är genom innovationer av produkter och service Atlas Copco har störst möjlighet att arbeta för ökad energieffektivitet och minskade utsläpp. Därför har varje affärsområde identifierat en eller två produktfamiljer vars prestanda inom energieffektivitet kan följas upp årligen enligt följande kriterier:

- Den valda produkten ska vara betydande för verksamheten
- Produktens utveckling ska kunna följas under ett antal år
- Det måste vara möjligt att revidera uppgifterna
- Energivinsterna ska kunna rapporteras genom hela värdekedjan

DIVISIONER

Varje division har identifierat två eller tre nyckeltal som är relevanta för verksamheten och formulerat mål för dessa. Utvecklingen följs upp av divisionens business board.

Forts.

vatten, vilket ytterligare minskar produktionsanläggningens energiförbrukning. Minskad storlek och ökad prestanda ger också besparingar vad gäller utrymme och infrastruktur vid anläggningen. Pumpen har utformats på ett sätt som ger väsentligt längre serviceintervall vid utmanande applikationer och till minskat materialavfall.

Redan 1994 var Atlas Copco banbrytande inom teknologin för variabel varvtalsstyrning (VSD) av kompressorer. En VSD-kompressor justerar automatiskt motorns hastighet till behovet av luft. Den ger energibesparingar på i genomsnitt 35%, jämfört med en kompressor med fast varvtal. När man beaktar att energiförbrukningen står för 70–80% av livscykelkostnaden för en kompressor, är detta avgörande för den totala kostnaden för ägandet. Atlas Copcos VSD+-teknologi som lanserades 2013, har revolutionerat branschen för komprimering av luft världen över. Med denna banbrytande teknologi kan Atlas Copcos kunder sänka sina energikostnader för komprimerad luft med i genomsnitt 50%. I dagsläget finns GA VSD+-serien med oljesmorda kompressorer från 7 kW ända upp till 110 kW, vilket gör denna prisbelönta innovation tillgänglig för ett stort antal industrier och tillämpningar. Andelen kompressorer med variabel varvtalsstyrning av det totala antalet sålda kompressorer, har ökat markant de senaste fem åren.

Scooptram ST7 är en batteridriven lastare med hög prestanda som utvecklats för användning vid tuffa gruvförhållanden. Den är helt eldriven vilket leder till noll lokala utsläpp. Elmotorer och energieffektiv design ger 80% lägre energiförbrukning jämfört med den dieseldrivna modellen. Att maskinen är helt batteridriven minimerar behovet av ventilering i gruvan, samtidigt som den har samma eller bättre prestanda än dieselversionen. Lösningen minskar kostnaderna för gruvans infrastruktur och den långsiktiga driften. Med en elektrisk underjordslastare minimeras dieselutsläppen i gruvorna, liksom miljöpåverkan. Dessutom ger batterimotorn lägre värmeutveckling i gruvan, vilket minskar behovet av ventilation ytterligare samtidigt som det bidrar till en bättre arbetsmiljö för föraren. De nu installerade första tio Scooptram ST7 Battery bidrar till en årlig besparing om cirka 1 750 ton koldioxid i lokala utsläpp.

Innovationer som minskar kundernas energiförbrukning

Atlas Copcos innovationskraft och fokus på kundernas produktivitet har resulterat i många banbrytande produktlanseringar genom åren.

2013

KOMPRESSORER FÖR TILLVERKNINGSINDUSTRIN

GA VSD+ har en utrymmessparande design med vertikal drivning, energibesparande variabel varvtalsstyrning och en kompakt, intern permanentmagnetmotor. Sparar upp till 50% energi.

GENERATORER FÖR PROCESSINDUSTRIN

Med stationära gasgeneratorer kan kunderna producera kväve och syre på plats vilket ger en betydande kostnadsminskning och ökad energieffektivitet med upp till 50%.

2014

VAKUUMPUMPAR FÖR TILLVERKNINGSINDUSTRIN

Genom lanseringen av variabel varvtalsstyrning och en innovativ inloppsreglerventil, ger GHS VSD+ energibesparingar på cirka 50% jämfört med traditionella tvåstegspumpar och minskar livscykelkostnaderna.

SLIPMASKINER FÖR TILLVERKNINGSINDUSTRIN

En integrerad turbinmotor ger 18% högre energieffektivitet. Mindre motorer leder till bättre ergonomi och ljudtrycksnivå.

2015

LJUSTORN FÖR ANLÄGGNINGSARBETEN

LED-teknologi gör dessa ljustorn till de mest energieffektiva produkterna i sin kategori. Ljustornen är upp till 60% mer bränsleeffektiva än metallhalogenlösningar.

KOMPRESSORER FÖR PROCESSINDUSTRIN

CO_2 turbokompressor med högt tryck och integrerad växling som ökar energieffektiviteten med upp till 30%.

2016

VAKUUMPUMPAR FÖR TILLVERKNING

Bäst-i-klassen inom energiförbrukning, kräver 50% mindre energi. Höljet som utvecklats med en innovativ teknologi förlänger pumpens livslängd och serviceintervallen.

BORRIGGAR FÖR GRUVARBETEN

Ovanjordsborrigg som använder borrmetoden COPROD ger 50% högre bränsleeffektivitet än konventionell sänkhammarborrning.

SPETT FÖR ANLÄGGNINGSARBETEN

Minskar förbrukningen av komprimerad luft med 50%, har 25% lägre vikt och vibrationsnivåer under 5m/s2.

VERKTYG FÖR TILLVERKNINGSINDUSTRIN

Ett industriverktyg som är 10% mindre och 20% lättare vilket ökar drifttiden och produktiviteten.

(Om inget annat anges är jämförelsen gjord med tidigare versioner inom produktserien).

2017

KOMPRESSORER FÖR TILLVERKNINGSINDUSTRIN

GA VSD+-serien har en vertikal konstruktion som kräver litet utrymme, energibesparande varvtalsstyrning och kompakt utformning. De nya modellerna är 8% energieffektivare än tidigare modeller.

LASTARE FÖR GRUVINDUSTRIN

Den elektriska lastaren bidrar till en renare och säkrare arbetsmiljö. Jämfört med diesel, förbrukar den batteridrivna utrustningen 80% mindre energi, med en hundraprocentig minskning av lokala utsläpp, inklusive CO_2.

PORTABLA KOMPRESSORER FÖR BYGGINDUSTRIN

PACE-systemet möjliggör en anpassning av maskinens tryck och flöde och kan på så vis öka bränsleeffektiviteten med upp till 20%.

VAKUUMPUMPAR FÖR PROCESSINDUSTRIN

En luftkyld torr vakuumpump med låga kostnader för energiförbrukning och underhåll utformad för tysta laboratoriemiljöer. Den använder 50% mindre energi än tvåstegsvakuumpumpar och har längre underhållsintervall.

VERKTYG FÖR TILLVERKNINGSINDUSTRIN

Atlas Copcos nya batteridrivna system för pulsverktyg, kombinerad med styrenheten Power Focus 6000 förbrukar betydligt mindre energi än motsvarande tryckluftsdrivna produkter. Kostnaden för energiförbrukning kan minskas med mellan 50 % och 70%.

Attrahera och utveckla medarbetare

Atlas Copcos personalstrategi är att attrahera och utveckla kvalificerade och motiverade medarbetare. Cheferna förväntas ta ansvar för att utveckla sina medarbetare, sina respektive enheter och sig själva.

ANDEL ANSTÄLLDA PER YRKESKATEGORI

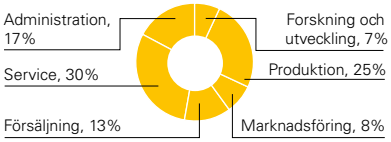

ANDEL ANSTÄLLDA PER REGION

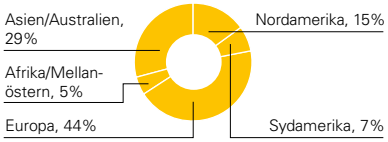

47 599

Antal anställda 31 december 2017

Att bygga de mest kompetenta teamen är en av Atlas Copcos prioriteringar för en hållbar, lönsam tillväxt. Syftet är att coacha och utbilda talanger, att öka mångfalden och att stötta ledarna att bli allt bättre på att vägleda organisationen.

En rättvis arbetsplats präglad av mångfald

På Atlas Copco är den grundläggande inställningen att mångfald inspirerar till innovation och ger insikter som bidrar till ökad förståelse för kundernas behov. Enligt företagets globala mångfaldspolicy ska lika möjligheter främjas oavsett om Atlas Copco är arbetsgivare, leverantör, affärspartner eller kund. Atlas Copco-bolagen upprättar lokala policyer och riktlinjer för mångfald i linje med Gruppens policy, lokala lagar och regler, samt lokala ambitioner.

Atlas Copco har åtagit sig att främja lika villkor vid rekrytering och befordran. En rad insatser pågår globalt för att främja mångfald vid rekrytering, exempelvis genom att säkerställa könsneutrala rekryteringsannonser.

Atlas Copco genomför en rad olika aktiviteter för att främja en bättre balans mellan män och kvinnor bland medarbetarna. Mentorprogram finns i hela Gruppen. I ett nyligen lanserat program inom affärsområdet Vakuumteknik, har minst 50% av de upp till 25 platserna reserverats för kvinnliga sökande, för att stötta dem att ta nästa steg i karriären.

Ledarskapsprogram med fokus på ökad mångfald mellan könen, genomförs både inom affärsområde Kompressorteknik och Energiteknik. Syftet är att uppmuntra begåvade unga medarbetare från hela världen att ta steget till en ledande position inom försäljning. Medarbetare på tillväxtmarknader uppmuntras särskilt att delta i programmen.

Andelen nyutexaminerade kvinnor bland nyrekryterade tjänstemän minskade under 2017 till 31% (36). Inflödet av kvinnor, mätt som andelen kvinnor vid extern rekrytering var 22% (22). Atlas Copco har ytterligare stärkt sitt fokus på sociala medier som verktyg för att nå och attrahera talanger inom olika kompetensområden och länder. Atlas Copco kommunicerar aktivt sitt medarbetarerbjudande genom verkliga exempel där Atlas Copcos medarbetare agerar ambassadörer för företaget. För att säkerställa fullt fokus på rekrytering och på att behålla talanger i hela Gruppen har Atlas Copco ett gemensamt format för arbetsgivarvarumärket som används i alla regioner. Under året genomfördes en global lansering av workshops kring arbetsgivarvarumärket vilka mynnade ut i samordnade och integrerade lokala strategier och handlingsplaner för att attrahera och behålla talanger i regionerna.

Atlas Copco tar kraftfullt avstånd från diskriminering. I slutet av 2017 gjorde Gruppen en översyn av företagets policyer och processer till skydd mot sexuella trakasserier och diskriminering, och vidtog åtgärder för att öka medvetenheten om Atlas Copcos värderingar och riktlinjer rörande diskriminering.

Ledarskapets roll

Atlas Copcos chefer har en viktig roll i utvecklingen av en ansvarsfull verksamhet och för att stödja medarbetarnas utveckling.

UTVECKLING AV TALANGER

Atlas Copco har en enkel och beprövad filosofi för att utveckla talanger; medarbetare uppmuntras att anta nya utmaningar och att testa många olika arbetsuppgifter. De är ansvariga för sin egen karriär och för att söka lediga tjänster på den interna jobbmarknaden. Den interna jobbmarknaden är Atlas Copcos sätt att leva upp till principen att alla har talang och därför kan – och ska – ha chansen att vidareutvecklas. Samtliga lediga tjänster utom positionen som VD annonseras på den interna jobbmarknaden. Målet är en skicklig och erfaren arbetskraft vilket är grunden till att nå varaktiga resultat.

Atlas Copcos grundläggande principer för att utveckla talanger:

1. RESULTAT GER FRIHET
2. LÄRA PÅ JOBBET
3. DU ANSVARAR FÖR DIN EGEN KARRIÄR
4. JOBBMARKNADEN ÄR ÖPPEN FÖR ALLA

Med hjälp av nyckeltalet Communicative Leadership Index mäter Gruppen vartannat år framstegen inom ledarskap. Nästa mätning äger rum under 2018.

Atlas Copco strävar efter en balans mellan att utveckla den lokala arbetskraften och att erbjuda internationella möjligheter genom intern rörlighet. Chefer utvecklar lokala ledare för att attrahera och behålla lokal arbetskraft och talanger. Dessutom spelar chefer, som tar sig an internationella positioner, en viktig roll i arbetet med att stärka företagskulturen.

Atlas Copco har chefer på internationella poster som kommer från 54 länder och arbetar i 58 länder. Under 2017 var 66% (65) av de högsta cheferna lokalt anställda. Bland de 459 högsta cheferna världen över är 53 nationaliteter representerade.

Utveckla och mobilisera talanger globalt

Atlas Copco uppmuntrar rörlighet över geografiska, organisatoriska och kulturella gränser. Det är viktigt för kompetensutveckling, men även för en framgångsrik integration av nyligen förvärvade bolag. Erfarna chefer på höga positioner leder integrationsprocessen och möjliggör en effektiv och pragmatisk etablering av Gruppens affärskod, värderingar och vision.

Transparent, konstruktiv och systematisk feedback kring medarbetarnas och chefernas prestationer är en viktig del i att vara en framgångsrik och ansvarsfull arbetsgivare. Samtal om resultat och utveckling följs upp som ett nyckeltal. Under 2017 hade 86% (88) av medarbetarna ett utvecklingssamtal.

Möjligheten för medarbetare att ständigt lära sig nya färdigheter och utveckla sin kompetens, är central. En ny, global plattform för kompetensutveckling som lanserades 2017 ger medarbetarna tillgång till relevanta utbildningar. Det genomsnittliga antalet utbildningstimmar per anställd uppgick till 37 (37). Under 2017 hade 56% (56) av tjänstemännen en universitetsutbildning.

Atlas Copco har, i samarbete med Lunds universitet, startat en utbildning i onlinemarknadsföring med 50 platser per år. Distansutbildningen kombinerar akademiska kunskaper med praktiska verktyg för kommunikatörer och marknadsförare. I slutet av 2017 hade den första gruppen Atlas Copco-medarbetare genomgått utbildningen och den andra gruppen examineras under 2018.

För att uppmuntra internt avancemang och utveckling av talanger, har Atlas Copco ett nyckeltal som utvärderar cheferna utifrån deras prestationer och potential att anta mer utmanande roller. 57% (67) bedömdes både ha uppvisat goda resultat i sin befintliga befattning och även ha potential att avancera. Bakom minskningen ligger bildandet av ett nytt affärsområde under 2017, vilket skapade flera lediga tjänster, något som i sin tur påverkade den totala chefspoolen.

Säkra återväxten av ledare

För att behålla kompetensen i företaget har Gruppen som ambition att 85% av cheferna ska rekryteras internt. Utfallet under 2017 var 88%. Den interna jobbmarknaden är en framgångsfaktor för att behålla talanger, samtidigt som kompetensen ökar och rörlighet uppmuntras. Under 2017 utlystes 6 149 tjänster varav 600 var internationella. Den interna rörligheten ökade till 8.8% (7.8). Den externa rekryteringen ökade till 14.7% (9.6), exklusive förvärv.

LEDARSKAPSFILOSOFI SEDAN 1996

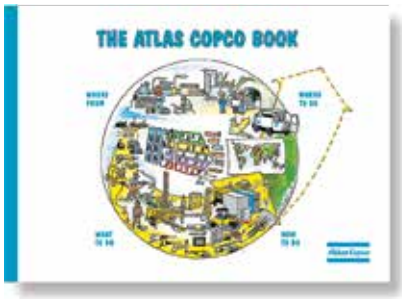

Den tionde utgåvan av Atlas Copco-boken gavs ut under 2017. Boken sammanfattar Atlas Copcos ledarskapsfilosofi, vision och uppdrag, samt ger vägledning kring strategin, strukturen och värderingar relevanta för samtliga medarbetare. Sedan 1996 har fem VD:ar i följd ställt sig bakom bokens budskap.

VI BYGGER DE MEST KOMPETENTA TEAMEN

57%

Chefer med högsta bedömda prestation och potential att nå högre befattningar
2016: 67% **MÅL:** 65%

22%

Inflöde av kvinnor
2016: 22%
MÅL: Kontinuerlig förbättring

Communicative Leadership Index
2016*: 75
MÅL: Kontinuerlig förbättring
** mäts vartannat år*

86%

Medarbetare som haft ett årligt utvärderings- och utvecklingssamtal
2016: 88% **MÅL:** 100%

VI INVESTERAR I SÄKERHET OCH VÄLBEFINNANDE

14.6

Incidenter per en miljon arbetstimmar
2016: 15.2
MÅL: Kontinuerlig förbättring

2.0%

Sjukfrånvaro
2016: 2.0% **MÅL:** Under 2.5 %

1

Dödsfall
2016: 1 **MÅL:** 0

3.2

Olyckor per en miljon arbetstimmar
2016: 3.5
MÅL: Kontinuerlig förbättring

Hög standard för arbetsvillkor

Som frivillig medlem i FN:s Global Compact sedan 2008, säkerställer Atlas Copco att arbetsvillkor, såsom rätten till kollektivavtal, upptas i Affärskoden. Atlas Copco ser fackföreningar som ett värdefullt och nödvändigt stöd för sina medarbetare och främjar relationer baserade på ömsesidig respekt och konstruktiv dialog. Under 2017 omfattades 37 % av alla medarbetare av kollektivavtal och uppskattningsvis hundratals konsultationer/förhandlingar med facken ägde rum kring arbetsvillkor och organisationsförändringar. Eftersom Atlas Copco har en decentraliserad organisation äger engagemanget och den konstruktiva dialogen med fackföreningar rum på lokal nivå. I länder där oberoende fackföreningar inte förkommer har Atlas Copco verkat för att skapa forum för dialog mellan arbetsgivare och arbetstagare, till exempel miljö- och skyddskommittéer i Kina. Policyn för icke-diskriminering gäller samtliga medarbetare och Affärskoden omfattar också anställdas rättigheter.

För en fullständig redovisning av löner och ersättningar till anställda, se not 5.

Säkerhet och välbefinnande ger ökad produktivitet

Atlas Copco har en global policy för säkerhet, hälsa och miljö som ska säkerställa arbetsplatsernas standard inom hälsa och välbefinnande. Fokus för aktiviteterna under året har legat på att uppmuntra sådana förändringar i beteenden som krävs för att skapa en säkerhetskultur på arbetsplatsen.

Att stärka säkerhetskulturen är syftet med Atlas Copcos globala och årliga säkerhetsdag. Alla aktiviteter som äger rum under dagen planeras och genomförs av den lokala verksamheten, och anpassas efter lokala behov och utmaningar. Bland aktiviteterna märks allt ifrån livräddning, brandövningar, första-hjälpen-utbildning till trafiksäkerhet. Seminarier och lättsamma aktiviteter kring näringslära och hälsosam livsstil arrangeras också på flera arbetsplatser.

Antalet olyckor per en miljon arbetade timmar minskade till 3.2 (3.5). För extern arbetskraft noterades en ökning till 3.3 (1.4) olyckor per en miljon arbetade timmar, från 8 till 24 olyckor. Det beror främst på en snabb ökning av den externa arbetskraften och på ökad produktion. Antalet incidenter per en miljon arbetade timmar minskade något bland Atlas Copcos medarbetare och var i princip oförändrat för extern arbetskraft. Tyvärr inträffade ett dödsfall 2017 då en tekniker skadades så svårt, vid arbetet med felsökning på en borrigg, att han avled.

Under 2017 uppgick frånvaron på grund av sjukdom eller olycksfall i arbetet för Atlas Copcos medarbetare till 2.0 % (2.0), vilket är under den accepterade nivån på 2.5 %. För en fullständig redovisning av incidenter, olycksfall och sjukfrånvaro, se hållbarhetsnot 4.

ENGAGEMANG FÖR SÄKERHET I BRASILIEN

Den senaste registrerade olyckan inom Atlas Copco Kompressorteknik i São Paulo, Brasilien, inträffade i april 2014. Att ha lyckats undvika olyckor under en så lång period har varit möjligt tack vare en rad åtgärder av dedikerade medarbetare, så som programmet ”10 gyllene regler för säkerhet”. Företaget blev 2017 mottagare av Atlas Copcos Safety and Health award, som syftar till att inspirera bolagen i arbetet för säkerhet och välbefinnande för alla intressenter.

VÄLBEFINNANDE PÅ ARBETSPLATSEN SÖDER OM SAHARA

Under 2003 började Atlas Copco erbjuda HIV-tester i Sydafrika, på grund av förekomsten av HIV och påverkan på de anställdas hälsa och produktivitet. 2017 hade företaget program i Demokratiska republiken Kongo, Kenya, Mozambique, Namibia, Sydafrika, Tanzania, Zambia och Zimbabwe i samarbete med Swedish Workplace HIV and AIDS Programme. De lokala Atlas Copco-enheterna erbjuder medarbetare HIV-tester och hälsokontroller, samt vård och stöd. Frågor om icke-smittsamma sjukdomar och medarbetarnas allmänna välbefinnande hanteras också. Arbetet med att utforma och genomföra effektiva insatser bygger på engagemang från såväl anställda som ledning. Under

2017 genomfördes ett stort antal aktiviteter för medarbetare, deras familjer och samhället. I Zambia har Atlas Copco delat med sig av sin kunskap och gett stöd i värdekedjan kring utveckling och implementering av program kopplade till HIV och hälsa.

Att leva efter de högsta etiska normerna

Att säkerställa att verksamheten växer med en tydlig hållning mot korruption och ett starkt engagemang för mänskliga rättigheter är rätt väg för att öka Atlas Copcos globala närvaro. Atlas Copco arbetar längs hela värdekedjan för att skydda verksamheten från risker och samtidigt verka för ett bättre samhälle.

Att efterleva de högsta etiska normerna är en av Atlas Copcos prioriteringar för att skapa hållbar, lönsam tillväxt. Gruppens förmåga att säkerställa att de högsta etiska normerna efterlevs är beroende av värderingarna och beteendet hos medarbetare, ledning och affärspartner. Därför läggs stor vikt vid att kommunicera och följa upp efterlevnaden av Gruppens värderingar.

Ansvar längs hela värdekedjan

Mänskliga rättigheter är integrerat i Gruppens processer. Arbetet drivs i verksamheten genom Affärskoden, vilken stöds av verktygen och kriterierna för hållbarhetsbedömning av leverantörer och kunder, samt stärks av riktad utbildning (hållbarhetsnot 5 och 7).

Ansvarsfulla inköp

Atlas Copco har en flexibel affärsmodell tack vare strategiska samarbeten med affärspartner såsom leverantörer, distributörer och samriskföretag. Inköpta komponenter står för cirka 75% av produktkostnaden. Att arbeta med affärspartner som delar Gruppens höga krav inom kvalitet, affärsetik och resurseffektivitet, är nödvändigt för att effektivt hantera risker och förbättra produktiviteten i värdekedjan. Atlas Copcos inköpsstrategier är decentraliserade för att öka organisationens flexibilitet och säkerställa rätt kompetens. Gruppen har en stor internationell leverantörsbas, vilket gör det till en stor utmaning att upprätthålla kvaliteten i leverantörskedjan. På divisionsnivå finns inköpsråd som övervakar leverantörskedjan och som i samverkan med Gruppens inköpsråd utvecklar centrala policyer och verktyg som påverkar hela verksamheten.

Atlas Copco prioriterar uppföljning av så kallade betydande leverantörer, det vill säga leverantörer som utgör huvuddelen av det årliga inköpsvärdet och som bedöms ha den högsta risken på marknader med risk för korruption och brott mot mänskliga rättigheter. Under 2017 låg 5 310 (4 471) leverantörer inom ramen för den riskbaserade metoden. 89% (91) av dessa 5 310 betydande leverantörer har ombetts bekräfta efterlevnaden av Atlas Copcos checklista med tio punkter. 85% (88) bekräftade efterlevnaden.

Dessa leverantörer utvärderas opartiskt utifrån parametrar som pris, kvalitet, tillförlitlighet, viktiga miljöfrågor, samt sociala och etiska frågor. Checklistan baseras på FN:s Global Compact och den internationella arbetsorganisationens (ILO) deklaration om grundläggande principer och rättigheter i arbetet. Atlas Copco gör platsbesök för att säkerställa efterlevnaden (hållbarhetsnot 5).

För att säkerställa efterlevnaden av Atlas Copcos värderingar, som uttrycks i checklistan med tio punkter, genomförs regelbundna granskningar av medarbetare i verksamheten. Under 2017 granskades 1 167 (1 145) betydande leverantörer avseende kvalitet och 858 (774) avseende standarder inom säkerhet, hälsa och miljö. Ingen av dessa (14) underkändes av kvalitetsskäl och 1 (2) underkändes på grund av brister inom affärsetik, säkerhet, hälsa och etik. Samtliga nya leverantörer måste bekräfta efterlevnaden av Affärskoden. När det gäller frågor som inte är rödflaggade, som att ha ett miljöledningssystem, strävar Atlas Copco efter att samarbeta med sina affärspartner om en åtgärdsplan som ska hjälpa dem att uppfylla kraven inom 6–12 månader.

Tillämpning av Affärskoden på distributörer och agenter

Cirka 20% av Atlas Copcos intäkter kommer från försäljning via distributörer, agenter och entreprenörer. Gruppen har fastställt att varje division ska utveckla en egen process för implementering och efterlevnad av Affärskoden bland betydande distributörer och agenter, eftersom skillnaderna

SÅ ARBETAR ATLAS COPCO MED MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER I VÄRDEKEDJAN

Atlas Copcos affärskod stödjer FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och är en central policy som vägleder verksamheten i arbetet med alla frågor, inklusive mänskliga rättigheter.

	LEVERANTÖRER	GRUPPENS EGEN VERKSAMHET	KUNDER	SAMHÄLLET
POLICYER	Atlas Copco har integrerat FN Global Compacts principer i leverantörsutvärderingar och -styrning. Läs mer på sidorna 47–48.	Atlas Copcos verksamhetsmål syftar till att skapa en säker, hälsosam och rättvis arbetsmiljö. Läs mer i avsnittet om medarbetare på sidorna 44–46.	Atlas Copco stärker sitt arbete med hjälp av FN:s vägledande principer om företag och mänskliga rättigheter. Läs mer i hållbarhetsnot 7.	Atlas Copco betalar skäliga och lagenliga skatter till stöd för de samhällen där bolaget är verksamt. Läs mer i hållbarhetsnot 8.
AKTIVITETER	Förbud mot barn- och tvångsarbete, samt ansvarsfulla inköp från högrisländer eller konfliktregioner.	Säkerställa att medarbetare har rättvisa arbetsvillkor, mångfald på arbetsplatsen och rätt att gå med i fackföreningar.	Produktsäkerhet, skydda levnadsstandarden genom att minimera miljöpåverkan vid användningen av produkter, frågor kring omlokalisering av samhällen och säkerhetsfrågor.	Gruppens samhällsengagemang omfattar tillgång till sjukvård, utbildning och trygg utveckling för barn och utsatta grupper, samt katastrofhjälp.

VI FÖLJER DE HÖGSTA ETISKA NORMERNA

99%

Chefer som signerade efterlevnad av Affärskoden
MÅL: 100% **2016**: 99%

Chefer som utbildats i Affärskoden
Lokala mätningar under 2017
MÅL: 100%

Medarbetare som känner till Gruppens hotline eller lokala hjälplinje
MÅL: 100% **2016***: 64%
** mäts vartannat år*

85%

Betydande leverantörer som signerat efterlevnad av Affärskoden
MÅL: 100% **2016**: 88%

Betydande agenter och distributörer som signerat efterlevnad av Affärskoden
Redovisas på divisionsnivå
MÅL: 100%

mellan divisionerna är stora vad gäller antalet och typen av distributörer och agenter. Mätningarna inleddes under 2017 och redovisas på divisionsnivå.

Efterlevnad inom försäljning

Atlas Copco började år 2013 använda ett verktyg för hållbarhetsbedömningar av kunder för att undersöka potentiella risker kopplade till miljö, arbetsvillkor, mänskliga rättigheter och korruption på marknader där Atlas Copco är verksamt (hållbarhetsnot 7).

Under 2017 ökade Atlas Copco sitt fokus på att hitta möjligheter till samarbeten med kunder för att få ökad kunskap och adressera risker kring mänskliga rättigheter i värdekedjan, exempelvis i gruvindustrin i Sydafrika. Verktyget för kundutvärdering kompletteras med fördjupade dialoger, och vid behov, arbetsplatsbesök.

Atlas Copcos compliance board övervakar och stöder implementeringen och efterlevnaden av Affärskoden. Det arbetar också för att säkerställa att Gruppen inte är delaktig i brott mot mänskliga rättigheter i enlighet med de vägledande principerna om företag och mänskliga rättigheter. Avsaknaden av efterlevnad vad gäller legal och politisk infrastruktur på vissa komplexa marknader är en utmaning. Bilaterala samarbeten med civilsamhället och investerare är avgörande för Atlas Copcos möjligheter att lyfta frågor på utmanande marknader.

Nolltolerans mot korruption

Kampen mot korruption är central i arbetet med mänskliga rättigheter och miljöpåverkan eftersom korruption kan stå i vägen för myndigheter och de processer som behövs för att hantera frågorna. Atlas Copco har nolltolerans mot korruption, vilket omfattar alla medarbetare och styrelsen. Styrelsen har kommunicerat tydligt att korruption aldrig är acceptabelt för att säkra en affär, något som även gäller påskyndande betalningar. Denna grundregel stärker Atlas Copcos varumärke och bidrar till rättvis konkurrens.

Nolltoleransen mot korruption stöds av en policy, processer, utbildning och en övervakningsprocess. Interna kontrollrutiner har upprättats för att minimera risken för korruption och mutor, exempelvis uppdelning av ansvar. Internrevisioner inkluderar efterlevnaden av Affärskoden. Vid rapportering av incidenter vidtas kraftfulla åtgärder som anpassas till det enskilda fallet (hållbarhetsnot 6). Att vägra ta emot eller betala mutor, eller att rapportera överträdelser, ska inte medföra några nackdelar såsom degradering eller annan påföljd. Gruppens hotline kan användas av medarbetare för att rapportera händelser eller aktiviteter som är, eller kan uppfattas som, överträdelser av lagar eller av Affärskoden. Den är ett komplement till liknande lokala processer. Gruppens juridiska avdelning ansvarar för hanteringen av hotline och garanterar konfidentialitet, samt anonymitet, för anmälaren.

Under 2016 mätte Atlas Copco medarbetarnas kännedom om Gruppens hotline, i den medarbetarundersökning som genomförs vartannat år. I genomsnitt uppgav 64% av medarbetarna att de kände till hotline. Under 2017 har kommunikationen kring hotline intensifierats. Rapporteringsprocessen sågs över för att ytterligare säkerställa dess effektivitet och oberoende.

Atlas Copco deltar i olika icke-politiska sammanhang för att påverka möjligheterna till hållbara affärer. Genom medlemskap i lokala näringslivsorganisationer och samarbeten med andra aktörer, använder företaget varsamt sitt inflytande för att främja de värderingar som finns inbyggda i Atlas Copcos affärsmodell.

Utbildning för medarbetare världen över

Affärskoden delas ut till alla nyanställda och utbildning sker globalt. Utbildningen motsvarar Gruppens nyckelindikatorer och matchar olika befattningsnivåer i organisationen. Alla chefer måste årligen signera efterlevnaden av Affärskoden. Under 2017 undertecknade 99% av cheferna efterlevnad av Affärskoden. Chefer får också djupgående lärarledd utbildning kring etiska dilemman. Under 2017 har utbildningen följts upp lokalt och under 2018 kommer rapportering att ske på koncernnivå, med hjälp av ett nytt, globalt tillämpbart, utbildningsverktyg.

Effektiv och ansvarsfull användning av resurser

Atlas Copco strävar efter att minska verksamhetens miljöpåverkan genom hela värdekedjan och att erbjuda energieffektiva produkter som utvecklats med ett livscykelperspektiv.

Att säkerställa att resurser används så ansvarsfullt och effektivt som möjligt i produktionen och i produkterna har hög prioritet för Atlas Copco. Gruppen har formulerat gemensamma mål för att följa utvecklingen. Strategin för tillväxt baseras delvis på förvärv, vilket kan påverka resultatet inom miljöområdet.

Förbättrad riskhantering

Atlas Copco ställs inför risker till följd av förändringar i miljöregler, tillgången på resurser och andra skeenden. Atlas Copco har utvecklat nyckeltal som mäter resurseffektivitet för att ytterligare integrera dessa risker.

Energisäkerhet

Diversifiering av energikällor till att omfatta förnybara källor har inte bara en positiv inverkan på miljön. Det kan även skydda verksamheten från prisfluktuationer och bristande tillgång till traditionella energikällor.

Atlas Copco prioriterar övergången till förnybara energikällor. På många tillväxtmarknader är förnybar energi dock inte alltid tillgänglig eller utgör endast en mindre del av landets energimix. Det påverkar andelen förnybar energi som används i dessa länder och därmed Atlas Copcos totala energimix.

Hantering av vattenrisker

Atlas Copcos totala vattenförbrukning är relativt låg. Detta tack vare den kapitaleffektiva affärsmodellen där fokus ligger på montering snarare än tillverkning och andra resursintensiva verksamheter.

Delar av verksamheten finns i länder där vatten är en knapp resurs. I sådana områden har Atlas Copco infört ett vattenindex för att kartlägga verksamheter ur fysiskt, legalt och kostnadsperspektiv. Gruppens bolag i sådana områden ska införa en plan för hantering av vattenrisker. Innovativ produktutveckling syftar också till att minska vattenförbrukningen, exempelvis vid borrning efter mineraler.

Atlas Copco har tagit fram ett nyckeltal som mäter den totala vattenförbrukningen i riskområden i förhållande till kostnaden för sålda varor. Vattenförbrukningen i sådana områden minskade med 6.7% under 2017, i relation till kostnaden för sålda varor.

Miljörisker i värdekedjan

Atlas Copco är medvetet om sitt ansvar för att hantera vatten och andra miljörisker i värdekedjan, se risker sidan 55. Smältverk och andra resurskrävande verksamheter är ofta tier 2-leverantörer eller finns längre ner i värdekedjan. Atlas Copco arbetar med leverantörerna och använder brevet med tio kriterier och handlingsplaner som tas fram

VI ANVÄNDER RESURSER ANSVARSFULLT OCH EFFEKTIVT

8.1

MWh energi från verksamheten/KSV (MSEK); 12M
MÅL: Kontinuerlig minskning varje år
2016: 8.2

41%

Förnybar energi av total MWh energi som används i verksamheten; 12M
MÅL: Kontinuerlig ökning varje år
2016: 39%

4.2

Koldioxidutsläpp från transporter (ton)/KSV (MSEK); 12M
MÅL: Kontinuerlig minskning varje år
2016: 3.4

5.0

Vattenförbrukning m^3 vid enheter i områden med vattenrisk/KSV (MSEK); 12M
MÅL: Kontinuerlig minskning varje år
2016: 5.3

95%

Återvunnet eller återanvänt avfall i kg/total mängd avfall i kg; 12M
MÅL: Kontinuerlig ökning varje år
2016: 94%

tillsammans med affärspartner. Atlas Copcos affärspartner ska förbinda sig att bedriva sin verksamhet med hänsyn till miljöskydd, inklusive vattenanvändning och rening av avloppsvatten.

Helst bör Atlas Copcos leverantörer ha ett miljöledningssystem eller åtminstone vara engagerade i att utveckla en miljöpolicy eller -system för att säkerställa kontinuerlig förbättring av miljöprestandan. Åtagandet gentemot Atlas Copcos 10 kriterier innebär att leverantörerna ska ta ansvar för att minimera den miljöpåverkan som produkter och tjänster har när de tillverkas, distribueras och används, liksom när de avyttras.

Verksamhetens påverkan

Under 2017 minskade Atlas Copcos energiförbrukning i förhållande till kostnaden för sålda varor något, medan påverkan från transporter ökade. Gruppens energiförbrukning i verksamheten i förhållande till kostnaden för sålda varor minskade med 1%.

Andelen förnybar energi av den totala energin i MWh som användes i verksamheten uppgick till 41% under 2017. Från och med 2016 ingår även den förnybara andelen som tillhandahålls i energiblandningen, utöver den fullt förnybara andelen som köps in. Det betyder att jämförelse med tidigare år inte är fullt ut möjlig, se hållbarhetsnot 3.

Koldioxidutsläpp från transporter, CO_2 (ton), utgör en stor del av Atlas Copcos koldioxidavtryck. Under 2017 ökade koldioxidutsläppen från transporter (ton) i förhållande till kostnaden för sålda varor med 24%. Bakom utvecklingen ligger i huvudsak en ökad affärsvolym och valda transportmetoder vid frakt. Förvärv, exempelvis av Leybold, bidrog också till ökningen, liksom förbättrade rapporteringsprocesser.

Andelen avfall som återanvänds eller återvinns av det totala avfallet inom verksamheten är ett av Gruppens nyckeltal inom resursanvändning. Under 2017 uppgick denna andel till 95% i kg/total. Trots att andelen redan är hög ligger fokus på att öka andelen ytterligare till förmån för såväl kunder som miljön.

Atlas Copcos miljöresultat återfinns i sin helhet i hållbarhetsnot 3.

FÖRDELNING AV ENERGIFÖRBRUKNING

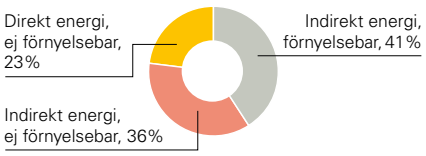

VATTEN FÖRÄNDRAR LIV

Sedan 1984 har initiativet Vatten åt Alla givit stöd till projekt som ger människor tillgång till rent dricksvatten, sanitet och hygien. Det är Atlas Copcos huvudsakliga initiativ inom samhällsengagemang och finansieras av frivilliga donationer från medarbetarna, samt bidrag från företaget. Under 2017 arbetade medarbetare från nära 60 länder med att driva Vatten åt Alla-organisationer eller med att starta nationella grenar. Sedan starten har totalt cirka två miljoner människor fått tillgång till rent dricksvatten tack vare Vatten åt Alla.

En av de lokala organisationer som firade jubileum under 2017 var Italien. De har stöttat Vatten åt Alla-projekt sedan 2007 genom samarbetet Amref Health Africa. En resa organiserades i april 2017 till fem av de projekt Vatten åt Alla Italien har bidragit till att genomföra i Kenya. Ett av dem var denna vattenkiosk som erbjuder vatten till lokalsamhället.

För ytterligare information, se: www.water4all.net

SÄTTER NYA STANDARDER INOM HALVLEDARINDUSTRIN

Atlas Copco levererar vakuumpumpar och reningssystem till halvledarindustrin. Företaget har spelat en ledande roll vid utvecklingen av två branschgemensamma protokoll för ”Green mode” på pumpar och reningssystem som befinner sig i viloläge. Genom att gå in i ”Green mode” när maskinerna är i viloläge minskar energianvändningen kraftigt, vilket innebär besparingar för kunden samtidigt som det bidrar till minskade koldioxidutsläpp. Fullt utnyttjad i en halvledarfabrik kan teknologin minska energianvändningen med upp till 10%, vilket kan resultera i en minskning med över 300 000 ton koldioxidutsläpp per år i den globala halvledarindustrin, tack vare implementeringen av SEMI Standard E175.

Utveckling och fördelning av ekonomiskt värde

Under 2017 skapade Atlas Copco ett direkt ekonomiskt värde av:

Det ekonomiska värdet fördelades mellan leverantörer och affärspartner, medarbetare, finansiärer och offentlig sektor, och har en positiv påverkan på samhället. Läs mer på sidan 135.

Atlas Copco skapar sysselsättning och bidrar till finansiell stabilitet genom tillverkning och andra aktiviteter. Rörelsekostnader, inklusive kostnader för leverantörer av varor och tjänster, funktionella kostnader med avdrag för löner och förmåner uppgick till MSEK 66 594 (56 276). Löner och andra ersättningar ökade till MSEK 26 720 (26 046). Gruppens finansiärer, såsom aktieägare och långivare, tillhandahåller medel för att finansiera de tillgångar som används för att skapa ekonomiskt värde. I gengäld får de årliga utdelningar och ränta. Kostnaden för finansiärer, inklusive utdelning, ökade till MSEK 9 636 (8 980), på grund av en ökad ordinarie utdelning.

Atlas Copco bidrar till den ekonomiska utvecklingen i regioner där företaget bedriver verksamhet genom betalning till pensionsfonder och sociala förmåner, samt betalning av skatter, sociala avgifter och andra avgifter. Under 2016 ökade betalningar av skatter till den offentliga sektorn med 29 % till 6 567 MSEK (5 087). Gruppen har haft en dialog med intressenter gällande redovisning av skatter per land (not 9 och hållbarhetsnot 8). Samhällsinvesteringar uppgick till MSEK 24 (22). Det ekonomiska värde som behölls i verksamheten uppgick till MSEK 8 316 (6 031).

Lokala inköp av förbrukningsvaror uppmuntras för att gynna samhällen där Atlas Copco är verksamt och ger arbetstillfällen och bidrag till direkta och indirekta inkomster. Inköp görs främst av de enskilda enheterna vilket också minskar transporternas miljöpåverkan.

Skatter

Atlas Copco strävar efter att vara en god samhällsmedborgare och följer lagar och regler i länder där företaget är verksamt. Gruppen betalar skatt i de olika verksamhetsländerna och anser att skatter spelar en viktig roll i att främja den ekonomiska utvecklingen. Atlas Copco är transparent i enlighet med internationella redovisningsriktlinjer och tror på god företagspraxis när det gäller hanteringen av skatter.

UTMÄRKELSER INOM INNOVATION OCH MARKNADSFÖRING

Atlas Copcos främsta utmärkelser tilldelas teamen bakom utvecklingen av ett mycket energieffektivt och ergonomiskt spett, och en teknologi för kompressorövervakning som ger betydande besparingar för kunder. Priserna delades ut vid Atlas Copcos bolagsstämma, den 26 april, 2017.

John Munck-priset delas årligen ut till en produktutvecklare, designer eller ett team för framstående bidrag till den totala kvaliteten i en Atlas Copco-produkt. Under 2017 belönades arbetet med ett handhållet pneumatiskt spett som halverar energiförbrukningen samtidigt som det är både lättare och mer ergonomiskt.

Peter Wallenberg-priset belönar den mest innovativa och framgångsrika metoden inom försäljning och marknadsföring. 2017 gick priset till teamet bakom etableringen av ett banbrytande övervakningssystem för kompressorer, som låter Atlas Copco mäta utrustningens prestanda och förutse när service behövs.

Risker, riskhantering och möjligheter

All affärsverksamhet medför risker. Atlas Copco har ett strukturerat och proaktivt sätt att hantera företagets risker. Rätt hanterade kan risker omvandlas till möjligheter och addera värde till verksamheten. Risker som inte hanteras rätt kan orsaka incidenter och förluster.

Atlas Copcos globala och diversifierade verksamhet med kunder i många olika branscher ger en god spridning av risker och möjligheter såväl geografiskt som verksamhetsmässigt. Förmågan att förebygga, upptäcka och hantera riskerna är dock kritisk för en effektiv styrning och kontroll av verksamheten. Målet är att nå Gruppens mål med ett välhanterat risktagande i linje med strategin och inom ramen för företagets handbok *The Way We Do Things*. Atlas Copco ser möjligheter med en effektiv riskhantering både när det handlar om att minska riskerna och skapa affärsmöjligheter, vilket kan leda till en god tillväxt.

Atlas Copcos decentraliserade struktur omfattar även riskhantering. De lokala bolagen ansvarar för sin egen riskhantering vilken övervakas och följs upp regelbundet vid möten i lokala operativa styrelser. Gruppens funktioner för juridik, försäkring, finans, skatt, controlling och redovisning tillhandahåller policyer, riktlinjer och instruktioner gällande riskhantering. Implementeringen granskas regelbundet genom interna och externa revisioner. Läs mer i avsnittet Intern kontroll av finansiell rapportering i bolagsstyrningsrapporten på sidorna 66–67.

Försäkring

Gruppens försäkringsprogram tillhandahålls av det egna försäkringsbolaget Industria Försäkringsaktiebolag, som behåller en del av riskexponeringen inom följande försäkringsgrenar; egendoms- och avbrottsförsäkring, varutransportförsäkring, samt allmänt ansvar, även inkluderande produktansvarsförsäkring. Gruppens försäkringar avseende financial lines och tjänstereseförsäkring hanteras också av avdelningen Insurance & Risk Management, men Industria är inte försäkringsgivare för dessa försäkringar. Försäkringskapacitet köps delvis även in från ledande försäkringsbolag och återförsäkringsbolag i samarbete med internationella försäkringsmäklare. Skadehanteringsservice köps delvis in globalt från ledande leverantörer. Försäkringspolicyer utfärdas lokalt för att säkerställa att lokala försäkringslagar efterlevs i tillämpliga fall.

Riskgenomgångar

Riskgenomgångar utförs årligen på cirka 30 tillverkningsenheter av riskkonsulter. Det huvudsakliga syftet är att förebygga möjliga egendomsskador och avbrott i verksamheten genom skadeförebyggande rekommendationer baserade på Atlas Copcos Loss Prevention Standard. Resultatet från riskgenomgångar konsolideras av avdelningen Insurance & Risk Management och rapporteras till koncernledningen årligen och till varje affärsområdespresident två gånger per år.

Enterprise Risk Management (ERM)

Atlas Copco har utvecklat sin egen ERM-metod för att kartlägga Gruppens risker. Metoden tillämpas på divisionerna som är den högsta operativa nivån i Gruppen. Därmed identifieras risker utifrån varje divisionsledningens kännedom om den egna kärnverksamheten och ansvarsområdet. Denna pragmatiska metod ligger också i linje med Atlas Copcos decentraliserade struktur. Ägarskapet vad gäller hantering av de risker som identifierats vid kartläggningen ligger hos respektive division, medan avdelningen Insurance & Risk Management hanterar den övergripande processen och konsoliderar resultaten på koncernnivå.

Resultaten av riskkartläggningen rapporteras till koncernledningen årligen och till varje affärsområdespresident två gånger per år.

Krishantering

Krishanteringsprocessen hanteras av avdelningen Insurance & Risk Management och Corporate Communications. Den implementeras i samtliga Atlas Copcos enheter.

Kartläggning av risk

Risker som tas upp av divisionerna vid kartläggning av risker kartläggs i en riskmatris. Risker kvantifieras utifrån riskpåverkan och riskfaktor, det vill säga hur väl risken hanteras. Riskpåverkan mäts antingen som dödsfall, monetär förlust och/eller försämrat rykte på en skala från låg till extrem.

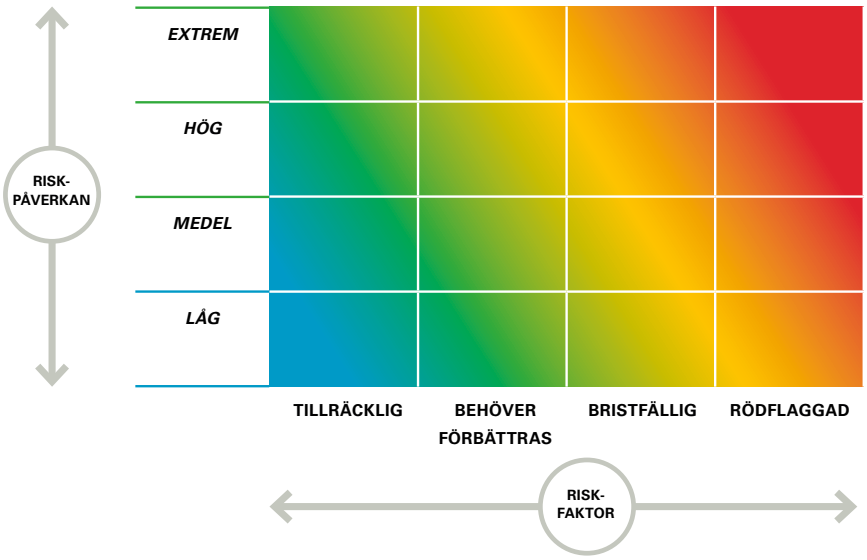

Risker, riskhantering och möjligheter, fortsättning

RISK	BESKRIVNING	MOTVERKANDE FAKTORER	MÖJLIGHETER
Finansiella risker, rapporterings-risker och skatt *Finansiella risker*	Valutakursförändringar kan påverka Gruppens resultat negativt när intäkter från försäljning och kostnader för produktion och inköp är i skilda valutor (transaktionsrisk). En negativ effekt på Gruppens resultat kan också inträffa när de utländska dotterföretagens resultat räknas om till SEK och på Gruppens eget kapital när de utländska dotterföretagens nettotillgångar räknas om till SEK (omräkningsrisk). Atlas Copcos nettoräntekostnad påverkas av förändrade marknadsräntor. Atlas Copco är exponerat för risken att inte få betalt av vissa av det stora antalet kunder till vilka försäljning har skett på kredit.	▪ Ett utskott för finansiell riskhantering sammanträder regelbundet för att hantera de finansiella riskerna. ▪ Atlas Copco Financial Solutions ansvarar för dessa risker och stödjer även Gruppens bolag i implementeringen av finansiella policyer och riktlinjer. ▪ Gruppens verksamheter bevakar och justerar löpande försäljningspriser och kostnader för att begränsa transaktionsriskerna. Dessa åtgärder kan kompletteras med valutasäkringar. ▪ Omräkningsrisker säkras delvis genom upplåning i utländsk valuta och finansiella derivat. ▪ Strikta kreditpolicyer tillämpas och det förekommer ingen större koncentration av kreditrisk. Avsättningen för osäkra fordringar baseras på historiska förluster och bedöms vara tillräcklig. För Atlas Copco Financial Solutions, den egna kundfinansieringsverksamheten, minskas riskerna vanligtvis genom att behålla en säkerhet i utrustningen till dess att full betalning erhållits, genom att köpa kreditförsäkringar och/eller genom att överföra risken till en tredje part.	➔ Ett proaktivt arbete med de finansiella riskerna förbättrar vinstmarginalen och skapar även möjligheter till mer stabila kassaflöden. Sammantaget ger arbetet med finansiell riskminimering en möjlighet att förbättra verksamhetens motståndskraft. ➔ Atlas Copco Financial Solutions kan skapa bättre affärsrelationer med och attrahera fler kunder.
Rapporteringsrisker, skatt	Risken relaterad till kommunikationen av den finansiella informationen till kapitalmarknaden är att rapporterna inte ger en rättvis bild av Gruppens verkliga finansiella ställning och resultat. Felrapportering kan resultera i att ledningen drar felaktiga slutsatser men med många mindre enheter är påverkan låg. Skatt är ett område som har fått ökat fokus, särskilt risker kopplade till transferpriser, men också nya skatteregler och riktlinjer. De hållbarhetsdata som rapporteras utgörs ibland till en viss del av uppskattningar, och motsvarar därmed inte exakt Gruppens påverkan.	▪ Atlas Copcos dotterbolag rapporterar sin finansiella ställning regelbundet i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS). Gruppens koncernredovisning, baserad på dessa rapporter, upprättas i enlighet med IFRS och relevanta delar av årsredovisningslagen som redovisas i RFR 1 "Kompletterande redovisningsregler för koncerner". ▪ Gruppens operativa och legala resultat baseras på samma siffror och system. De analyseras av divisions-, affärsområde-, Grupp och legala funktioner innan de publiceras. ▪ Gruppen har rutiner för att säkerställa efterlevnaden av Gruppens instruktioner, standarder och regler, exempelvis internrevisioner och externa revisioner. ▪ Group Tax finns globalt för att följa upp efterlevnaden av lokala skatteregler. Transferprispolicy och -avtal är införda i verksamheten och ses över regelbundet. ▪ Skatter följs upp regelbundet och rapporteras till styrelsen och koncernledningen. ▪ Atlas Copco redovisar hållbarhetsdata i enlighet med G4 och håller utbildningar för att förbättra rapporteringen.	➔ Integrerad rapportering identifierar och skapar möjligheter till affärssynergier. ➔ Arbetet med rapporteringsrisker ökar transparensen och förbättrar möjligheterna att presentera verksamheten rättvist och korrekt. ➔ Förbättrad rapportering resulterar också direkt i förbättrad riskhantering, särskilt då uppgifterna har integrerats för att belysa samband. ➔ Effektiv rapportering baserad på samma siffror och system ger full transparens för att dra rätt slutsatser. ➔ Ökade rapporteringskrav gällande skatter kommer att öka transparensen vad gäller skatt, vilket ligger i intressenternas intresse.
Verksamhets-risker och andra risker *Marknads-risker*	En utbredd finansiell kris och ekonomisk nedgång påverkar inte bara Gruppen negativt utan även kundernas möjligheter att finansiera sina investeringar. Förändringar i kundernas produktionsnivåer påverkar även Gruppens försäljning av reservdelar, service och förbrukningsvaror. På tillväxtmarknader etableras regelbundet nya, mindre konkurrenter vilket kan påverka Gruppen negativt.	▪ Väl spridd försäljning med kunder i många länder och branscher. Försäljning av reservdelar och service är relativt stabil i jämförelse med försäljning av utrustning. ▪ Månatlig uppföljning av marknads- och försäljningsutveckling möjliggör snabba åtgärder. ▪ Flexibel tillverkning möjliggör snabb anpassning till förändringar i efterfrågan på utrustning. ▪ Ledande position inom de flesta marknadssegment ger skalfördelar.	➔ En betydande konkurrensfördel till följd av en stark global närvaro som inkluderar tillväxtmarknader. ➔ Möjlighet att positivt påverka både samhälle och miljö genom Gruppens högkvalitativa och hållbara produkter och höga etiska standard. ➔ Fortsätta att utveckla nära, långsiktiga och strategiska relationer med kunder och leverantörer.
Produktutvecklingsrisker	En av utmaningarna för Atlas Copcos långsiktiga tillväxt och lönsamhet kommer att vara att kontinuerligt utveckla innovativa, hållbara produkter som förbrukar mindre resurser under livscykeln. Atlas Copcos produkterbjudande påverkas också av nationell och regional lagstiftning inom områden såsom utsläpp, buller- och vibrationsnivåer samt återvinning. Det kan dock finnas ökad risk för konkurrens på tillväxtmarknader där lågkostnadsprodukter inte påverkas av sådana regler.	▪ Kontinuerliga investeringar i forskning och utveckling för att utveckla produkter i linje med kundernas efterfrågan och förväntningar, även i perioder av ekonomisk nedgång. ▪ Utveckla produkter med ett livscykelperspektiv och sätta mätbara effektivitetsmål för varje divisions huvudsakliga produktkategorier. ▪ Utveckla produkter med mindre utsläpp, vibrationer eller buller, samt ökad möjlighet till återvinning för att möta lagkrav.	➔ Betydande möjligheter att stärka konkurrenskraften genom innovationer av högkvalitativa, hållbara produkter och att skapa ett integrerat värdeerbjudande till kunderna.
Tillverkningsrisker	Tillverkning av nyckelkomponenter är koncentrerad till ett fåtal platser. Avbrott i produktionen eller otillräcklig kapacitet kan få följder för leveranserna eller produkternas kvalitet. Produktionsanläggningarna riskerar också att påverka miljön negativt genom verksamheten, exempelvis genom farligt avfall och utsläpp. Atlas Copco är direkt eller indirekt exponerat för råvarupriser.	▪ Tillverkningsenheterna övervakar kontinuerligt produktionsprocessen, testar produkternas säkerhet och kvalitet, gör riskbedömningar och utbildar medarbetare. ▪ Tillverkningsenheterna investerar i modern utrustning som kan utföra flera olika slags uppgifter. ▪ Produktionsenheter är föremål för regelbundna riskhanteringsundersökningar för att säkerställa att de uppfyller Atlas Copcos standard för förebyggande av skador. ▪ Ambitionen är att certifiera alla tillverkningsenheter i enlighet med standarden ISO 14001.	➔ Fortsatta möjligheter att i hög grad främja ständiga förbättringar för att effektivisera produktionen, minska ineffektiviteten, samt upprätthålla en hög flexibilitet i produktionsprocessen. ➔ Kostnadsökningar vad gäller råmaterial och komponenter sammanfaller ofta med stark efterfrågan från slutkunder och kan delvis kompenseras genom ökad försäljning till gruvkunder och ökade marknadspriser.

Risker, riskhantering och möjligheter, fortsättning

RISK	BESKRIVNING	MOTVERKANDE FAKTORER	MÖJLIGHETER
Distributions-risker	Atlas Copco distribuerar främst produkter och tjänster direkt till slutkunden. Om distributionen inte är effektiv påverkar det kundnöjdhet, försäljning och lönsamhet. Skador och förluster vid distributionen kan bli kostsamt. Viss försäljning sker indirekt via distributörer och uthyrningsföretag och deras prestation kan inverka negativt på försäljningen. Distributionen av produkter kan leda till ökade koldioxidutsläpp från transporter.	▪ Den fysiska distributionen av produkter är koncentrerad till ett antal distributionscenter vars leveranseffektivitet övervakas fortlöpande. ▪ Resurser allokeras till utbildning och utveckling av serviceorganisationen. ▪ Då indirekt försäljning sker lokalt/regionalt är den negativa påverkan från svaga prestationer begränsad. ▪ Ökat fokus på säkrare och effektivare transporter för att minska förluster, kostnader och de totala utsläppen per transport.	➔ Fortsätta att stärka relationen med kunderna genom punktliga leveranser av produkter och tjänster. ➔ Effektivare och säkrare transporter kan spara tid och kostnader åt kunden samtidigt som det minskar miljöpåverkan i den egna verksamheten. ➔ Minska de egna bränslekostnaderna och resursbehoven vilket ökar Gruppens förmåga till anpassning.
Risker i leverantörskedjan	Atlas Copco och dess affärspartner, såsom leverantörer, entreprenörer och partner i samriskbolag, måste dela samma värderingar som uttrycks i Atlas Copcos affärskod för att inte äventyra Gruppens rykte och varumärke. Tillgången till många komponenter är beroende av leverantörer och om dessa drabbas av produktionsstopp eller brister i kapaciteten, kan det få oönskade effekter på leveranserna. Användningen av många leverantörer ökar risken för att produkter innehåller komponenter som inte är hållbart producerade, såsom risken att elektroniska komponenter innehåller konfliktmineraler (vars handel eller skatt finansierar väpnade grupper i konfliktområden såsom Demokratiska republiken Kongo).	▪ Välja och utvärdera affärspartner utifrån objektiva faktorer såsom kvalitet, leverans, pris och tillförlitlighet samt miljömässigt och socialt ansvar och engagemang. ▪ Fortsätta arbetet med att undersöka och undanröja förekomsten av konfliktmineraler i värdekedjan. ▪ Etablering av ett globalt nätverk av underleverantörer för att minska beroendet av enskilda leverantörer. ▪ Affärspartner undertecknar ett brev om efterlevnad av Affärskoden. ▪ Elektronisk utbildning för affärspartner för att öka kännedomen om Atlas Copcos affärskod.	➔ Öka Atlas Copcos flexibilitet och minska kostnader genom att förbättra leverantörernas lagerhantering när efterfrågan förändras. ➔ Fortsätta att vara en självklar samarbetspartner och främja ökad effektivitet, hållbarhet och säkerhet. Starka leverantörsrelationer ger Atlas Copco en mer konkurrenskraftig position. ➔ Möjlighet att stärka relationen med kunderna genom att stödja kunder som påverkas av Dodd Frank-lagstiftningen om konfliktmineraler. ➔ Främja mänskliga rättigheter och verka för förbättrade arbetsförhållanden, samt minskad korruption och konflikter.
Legala risker och regelefterlevnad	Atlas Copcos affärsverksamhet påverkas av många lagar och regler, samt av affärsmässiga och ekonomiska avtal med kunder, leverantörer och andra motparter, samt av licenser, patent och annan immaterialrätt.	▪ Egen juridisk avdelning med jurister på fem kontinenter som stödjer enheter när det gäller efterlevnaden av lagar och regleringar. Detta innefattar även granskning av kontrakt och utbildning. ▪ En årlig undersökning av legala risker inom samtliga bolag i Gruppen utöver den fortlöpande uppföljningen av den legala riskexponeringen. Resultatet av undersökningen sammanställs, analyseras och redovisas för styrelsen och revisorerna.	➔ Att uppfylla legala normer och regler minimerar kostnader och ökar möjligheterna att stärka Atlas Copcos anseende. Det skapar också möjligheter att utveckla pålitliga samarbeten och att förbättra verksamhetens stabilitet.
Risker vid förvärv och avyttringar	Vid förvärv finns det risker vid val och värdering av möjliga mål liksom vid förvärvsprocessen. Integrationsprocessen av förvärvade enheter är en komplicerad process som inte alltid är framgångsrik. Synergier kan ta längre tid att realisera än förväntat. Prövningar av nedskrivningsbehov görs årligen på förvärvad goodwill. Om goodwill inte anses rätt värderad vid en sådan prövning kan det resultera i en nedskrivning, vilket påverkar Gruppens resultat. Förvärv och avyttringar kan påverka det lokala samhället och/eller miljön, direkt eller indirekt.	▪ Atlas Copco har inrättat en särskild grupp för förvärvsprocessen. Processen uppdateras och förbättras kontinuerligt för att hantera och förebygga risker. Gruppen erbjuder utbildning och stödjer affärsenheterna före, under och efter ett förvärv. Innan ett förvärv avslutas, genomförs en företagsbesiktning för att identifiera och utvärdera möjliga risker. ▪ Atlas Copco riktlinjer och policyer tillämpas för att bedöma och hantera de miljömässiga eller sociala effekterna av verksamheten i berörda samhällen när förvärvet är genomfört. ▪ Hänsyn gällande mänskliga rättigheter och miljö är integrerat vid förvärv och avyttringar.	➔ Förvärv ger möjligheten att komma in på nya marknader, marknadssegment, nya teknologier, nya kunder, öka intäkter, etc. ➔ Att identifiera hinder för integrering kan tillåta Atlas Copco att förbättra processen genom metoder såsom arbetsväxling, utbildning eller teambuildingövningar. Det skulle inte bara leda till en smidigare integrationsprocess utan också till lägre driftskostnader genom att minska driftstopp och låta nyförvärvade bolag bli produktiva och effektiva snabbare.
Medarbetarrisker	Atlas Copco behöver ha duktiga och motiverade medarbetare och säkra tillgången till kompetenta chefer för att nå de fastställda strategiska och verksamhetsmässiga målen.	▪ Kompetenskartläggning och -planering säkrar tillgången till medarbetare med rätt kunskaper vid rätt tidpunkt. Såväl externa som interna rekryteringar äger rum, intern rekrytering och jobbrotation underlättas av den interna jobbmarknaden. ▪ Löner och andra villkor anpassas till marknaden och kopplas till verksamhetens prioriteringar. Atlas Copco strävar efter att ha goda relationer med fackföreningar.	➔ Motiverade och duktiga medarbetare och chefer är kritiskt för att nå eller överträffa affärsmålen.
Risker som avser anseendet	Gruppens anseende är en värdefull tillgång som kan påverkas dels av Gruppens verksamhet eller agerande, dels av externa intressenters agerande. Produkterna måste leva upp till varumärkeslöftet och hålla hög kvalitet, vara säkra och ha låg miljöpåverkan då de används av kunderna. Risker för anseendet kan förekomma vid avvikelser gällande produktmärkning eller vid falsk marknadsföring. Missnöjda medarbetare kan också förringa Atlas Copcos varumärke.	▪ Alla Atlas Copco-produkter är testade och kvalitetssäkrade. Produkternas märkning övervakas och regelbunden utbildning i kommunikation tillhandahålls. ▪ Gruppen för en aktiv dialog med sina intressenter. ▪ Utbildning i Affärskoden, inklusive ett årligt undertecknande av efterlevnad. ▪ Ett tydligt och välkänt varumärkeslöfte. ▪ En omfattande medarbetarundersökning genomförs vartannat år och följs upp aktivt.	➔ Varumärkespositionering ➔ Engagemanget i intressenterna minskar inte bara riskerna för anseendet i vissa fall, det skapar också möjligheter till ökad medvetenhet och trovärdighet för Atlas Copcos varumärke genom förbättringar och innovationer. ➔ Leveranser av testade och kvalitetssäkrade produkter ökar kundnöjdheten och främjar återkommande affärer. ➔ Attrahera och utveckla medarbetare som följer Affärskoden.

Risker, riskhantering och möjligheter, fortsättning

RISK	BESKRIVNING	MOTVERKANDE FAKTORER	MÖJLIGHETER
IT-risker	Gruppen förlitar sig på IT-system i den dagliga verksamheten. Störningar eller fel i kritiska system har en direkt påverkan på produktionen. Felaktig hantering av finansiella system kan påverka företagets resultatrapportering. Stöld eller ändring av intellektuell egendom utgör risker för våra produkter och framtida affärsframgång. Risker kopplade till cybersäkerhet ökar i betydelse och kan få en betydande påverkan på Atlas Copcos verksamhet. Den nya dataskyddsförordningen (General Data Protection Regulation, GDPR) kommer att ställa höga krav på företag gällande hantering av personuppgifter. Om förordningen inte efterlevs, kan detta resultera i dryga böter.	▪ Atlas Copco har en global policy för IT-säkerhet, inklusive kvalitetssäkringsprocesser som styr IT-verksamheten. Informationssäkerhet följs upp regelbundet genom revisioner av IT-säkerheten. Standardiserade processer finns för implementeringen av nya system, byte av befintliga system och den dagliga verksamheten. ▪ IT-säkerhet spårar globalt större nedladdningar av filer. Affärspartner/konsulter som arbetar i våra system granskas. ▪ IT-system baseras på välkända produkter. ▪ Cybersäkerhet diskuteras regelbundet och frågorna hanteras av funktionen för IT-säkerhet. Medvetenhet om riskerna kring cybersäkerhet ökar beredskapen att snabbt bemöta ett angrepp. ▪ En GDPR-projektgrupp arbetar med att säkerställa att den nya förordningen följs och att utbildning genomförs i syfte att öka kunskapen och medvetenheten gällande efterlevnad och förändringar i samband med den nya förordningen.	➔ Stabila IT-system, säker IT-miljö och standardiserade processer ökar effektiviteten och minskar kostnader. ➔ En snabb reaktion på större nedladdningar av filer inom produktutveckling minskar den möjliga skadan. ➔ Ett snabbt agerande för att bemöta ett cyberangrepp möjliggör en stabil arbetsmiljö och kontinuitet i verksamheten.
Risker kring säkerhet och hälsa	Problem med friskvård och sjukfrånvaro kan påverka produktiviteten och effektiviteten i verksamheten. Olyckor eller incidenter på arbetsplatsen på grund av bristande säkerhetsåtgärder eller skyddsutrustning kan inverka negativt på produktiviteten och på Atlas Copco som arbetsgivare. Atlas Copco inser att risken finns för att allvarliga sjukdomar och pandemier kan störa affärsverksamheten och skada anställda.	▪ Gruppen utvärderar regelbundet säkerhets- och hälsorisker i verksamheten. ▪ Ambitionen är att certifiera alla större enheter enligt OHSAS 18001. ▪ Program finns på arbetsplatsen för att minska effekterna av HIV/AIDS i mellersta och södra Afrika. ▪ Atlas Copcos affärspartner utbildas kring Gruppens principer, inklusive förhållningssättet till hälsa och säkerhet.	➔ Förbättrad säkerhet och hälsa i verksamheten ökar både de anställdas produktivitet och moral. ➔ Atlas Copco stärks genom säkra produkter. Gruppen fortsätter att ses som ledare i branschen. ➔ Förbättrade arbetsvillkor för kunder och leverantörer kan skapa långvariga relationer och återkommande beställningar.
Miljörisker (externa)	De primära externa miljöriskerna kommer från förändringar i klimat och naturtillgångar, förändringar i regelverk, beskattning och priser på resurser. Högre skatter på bränsle/energi kan öka rörelsekostnaderna. Regler och krav som rör koldioxidutsläpp från produkter och industriprocesser skärps kontinuerligt. Förändringar i den genomsnittliga nederbörden kan påverka hela Atlas Copcos verksamhet antingen direkt eller genom att störa leveranskedjan.	▪ Atlas Copco utvecklar kontinuerligt produkter med förbättrad energieffektivitet och minskade utsläpp. ▪ I den egna verksamheten har Atlas Copco ett flertal nyckeltal kopplade till resurs- och energiförbrukning med syfte att minimera kostnader och negativ miljöpåverkan. ▪ De köldmedia som används i Atlas Copcos produkter påverkar inte ozonskiktet och finns i slutna system för att förhindra att de frigörs till atmosfären under produkternas livslängd. Ambitionen är att fortsätta lansera köldmedia med lägre klimatpåverkan.	➔ Det proaktiva arbetet med miljörisker kan skapa betydande möjligheter att driva innovationer på Atlas Copco. ➔ Då många kunder är verksamma i områden med extrem vattenstress eller vattenbrist kan det finnas en stark kundefterfrågan på vatteneffektiva produkter eller produkter för vattenåtervinning. Detta innebär en stor affärsmöjlighet att utöka Atlas Copcos innovationer till området vattenförbrukning. ➔ Effekter och prognoser om klimatförändringar kan framkalla förändringar i konsumenternas vanor och beteende. Till följd av klimathändelser kan Atlas Copcos kunder bli mer medvetna om miljörisker och efterfråga hållbara produkter från Gruppen.
Risker för korruption och bedrägeri	Korruption och mutor förekommer på många marknader där Atlas Copco bedriver verksamhet. Bedrägeri handlar om felaktigt eller kriminellt beteende i syfte att nå finansiell eller personlig vinning, en risk som alltid finns där det finns personer med oärliga avsikter.	▪ Policy om nolltolerans för mutor och korruption, inklusive påskyndande betalningar. ▪ Interna kontrollrutiner för att förebygga och upptäcka avvikelser. Internrevisionsfunktionen är etablerad för att säkra bolagsstyrningen, intern kontroll och policyer för riskhantering. ▪ Verktyg för självutvärdering för att analysera interna kontrollprocesser. ▪ Utbildning i Affärskoden inklusive medvetenhet kring bedrägerier, samt workshops. ▪ Gruppens hotline samt lokala hotlines genom vilka medarbetarna anonymt kan rapportera överträdelser. ▪ Gruppen stödjer rättvis konkurrens och förbjuder diskussioner eller överenskommelser med konkurrenter gällande prissättning och uppdelning av marknaden.	➔ Genom att bekämpa korruption och bedrägerier skapar Atlas Copco möjligheter att arbeta med sina branschkollegor och förändra internationell marknadspraxis. Vägran att betala mutor kan resultera i tillfälliga förseningar eller motgångar men det minskar kostnader på både lång och kort sikt, skapar möjligheter att förbättra effektiviteten i verksamheten och ökar stabiliteten på de marknader där Gruppen är verksam. ➔ Arbetet mot korruption och bedrägerier ökar Atlas Copcos trovärdighet och transparens samt skapar ytterligare möjligheter till förbättrade relationer med företagets intressenter.
Risker kring mänskliga rättigheter (Hållbarhetsnot 7)	Atlas Copco har verksamhet i länder där det enligt Amnesty International finns en hög risk för kränkning av mänskliga rättigheter exempelvis i form av barnarbete, tvångsarbete eller påtvingat arbete. Atlas Copco kommer i kontakt med kunder, exempelvis inom gruvindustrin, som möter problem rörande miljöfrågor och frågor kring mänskliga rättigheter. Risker rörande Gruppens anseende kan också uppstå på grund av relationen med leverantörer som inte lever upp till internationellt accepterade etiska, sociala och miljöstandarder.	▪ Vägledning och regelbunden samverkan, för att identifiera risker, med väletablerade frivilligorganisationer. ▪ Policyer och processer som överensstämmer med standarder i FN:s vägledande principer om företag och mänskliga rättigheter, som Atlas Copco har förbundit sig att följa sedan 2011. ▪ Due diligence-process och integrering av interna kontroller av kränkningar av mänskliga rättigheter i samtliga processer. ▪ Gruppens verktyg för utvärdering av kundernas hållbarhetsarbete. ▪ Leverantörsutvärderingar genomförs regelbundet i enlighet med FN:s Global Compact.	➔ Att följa FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter och den så kallade "do no harm"-principen minskar risker och kostnader avsevärt; ett företags förmåga att "do good" enligt dessa principer skapar även affärsmöjligheter. En arbetsplats med mångfald kan till exempel öka Atlas Copcos konkurrenskraft väsentligt och det kan även öka kunskapen och kapaciteten att skräddarsy produkter enligt kundernas behov. ➔ Arbetet med mänskliga rättigheter har en positiv inverkan på arbetsgivarens varumärke och på relationen med investerare. ➔ Stark affärsetik främjar intern stabilitet samtidigt som det ger en mer stabil marknad.

Atlas Copco-aktien

Aktiekursens utveckling och avkastning
Under 2017 ökade kursen på A-aktien med 27.6% till SEK 354.20 (277.50) och kursen på B-aktien ökade med 26.5% till SEK 314.60 (248.60). Den genomsnittliga årliga totalavkastningen på Atlas Copcos A-aktie, motsvarande summan av utdelning, inlösen och kurstillväxt, har varit 17.7% under den senaste tioårsperioden och 18.3% under den senaste femårsperioden. Motsvarande avkastning på Nasdaq Stockholm var 8.8% respektive 14.5%.

Handel och börsvärde
Atlas Copcos aktier är noterade på Nasdaq Stockholm där 36% av den totala handeln av A-aktien ägde rum under 2017 (47% för B-aktien). Övriga marknadsplatser, så kallade Multilateral Trading Facilities (MTF), såsom CBOE och Turquoise svarade för cirka 37% (32% för B-aktien), och återstående 27% (21% för B-aktien) handlades utanför publika marknader, till exempel genom ”over-the-counter trading”.

Börsvärdet vid årets slut 2017 var MSEK 420 076 (329 940) och företaget representerade 6.3% (5.4) av Nasdaq Stockholms totala marknadsvärde. Totalt var Atlas Copcos aktier den andra (femte) mest omsatta under 2017.

Ett program för depåbevis (American Depositary Receipts, ADR) etablerades i USA 1990. Ett depåbevis motsvarar en aktie. Depåbank är Citibank N.A. Vid årets slut 2017 var 16 705 547 depåbevis utestående, varav 15 327 588 representerade A-aktier och 1 377 959 B-aktier.

AKTIEINFORMATION 2017-12-31	*A-AKTIEN*	*B-AKTIEN*
Nasdaq Stockholm	ATCO A	ATCO B
ISIN-kod	SE0006886750	SE0006886768
Depåbevis, ADR	ATLKY.OTC	ATLCY.OTC
Totalt antal aktier	839 394 096	390 219 008
% av rösterna	95.6	4.4
% av aktiekapitalet	68.3	31.7
varav aktier som innehas av Atlas Copco	15 641 596	246 159
% av rösterna	1.8	0.0
% av aktiekapitalet	1.3	0.0

Personaloptionsprogram och återköp av egna aktier
Styrelsen kommer att föreslå till bolagsstämman 2018 ett liknande prestationsbaserat långsiktigt incitamentsprogram som under tidigare år. Avsikten är att täcka programmet genom återköp av bolagets egna aktier. Företagets innehav av egna aktier den 31 december 2017 framgår av tabellen Aktieinformation nedan.

Utdelning och automatisk inlösenförfarande
Styrelsen föreslår till bolagsstämman att en ordinarie utdelning om SEK 7.00 (6.80) per aktie betalas ut för verksamhetsåret 2017. På grund av den föreslagna delningen av Gruppen föreslås utdelning för 2017 att betalas ut vid ett tillfälle. Avsikten är att återgå till två utbetalningar för kommande år. Om aktieägarna godkänner styrelsens förslag kommer den årliga utdelningstillväxten för femårsperioden 2013–2017 att uppgå till 4.9%. Under samma period har utdelningen i genomsnitt uppgått till 60% av resultat per aktie före utspädning. Ambitionen är att dela ut cirka 50% av vinsten som utdelning till aktieägarna.

Vidare föreslår styrelsen ett automatiskt inlösenförfarande där varje aktie delas upp i en ordinarie aktie och en inlösenaktie. Inlösenaktien kommer sedan automatiskt att lösas in för SEK 8.00 per aktie. Både utdelningen och inlösenförfarandet är föremål för godkännande av bolagsstämman 2018. Se mer information på sidan 21.

VINST OCH UTDELNING PER AKTIE

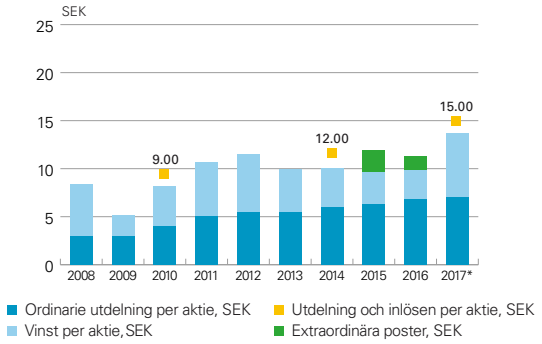

* Enligt styrelsens förslag

KURSUTVECKLING

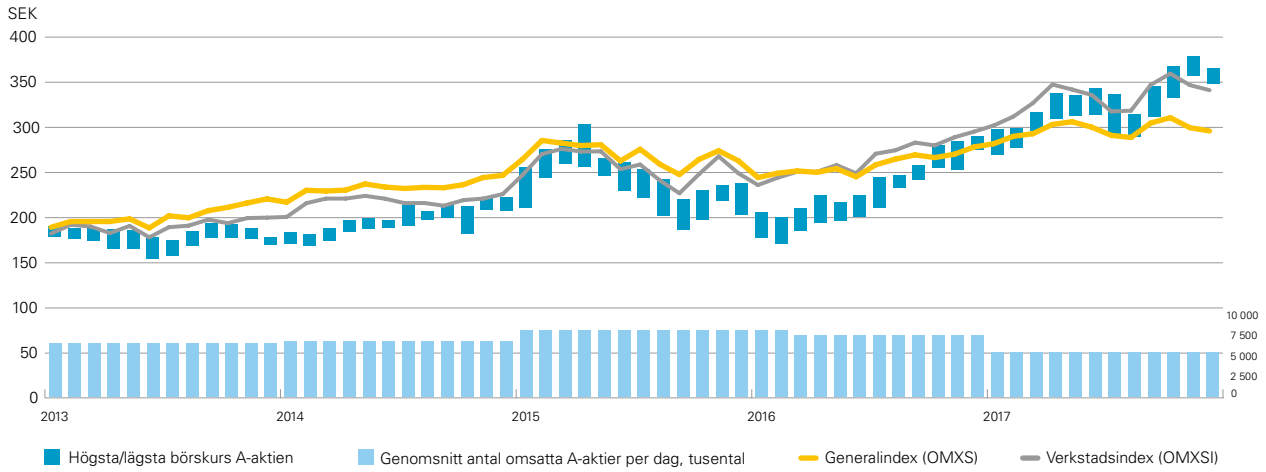

Ägarstruktur

Vid årets slut 2017 hade Atlas Copco 80 846 aktieägare (76 058 vid årets slut 2016). De tio största aktieägarna, efter röstetal, som är registrerade direkt eller som ägargrupp hos Euroclear Sweden, svarade för 34 % (36) av rösterna och 31% (33) av antalet aktier. Svenska investerare svarade för 50 % (53) av antalet aktier och motsvarande 47 % (51) av rösterna.

*DE TIO STÖRSTA AKTIEÄGARNA**

31 December 2017	*% av rösterna*	*% av kapitalet*
Investor AB	22.3	16.9
Swedbank Robur fonder	3.3	4.6
Alecta Pensionsförsäkring	3.1	4.1
SEB Investment Management	1.7	1.3
Folksam	0.8	0.8
Fjärde AP-fonden	0.6	1.1
SPP Fonder AB	0.6	0.6
Avanza Fonder	0.4	0.4
Tredje AP-fonden	0.4	0.7
Länsförsäkringar fondförvaltning AB	0.4	0.4
Övriga	66.3	69.1
Totalt	**100.0**	**100.0**
– varav aktier som innehas av Atlas Copco	1.8	1.3

* Aktieägare som är registrerade direkt eller som ägargrupp hos Euroclear Sweden.

AKTIEÄGARSTRUKTUR, 31 DECEMBER 2017

Antal aktier	*% av rösterna*	*% av kapitalet*
1–500	67.3	0.7
501–2 000	21.1	1.5
2 001–10 000	8.5	2.3
10 001–50 000	1.8	2.6
50 001–100 000	0.4	1.7
>100 000	0.9	91.2
Totalt	**100.0**	**100.0**

ÄGARKATEGORIER, 31 DECEMBER 2017

	% av kapitalet
Utländska ägare (juridiska och privatpersoner)	49.9
Svenska finansiella företag	38.8
Svenska privatpersoner	5.0
Övriga svenska juridiska personer	3.1
Svenska socialförsäkringsfonder	1.9
Svenska intresseorganisationer	1.2
Svenska staten	0.2
Totalt	**100.0**

ÄGARFÖRDELNING PER LAND

31 december 2017
Procent av kapitalet

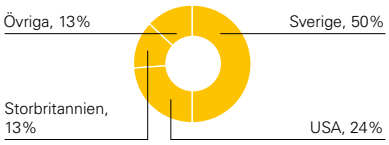

EMISSIONER [1]

			Förändring av aktiekapital, MSEK	*Utskiftat belopp, MSEK*
2007	Split	3:1		
	Aktieinlösen [2]	628 806 552 aktier à SEK 40	–262.0	–24 415.7
	Fondemission	Ingen utgivning av nya aktier	262.0	
	Indragning av aktier som innehas av Atlas Copco	28 000 000 aktier	–17.5	
	Fondemission	Ingen utgivning av nya aktier	17.5	
2011	Split	2:1		
	Aktieinlösen [3]	1 229 613 104 aktier à SEK 5	–393.0	–6 067.0
	Fondemission	Ingen utgivning av nya aktier	393.0	
2015	Split	2:1		
	Aktieinlösen [4]	1 229 613 104 aktier à SEK 6	–393.0	–7 304.7
	Fondemission	Ingen utgivning av nya aktier	393.0	

[1] För information fram till 2005, se www.atlascopcogroup.com/se/investor-relations
[2] 610 392 352 aktier netto efter aktier som innehas av Atlas Copco.
[3] 1 213 493 751 aktier netto efter aktier som innehas av Atlas Copco.
[4] 1 217 444 513 aktier netto efter aktier som innehas av Atlas Copco.

VIKTIGA DATUM

2018	24 april	Bolagsstämma
	25 april	Kvartalsrapport januari–mars
	25 april*	Aktierna handlas utan rätt till utdelning på SEK 7.00
	2 maj*	Utdelningen betalas ut (preliminärt)
	9 maj*	Aktier handlas utan rätt till inlösenaktie SEK 8.00
	11 juni*	Inlösen betalas ut (preliminärt)
	20 juli	Kvartalsrapport april–juni
	19 oktober	Kvartalsrapport juli–september
2019	28 januari	Kvartalsrapport oktober–december 2018

* Styrelsens förslag till bolagsstämman. Avstämningsdag är första handelsdagen efter den dag aktier handlas utan rätt till utdelning/inlösenaktie.

YTTERLIGARE INFORMATION

- → Ytterligare data per aktie finns i femårsöversikten på sidan 144.
- → För information om fördelning av aktier, optionsprogram och återköp av egna aktier, se noterna 5, 20 och 23.
- → Detaljerad information om aktien och lån finns på www.atlascopcogroup.com/se/investor-relations

Koncernens styrning

I sin bolagsstyrningsrapport beskriver Atlas Copco hur tillämpliga regler implementeras i effektiva kontrollsystem för att åstadkomma långsiktig tillväxt. Bra bolagsstyrning handlar inte bara om att följa relevanta regelverk, det handlar också om att göra det som är rätt. Syftet är att hitta rätt balans mellan risk och kontroll i en decentraliserad ledarskapsmodell. Målet är att vara hållbara när det gäller produktivitet och lönsamhet, men även när det gäller styrning.

Atlas Copco AB är ett svenskt publikt aktiebolag noterat på Nasdaq Stockholm AB (Nasdaq Stockholm). Atlas Copcos bolagsstyrning baseras på svenska regler och svensk lagstiftning: främst den svenska aktiebolagslagen men även noteringsavtalet med Nasdaq Stockholm, Svensk kod för bolagsstyrning (Koden), bolagsordningen och andra relevanta regelverk.

Atlas Copco redovisar inga avvikelser från Koden för räkenskapsåret 2017.

Rapporten om koncernens styrning har granskats av revisorerna, se sidan 131.

Följande information finns tillgänglig www.atlascopcogroup.com/se/

- Atlas Copcos bolagsordning
- Affärskoden
- Rapporter om koncernens styrning sedan 2004 (som en del av årsredovisningen)
- Information om Atlas Copcos bolagsstämma

Kommentar från ordföranden

Atlas Copco är ett verkligt globalt företag med kunder i över 180 länder. Lagar, miljökrav och sociala förhållanden varierar från land till land. Vi vill säkerställa att vi alltid agerar i enlighet med de högsta etiska normerna och med högsta möjliga integritet. Affärskoden är i det avseendet vårt viktigaste verktyg. Vi är fast beslutna att upprätthålla vår höga standard även på utmanande marknader med svagare nationell lagstiftning. Vi förväntar oss att våra affärspartner gör detsamma. För att detta ska ske och för att trygga vårt rykte förlitar vi oss på tydlig styrning och på våra ledares förmåga att främja våra värderingar.

Hans Stråberg, ordförande sedan 2014

Styrelsens och valberedningens arbete under 2017

Styrelsens möten och aktiviteter:

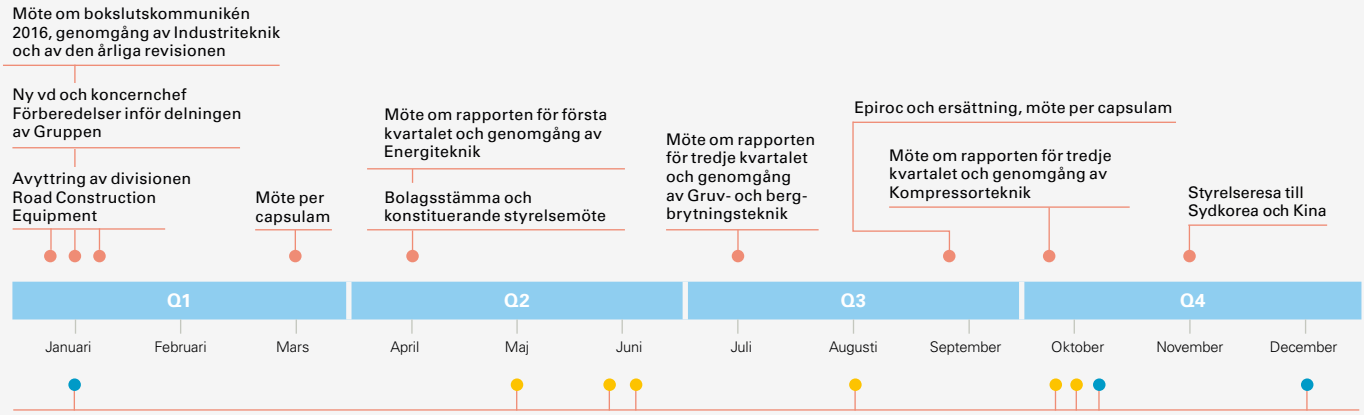

Möten i valberedningen:

- Gällande Atlas Copco AB
- Gällande Epiroc AB

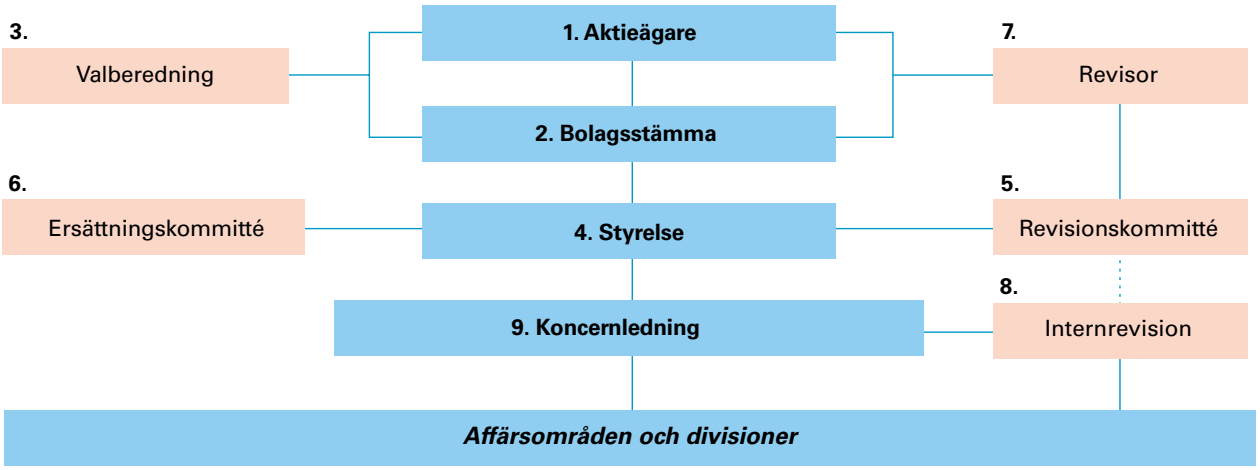

STYRNINGSSTRUKTUR

1. Aktieägare

Vid årets slut 2017 hade Atlas Copco 80 846 aktieägare (76 058 vid årets slut 2016). De tio största aktieägarna efter röstetal, som är registrerade direkt eller som ägargrupp hos Euroclear Sweden, svarade för 34 % (36) av rösterna och 31% (33) av antalet aktier. Svenska investerare ägde 50 % (53) av aktiekapitalet, motsvarande 47 % (51) av rösterna.

Den största aktieägaren är Investor AB, med 17 % av kapitalet och 22 % av rösterna. Ytterligare information om Atlas Copcos aktieägare finns i avsnittet Atlas Copco-aktien på sidorna 56–57.

2. Bolagsstämma

Bolagsstämman är Atlas Copcos högsta beslutande organ och alla aktieägare har rätt att delta. Aktieägarna kan utöva sin rösträtt i en rad viktiga frågor, till exempel val av styrelseledamöter och revisorer, godkännande av de finansiella rapporterna, ansvarsfrihet för VD och koncernchef och för styrelsen, och godkänna den föreslagna vinstdispositionen. Samtliga aktieägare som är registrerade i aktieägarregistret och som till bolaget anmält deltagande i tid har rätt att delta i stämman och rösta för sitt totala innehav av aktier. Atlas Copco uppmuntrar alla aktieägare att delta vid bolagsstämman och aktieägare som inte själva kan närvara får företrädas av ombud. En aktieägare eller ett ombud får ha två biträden med sig på stämman. Fullmaktsblankett finns tillgänglig inför bolagsstämman på www.atlascopcogroup.com/arsstamma.

Bolagsstämman 2017 hölls den 26 april 2017 i Stockholm. 61 % av rösterna i bolaget och 60 % av aktiekapitalet fanns representerat.

Beslut vid bolagsstämman 2017 inkluderade:

- Fastställande av resultat- och balansräkningar för moderbolaget och koncernen för 2016
- Ansvarsfrihet för VD och koncernchef samt för styrelsen för räkenskapsåret 2016
- Fastställande av styrelsens förslag till disposition av vinstmedlen med en utdelning av SEK 6.80 per aktie som betalas ut i två omgångar med SEK 3.40 per gång
- Att antalet styrelseledamöter valda av bolagsstämman för tiden fram till nästa bolagsstämma ska vara nio ledamöter utan suppleanter
- Val av styrelse
- Beslut om styrelsens arvode
- Godkännande av riktlinjerna för ersättning till ledande befattningshavare
- Godkännande av styrelsens förslag gällande omfattning och principer avseende en prestationsbaserad personaloptionsplan för 2017 inklusive mandat till styrelsen att besluta om återköp och försäljning av Atlas Copco-aktier för att kostnadssäkra planen och tidigare liknande planer
- Val av Deloitte AB som revisionsbolag fram till bolagsstämman 2018

BOLAGSSTÄMMA 2018
Bolagsstämman anordnas den 24 april, 2018 i Aula Medica, Nobels väg 6, Solna.

Aktieägare som önskar komma i kontakt med valberedningen eller vill ha en fråga besvarad av styrelsen vid bolagsstämman kan skicka sina förslag med ordinarie post eller e-post till följande adresser:

Atlas Copco AB, Chefsjurist
SE-105 23 Stockholm
valberedningen@atlascopco.com eller
board@atlascopco.com

Förslagen måste ha inkommit till styrelsen respektive valberedningen senast sju veckor före bolagsstämman för att kunna inkluderas i kallelsen och dagordningen för stämman.

NÄRVARO VID ATLAS COPCOS BOLAGSSTÄMMA

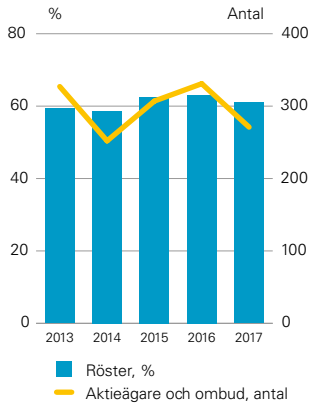

3. Valberedning

Valberedningen tar hänsyn till mångfaldsaspekter rörande erfarenhet, ålder, nationalitet och kön när nya styrelseledamöter föreslås. De nio styrelseledamöterna som valts av aktieägarna har erfarenhet från olika branscher. Tre av de åtta medlemmarna som ej är anställda på Atlas Copco är kvinnor. Tre är födda på 1960-talet, tre på 1950-talet, två på 1940-talet och en person är född på 1970-talet. Styrelsemedlemmarna är av olika nationaliteter i Europa och USA, och majoriteten är svenskar. Att öka mångfalden inom styrelsen vad gäller kön är en prioritet för valberedningen.

Baserat på styrelseordförandens kommentarer utvärderar valberedningen styrelsens arbete varje år. Valberedningen förbereder också ett förslag till bolagsstämman vad gäller antal styrelseledamöter med namnförslag, inklusive styrelsens ordförande, och ett förslag till arvode för ordförande och övriga ledamöter som ej är anställda i företaget, såväl som ett förslag till ersättning för kommittéarbete. Slutligen föreslår valberedningen också ett revisionsföretag inklusive revisionsarvode.

Förslagen och valberedningens uttalande kommer att publiceras senast i samband med kallelsen till bolagsstämman 2018. I valberedningens arbete med att åstadkomma en jämn könsfördelning gäller att vid lika kompetens ska val av kandidat ske på ett sätt så att en jämnare könsfördelning nås.

I enlighet med Svensk kod för bolagsstyrning och kriterierna beslutade av bolagsstämman 2016, ska representanter för de fyra största direktregistrerade eller ägargrupperade aktieägarna, som anges i aktieboken per den 31 augusti 2017, tillsammans med styrelsens ordförande utgöra valberedningen. Medlemmarna i valberedningen för bolagsstämman 2018 presenterades den 21 september 2017 och representerade cirka 31% av samtliga röster i bolaget. Valberedningen hade flera möten under året. Medlemmarna i valberedningen får inte någon ersättning för sitt arbete i valberedningen.

Valberedningen har även under 2017 stöttat Atlas Copcos styrelse i att finna lämpliga kandidater för Epiroc AB:s styrelse. Vid sådana möten har Ronnie Leten ersatt Hans Stråberg.

Medlemmar i valberedningen för bolagsstämman 2018

Petra Hedengran, Investor AB, ordförande för valberedningen
Jan Andersson, Swedbank Robur
Ramsay Brufer, Alecta
Hans Ek, SEB Fonder
Hans Stråberg, Atlas Copco AB, ordförande

4. Styrelse

Styrelsen är övergripande ansvarig för organisation, administration och förvaltning av Atlas Copcos verksamhet i enlighet med företagets och aktieägarnas intresse. Styrelsen är ansvarig för att följa tillämpliga regler och implementera effektiva kontrollsystem i den decentraliserade organisationen. Ett effektivt kontrollsystem ger rätt balans mellan risk och kontroll. Det långsiktiga tillväxtmålet utvärderas regelbundet av styrelsen baserat på koncernens finansiella ställning, samt finansiella, legala, sociala och miljömässiga risker. Syftet är att uppnå en hållbar och lönsam utveckling för koncernen.

Styrelsemedlemmar

Styrelsen består av nio valda styrelsemedlemmar, inklusive VD och koncernchef. I styrelsen ingår också två fackligt utsedda ledamöter som har varsin personlig suppleant. Atlas Copco uppfyllde 2017 års krav från Nasdaq Stockholm och reglerna i Svensk kod för bolagsstyrning gällande styrelsemedlemmarnas oberoende.

Styrelsens arbete

Styrelsen följer löpande upp den strategiska inriktningen, det ekonomiska resultatet och metoderna för att upprätthålla en hållbar lönsamhet för Gruppen. Styrelsen bevakar också regelbundet att effektiva kontrollsystem är på plats. Styrelsen följer även upp att Gruppens affärskod efterlevs och att ett system för visselblåsare finns på plats. Utöver den allmänna ansvarsfördelning som gäller enligt den svenska aktiebolagslagen, ser styrelsen och dess kommittéer (revisionskommittén, ersättningskommittén, med flera) årligen över och antar ”Arbetsordningen” och ”De skriftliga instruktionerna”, som är de dokument som styr styrelsens arbete och fördelning av uppgifter mellan styrelsen och VD, samt företagets redovisningsprocesser.

Under 2017 sammanträdde styrelsen nio gånger. Alla möten hölls på Atlas Copco AB i Nacka, utom två möten per capsulam. Styrelseledamöternas närvaro presenteras på sidorna 62–63. Styrelsen genomförde också en studieresa till Sydkorea och Kina för att besöka Atlas Copcos egna produktbolag och kunder.

I tillägg till dess årligen återkommande uppgifter har styrelsen under året följt framstegen i arbetet med delningen av Gruppen. Via två extra kommittéer har styrelsen sökt efter en ny VD och koncernchef för Atlas Copco, samt efter VD och koncernchef för Epiroc AB. Genom rekommendationer från valberedningen har styrelsen utsett en styrelse för Epiroc AB.

Styrelsen utvärderar löpande koncernchefens, Mats Rahmström, arbete. Vid den årliga revisionen redovisade den huvudansvarige revisorn, Thomas Strömberg, Deloitte, sina synpunkter och styrelsen hade även en separat sammankomst med revisorn då medlemmar ur koncernledningen inte var närvarande.

Utvärdering av styrelsens arbete

Den årliga utvärderingen av styrelsens arbete, inklusive dess kommittéers (revisionskommittén, ersättningskommittén med flera) genomfördes av styrelsens ordförande Hans Stråberg. Han utvärderade styrelsens arbetsprocesser, kompetens och sammansättning, inklusive styrelsemedlemmarnas bakgrund, erfarenhet och mångfald. Hans iakttagelser presenterades för valberedningen.

Ersättning till styrelsen

Ersättning och arvode baseras på det arbete som utförts av styrelsen. Bolagsstämman 2017 beslutade att anta ersättningskommitténs förslag till arvode för ordförande och övriga styrelseledamöter som inte är anställda i bolaget, samt förslaget till arvode för arbete i kommittéerna. Se även not 5.

- Ordförande erhöll SEK 2 100 000
- Var och en av de övriga styrelseledamöterna som inte är anställda av bolaget tilldelades SEK 660 000
- Ett belopp på SEK 250 000 tilldelades ordföranden för revisionskommittén och SEK 160 000 till var och en av de övriga medlemmarna i kommittén
- Ett belopp på SEK 100 000 tilldelades ordföranden i ersättningskommittén och SEK 75 000 tilldelades var och en av de övriga medlemmarna i kommittén
- Ett belopp på SEK 60 000 tilldelades sådan styrelseledamot som deltagit i annat kommitté-arbete som styrelsen har beslutat
- Bolagsstämman beslöt vidare att 50% av de fastställda styrelsearvodena kunde erhållas i form av syntetiska aktier

5. Revisionskommitté

Revisionskommitténs huvudsakliga uppgift är att stödja styrelsen i att uppfylla sitt ansvar inom områdena revision och intern kontroll, redovisning, finansiell rapportering och riskhantering, samt att övervaka Gruppens finansiella struktur och verksamhet och att godkänna ekonomiska garantier som delegerats av styrelsen. Revisionskommitténs arbete omfattar även att se över rutinerna för internrevision. Revisionskommitténs arbete styrs av en skriftlig arbetsordning som årligen revideras och godkänns av styrelsen. Ordföranden i kommittén har den redovisningskompetens som är ett krav enligt aktiebolagslagen och två av medlemmarna är oberoende i förhållande till bolaget och dess största ägare.

Under året har kommittén sammanträtt fem gånger och var då fulltalig. Samtliga möten i revisionskommittén, inklusive protokoll, har redovisats för styrelsen.

Revisionskommitté 2017–2018
Staffan Bohman, ordförande
Gunilla Berg
Johan Forssell
Hans Stråberg

6. Ersättningskommitté

Ersättningskommitténs huvudsakliga uppgift är att lämna förslag till styrelsen om ersättning till VD och koncernchefen, samt till ett långsiktigt incitamentsprogram för nyckelmedarbetare. Syftet med ett långsiktigt incitamentsprogram är att anpassa nyckelmedarbetares intressen till aktieägarnas. Ersättningspolicyn för koncernledningen syftar till att säkerställa principer för rättvisa och konsekvens avseende ersättningar, förmåner och avgångar. Grundlönen bestäms av befattning och prestation medan den rörliga ersättningen bestäms av hur de individuella målen uppfylls. Ersättningspolicyn utvärderas årligen och bolagsstämman 2017 godkände riktlinjerna för ersättning. Se ytterligare information i not 5.

Ersättningskommittén sammanträdde fyra gånger under 2017 och var då fulltalig. Ersättningskommittén har också under året stöttat VD och koncernchef vid besluten om ersättning till övriga medlemmar i koncernledningen. Samtliga möten i ersättningskommittén, inklusive protokoll, har redovisats för styrelsen.

Ersättningskommitté 2017–2018
Hans Stråberg, ordförande
Peter Wallenberg Jr
Anders Ullberg

7. Revisor

Den externa revisorn har till uppgift att granska Atlas Copcos årsredovisning och redovisningssed, samt att granska styrelsens och koncernchefens förvaltning av bolaget. Vid bolagsstämman 2017 valdes Deloitte AB till revisionsfirma fram till bolagsstämman 2018 i enlighet med ett förslag från valberedningen. Huvudansvarig revisor är Thomas Strömberg, auktoriserad revisor på Deloitte AB.

Vid bolagsstämman 2017 hänvisade Jan Berntsson (före detta huvudansvarig revisor fram till bolagsstämman 2017) till revisionsberättelsen för moderbolaget och koncernen i årsredovisningen och beskrev processen för genomförandet av revisionen. Han tillstyrkte också fastställandet av de presenterade resultat- och balansräkningarna, ansvarsfrihet för VD och koncernchef och styrelsen, samt den föreslagna vinstdispositionen.

8. Internrevision

Internrevisionsfunktionen syftar till att ge en oberoende och objektiv försäkran av intern kontroll genom att utföra internrevisioner. Den rapporterar fem gånger per år till revisionskommittén. Läs mer på sidorna 66–67.

9. Koncernledning

Koncernledningen består, utöver VD och koncernchef, av fem affärsområdeschefer och fyra chefer ansvariga för Gruppens koncernfunktioner; Kommunikation och samhällskontakter, Personal, Ekonomi och finans, samt Juridik. VD och koncernchefen är ansvarig för den löpande förvaltningen av Gruppen enligt styrelsens riktlinjer och instruktioner.

Ersättning till koncernledningen
Ersättningspolicyn utvärderas och presenteras årligen av styrelsen på bolagsstämman för godkännande. Vid bolagsstämman 2017 antogs styrelsens förslag.

Ersättningen består av en årlig grundlön, rörlig ersättning, möjliga långsiktiga incitament (personaloptioner), pensionspremier och andra förmåner. Den rörliga ersättningen är begränsad till en högsta procentsats av grundlönen. Den rörliga ersättningen är beroende av hur väl i förväg satta kvantitativa och kvalitativa mål uppnås. Dessa mål baseras på finansiella och icke-finansiella parametrar och varierar mellan olika befattningar. Icke-finansiella parametrar relaterar exempelvis till Affärskoden. Inget styrelsearvode utgår för arbete utfört i Gruppens styrelser eller för andra uppdrag som utförts.

> Under 2017 har en stor del av styrelsens och ledningens fokus legat på att förbereda inför en framgångsrik delning av Atlas Copco till Atlas Copco och Epiroc.

Styrelse

Namn **Född** **Funktion**	**Hans Stråberg** 1957 Ordförande sedan 2014	**Mats Rahmström** 1965 Styrelseledamot VD och koncernchef	**Anders Ullberg** 1946 Styrelseledamot	**Staffan Bohman** 1949 Styrelseledamot	**Johan Forssell** 1971 Styrelseledamot
Utbildning	Civilingenjör från Chalmers Tekniska Högskola, Göteborg.	MBA från Henley Management College, Storbritannien.	Civilekonom från Handelshögskolan i Stockholm.	Civilekonom från Handelshögskolan i Stockholm och Stanford Executive Program, USA.	Civilekonom från Handelshögskolan i Stockholm.
Nationalitet / Invald år	Svensk / 2013	Svensk / 2017	Svensk / 2003	Svensk / 2003	Svensk / 2008
Styrelseuppdrag	Styrelseordförande i Roxtec AB, CTEK AB, Nikkarit Holding AB, samt vice ordförande i Orchid Orthopedics Inc. och i Stora Enso Oyu, Finland. Styrelseledamot i Investor AB, N Holding AB, Mellby Gård AB och Hedson.	Styrelseledamot i Permobil Holding AB.	Styrelseordförande i Boliden AB och Studsvik AB. Styrelseledamot i Beijer Alma AB, Valedo Partners och Epiroc AB.	Styrelseordförande i Höganäs AB, IPCO AB, Upplands Motor Holdings AB, Näringslivets Skattedelegation och Tysk-Svenska Handelskammaren.	Styrelseledamot i EQT AB, Patricia Industries AB, Wärtsilä och Epiroc AB.
Arbetslivserfarenhet och övrig information	VD och koncernchef för Electrolux AB. Olika chefsbefattningar inom Electroluxkoncernen i Sverige och USA. EU Co-Chair TABD, Trans-Atlantic Business Dialogue.	VD och koncernchef Atlas Copco AB*. Chef för divisionen Atlas Copco Tools and Assembly Systems General Industry i affärsområdet Industriteknik. Innan han blev VD och koncernchef var han chef för affärsområdet Industriteknik.	Ekonomidirektör för Swedyards (Celsius Group), vice VD och finans- och ekonomidirektör för SSAB Swedish Steel, samt VD och koncernchef för SSAB Swedish Steel.	Koncernchef för Sapa AB, Gränges AB och DeLaval AB.	VD och koncernchef för Investor AB*. Direktör och ansvarig för företagets kärninvesteringar och medlem i ledningsgruppen för Investor AB.
Total ersättning 2017, KSEK [1]	3 214	–	831	1 171	918
Styrelsenärvaro	9 av 9	4 av 9 [7]	8 av 9	9 av 9	8 av 9
Närvaro ersättningskommittén	4 av 4 Ordförande	–	4 av 4	–	–
Närvaro revisionskommittén	5 av 5	–	–	5 av 5 Ordförande	5 av 5
Innehav i Atlas Copco AB [2]	21 500 B-aktier 7 952 syntetiska aktier	6 786 A-aktier 131 393 personaloptioner	14 000 A-aktier 10 000 B-aktier	10 000 A-aktier 30 000 B-aktier	5 000 B-aktier 7 312 syntetiska aktier
Oberoende i förhållande till Atlas Copco och dess ledning	Ja	Nej [3]	Ja	Ja	Ja
Oberoende i förhållande till större aktieägare	Nej [4]	Ja	Ja	Ja	Nej [5]
Närvaro vid bolagsstämma	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

Styrelseledamöter utsedda av fackföreningar

Bengt Lindgren
Styrelseledamot
Född 1957
Ordförande i IF Metall, Atlas Copco, Fagersta
Invald 1990
Styrelsenärvaro 9 av 9

Mikael Bergstedt
Styrelseledamot
Född 1960
Ordförande i PTK, Atlas Copco, Tierp Works
Invald 2004
Styrelsenärvaro 9 av 9

Peter Wallenberg Jr 1959 Styrelseledamot	**Sabine Neuß** 1968 Styrelseledamot	**Gunilla Berg** 1960 Styrelseledamot	**Tina Donikowski** 1959 Styrelseledamot
BSBA Hotel Administration, University of Denver, USA och International Bachaloria, American School, Leysin, Schweiz.	Civilingenjörsexamen från universitetet i Coburg, Tyskland.	Civilekonom från Handelshögskolan i Stockholm.	Civilingenjörsexamen från universitetet Gannon, USA.
Svensk / 2012	Tysk / 2016	Svensk / 2016	Amerikansk / 2017
Styrelseordförande i Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse, Wallenbergstiftelsen AB och The Grand Group AB. Styrelseledamot i Scania AB, Aleris Holdings AB och EQT Holdings AB.	Styrelseledamot i Continental AG, Tyskland.	Styrelseledamot i ÅF AB.	Styrelseledamot i Circor International, Inc och Eriez Manufacturing Co.
VD och koncernchef för The Grand Hotel Holdings, chef The Grand Hotel, chef hotelldivisionen Stockholm-Saltsjön.	Verksamhetschef för Linde Material Handling GmbH, Tyskland*, chef för TRW Automotive Safety Systems GmbH, Tyskland, och olika chefspositioner inom Behr GmbH & Co KG i Tyskland och USA, samt olika chefsbefattningar inom Brose Fahrzeugteile GmbH i Tyskland.	Ekonomi- och finansdirektör för PostNord AB*, Ekonomi- och finansdirektör Teracom Group AB, SAS AB och KF.	Vice President för Global Locomotive Business, Propulsion Business, Six Sigma Quality Leader, samt chef för eftermarknad, försäljning och service. Samtliga befattningar inom GE Transportation.
731	651	814	578
9 av 9	9 av 9	9 av 9	4 av 9 [7]
4 av 4	–	–	–
–	–	5 av 5	–
166 667 A-aktier 7 312 syntetiska aktier	–	500 B-aktier 2 564 syntetiska aktier	1 004 syntetiska aktier
Ja	Ja	Ja	Ja
Nej [6]	Ja	Ja	Ja
Ja	Ja	Nej	Ja

Kristina Kanestad
Suppleant till
Mikael Bergstedt
Född 1966
Ordförande i Unionen, Atlas Copco Rock Drills AB, Örebro
Invald 2007
Styrelsenärvaro 9 av 9

Mårten Karlsson
Suppleant till Bengt Lindgren
Född 1978
Ordförande i IF Metall, Atlas Copco, Örebro
Invald 2017
Styrelsenärvaro 4 av 9 [7]

REFERENSER:

Lärosäten och företag är baserade i Sverige om inte annat anges.

1) Se ytterligare information om beräkning av ersättning i not 5.

2) Eget eller närstående juridiska eller fyriska personers innehav per 31 december 2017.

3) VD och koncernchef i Atlas Copco AB.

4) Styrelseledamot i ett bolag som är större ägare (Investor AB).

5) VD och koncernchef i ett bolag som är större ägare (Investor AB).

6) Styrelseledamot i ett bolag som är indirekt ägare av Atlas Copco AB.

7) Full närvaro sedan de valdes in vid bolagsstämman i april 2017.

* Nuvarande befattning.

Koncernledning

HENRIK ELMIN

Chef för affärsområdet Industriteknik
I nuvarande befattning sedan 2017

NATIONALITET / ANSTÄLLNINGSÅR
Svensk / 2007 / Född 1970

UTBILDNING
Civilingenjörsexamen i maskinteknik från Lunds Tekniska Högskola och en MBA från INSEAD, Frankrike.

ARBETSLIVSERFARENHET OCH ÖVRIG INFORMATION
Henrik Elmin började sin Atlas Copco-karriär 2007 som chef för Atlas Copco Tools nordiska marknadsbolag inom affärsområdet Industriteknik. Han utnämndes 2012 som chef för divisionen General Industry Tools and Assembly Systems. Innan sin nuvarande befattning var han chef för divisionen Industrial Technique Service.

INNEHAV I ATLAS COPCO AB *
2 602 A-aktier
84 149 personaloptioner

CECILIA SANDBERG

Personaldirektör
I nuvarande befattning sedan 2017

NATIONALITET / ANSTÄLLNINGSÅR
Svensk / 2017 / Född 1968

UTBILDNING
Filosofie kandidatexamen i personalfrågor och en magisterexamen i sociologi från Stockholms universitet.

ARBETSLIVSERFARENHET OCH ÖVRIG INFORMATION
Cecilia Sandberg har haft ett flertal olika positioner inom personalområdet och verkat i flyg- och läkemedelsbranschen. Mellan 2007–2015 var Cecilia Sandberg personalchef för Atlas Copcos affärsområde Industriteknik. Innan hon började i sin nuvarande befattning var hon personalchef på Permobil.

INNEHAV I ATLAS COPCO AB *
720 B-aktier

HANS OLA MEYER

Ekonomi- och finansdirektör
I nuvarande befattning sedan 1999

NATIONALITET / ANSTÄLLNINGSÅR
Svensk / 1991 / Född 1955

UTBILDNING
Civilekonomexamen från Handelshögskolan i Stockholm.

ARBETSLIVSERFARENHET OCH ÖVRIG INFORMATION
Hans Ola Meyer anställdes 1978 för att arbeta med Gruppens redovisning och ekonomi. Han flyttade senare till Ecuador som ekonomichef. Mellan 1984 och 1991 hade han olika befattningar på Penningmarknadsmäklarna. Han återvände till Atlas Copco 1991 som ekonomichef i Spanien. 1993 blev han finansdirektör i Atlas Copco AB och medlem av koncernledningen.

Medlem i Rådet för finansiell rapportering och styrelseledamot för Upplands Motor Holding AB och Försäkringsbolaget PRI Pensionsgaranti, ömsesidigt.

INNEHAV I ATLAS COPCO AB *
7 286 A-aktier
25 021 B-aktier
87 439 personaloptioner

ANDREW WALKER

Chef för affärsområdet Energiteknik
I nuvarande befattning sedan 2014

NATIONALITET / ANSTÄLLNINGSÅR
Irländsk / 1986 / Född 1961

UTBILDNING
Civilingenjörsexamen och MBA, båda från University College Dublin, Irland.

ARBETSLIVSERFARENHET OCH ÖVRIG INFORMATION
Andrew Walker har haft flera ledande positioner i bland annat Storbritannien, Irland, Belgien och USA. Innan sin nuvarande position var Andrew Walker chef för servicedivisionen inom affärsområdet Kompressorteknik.

INNEHAV I ATLAS COPCO AB *
3 998 A-aktier
88 390 personaloptioner

MATS RAHMSTRÖM

VD och koncernchef
I nuvarande befattning sedan 2017

NATIONALITET / ANSTÄLLNINGSÅR
Svensk / 1988 / Född 1965

UTBILDNING
MBA från Henley Management College, Storbritannien.

ARBETSLIVSERFARENHET OCH ÖVRIG INFORMATION
Mats Rahmström har haft flera olika befattningar inom försäljning, service, marknadsföring och som bolagschef inom affärsområdet Industriteknik. Han har även varit chef för divisionen Atlas Copco Tools and Assembly Systems General Industry inom Industriteknik. Innan han blev VD och koncernchef var han chef för affärsområdet Industriteknik.

Styrelseledamot i Permobil Holding AB.

INNEHAV I ATLAS COPCO AB *
6 786 A-aktier
131 393 personaloptioner

ANNIKA BERGLUND

Informationsdirektör
I nuvarande befattning sedan 1997

NATIONALITET / ANSTÄLLNINGSÅR
Svensk / 1979 / Född 1954

UTBILDNING
Civilekonomexamen från Handelshögskolan i Stockholm, MBA från Universitetet i Antwerpen, Belgien.

ARBETSLIVSERFARENHET OCH ÖVRIG INFORMATION
Annika Berglund har haft ett antal befattningar inom Gruppen med inriktning mot marknadsföring, försäljning och ekonomi i Europa. Innan hon tillträdde sin nuvarande position var hon marknadschef för elektronikföretaget Atlas Copco Controls (Danaher Motion).

Styrelseledamot i Stiftelsen Peter Wallenberg Water For All Foundation.

INNEHAV I ATLAS COPCO AB *
7 151 A-aktier
7 090 B-aktier
56 066 personaloptioner

VAGNER REGO

Chef för affärsområdet Kompressorteknik
I nuvarande befattning sedan 2017

NATIONALITET / ANSTÄLLNINGSÅR
Brasiliansk / 1996 / Född 1972

UTBILDNING
Examen i maskinteknik från Mackenzie University och en MBA från Ibmec handelshögskola, båda i Brasilien.

ARBETSLIVSERFARENHET OCH ÖVRIG INFORMATION
Vagner Rego har haft olika befattningar inom service, marknadsföring och försäljning. 2010 blev Vagner Rego marknads- och försäljningsdirektör för divisionen Compressor Technique Service, i Belgien. Innan han 2014 började sin befattning som chef för divisionen Compressor Technique Service, var han chef för affärsområdet Bygg- och anläggningstekniks marknadsbolag i Brasilien.

INNEHAV I ATLAS COPCO AB *
2 992 A-aktier
56 696 personaloptioner

HÅKAN OSVALD

Chefsjurist
I nuvarande befattning sedan 2012

NATIONALITET / ANSTÄLLNINGSÅR
Svensk / 1985 / Född 1954

UTBILDNING
Juristexamen från Uppsala universitet.

ARBETSLIVSERFARENHET OCH ÖVRIG INFORMATION
Håkan Osvald har varit bolagsjurist på Atlas Copco North America Inc. och Chicago Pneumatic Tool, USA. Han utnämndes därefter till biträdande chefsjurist för Atlas Copco-gruppen, med särskilt ansvar för förvärv. Innan sin nuvarande befattning var han chefsjurist operations. Sedan 2012 är han sekreterare i styrelsen för Atlas Copco AB.

Ordförande i svenska ICC:s referensgrupp för konkurrens och styrelseledamot i Sweden-China Trade Council.

INNEHAV I ATLAS COPCO AB *
5 610 A-aktier
2 600 B-aktier
85 341 personaloptioner

GEERT FOLLENS

Chef för affärsområdet Vakuumteknik
I nuvarande befattning sedan 2017

NATIONALITET / ANSTÄLLNINGSÅR
Belgisk / 1995 / Född 1959

UTBILDNING
Civilingenjörsexamen i elektromekanik samt en doktorandutbildning i företagsekonomi från universitetet i Leuven, Belgien.

ARBETSLIVSERFARENHET OCH ÖVRIG INFORMATION
Geert Follens har haft olika befattningar inom inköp, logistik och företagsledning. Han har varit chef för Atlas Copco Kompressortekniks marknadsbolag i Storbritannien. Innan han blev chef för divisionen Vacuum Solutions 2014, var han först chef för divisionen Portable Energy och därefter för divisionen Industrial Air.

INNEHAV I ATLAS COPCO AB *
5 097 A-aktier
72 226 personaloptioner

HELENA HEDBLOM

Chef för affärsområdet Gruv- och bergbrytningsteknik
I nuvarande befattning sedan 2017

NATIONALITET / ANSTÄLLNINGSÅR
Svensk/ 2000 / Född 1973

UTBILDNING
Civilingenjörsexamen i materialteknologi från Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm.

ARBETSLIVSERFARENHET OCH ÖVRIG INFORMATION
Helena Hedblom har haft olika positioner inom forskning och utveckling och som chef för produktbolaget Secoroc. Innan sin nuvarande befattning var hon chef för divisionen Rock Drilling Tools.

INNEHAV I ATLAS COPCO AB *
2 266 A-aktier
56 742 personaloptioner

* Eget eller närstående juridiska eller fysiska personers innehav per 31 december 2017. Se not 23 för mer information om optionsprogrammet och matchning av aktier.

Samtliga lärosäten och företag är baserade i Sverige om inget annat anges.

Intern kontroll över finansiell rapportering

Detta avsnitt beskriver Atlas Copcos system för intern kontroll avseende finansiell rapportering i enlighet med de krav som anges i Svensk kod för bolagsstyrning och den svenska aktiebolagslagen.

Syftet med en välutvecklad internkontroll av den finansiella rapporteringen är att säkerställa korrekta och tillförlitliga finansiella rapporter och upplysningar.

Internkontroll formas av den övergripande kontrollmiljön. Styrelsen ansvarar för att fastställa ett effektivt system för internkontroll och styr arbetet genom revisionsutskottet och VD. Koncernledningen anger tonen för verksamheten och påverkar medarbetarnas medvetenhet gällande kontroll. En framgångsfaktor för en stark kontrollmiljö handlar om att säkra att organisationsstruktur, beslutsvägar, koncernvärderingar i termer av etik och integritet, samt befogenheter är tydligt definierade och kommunicerade genom styrdokument såsom interna policyer, riktlinjer, manualer och koder.

För den finansiella rapporteringen utfärdar koncernledningen policyer och riktlinjer till alla dotterbolag, vilket följs upp med nyhetsbrev och telefonkonferenser. För svåra redovisningsområden hålls också utbildningar. Policyer och riktlinjer anger lämplig redovisning för viktiga riskområden såsom intäkter, kundfordringar inklusive reservering för osäkra fordringar, lagervärdering och inkurans, redovisning för inkomstskatter (aktuell och uppskjuten), finansiella instrument och rörelseförvärv.

Grunden för internkontrollprocessen utgörs av ett ramverk som skapar struktur för de fyra andra komponenterna i processen – riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning. Utgångspunkten för processen är regelramverket för internkontroll utgiven av Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), www.coso.org.

1 RISKBEDÖMNING

Företaget tillämpar olika processer för att bedöma och identifiera de huvudsakliga riskerna för fel i den finansiella rapporteringen. Riskbedömningar görs regelbundet för att identifiera nya risker och följa upp att den interna kontrollen förbättrats med avseende på tidigare identifierade risker. De mest betydande riskområdena beskrivs nedan tillsammans med kontrollaktiviteter för att hantera dem.

Betydande finansiella rapporterings-risker	*Intäkter redovisas inte i korrekt redovisningsperiod*	*Kundfordringar värderas inte korrekt*	*Varulagret är inte korrekt värderat till det lägsta av anskaffningsvärde och nettoförsäljningsvärde*	*Inkomstskatter är inte redovisade enligt tillämplig skattelagstiftning*	*Finansiella instrument är inte värderade till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde och säkringar är inte redovisade enligt koncernpolicy*	*Rörelseförvärv och hänförlig goodwill samt immateriella tillgångar är inte korrekt redovisade*
2 KONTROLL-AKTIVITETER för att hantera betydande finansiella rapporterings-risker	Kundkontrakt godkänns på lämplig nivå i koncernen.	Kundfordringar och kassabalanser stäms av vid varje balansdag.	Inventeringar av varulager sker regelbundet.	Skatteberäkningar upprättas och granskas vid varje balansdag.	Finansiella instrument stäms av vid varje balansdag.	Alla rörelseförvärv godkänns av styrelsen.
	Intäkter delas upp och analyseras per typ (t ex varor, tjänster och uthyrning) och per period på lokal-, divisions-, affärsområdes- och koncernnivå.	Kreditprövningar utförs och kreditgränser utvärderas regelbundet.	Varulagret stäms av vid varje balansdag.	Den effektiva skattesatsen för varje bolag analyseras vid varje balansdag av koncernens skattefunktion.	Kontrakt för finansiella instrument (t ex lån och derivat) godkänns på lämplig nivå inom koncernen.	Förvärvskalkyler upprättas på divisionsnivå och granskas på koncernnivå.
	Intäkter för levererade varor stäms vid periodbokslut av mot fraktsedlar och färdigställandegraden för servicekontrakt bedöms vid varje balansdag.	Reserver för osäkra fordringar redovisas enligt koncernpolicy.	Varulagerkostnader analyseras och godkänns av divisionerna.	Tillämpningen av transferprispolicyer följs upp regelbundet.	Verkliga värden på derivat jämförs mot externa värderingar.	Nedskrivningsprövningar av goodwill förbereds på affärsområdesnivå och granskas på koncernnivå.
		Antal kreditdagar analyseras på lokal-, divisions-, affärsområdes- och koncernnivå.	Lagernivåer och lagrets säljbarhet utvärderas vid varje balansdag tillsammans med inkurans.	Pågående skatterevisioner och tvister följs upp av koncernens skatteexperter.	Säkringsstrategier och policyer liksom säkringarnas effektivitet följs upp av utskottet för finansiell riskhantering.	

ATLAS COPCOS SYSTEM FÖR INTERNKONTROLL

3 INFORMATION OCH KOMMUNIKATION

Företaget har informations- och kommunikationskanaler som syftar till att säkerställa att information identifieras, samlas in och kommuniceras på ett sätt och inom en tidsram som möjliggör för medarbetare och chefer att utföra sina uppgifter. Instruktioner för rapportering och redovisningsriktlinjer förmedlas till berörda medarbetare genom den interna databasen *The Way We Do Things* med stöd av exempelvis utbildningsprogram för olika medarbetarkategorier. Gruppen använder ett gemensamt system för rapportering och konsolidering av rapporterna.

4 UPPFÖLJNING

Exempel på uppföljningsaktiviteter som finns för den finansiella rapporteringen:

- Ledningen på divisions-, affärsområdes- och koncernnivå granskar regelbundet den finansiella rapporteringen och utvärderar efterlevnaden av Gruppens policyer.
- Revisionsutskottet och styrelsen i Atlas Copco AB granskar rapporter angående finansiellt resultat för Gruppen, per affärsområde och region.
- Internrevisionsprocessen syftar till att ge en oberoende och objektiv försäkran av den interna kontrollen. Processen syftar dessutom till att vara ett verktyg för medarbetarutveckling och till att identifiera och rekommendera ledande metoder inom koncernen. Internrevisioner planeras årligen och initieras av Gruppens internrevisionsfunktion med ett riskbaserat sätt. Internrevisioner utfördes under ledning av medarbetare från koncernens internrevisionsavdelning med teammedlemmar med olika kompetenser, dock alltid inom redovisning och controlling. Resultatet från internrevisionerna rapporteras regelbundet till revisionsutskottet.
- En självutvärderingsprocess genomförs framför allt för att stödja lokala enhetschefer i att utvärdera status kopplat till kontrollrutiner och att åtgärda svagheter. En av delarna i självutvärderingsprocessen är internkontrollen, vilket inkluderar internkontroll av finansiell rapportering. Andra områden omfattar legala frågor, kommunikation och varumärkesstrategi, samt Affärskoden.
- Koncernen har en global hotline, som kompletteras med lokala hjälplinjer, där medarbetare och andra intressenter kan rapportera beteenden eller handlingar som innebär en möjlig överträdelse av lagar eller Gruppens policyer inklusive överträdelser mot riktlinjer och policyer gällande redovisning och finansiell rapportering. Detta inkluderar upplevda fall av kränkningar av mänskliga rättigheter, diskriminering eller korruption. Uppgifterna behandlas konfidentiellt och den som lämnar uppgifterna garanteras anonymitet.
- I efterlevnadsprocessen ombeds koncernledningen, divisionsledningar och samtliga chefer ansvariga för ett operativt- eller holdingbolag, samt vissa andra positioner, signera en skrivelse där man garanterar efterlevnad av finansiella policyer, Affärskoden och gällande lagar.

Finansiella rapporter och noter

MSEK om ej annat anges

ATLAS COPCO-GRUPPEN	Sidan
Koncernens resultaträkning	69
Koncernens rapport över totalresultat	69
Koncernens balansräkning	70
Koncernens förändring av eget kapital	71
Koncernens kassaflödesanalys	72

Not		
1	Väsentliga redovisningsprinciper	73
2	Förvärv	81
3	Tillgångar som innehas för försäljning och avyttringar	84
4	Segmentinformation	85
5	Anställda och personalkostnader	88
6	Ersättning till revisorer	91
7	Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader	91
8	Finansiella intäkter och kostnader	92
9	Skatter	92
10	Övrigt totalresultat	93
11	Resultat per aktie	94
12	Immateriella tillgångar	94
13	Materiella anläggningstillgångar	96
14	Andelar i intresseföretag och joint ventures	97
15	Övriga finansiella tillgångar	97
16	Varulager	97
17	Kundfordringar	98
18	Övriga fordringar	98
19	Likvida medel	98
20	Eget kapital	98
21	Räntebärande skulder	100
22	Leasingavtal	102
23	Ersättningar till anställda	103
24	Övriga skulder	107
25	Avsättningar	108
26	Ställda säkerheter och eventualförpliktelser	108
27	Finansiell exponering och principer för riskhantering	108
28	Närstående	114
29	Händelser efter balansdagen	114

MODERBOLAGET	Sidan
Resultaträkning	115
Rapport över totalresultat	115
Balansräkning	115
Förändring av eget kapital	116
Kassaflödesanalys	116

Not		
A1	Väsentliga redovisningsprinciper	117
A2	Anställda, personalkostnader samt ersättning till revisorer	118
A3	Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader	118
A4	Finansiella intäkter och kostnader	118
A5	Bokslutsdispositioner	119
A6	Inkomstskatt	119
A7	Immateriella tillgångar	119
A8	Materiella anläggningstillgångar	119
A9	Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder	120
A10	Andelar i koncernföretag	120
A11	Övriga finansiella tillgångar	120
A12	Övriga fordringar	120
A13	Likvida medel	120
A14	Eget kapital	120
A15	Pensioner och liknande förpliktelser	121
A16	Övriga avsättningar	122
A17	Räntebärande skulder	123
A18	Övriga skulder	123
A19	Finansiell exponering och principer för riskhantering	124
A20	Ställda säkerheter och eventualförpliktelser	124
A21	Direktägda dotterföretag	124
A22	Närstående	126

Koncernens resultaträkning

1 januari–31 december Belopp i MSEK	Not	2017	2016
Kvarvarande verksamheter			
Intäkter	4	116 421	101 356
Kostnad för sålda varor		–68 105	–61 237
Bruttoresultat		**48 316**	**40 119**
Marknadsföringskostnader		–12 423	–11 044
Administrationskostnader		–7 719	–6 824
Forsknings- och utvecklingskostnader		–3 723	–3 096
Övriga rörelseintäkter	7	1 085	757
Övriga rörelsekostnader	7	–1 339	–121
Andel av intresseföretags och joint ventures resultat	14	3	7
Rörelseresultat	4, 5, 6, 16	**24 200**	**19 798**
Finansiella intäkter	8	309	300
Finansiella kostnader	8	–1 380	–1 293
Finansnetto		**–1 071**	**–993**
Resultat före skatt		**23 129**	**18 805**
Inkomstskatt	9	–6 367	–5 020
Årets resultat från kvarvarande verksamheter		**16 762**	**13 785**
Avvecklade verksamheter			
Årets resultat från avvecklade verksamheter, netto efter skatt	3	–69	–1 837
Årets resultat		**16 693**	**11 948**
Resultat hänförligt till:			
– moderbolagets ägare		16 671	11 931
– innehav utan bestämmande inflytande		22	17
Resultat per aktie före utspädning, SEK	11	13.73	9.81
– varav kvarvarande verksamheter		*13.79*	*11.32*
Resultat per aktie efter utspädning, SEK	11	13.63	9.79
– varav kvarvarande verksamheter		*13.68*	*11.30*

Koncernens rapport över totalresultat

1 januari–31 december Belopp i MSEK	Not	2017	2016
Årets resultat		**16 693**	**11 948**
Övrigt totalresultat			
Poster som inte kommer att återföras till resultaträkningen			
Omvärderingar av förmånsbestämda planer		120	–113
Skatt hänförlig till poster som inte kommer att återföras till resultaträkningen		–61	–3
		59	**–116**
Poster som kan komma att återföras till resultaträkningen			
Omräkningsdifferenser utlandsverksamheter		–650	3 201
– realiserat och omklassificerat till resultaträkningen		55	–
Säkring av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter		–492	–762
Kassaflödessäkringar		142	–25
Skatt hänförlig till poster som kan komma att återföras till resultaträkningen		277	487
		–668	**2 901**
Övrigt totalresultat för året, netto efter skatt	10	**–609**	**2 785**
Årets totalresultat		**16 084**	**14 733**
Totalresultat hänförligt till:			
– moderbolagets ägare		16 064	14 711
– innehav utan bestämmande inflytande		20	22

Koncernens balansräkning

Belopp i MSEK	Not	31 december 2017	31 december 2016
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar	12	35 151	37 828
Hyresmaskiner	13	2 934	3 095
Övriga materiella tillgångar	13	9 523	9 793
Andelar i intresseföretag och joint ventures	14	212	138
Övriga finansiella tillgångar	15	1 803	2 102
Övriga fordringar		83	46
Uppskjutna skattefordringar	9	1 516	1 889
Summa anläggningstillgångar		**51 222**	**54 891**
Omsättningstillgångar			
Varulager	16	18 415	16 912
Kundfordringar	17	22 853	21 353
Skattefordringar		634	476
Övriga fordringar	18	6 630	5 856
Övriga finansiella tillgångar	15	1 295	2 455
Likvida medel	19	24 496	11 458
Tillgångar som innehas för försäljning	3	193	2 491
Summa omsättningstillgångar		**74 516**	**61 001**
SUMMA TILLGÅNGAR		**125 738**	**115 892**
EGET KAPITAL	Sida 71		
Aktiekapital		786	786
Övrigt tillskjutet kapital		7 021	6 599
Reserver		5 332	6 053
Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat		47 500	39 667
Summa eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare		**60 639**	**53 105**
Innehav utan bestämmande inflytande		84	72
SUMMA EGET KAPITAL		**60 723**	**53 177**
SKULDER			
Långfristiga skulder			
Räntebärande skulder	21	23 635	23 148
Ersättningar efter avslutad anställning	23	3 034	3 907
Övriga skulder		373	492
Avsättningar	25	1 347	1 097
Uppskjutna skatteskulder	9	455	1 028
Summa långfristiga skulder		**28 844**	**29 672**
Kortfristiga skulder			
Räntebärande skulder	21	1 513	1 574
Leverantörsskulder		14 206	10 283
Skatteskulder		2 400	3 002
Övriga skulder	24	15 970	15 234
Avsättningar	25	2 026	2 139
Skulder knutna till tillgångar som innehas för försäljning	3	56	811
Summa kortfristiga skulder		**36 171**	**33 043**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		**125 738**	**115 892**

Se not 26 för information om ställda säkerheter och eventualförpliktelser.

Koncernens förändring av eget kapital

2017	Eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare							
Belopp i MSEK	Aktie-kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Säkrings-reserv	Omräknings-reserv	Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat	Summa	Innehav utan bestämmande inflytande	Summa eget kapital
Vid årets början	786	6 599	–110	6 163	39 667	53 105	72	53 177
Årets resultat					16 671	16 671	22	16 693
Övrigt totalresultat för året			111	–832	114	–607	–2	–609
Årets totalresultat			**111**	**–832**	**16 785**	**16 064**	**20**	**16 084**
Utdelning					–8 252	–8 252	–3	–8 255
Förvärv av A-aktier					–1 465	–1 465		–1 465
Avyttring av A-aktier		401			801	1 202		1 202
Avyttring av B-aktier		21			6	27		27
Ändring av innehav utan bestämmande inflytande					–14	–14	–5	–19
Aktierelaterade ersättningar, reglerade med egetkapitalinstrument								
– årets kostnader					143	143		143
– utnyttjande av optioner					–171	–171		–171
Vid årets slut	**786**	**7 021**	**1**	**5 331**	**47 500**	**60 639**	**84**	**60 723**

2016	Eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare							
Belopp i MSEK	Aktie-kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Säkrings-reserv	Omräknings-reserv	Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat	Summa	Innehav utan bestämmande inflytande	Summa eget kapital
Vid årets början	786	6 405	–96	3 253	36 243	46 591	159	46 750
Årets resultat					11 931	11 931	17	11 948
Övrigt totalresultat för året			–14	2 910	–116	2 780	5	2 785
Årets totalresultat			**–14**	**2 910**	**11 815**	**14 711**	**22**	**14 733**
Utdelning					–7 665	–7 665	–22	–7 687
Förvärv av A-aktier					–1 294	–1 294		–1 294
Avyttring av A-aktier		183			626	809		809
Avyttring av B-aktier		11			4	15		15
Ändring av innehav utan bestämmande inflytande					–68	–68	–87	–155
Aktierelaterade ersättningar, reglerade med egetkapitalinstrument								
– årets kostnader					82	82		82
– utnyttjande av optioner					–76	–76		–76
Vid årets slut	**786**	**6 599**	**–110**	**6 163**	**39 667**	**53 105**	**72**	**53 177**

Se not 10 och 20 för ytterligare information.

Koncernens kassaflödesanalys

1 januari–31 december Belopp i MSEK	Not	2017	2016
Kassaflöde från den löpande verksamheten			
Rörelseresultat från kvarvarande verksamheter		24 200	19 798
Rörelseresultat från avvecklade verksamheter	3	–16	–85
Justering för:			
Av- och nedskrivningar	12, 13	5 110	4 392
Realisationsresultat och övriga ej kassaflödespåverkande poster		76	495
Kassamässigt rörelseöverskott		**29 370**	**24 600**
Finansnetto, erhållet/betalt		329	–771
Betald skatt		–7 306	–7 132 [1]
Pensionsfinansiering och utbetalning av pension till anställda		–1 280	–543
Kassaflöde före förändring av rörelsekapital		**21 113**	**16 154**
Förändring av:			
Varulager		–1 888	1 229
Rörelsefordringar		–2 840	–810
Rörelseskulder		5 943	2 456
Förändring av rörelsekapital		**1 215**	**2 875**
Ökning av hyresmaskiner		–1 412	–1 207
Försäljning av hyresmaskiner		464	459
Nettokassaflöde från den löpande verksamheten		**21 380**	**18 281**
Kassaflöde från investeringsverksamheten			
Investeringar i övriga materiella anläggningstillgångar		–1 742	–1 369
Försäljning av övriga materiella anläggningstillgångar		179	144
Investeringar i immateriella tillgångar	12	–1 021	–1 027
Försäljning av immateriella tillgångar		2	15
Förvärv av dotterföretag	2	–520	–4 716
Försäljning av dotterföretag	3	1 560	–
Investeringar i övriga finansiella tillgångar, netto		784	–195
Nettokassaflöde från investeringsverksamheten		**–758**	**–7 148**
Kassaflöde från finansieringsverksamheten			
Utbetald utdelning		–8 252	–7 665
Utbetald utdelning till innehav utan bestämmande inflytande		–3	–22
Förvärv av innehav utan bestämmande inflytande		–19	–68
Återköp av egna aktier		–1 465	–1 294
Avyttring av egna aktier		1 229	824
Upptagna lån		1 476	8 008
Amortering av lån		–1 599	–7 747
Lösen av CSA [2]		972	–915
Amortering av finansiella leasingskulder		–84	–112
Nettokassaflöde från finansieringsverksamheten		**–7 745**	**–8 991**
Årets nettokassaflöde		**12 877**	**2 142** [3]
Likvida medel vid årets början		11 492 [3]	8 861
Årets nettokassaflöde		12 877	2 142
Valutakursdifferens i likvida medel		127	489
Likvida medel vid årets slut, avvecklade verksamheter		–	–34
Likvida medel vid årets slut	19	**24 496**	**11 458**

[1] Inkluderar skattebetalning på MSEK 2 250 i Belgien.
[2] Credit Support Annex, se not 27.
[3] Inkluderar kassaflöde från avvecklade verksamheter, se not 3 för kassaflöde från avvecklade verksamheter.

1. Väsentliga redovisningsprinciper

VÄSENTLIGA REDOVISNINGSPRINCIPER

Koncernredovisningen omfattar Atlas Copco AB, moderföretaget (”bolaget”), och dess dotterföretag (tillsammans ”Gruppen” eller Atlas Copco) och Gruppens andelar i intresseföretag och joint ventures. Atlas Copco AB har huvudkontor i Nacka, Sverige.

Grund för upprättande

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med de av EU godkända International Financial Reporting Standards (IFRS). Koncernredovisningen är också upprättad enligt den svenska rekommendationen RFR 1 ”Kompletterande redovisningsregler för koncerner” och tillämpliga uttalanden utfärdade av Rådet för finansiell rapportering. Dessa kräver vissa ytterligare upplysningskrav för svenska koncernredovisningar som är upprättade enligt IFRS.

De redovisningsprinciper som beskrivs nedan har, såvida inte annat anges, tillämpats konsekvent för samtliga perioder som redovisas i koncernredovisningen och för alla företag som omfattas av koncernredovisningen. Årsredovisningen för Gruppen och för Atlas Copco AB, inklusive finansiella rapporter, godkändes för utfärdande den 28 februari 2018. Balansräkningar och resultaträkningar är föremål för fastställande av bolagsstämman den 24 april 2018.

Grund för konsolidering

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden. Därmed betraktas ett rörelseförvärv som en transaktion i vilken Gruppen direkt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder. Gruppens resultat- och balansräkningar omfattar alla företag över vilka bolaget direkt eller indirekt utövar ett bestämmande inflytande. Ett bestämmande inflytande föreligger när bolaget har kontroll över ett företag, exponeras för, eller har rätten till rörlig avkastning från sitt engagemang i företaget och kan påverka avkastningen med hjälp av sitt bestämmande inflytande. Normalt bygger bestämmande inflytande och därmed intagandet i koncernredovisningen på ägande. Med några få undantag bygger intagandet i koncernredovisningen på avtal som ger Gruppen bestämmande inflytande i ett företag. Se även not A22 för information om Gruppens dotterföretag.

Koncerninterna mellanhavanden och interna intäkter och kostnader som uppkommer vid koncerninterna transaktioner elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Vinster och förluster från koncerninterna transaktioner som redovisas bland tillgångar, till exempel varulager och anläggningstillgångar, elimineras i sin helhet, men förluster bara i den mån det inte föreligger något nedskrivningsbehov.

Rörelseförvärv

Per förvärvstidpunkten – det datum då bestämmande inflytande erhålls – redovisas varje identifierbar förvärvad tillgång och skuld till sitt verkliga värde. Erlagd köpeskilling, värderad till verkligt värde, innefattar tillgångar som överlåtits av Gruppen, uppkomna skulder till de tidigare ägarna av det förvärvade företaget och egetkapitalandelar som Gruppen utfärdat i utbyte mot bestämmande inflytande i det förvärvade företaget. Efterföljande ändringar i verkligt värde redovisas i årets resultat, såvida den villkorade köpeskillingen inte klassificeras som eget kapital. Gruppens transaktionskostnader i samband med ett rörelseförvärv kostnadsförs när de uppkommer.

Goodwill beräknas som summan av erlagd köpeskilling, beloppet för eventuellt innehav utan bestämmande inflytande i det förvärvade företaget och det verkliga värdet på Gruppens tidigare egetkapitalandel i det förvärvade företaget (om sådant innehav fanns) minus nettot av beloppen per förvärvstidpunkten på de identifierbara förvärvade tillgångarna och övertagna skulderna.

Innehav utan bestämmande inflytande värderas vid första redovisningstillfället antingen

- till verkligt värde, eller
- till innehavets proportionella andel av det verkliga värdet på identifierbara nettotillgångar.

Efterföljande resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande fördelas på innehavet utan bestämmande inflytande även om detta innebär att det uppstår en underskottsposition för innehavet i fråga. Förvärv av innehav utan bestämmande inflytande redovisas som en transaktion mellan eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare och innehav utan bestämmande inflytande. Skillnaden mellan erlagd köpeskilling och den proportionella andelen av de förvärvade nettotillgångarna redovisas i eget kapital. För uppgifter om förvärv under året, se not 2.

Intresseföretag och joint ventures

Ett intresseföretag är ett företag i vilket Gruppen har ett betydande, men inte bestämmande, inflytande över ekonomiska och operativa strategier. När Gruppen innehar 20–50% av rösterna anses ett betydande inflytande föreligga, såvida inte annat klart kan påvisas. Ett joint venture är ett företag över vilket Gruppen har gemensamt bestämmande inflytande, genom avtal med en eller flera parter. Innehav i intresseföretag och joint ventures redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Det innebär att de redovisade värdena för innehav i intresseföretag eller joint ventures motsvarar Gruppens andel av redovisat eget kapital i intresseföretaget eller joint venture-företaget, eventuell goodwill och eventuella övriga kvarvarande justeringar till verkligt värde som redovisats per förvärvstidpunkten.

”Andelar av intresseföretags och joint ventures resultat”, som redovisas i resultaträkningarna, utgörs av Gruppens andel av intresseföretagets och joint ventureföretagets resultat efter skatt justerat för eventuella avskrivningar, nedskrivningar och andra justeringar som uppkommit på grund av eventuella kvarstående justeringar till verkligt värde som redovisats vid förvärvstidpunkten. Utdelning från ett intresseföretag eller joint venture minskar innehavets redovisade värde.

Gruppens andel av orealiserade vinster och förluster vid transaktioner med intresseföretag eller joint ventures elimineras, förluster emellertid enbart i den mån det inte föreligger ett nedskrivningsbehov hos tillgången. När Gruppens andel av förluster i ett intresseföretag eller joint venture motsvarar eller överstiger dess innehav i intresseföretaget redovisar inte Gruppen ytterligare förluster såvida inte Gruppen har påtagit sig förpliktelser eller gjort utbetalningar å intresseföretagets vägnar.

Funktionell valuta och omräkning av utländsk valuta

Koncernredovisningen redovisas i svenska kronor (SEK) som är Atlas Copco AB:s funktionella valuta och även rapporteringsvaluta för Gruppens finansiella rapportering. Såvida inte annat anges redovisas beloppen i miljoner svenska kronor (MSEK).

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den valutakurs som gällde vid tidpunkten för transaktionen. Icke-monetära poster som är redovisade till anskaffningsvärde är rapporterade med användning av valutakursen per datumet för transaktionen och icke-monetära poster som redovisas till verkligt värde är rapporterade till den kurs som rådde när de verkliga värdena fastställdes. Materiella och immateriella tillgångar, varulager och förskottsbetalningar är exempel på icke-monetära poster.

Fordringar och skulder och andra monetära poster i utländsk valuta omräknas till balansdagens kurs. Valutavinster och valutaförluster hänförliga till kundfordringar och leverantörsskulder samt andra rörelsefordringar och rörelseskulder redovisas i ”Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader” och valutakursvinster och förluster hänförliga till övriga finansiella tillgångar och finansiella skulder ingår i ”Finansiella intäkter och kostnader”. Valutakursdifferenser vid omräkning till funktionell valuta redovisas i ”Övrigt totalresultat” i följande fall:

- omräkning av en finansiell skuld identifierad som säkring av en nettoinvestering i en utlandsverksamhet,
- omräkning av koncerninterna fordringar på eller skulder till en utlandsverksamhet som i allt väsentligt är del av nettoinvesteringen i utlandsverksamheten,
- kassaflödessäkringar av valutarisk i den utsträckning som säkringen är effektiv.

Vid konsolideringen omräknas balansräkningar för utländska dotterföretag till SEK med de valutakurser som gällde vid rapportperiodens slut och resultaträkningarna omräknas till rapportperiodens genomsnittskurser. Omräkningsdifferenser som uppstår vid sådan valutaomräkning redovisas i ”Övrigt totalresultat” och ackumuleras i omräkningsreserven i eget kapital. Valutakurser för de viktigaste valutorna som använts i koncernredovisningen återfinns i not 27.

Segmentrapportering

Ett rörelsesegment är en del av Gruppen som bedriver verksamhet från vilken den kan generera intäkter och ådra sig kostnader och för vilken det finns fristående finansiell information tillgänglig. Alla rörelsesegments rörelseresultat följs regelbundet upp av Gruppens VD och koncernchef (som anses vara högste verkställande beslutsfattare) i syfte att fatta beslut om hur resurser ska fördelas på rörelsesegmenten och bedöma deras resultat. Se även not 4.

Intäktsredovisning

Intäkter värderas till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas, efter avdrag för omsättningsskatt, uppskattade kundreturer, rabatter samt andra likartade avdrag. Se not 4 för ytterligare information om intäkter uppdelade i segment eller efter geografiskt område.

Försäljning av varor

Intäkter från varuförsäljning redovisas när de väsentliga ekonomiska risker och fördelar som är förknippade med varornas ägande överförts till köparen, dvs. när Gruppen varken behåller rätten att avyttra varorna eller innehar faktisk kontroll över de sålda varorna, det är sannolikt att betalning kommer att erhållas och intäkten och de hänförliga kostnaderna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. När produkten kräver installation och detta utgör en betydande del av avtalet redovisas intäkten när installationen har slutförts. Intäkter redovisas inte för åtaganden om återköp om avtalets innebörd är att de risker och fördelar som är förknippade med ägande inte har överförts till köparen. Inga intäkter redovisas om det råder betydande osäkerhet angående risken för återlämnande av varor.

Utförande av tjänster

Intäkter från tjänster redovisas med hänvisning till färdigställandegraden för kontraktet. Färdigställandegraden fastställs utifrån nedlagda utgifter jämfört med totala beräknade utgifter för uppdraget. När utfallet för ett servicekontrakt inte

1. Väsentliga redovisningsprinciper, fortsättning

kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt redovisas intäkter i den mån det finns uppkomna kostnader som väntas kunna återvinnas. När det är sannolikt att de totala kontraktskostnaderna kommer att överstiga de totala intäkterna redovisas den förväntade förlusten omedelbart som en kostnad. När tjänster utgörs av ett obestämt antal aktiviteter under servicekontraktets löptid redovisas intäkterna linjärt.

Maskinuthyrning
Hyresintäkter från hyresmaskiner redovisas linjärt över hyresperioden. Försäljning av hyresmaskiner redovisas som intäkt när de väsentliga ekonomiska risker och fördelar som är förknippade med ägandet överförts till köparen. Det redovisade värdet för de sålda hyresmaskinerna redovisas som kostnad för sålda varor. Investeringar och försäljning av hyresmaskiner ingår i kassaflödet från den löpande verksamheten.

Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader
Kommissioner och royaltyavgifter redovisas enligt periodiseringsprincipen, utifrån avtalets ekonomiska innebörd. Vinster eller förluster vid utrangering eller avyttring av en anläggningstillgång fastställs genom jämförelse av erhållna intäkter från avyttringen med det redovisade värdet för anläggningstillgången. Sådana intäkter och kostnader redovisas under ”Övriga rörelseintäkter” eller ”Övriga rörelsekostnader”. Se även not 7.

Finansiella intäkter och kostnader
Ränteintäkter och räntekostnader redovisas i årets resultat genom tillämpning av effektivräntemetoden. Utdelning redovisas i årets resultat per det datum Gruppens rätt att erhålla betalningen fastställts. Se även not 8.

Inkomstskatter
Inkomstskatter innefattar både aktuella och uppskjutna skatter. Inkomstskatter redovisas i årets resultat om inte den underliggande transaktionen redovisas i ”Övrigt totalresultat” eller i eget kapital, i vilket fall motsvarande skatt redovisas enligt samma princip.

En aktuell skattskuld eller skattefordran redovisas för uppskattade skatteskulder eller skatteåterbäringar för det aktuella året eller tidigare år.

Uppskjuten skatt redovisas genom användning av balansräkningsmetoden. Uppskjuten skatt beräknas på skillnader mellan redovisade värden i balansräkningen och skattemässiga värden, s.k. temporära skillnader, samt balanserade outnyttjade underskottsavdrag och andra skattemässiga avdrag. Temporära skillnader hänförliga till följande tillgångar och skulder har inte beaktats: den första redovisningen av goodwill, den första redovisningen (annan än vid rörelseförvärv) av tillgångar och skulder som varken påverkar redovisat eller skattepliktigt resultat samt skillnader hänförliga till innehav i dotterföretag, intresseföretag och joint ventures i den mån de sannolikt inte kommer att återföras inom överskådlig framtid, och för vilka bolaget kan styra tidpunkten för återföringen av de temporära skillnaderna.

En uppskjuten skattefordran redovisas bara i den mån det är sannolikt att det kommer att gå att utnyttja denna fordran mot framtida skattepliktiga resultat. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen för respektive skattesubjekt.

Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder kvittas när det finns en legal rätt att kvitta aktuella skattefordringar mot aktuella skatteskulder samt när skatterna debiteras av en och samma skattemyndighet och när Gruppen avser att betala de aktuella skattefordringarna och -skulderna med ett nettobelopp. För uppgifter om Gruppens skatter, se not 9.

Resultat per aktie
Resultat per aktie före utspädning beräknas utifrån årets resultat hänförligt till moderbolagets ägare och det vägda genomsnittliga antalet utestående aktier. Resultat per aktie efter utspädning beräknas utifrån årets resultat hänförligt till moderbolagets ägare och det vägda genomsnittliga antalet utestående aktier efter utspädning. Utspädningseffekter uppkommer på grund av aktieoptioner som kan regleras med aktier eller enligt de anställdas val av aktier eller kontanter i de aktierelaterade incitamentsprogrammen.

Aktieoptioner har en utspädningseffekt när den genomsnittliga aktiekursen under perioden överstiger optionernas lösenpris. När utspädningseffekten beräknas justeras lösenpriset med värdet på framtida tjänster hänförliga till optionerna. Om optioner för vilka de anställda kan välja mellan reglering i aktier eller reglering i kontanter har en utspädningseffekt justeras årets resultat med skillnaden mellan redovisningen av optioner som regleras med kontanter och optioner som regleras med aktier. Vid beräkningen av resultat per aktie används det alternativ som har den största utspädningseffekten. Se även not 11.

Immateriella tillgångar
Goodwill
Goodwill redovisas till anskaffningsvärde, enligt vad som fastställts vid förvärvstidpunkten för en verksamhet (se ”Rörelseförvärv”), efter avdrag för eventuella ackumulerade nedskrivningar. Goodwill fördelas på de kassagenererande enheter som väntas gynnas av rörelseförvärvets synergieffekter. Nedskrivningsbehovet prövas minst en gång per år eller när det finns tecken på att det behöver prövas. Prövningen av nedskrivningsbehovet utförs på den nivå på vilken goodwillen övervakas i den interna styrningen av bolaget. Atlas Copcos fem affärsområden har identifierats som kassagenererande enheter. Goodwill redovisas som en immateriell tillgång med obestämbar nyttjandeperiod.

Teknikbaserade immateriella tillgångar
Utgifter för forskning kostnadsförs när de uppkommer. Forskningsprojekt som förvärvats som del av rörelseförvärv redovisas vid första redovisningstillfället till verkligt värde per förvärvstidpunkten. Efter det första redovisningstillfället redovisas forskningsprojekt till anskaffningsvärde efter avdrag för av- och nedskrivningar. Utgifter för utveckling kostnadsförs när de uppkommer, såvida inte utvecklingsaktiviteterna uppfyller villkoren för att aktiveras, dvs.

- produkten eller processen som utvecklas bedöms vara tekniskt och kommersiellt gångbar, och
- Gruppen har avsikt och förmåga att färdigställa och sälja eller använda produkten eller processen.

De utgifter som aktiveras innefattar utgifter för material, direkt lön och andra direkt till projektet hänförliga utgifter. Aktiverade utvecklingsutgifter redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade av- och nedskrivningar. Avskrivningar avseende FoU-utgifter 2017 uppgick till 1 135 (838). De har redovisats som del av FoU-kostnaderna i resultaträkningen eftersom Gruppen följer upp FoU-funktionen som helhet.

Varumärken
Varumärken som förvärvas av Gruppen aktiveras med utgångspunkt från de verkliga värdena vid förvärvstidpunkten. Vissa varumärken bedöms ha obestämbar nyttjandeperiod och redovisas till anskaffningsvärde minus ackumulerade nedskrivningar. Nedskrivningsbehovet prövas minst en gång per år. Övriga varumärken, som har bestämbara nyttjandeperioder, redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade av- och nedskrivningar.

Marknads- och kundrelaterade immateriella tillgångar
Förvärvade marknads- och kundrelaterade immateriella tillgångar aktiveras baserat på deras verkliga värde vid förvärvstidpunkten och redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade av- och nedskrivningar.

Övriga immateriella tillgångar
Förvärvade immateriella tillgångar avseende kontraktsbaserade rättigheter som licenser eller franchiseavtal aktiveras baserat på deras verkliga värde vid förvärvstidpunkten och redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade av- och nedskrivningar. Utgifter för internt upparbetad goodwill, varumärken och liknande poster kostnadsförs när de uppkommer. Förändringar i Gruppens immateriella tillgångar under året beskrivs i not 12.

Materiella anläggningstillgångar
Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade av- och nedskrivningar. Anskaffningsvärdet för en materiell anläggningstillgång innefattar inköpspris, tullar samt kostnader direkt hänförliga till att bringa tillgången på plats och i skick att användas. Anskaffningsvärdet innefattar också i tillämpliga fall nedmontering och bortforslande av tillgången i framtiden. Lånekostnader för tillgångar som tar en avsevärd tid att färdigställa för avsedd användning läggs till i anskaffningsvärdet fram tills att tillgångarna i allt väsentligt är färdiga för avsedd användning eller försäljning och skrivs därefter av. Gruppen aktiverar utgifter vid det första redovisningstillfället och vid utbyte av betydande delar av materiella anläggningstillgångar, om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer Gruppen till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra utgifter redovisas som kostnader i årets resultat den period de uppkommer.

Hyresmaskiner
Hyresflottan består av diesel- och eldrivna kompressorer, generatorer, lufttorkar och till mindre del av allmän anläggningsutrustning. Hyresmaskinerna redovisas vid det första redovisningstillfället till anskaffningsvärde och skrivs av över den beräknade nyttjandeperioden. Hyresmaskiner skrivs av till ett restvärde som uppgår till 0–10% av anskaffningsvärdet.

Avskrivningar
Avskrivningar beräknas utifrån anskaffningsvärde genom tillämpning av linjär avskrivning över tillgångens uppskattade nyttjandeperiod. Delar av materiella anläggningstillgångar, vars anskaffningsvärde är betydande i förhållande till tillgångens totala anskaffningsvärde, skrivs av separat när delarnas nyttjandeperioder inte överensstämmer med nyttjandeperioderna för tillgångens övriga delar. Följande nyttjandeperioder används vid avskrivningar:

1. Väsentliga redovisningsprinciper, fortsättning

Teknikbaserade immateriella tillgångar	3–15 år
Varumärken med bestämbar nyttjandeperiod	5–15 år
Marknads- och kundrelaterade immateriella tillgångar	5–10 år
Byggnader	25–50 år
Maskiner och inventarier	3–10 år
Fordon	4–5 år
Datorutrustning, maskin- och programvara	3–10 år
Hyresmaskiner	3–8 år

Nyttjandeperioderna och restvärdena omprövas årligen. Mark, tillgångar under uppförande, goodwill och varumärken med obestämbara nyttjandeperioder skrivs inte av. För årets förändring i Gruppens materiella anläggningstillgångar, se not 13.

Leasing
Gruppen agerar både som leasegivare och leasetagare. Leasingavtal klassificeras som antingen finansiella leasingavtal eller operationella leasingavtal. Ett finansiellt leasingavtal föreligger då de ekonomiska risker och fördelar som är förknippade med ägande i all väsentlighet har överförts till leasetagaren. Om detta inte är fallet redovisas leasingavtalet som ett operationellt leasingavtal.

Gruppen som leasetagare
Ett finansiellt leasingavtal medför att leasetagaren redovisar den leasade anläggningstillgången som en tillgång i balansräkningen. Initialt redovisas en motsvarande skuld. Vid det första redovisningstillfället värderas den leasade tillgången till ett belopp motsvarande det lägre av dess verkliga värde och nuvärdet av framtida minimileaseavgifter. Anläggningstillgångar nyttjade enligt finansiella leasingavtal skrivs av över uppskattad nyttjandeperiod, medan leasingavgifterna redovisas som ränta och amortering av leasingskulden. Vid operationella leasingavtal redovisar inte leasetagaren den leasade tillgången i balansräkningen. Leasingavgiften för operationella leasingavtal fördelas linjärt över leasingperioden i resultaträkningen.

Gruppen som leasegivare
I de fall där Gruppen är leasegivare enligt ett operationellt leasingavtal klassificeras tillgången som hyresmaskin. Tillgången omfattas av Gruppens avskrivningsprinciper. Leasingavgifterna redovisas i årets resultat linjärt över leasingperioden. Vid finansiella leasingavtal där Gruppen är leasegivare, redovisas transaktionen som en försäljning och en leasingfordran, bestående av de framtida minimileaseavgifterna och eventuella restvärden som garanteras till leasegivaren. Leasingavgifter redovisas som ränteintäkt och återbetalning av leasingfordringen. Se även not 22.

Nedskrivning av icke-finansiella tillgångar
Det redovisade värdet på Gruppens icke-finansiella tillgångar prövas åtminstone varje balansdag för att fastställa om det finns någon indikation på ett nedskrivningsbehov. Om det finns en sådan indikation, uppskattas återvinningsvärdet för tillgången. En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets redovisade värde överstiger återvinningsvärdet (dvs. det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde). Vid bedömning av nyttjandevärde diskonteras uppskattade framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och de risker som är hänförliga till tillgången eller den kassagenererande enheten. När det gäller prövning av nedskrivningsbehovet grupperas tillgångar i kassagenererande enheter, vilka är den minsta grupp av tillgångar som genererar kassaflöden som är väsentligen oberoende från kassaflöden från andra tillgångar eller grupper av tillgångar. Nedskrivningar redovisas i årets resultat. En nedskrivning som avser goodwill återförs inte. När det gäller andra tillgångar prövas nedskrivningar under tidigare perioder per varje rapportdag för möjlig återföring av nedskrivningen.

Varulager
Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och nettoförsäljningsvärde. Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset för varor i lager minus uppskattade kostnader för färdigställande och försäljning. Varulagret redovisas enligt först in-, först ut-principen och innefattar kostnader för anskaffning och för att bringa varorna till dess aktuella plats och skick. Egentillverkade lagervaror och produkter i arbete innefattar en rimlig andel av tillverkningsomkostnaderna baserat på normal kapacitet. Varulager redovisas netto efter avdrag för inkurans och internvinster uppkomna vid leveranser från produktionsbolag till marknadsbolag. Se även not 16.

Eget kapital
Aktier som utfärdas av bolaget klassificeras som eget kapital. Tillkommande kostnader som är direkt hänförliga till emissionen av stamaktier och aktieoptioner redovisas som en avdragspost i eget kapital efter avdrag för eventuella skatteeffekter.

När aktier som är klassificerade som eget kapital återköps, redovisas beloppet för erlagd köpeskilling som en reducering av eget kapital, efter avdrag för eventuella skatteeffekter. Återköpta aktier klassificeras som egna aktier och redovisas som en avdragspost under eget kapital. När egna aktier därefter säljs eller återutges, redovisas erhållet belopp som en ökning av eget kapital och det överskott eller underskott som blir följden av transaktionen överförs till eller från övrigt tillskjutet kapital.

Avsättningar
Avsättningar redovisas när
- Gruppen har en legal eller informell förpliktelse (till följd av en inträffad händelse),
- det är sannolikt att Gruppen kommer att behöva reglera förpliktelsen, och
- beloppet för förpliktelsen kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt.

En avsättning görs med det belopp som är den bästa uppskattningen av det belopp som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen.

Om effekten av pengars tidsvärde är väsentlig fastställs avsättningen genom diskontering av förväntade framtida kassaflöden från uppskattade utgifter.

Avsättningar för produktgarantier redovisas som kostnad för sålda varor i samband med att produkterna säljs, baserat på en uppskattad kostnad utifrån historiska data gällande nivån för reparationer och ersättningsprodukter.

En avsättning för omstrukturering redovisas när en utförlig och formell omstruktureringsplan har fastställts av Gruppen och när denna antingen har påbörjats eller har gjorts allmänt känd.

Befintliga förpliktelser som uppstår på grund av förlustbringande kontrakt redovisas som avsättningar. Ett förlustbringande kontrakt antas föreligga när Gruppen har ett kontrakt enligt vilket de oundvikliga kostnaderna för att uppfylla kontraktets förpliktelser överstiger de ekonomiska fördelarna som kontraktet väntas ge. Innan en avsättning kan fastställas redovisar Gruppen eventuella nedskrivningar på den tillgång som är förknippad med kontraktet. För uppgifter om avsättningar, se not 25.

Pensioner och liknande förpliktelser
Planer för ersättning efter avslutad anställning klassificeras antingen som avgiftsbestämda eller förmånsbestämda planer. Vid en avgiftsbestämd plan betalar Gruppen fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har inte någon legal eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter om fonden inte har tillräckligt med tillgångar för att betala samtliga ersättningar till anställda. Avgifter till avgiftsbestämda planer kostnadsförs när de anställda tillhandahåller tjänster till företaget som berättigar till ersättningen.

Övriga planer för ersättning efter avslutad anställning är förmånsbestämda planer och det är Gruppens förpliktelse att tillhandahålla avtalade förmåner till nuvarande och tidigare anställda. Nettoförpliktelsen för förmånsbestämda planer beräknas genom en uppskattning av de framtida förmåner som intjänats under tidigare och innevarande perioder. Beloppet diskonteras för att fastställa nuvärdet och reduceras med det verkliga värdet för eventuella förvaltningstillgångar. Fonderade planer med nettotillgångar, dvs. planer med tillgångar som överstiger förpliktelserna, redovisas som långfristiga finansiella tillgångar.

Kostnaden för den förmånsbestämda planen beräknas genom tillämpning av den s.k. Projected Unit Credit Method, vilken innebär att kostnaden fördelas över den anställdes tjänstgöringsperiod. Beräkningen utförs varje år av oberoende aktuarier som använder aktuariella antaganden om personalomsättning, livslängd, framtida ökningar av löner och sjukvårdskostnader. Förändringar i aktuariella antaganden, erfarenhetsbaserade justeringar av förpliktelser och ändringar av verkligt värde på förvaltningstillgångar leder till omvärderingar och redovisas i ”Övrigt totalresultat”. Varje kvartal görs en omvärdering i syfte att justera nuvärdet för pensionsskulder och verkligt värde för pensionstillgångar mot ”Övrigt totalresultat”. Nettoränta på förmånsbestämda förpliktelser och förvaltningstillgångar redovisas som ränteintäkter eller räntekostnader. Se även not 23.

Aktierelaterade ersättningar
Gruppen har aktierelaterade incitamentsprogram, bestående av personaloptioner och syntetiska personaloptioner, som erbjudits till vissa anställda beroende på befattning och utförd prestation. Dessutom erbjuds styrelsen syntetiska aktier.

Det verkliga värdet på personaloptioner som endast kan regleras med aktier (egetkapitalinstrumentreglerade) redovisas som en personalkostnad med en motsvarande ökning av eget kapital. Verkligt värde, som beräknas per tilldelningstidpunkten genom tillämpning av Black-Scholes modell, redovisas som en personalkostnad över intjänandeperioden. Det belopp som redovisas som en kostnad justeras för att återspegla det faktiska antalet aktieoptioner som intjänats.

Det verkliga värdet på de syntetiska optionerna, syntetiska aktierna och optionerna för vilka det finns ett val för de anställda att reglera dem med aktier eller kontanter redovisas enligt principer för aktierelaterade ersättningar som regleras med kontanter. Dessa innebär att värdet redovisas som en personalkostnad med en motsvarande ökning av skulder. Verkligt värde, som beräknas per tilldelningstidpunkten och sedan räknas om per varje balansdag genom tillämpning av Black-Scholes modell, periodiseras och redovisas som en kostnad över intjänande-

1. Väsentliga redovisningsprinciper, fortsättning

perioden. Förändringar i verkligt värde under intjänandeperioden och efter intjänandeperioden fram till reglering redovisas i ”Årets resultat” som en personalkostnad. Den ackumulerade kostnaden motsvarar det kontantbelopp som betalas vid regleringen.

Sociala avgifter betalas kontant och redovisas på ett sätt som stämmer överens med principerna för aktierelaterade ersättningar som regleras med kontanter, vare sig de avser aktierelaterade ersättningar som regleras med egetkapitalinstrument eller med kontanter. Se även not 23.

Finansiella tillgångar och skulder – finansiella instrument

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

Finansiella tillgångar och skulder redovisas när Gruppen blir en part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. Transaktioner med finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som är den dag då Gruppen förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgångarna. Kundfordringar redovisas när fakturor har skickats. Skulder redovisas när motparten har presterat och avtalsenlig skyldighet föreligger att betala. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen (helt eller delvis) när rättigheterna i kontraktet har realiserats eller förfallit, eller när Gruppen inte längre har kontroll över den. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen (helt eller delvis) när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld nettoredovisas i balansräkningen när det föreligger en legal rätt att kvitta de redovisade beloppen och avsikten är att antingen reglera nettot eller att realisera tillgången samtidigt som skulden regleras.

Värdering av finansiella instrument

Finansiella instrument värderas, klassificeras och redovisas enligt IAS 39, enligt följande kategorier:

Gruppen klassificerar sina finansiella tillgångar i följande kategorier:

- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet
- Lånefordringar och kundfordringar
- Investeringar som hålls till förfall
- Tillgångar som kan säljas

Gruppen klassificerar sina finansiella skulder i följande kategorier:

- Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet
- Övriga finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde genom användning av effektivräntemetoden

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultatet: I denna kategori ingår finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel eller identifieras som sådana vid det första redovisningstillfället. En finansiell tillgång eller skuld innehas för handel om Gruppen förvaltar sådana investeringar och fattar köp- och säljbeslut på grundval av deras verkliga värde. Ett derivat som inte är identifierat eller effektivt som säkringsinstrument kategoriseras också som att det innehas för handel. Finansiella instrument i den här kategorin värderas till verkligt värde och förändringar av detta redovisas i ”Årets resultat”. Verkligt värde fastställs enligt beskrivning i not 27.

Låne- och kundfordringar: Låne- och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte utgör derivat, med fastställda eller med rimlig säkerhet fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad, t.ex. kundfordringar, övriga fordringar och likvida medel. Låne- och kundfordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde, som bestäms utifrån effektivräntemetoden, efter avdrag för eventuella nedskrivningar.

Investeringar som hålls till förfall: Investeringar som hålls till förfall är finansiella tillgångar som inte utgör derivat med fastställda eller med rimlig säkerhet fastställbara betalningar och med en fast löptid, vilka Gruppen har en uttrycklig avsikt och förmåga att inneha till förfall. Investeringar som hålls till förfall redovisas till upplupet anskaffningsvärde som bestäms utifrån effektivräntemetoden, efter avdrag för eventuella nedskrivningar.

Finansiella tillgångar som kan säljas: Den här kategorin består av instrument som inte är derivat som antingen är identifierade som att de kan säljas eller inte är klassificerade i någon av ovanstående kategorier. Dessa tillgångar värderas till verkligt värde. Förändringar av det verkliga värdet redovisas i ”Övrigt totalresultat” med undantag för nedskrivningar och valutavinster och -förluster på monetära poster som kan säljas, vilka redovisas i årets resultat. När en investering tas bort från balansräkningen överförs den ackumulerade vinsten eller förlusten i ”Övrigt totalresultat” till årets resultat. Verkligt värde fastställs enligt beskrivning i not 27.

Övriga finansiella skulder: Övriga finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde genom användning av effektivräntemetoden. Leverantörs- och låneskulder redovisas i den här kategorin.

Nedskrivningar av finansiella tillgångar

För finansiella tillgångar, förutom de som är klassificerade så att de värderas till verkligt värde via årets resultat, prövas nedskrivningsbehovet per slutet av varje rapportperiod. Det föreligger ett nedskrivningsbehov för en finansiell tillgång om objektiva omständigheter tyder på att, till följd av en eller flera händelser som inträffade efter det första redovisningstillfället för den finansiella tillgången, de uppskattade framtida kassaflödena för investeringen har påverkats negativt. Nedskrivningsbehovet prövas individuellt för betydande finansiella tillgångar och i vissa fall kollektivt i grupper med liknande kreditrisker. Nedskrivningar redovisas i årets resultat. En nedskrivning återförs om återföringen objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen har redovisats. För finansiella tillgångar som värderas till upplupet anskaffningsvärde och finansiella tillgångar som kan säljas och som är skuldebrev redovisas återföringen i årets resultat. För finansiella tillgångar som kan säljas och som är aktier samt andra aktierelaterade värdepapper redovisas återföringen i ”Övrigt totalresultat”.

Derivat och säkringsredovisning

Derivat redovisas vid första redovisningstillfället till verkligt värde per det datum ett derivatkontrakt ingås och därefter värderas det till verkligt värde. Metoden för att redovisa uppkommen vinst eller förlust beror på om derivatet är identifierat som ett säkringsinstrument och, i så fall, karaktären på den post som säkras. En förändring i verkligt värde för derivat som inte uppfyller kriterierna för säkringsredovisning redovisas som operationella eller finansiella poster, beroende på syftet med användningen av derivatet. Räntebetalningar avseende ränteswappar redovisas som ränteintäkter eller räntekostnader, medan förändringar i verkligt värde avseende framtida betalningar redovisas som vinster eller förluster från finansiella instrument.

För att villkoren för säkringsredovisning ska vara uppfyllda måste säkringsförhållandet:

- vara formellt identifierat,
- väntas effektivt skydda den säkrade posten, och
- vara dokumenterat.

Gruppen bedömer, utvärderar och dokumenterar säkringens effektivitet såväl vid säkringens början som löpande.

Säkringar av verkligt värde: Förändringar i verkligt värde för ett derivat som är identifierat som säkringsinstrument och som uppfyller villkoren för ett sådant instrument redovisas i årets resultat tillsammans med eventuella förändringar i verkligt värde för den säkrade tillgången eller skulden.

Kassaflödessäkringar: Förändringar i verkligt värde för ett säkringsinstrument som avser den effektiva delen av säkringen redovisas i ”Övrigt totalresultat” och ackumuleras i eget kapital. Vinster eller förluster som härrör från den del av säkringen som inte är effektiv redovisas omedelbart i årets resultat.

Det belopp som redovisats i eget kapital via ”Övrigt totalresultat” återförs till årets resultat i samma period som den säkrade posten påverkar årets resultat. Men när den säkrade prognostiserade transaktionen leder till redovisning av en icke-finansiell tillgång eller en icke-finansiell skuld överförs det belopp som tidigare har redovisats i ”Övrigt totalresultat” och har ackumulerats i eget kapital från eget kapital och inkluderas i den första värderingen av anskaffningsvärdet för den icke-finansiella tillgången eller skulden. När en prognostiserad transaktion inte längre förväntas inträffa redovisas den vinst eller förlust som ackumulerats i eget kapital direkt i årets resultat. Gruppen använder valutaterminer för att säkra delar av framtida kassaflöden från prognostiserade transaktioner i utländska valutor. Ränteswappar används också som säkringar av kassaflöden, för att säkra ränta på lån med rörlig ränta.

Säkring av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter: Gruppen säkrar en betydande del av nettoinvesteringarna i utlandsverksamheter. Förändringar i verkligt värde för säkringsinstrumentet redovisas i ”Övrigt totalresultat” i den mån säkringen är effektiv och de ackumulerade förändringarna i verkligt värde redovisas som en separat komponent i eget kapital. Vinst eller förlust som härrör från den del av säkringen som inte är effektiv redovisas omedelbart i årets resultat. Vid avyttring av utlandsverksamheter omförs den vinst eller förlust som ackumulerats i eget kapital till årets resultat, vilket därmed ökar eller minskar resultatet för avyttringen. Gruppen använder lån och terminskontrakt som säkringsinstrument.

Redovisning vid avbrytande av säkring: Säkringsredovisningen avbryts när Gruppen häver säkringsförhållandet, när säkringsinstrumentet förfaller eller säljs, avvecklas eller löses in, eller när det inte längre uppfyller kriterierna för säkringsredovisning.

När det gäller säkring av verkligt värde avräknas justeringen avseende verkligt värde av det redovisade värdet för den säkrade tillgången eller skulden som uppkommer till följd av den säkrade risken mot årets resultat från det datum säkringen avbröts.

För kassaflödessäkring kvarstår eventuell vinst eller förlust redovisad i ”Övrigt totalresultat” och ackumulerad i eget kapital per tidpunkten för avbrytandet av

1. Väsentliga redovisningsprinciper, fortsättning

säkringen i eget kapital och redovisas när den prognostiserade transaktionen slutligen redovisas i årets resultat. När en prognostiserad transaktion inte längre förväntas inträffa redovisas den vinst eller förlust som ackumulerats i eget kapital direkt i årets resultat.

Tillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter
Tillgångar klassificeras som att de innehas för försäljning om deras värde inom ett år kommer att återvinnas genom försäljning och inte genom fortsatt användning i verksamheten. Vid datumet för omklassificeringen värderas tillgångar och skulder till det lägre av verkligt värde efter avdrag för försäljningskostnader och det redovisade värdet. Efter omklassificeringen skrivs tillgångarna inte längre av. Vinster och förluster som redovisats vid omvärderingar och vid avyttringar redovisas i årets resultat.

En avvecklad verksamhet är en del av koncernen som antingen avyttrats eller är klassificerad som att den innehas för försäljning, och som motsvarar en betydande separat verksamhet eller geografiskt verksamhetsområde. En avvecklad verksamhet redovisas separat från kvarvarande verksamhet i resultaträkningen med motsvarande redovisning för jämförelseperioden. I balansräkningen redovisas tillgångar som innehas för försäljning samt tillhörande skulder separat, jämförelseperioden påverkas inte. Tillgångar som innehas för försäljning värderas till det lägsta av det redovisade värdet och det verkliga värdet efter avdrag för försäljningskostnader.

Eventualförpliktelser
En eventualförpliktelse redovisas när det finns en möjlig eller faktisk förpliktelse som härrör från inträffade händelser och som inte redovisas som skuld eller avsättning, då det antingen är osannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller då beloppet inte kan beräknas på ett tillräckligt tillförlitligt sätt.

Nya eller ändrade redovisningsstandarder 2017
Följande omarbetade och ändrade IFRS-standarder har tillämpats av Gruppen från 2017 men hade ingen eller ingen väsentlig inverkan på Gruppen.

Amendments to IAS 7 Statement of Cash Flows ("Ändringar i IAS 7 Rapport över kassaflöden")
Ändringarna kräver upplysningar om ändringar i skulder från finansieringsverksamheten, och är tillämpliga både för ändringar från kassaflöden och icke kassaflödespåverkande ändringar.

Amendments to IAS 12 Income taxes: Recognition of Deferred Tax Assets for Unrealised Losses ("Ändringar i IAS 12 Inkomstskatter: Redovisning av uppskjutna skattefordringar för orealiserade förluster")
Ändringen i IAS 12 ger vägledning om hur framtida skattepliktiga vinster ska fastställas och förklarar vid vilka omständigheter skattepliktig vinst kan innefatta återvinning av vissa tillgångar till mer än deras redovisade värde. Dessutom förtydligar ändringarna att ett företag behöver överväga huruvida skattelagstiftningen begränsar källorna till skattepliktiga vinster mot vilka företaget kan göra avdrag för återföring av avdragsgill temporär skillnad avseende orealiserade förluster.

Nya eller ändrade redovisningsstandarder som träder i kraft efter 2017
Följande standarder, tolkningar och ändringar var utfärdade men hade inte trätt i kraft per 31 december 2017 och har inte tillämpats av Gruppen.

IFRS 16 Leasingavtal
Standarden definierar principerna för redovisning, värdering, klassificering och upplysningar om leasingavtal för båda parterna i ett avtal. Ändringarna rör leasetagarens redovisning. IFRS 16 inför en enda redovisningsmetod och kräver redovisning av i princip samtliga leasingavtal i balansräkningen samt att avskrivningar på leasingtillgångar i resultaträkningen skiljs åt från ränta på leasingskulder. IFRS 16 träder i kraft den 1 januari 2019. Gruppen har under 2017 genomfört en preliminär bedömning av effekterna av IFRS 16 och kommer fortsätta att bedöma effekten under 2018. Redovisningen för leasetagare kommer att påverkas för Gruppen av IFRS 16, eftersom i huvudsak alla operationella leasingkontrakt enligt IAS 17 kommer att redovisas i balansräkningen.

IFRS 9 Finansiella instrument
IFRS 9 omfattar redovisning av finansiella tillgångar och skulder och ersätter IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. I likhet med IAS 39 klassificeras finansiella tillgångar i olika kategorier, varav vissa värderas till upplupet anskaffningsvärde och andra till verkligt värde. IFRS 9 inför andra kategorier än de som finns i IAS 39. Klassificeringen under IFRS 9 baseras dels på instrumentens avtalsenliga kassaflöden och dels på företagets affärsmodell. IFRS 9 inför också en ny modell för nedskrivningar av finansiella tillgångar. Syftet med den nya modellen är att kreditförluster ska redovisas tidigare än under IAS 39. För finansiella skulder överensstämmer IFRS 9 i stort med IAS 39. För skulder redovisade till verkligt värde ska dock den del av förändringen i verkligt värde som är hänförlig till den egna kreditrisken redovisas i övrigt totalresultat istället för i resultatet, såvida detta inte orsakar inkonsekvens i redovisningen. Ändrade kriterier för säkringsredovisning kan leda till att fler ekonomiska säkringsstrategier uppfyller kraven för säkringsredovisning enligt IFRS 9 än enligt IAS 39.

IFRS 9 Finansiella instrument träder i kraft den 1 januari 2018 och kommer att tillämpas av Gruppen och moderbolaget från och med detta datum. Jämförande information kommer inte att räknas om. Gruppen har under 2017 analyserat effekterna av övergången till IFRS 9. Sammanfattningsvis förväntas ingen väsentlig inverkan på Gruppen finansiella ställning. Klassificeringen av vissa finansiella instrument kommer dock att förändras. Förväntade effekter sammanfattas och förklaras nedan. Denna analys baseras på aktuell tillgänglig information och kan komma att ändras på grund av information som blir tillgänglig under 2018.

Effekt på eget kapital vid övergång till IFRS 9 i Gruppen per 1 januari 2018	Justeringar	MSEK
Investeringar	a)	–
Uppskjuten skatteskuld	b)	14
Kundfordringar och andra fordringar, inklusive leasingfordringar samt likvida medel	b)	–51
Totala tillgångar		**–37**
Balanserade vinstmedel		–37
Nettoeffekt på eget kapital		**–37**

a) Klassificering och värdering
Alla finansiella tillgångar som för närvarande värderas till verkligt värde förväntas även fortsättningsvis värderas till verkligt värde. Investeringar i vissa skuldinstrument som i nuläget värderas till upplupet anskaffningsvärde kommer att värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Investeringar i likviditetsfonder kommer att värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Gruppen har gjort bedömningen att låne- och kundfordringar även fortsättningsvis uppfyller kriterierna för att redovisas till upplupet anskaffningsvärde.

b) Nedskrivning
Gruppen kommer att tillämpa den förenklade metoden för redovisning av förväntade kreditförluster avseende kundfordringar, leasingfordringar, avtalstillgångar och vissa övriga finansiella fordringar.

c) Säkringsredovisning
Gruppens bedömning är att alla befintliga säkringsrelationer uppfyller villkoren för säkringsredovisning enligt IFRS 9. Eftersom IFRS 9 inte innebär någon ändring i allmänna principer för säkringsredovisning kommer tillämpningen av IFRS 9 inte att påverka gruppens finansiella rapporter väsentligt i detta avseende.

d) Övriga justeringar
Förutom de justeringar som beskrivs ovan kan vissa andra poster i de finansiella rapporterna påverkas, såsom uppskjuten skatt och omräkningsdifferenser.

IFRS 15 Intäkter från kontrakt med kunder
Denna nya standard ersätter befintliga standarder för intäktsredovisning och inför en femstegsmodell för redovisning av intäkter från kontrakt med kunder. Redovisade intäkter kommer att avspegla förväntad ersättning och ersättning företaget har rätt till för överlåtande av varor och/eller tjänster till kunder.
Den nya standarden träder i kraft den 1 januari 2018 för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2018 eller senare. Gruppen planerar att införa den nya standarden från ikraftträdandedatum och tillämpa fullständig retroaktivitet och följande undantag:

- För slutförda kontrakt har Gruppen inte räknat om kontrakt som var slutförda före början av den tidigaste period som presenteras (2017).
- För de rapportperioder som presenterats före den första tillämpningen lämnas inte upplysning om beloppet för det transaktionspris som har fördelats på kvarvarande prestationsåtaganden och inte heller ges en förklaring till när Gruppen väntas redovisa det beloppet som intäkt.

Gruppen gjorde under 2016 en preliminär bedömning av effekterna av IFRS 15. Denna bedömning följdes av en mer utförlig analys som slutfördes under 2017. Nedanstående konsekvenser har identifierats som påverkar tidpunkten för intäkter från kontrakt med kunder:

a) Försäljning av varor
I vissa fall erbjuder Gruppen kundanpassad utrustning till sina kunder, vilket även inbegriper installation och driftsättning. I dessa fall är Gruppens bedömning att kunden samtidigt erhåller och förbrukar de fördelar Gruppen tillhandahåller. För närvarande redovisas dessa projekt över tid. I vissa kontrakt med kunder uppfyller Gruppen emellertid inte alla krav i IFRS 15 för att redovisa intäkter över tid. Gruppens bedömning är därför att när det gäller dessa kontrakt överförs kontrollen vid den tidpunkt när hela prestationsåtagandet har uppfyllts.

1. Väsentliga redovisningsprinciper, fortsättning

b) Utförande av tjänster
Gruppen erbjuder installation, driftsättning, förlängd garantitid och andra tjänster för viss utrustning. Dessa tjänster säljs antingen separat i kontrakt med kunder eller paketeras tillsammans med försäljningen av utrustning till kunden. På grund av mer utförliga krav på fastställande av huruvida varor eller tjänster är olika prestationsåtaganden enligt IFRS 15, kan bedömningen av identifierade prestationsåtaganden skilja sig från identifierade leverabler enligt nuvarande standard för intäktsredovisning. IFRS 15 kräver också fördelning av transaktionspriset på de identifierade prestationsåtagandena.

c) Rörlig ersättning
Vissa kontrakt med kunder innehåller returrätt, mängdrabatt eller rörliga priser beroende på vissa faktorer. För att förhindra överredovisning av intäkter kräver IFRS 15 att uppskattad rörlig ersättning begränsas. Rörlig ersättning får endast ingå i det transaktionspris som fördelas på prestationsåtagandena om det är mycket sannolikt att en betydande återföring av intäkter inte kommer att ske när osäkerheten i den rörliga ersättningen har upphört.

Redovisning och upplysningar
Kraven på redovisning och upplysningar i IFRS 15 är mer utförliga än i den nuvarande standarden för intäktsredovisning. Detta blir en betydande förändring från nuvarande upplysningskrav och kommer att öka mängden upplysningar som krävs i de finansiella rapporterna. Arbetet med att ta fram och testa lämpliga system, interna kontroller och rutiner för att samla in information och uppfylla upplysningskraven fortsatte under 2017.

d) Övriga justeringar
Utöver de beskrivna justeringarna ovan kommer andra poster i de finansiella rapporterna, t.ex. uppskjuten skatt och valutakursdifferens vid omräkning av utlandsverksamheter att påverkas vid införandet av IFRS 15 och justeras i enlighet därmed.

Sammanfattning
Sammanfattningsvis väntas effekten av införandet av IFRS 15 att se ut enligt nedan:
Nedanstående tabell visar effekt på eget kapital per 31 december 2017. Effekt på eget kapital per 1 januari 2017 uppgick till MSEK –102.

Effekt på eget kapital vid övergång till IFRS 15 i Gruppen per 1 januari 2018	Justeringar	MSEK
Tillgångar		
Uppskjutna skattefordringar	d)	21
Varulager	a) b)	395
Övriga fordringar	a) b) c)	–123
Summa tillgångar		**293**
Skulder		
Uppskjutna skatteskulder	d)	–17
Övriga skulder (långfristiga)	a) b) c)	432
Summa skulder		**415**
Balanserade vinstmedel		–122
Innehav utan bestämmande inflytande		0

Effekt på koncernens resultaträkning 2017	Justeringar	MSEK
Intäkter	a b) c)	–218
Kostnad för sålda varor	a) b) c)	187
Skattekostnad	d)	12
Nettoeffekt på årets resultat		**–19**
Resultat hänförligt till:		
– moderbolagets aktieägare		–19
– innehav utan bestämmande inflytande		0
Resultat per aktie före utspädning, SEK		–0.02
Resultat per aktie efter utspädning, SEK		–0.02

Effekt på koncernens rapport över totalresultat	Justeringar	MSEK
Omräkningsdifferenser för utlandsverksamheter		0
Nettoeffekt på koncernens rapport över totalresultat		–19

Utöver ovanstående har andra nya eller omarbetade redovisningsstandarder publicerats men ännu inte trätt i kraft. De antas inte ha någon väsentlig inverkan på Atlas Copcos finansiella rapporter.

Nya redovisningsprinciper från 2018
Följande nya redovisningsprinciper kommer att tillämpats av Gruppen från 1 januari 2018.

Finansiella tillgångar och skulder – finansiella instrument från 1 januari 2018
Redovisning i och borttagande från balansräkningen
Finansiella tillgångar och skulder redovisas när Gruppen blir en part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. Transaktioner med finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som är den dag då Gruppen förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgångarna. Kundfordringar redovisas när fakturor har skickats. Skulder redovisas när motparten har presterat och avtalsenlig skyldighet föreligger att betala. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen (helt eller delvis) när rättigheterna i kontraktet har realiserats eller förfallit, eller när Gruppen inte längre har kontroll över den. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen (helt eller delvis) när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. En finansiell tillgång och en finansiell skuld nettoredovisas i balansräkningen när det föreligger en legal rätt att kvitta de redovisade beloppen och avsikten är att antingen reglera nettot eller att realisera tillgången samtidigt som skulden regleras.

Vinster och förluster från borttagande ur balansräkning samt modifiering redovisas i resultatet.

Värdering av finansiella instrument
Finansiella instrument klassificeras vid första redovisningstillfället. Klassificeringen bestämmer värderingen av instrumenten.

Klassificering och värdering av finansiella tillgångar
Egetkapitalinstrument: klassificeras till verkligt värde via resultatet med undantaget om de inte hålls för handel, då ett oåterkalleligt val kan göras att klassificera dem till verkligt värde via övrigt totalresultat utan efterföljande omklassificering till resultatet. Gruppen klassificerar egetkapitalinstrument till verkligt värde via resultatet.

Derivat: klassificeras till verkligt värde via resultatet förutom om de klassificeras som säkringsinstrument och den effektiva delen av säkringen redovisas i ”Övrigt totalresultat”.

Skuldinstrument: klassificeringen av finansiella tillgångar som är skuldinstrument, inklusive inbäddade derivat, baseras på Gruppens affärsmodell för förvaltning av tillgången och karaktären på tillgångens avtalsenliga kassaflöden. Instrumenten klassificeras till
- upplupet anskaffningsvärde
- verkligt värde via övrigt totalresultat, eller
- verkligt värde via resultatet

Finansiella tillgångar klassificerade till upplupet anskaffningsvärde värderas initialt till verkligt värde med tillägg av transaktionskostnader. Efter första redovisningstillfället värderas tillgångarna enligt effektivräntemetoden. Tillgångar klassificerade till upplupet anskaffningsvärde innehas enligt affärsmodellen att inkassera avtalsenliga kassaflöden som endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. Tillgångarna omfattas av en förlustreservering för förväntade kreditförluster.

Verkligt värde via övrigt totalresultat är tillgångar som innehas enligt affärsmodellen att både sälja och att inkassera avtalsenliga kassaflöden som endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. Finansiella instrument i denna kategori värderas vid första redovisningstillfället till verkligt värde. Förändringar i verkligt värde redovisas i ”Övrigt totalresultat” tills tillgången tas bort från balansräkningen, då beloppen i ”Övrigt totalresultat” omklassificeras till resultatet. Tillgångarna omfattas av en förlustreservering för förväntade kreditförluster.

Verkligt värde via resultatet är alla andra skuldinstrument som inte är värderade till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat. Finansiella instrument i denna kategori redovisas initialt till verkligt värde. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultatet.

Klassificering och värdering av finansiella skulder
Finansiella skulder klassificeras till upplupet anskaffningsvärde med undantag av derivat. Finansiella skulder redovisade till upplupet anskaffningsvärde värderas initialt till verkligt värde inklusive transaktionskostnader. Efter det första redovisningstillfället värderas de enligt effektivräntemetoden.

Derivat klassificeras till verkligt värde via resultatet förutom om de klassificeras som säkringsinstrument och den effektiva delen av säkringen redovisas i ”Övrigt totalresultat”.

Verkligt värde fastställs enligt beskrivning i not 27.

Nedskrivning av finansiella tillgångar
Finansiella tillgångar, förutom de som klassificeras till verkligt värde via resultatet, omfattas av nedskrivning för förväntade kreditförluster. Härutöver omfattar

1. Väsentliga redovisningsprinciper, fortsättning

nedskrivningen även avtalstillgångar, låneåtaganden och finansiella garantier som inte värderas till verkligt värde via resultatet. Nedskrivning för kreditförluster enligt IFRS 9 är framåtblickande och en förlustreservering görs när det finns en exponering för kreditrisk, vanligtvis vid första redovisningstillfället för en tillgång eller fordran. Förväntade kreditförluster återspeglar nuvärdet av alla underskott i kassaflöden hänförliga till fallissemang antingen för de nästkommande 12 månaderna eller för den förväntade återstående löptiden för det finansiella instrumentet, beroende på tillgångsslag och på kreditförsämring sedan första redovisningstillfället. Förväntade kreditförluster återspeglar ett objektivt, sannolikhetsvägt utfall som beaktar flertalet scenarier baserade på rimliga och verifierbara prognoser.

Den förenklade modellen tillämpas för kundfordringar, leasingfordringar, avtalstillgångar och vissa övriga finansiella fordringar. En förlustreserv redovisas för fordrans eller tillgångens förväntande återstående löptid. För övriga poster som omfattas av förväntade kreditförluster tillämpas en nedskrivningsmodell med tre stadier. Initialt, samt per varje balansdag, redovisas en förlustreserv för de nästkommande 12 månaderna, alternativt för en kortare tidsperiod beroende på återstående löptid (stadie 1). Om det har skett en väsentlig ökning av kreditrisk sedan första redovisningstillfället redovisas en förlustreserv för tillgångens återstående löptid (stadie 2). För tillgångar som bedöms vara kreditförsämrade reserveras fortsatt för förväntade kreditförluster för den återstående löptiden (stadie 3). För kreditförsämrade tillgångar och fordringar baseras beräkningen av ränteintäkterna på tillgångens redovisade värde, netto av förlustreservering, till skillnad mot på bruttobeloppet som i föregående stadier.

Under respektive modell baseras värderingen av förväntade kreditförluster på olika metoder för olika kreditriskexponeringar. Metoden för kundfordringar, avtalstillgångar och vissa övriga finansiella fordringar baseras på historisk kreditförlustnivå kombinerat med framåtblickande faktorer. Leasingfordringar, vissa övriga finansiella fordringar samt likvida medel skrivs ned enligt en ratingbaserad metod. Förväntade kreditförluster värderas till av produkten av sannolikhet för fallissemang, förlust givet fallissemang samt exponeringen vid fallissemang. Både extern kreditrating och intern utvecklad ratingmetod används. Värderingen av förväntade kreditförluster beaktar eventuella säkerheter och andra kreditförstärkningar i form av garantier.

De finansiella tillgångarna redovisas i balansräkningen till upplupet anskaffningsvärde, d.v.s. netto av bruttovärde och förlustreserv. Förändringar av förlustreserven redovisas i resultaträkningen som kreditförluster.

Derivat och säkringsredovisning
Derivat redovisas vid första redovisningstillfället till verkligt värde per det datum ett derivatkontrakt ingås och därefter värderas det till verkligt värde. Metoden för att redovisa uppkommen vinst eller förlust beror på om derivatet är identifierat som ett säkringsinstrument och, i så fall, karaktären på den post som säkras. En förändring i verkligt värde för derivat som inte uppfyller kriterierna för säkringsredovisning redovisas som operationella eller finansiella poster, beroende på syftet med användningen av derivatet. Räntebetalningar avseende ränteswappar redovisas som ränteintäkter eller räntekostnader, medan förändringar i verkligt värde avseende framtida betalningar redovisas som vinster eller förluster från finansiella instrument.

IFRS 9 säkringsredovisning tillämpas. För att villkoren för säkringsredovisning ska vara uppfyllda måste säkringsförhållandet
- vara formellt identifierat och designerat
- förväntas uppfylla effektivitetskriterierna, och
- vara dokumenterat.

Gruppen bedömer, utvärderar och dokumenterar effektivitet såväl vid säkringens början som löpande. Säkringens effektivitet bedöms utifrån en analys av det ekonomiska sambandet mellan säkrad post och säkringsinstrument, och effekten av kreditrisk får inte dominera värdeförändringar i underliggande post och instrument. Härutöver ska säkringskvoten, definierad i Gruppens riskstrategi, vara densamma i säkringsförhållandet som i den faktiska säkringen.

Kassaflödessäkringar: Förändringar i verkligt värde för ett säkringsinstrument som avser den effektiva delen av säkringen redovisas i ”Övrigt totalresultat” och ackumuleras i eget kapital. Vinster eller förluster som härrör från den del av säkringen som inte är effektiv redovisas omedelbart i årets resultat.

Det belopp som redovisats i eget kapital via ”Övrigt totalresultat” återförs till årets resultat i samma period som den säkrade posten påverkar årets resultat. I det fall när den säkrade prognostiserade transaktionen leder till redovisning av en icke-finansiell tillgång eller en icke-finansiell skuld överförs det belopp som tidigare har redovisats i ”Övrigt totalresultat” och har ackumulerats i eget kapital från eget kapital och inkluderas i den första värderingen av anskaffningsvärdet för den icke-finansiella tillgången eller skulden. Gruppen använder valutaterminer för att säkra delar av framtida kassaflöden från prognostiserade transaktioner i utländska valutor. Ränteswappar används också som säkringar av kassaflöden, för att säkra ränta på lån med rörlig ränta.

Säkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter: Gruppen säkrar en betydande del av nettoinvesteringarna i utlandsverksamheter. Förändringar i verkligt värde för säkringsinstrumentet redovisas i ”Övrigt totalresultat” i den mån säkringen är effektiv och de ackumulerade förändringarna i verkligt värde redovisas som en separat komponent i eget kapital. Vinst eller förlust som härrör från den del av säkringen som inte är effektiv redovisas omedelbart i årets resultat. Vid avyttring av utlandsverksamheter omförs den vinst eller förlust som ackumulerats i eget kapital till årets resultat, vilket därmed ökar eller minskar resultatet för avyttringen. Gruppen använder lån och terminskontrakt som säkringsinstrument.

Redovisning vid upphörande av säkringsredovisning: Säkringsredovisning kan inte avslutas enligt beslut. Säkringsredovisning upphör:
- när säkringsinstrumentet förfaller eller säljs, avvecklas eller löses in,
- när det inte längre finns ett ekonomiskt samband mellan säkrad post och säkringsinstrument, eller kreditrisk dominerar värdeförändringar som följer av det ekonomiska sambandet, eller
- när säkringsredovisning inte längre uppfyller målen med riskhantering.

För kassaflödessäkringar kvarstår eventuell vinst eller förlust redovisad i ”Övrigt totalresultat” och ackumulerad i eget kapital vid tidpunkten för avbrytandet av säkringen i eget kapital och redovisas när den prognostiserade transaktionen slutligen redovisas i resultatet. När en prognostiserad transaktion inte längre förväntas inträffa redovisas den vinst eller förlust som ackumulerats i eget kapital omedelbart i resultatet. För säkring av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter kvarstår eventuell vinst eller förlust som redovisats i ”Övrigt totalresultat” och ackumulerats i eget kapital. Vid avyttring av utlandsverksamheten omklassificeras vinsterna eller förlusterna från eget kapital till resultatet.

Viktiga uppskattningar och bedömningar avseende kundfordringar och finansiella fordringar från och med 1 januari 2018

Viktiga källor för osäkerhet i uppskattningar: Gruppen värderar förväntade kreditförluster för finansiella tillgångar klassificerade till upplupet anskaffningsvärde, inklusive kundfordringar och finansiella fordringar, leasingfordringar och avtalstillgångar. Förväntade kreditförluster utgör en bedömning som återspeglar ett objektivt, sannolikhetsviktat utfall baserat på rimliga och verifierbara prognoser.

Uppskattningar och bedömningar: I företagsledningens bedömning beaktas snabba förändringar av marknadsvillkor, vilket kan vara särskilt känsligt i kundfinansieringsverksamhet. Det genomförs en övergripande bedömning för att säkerställa en rimlig redovisad förlustreserv. Mer information finns i avsnittet ”Kreditrisker” i not 27.

Intäktsredovisning från 1 januari 2018
Intäktsredovisning
Intäkter redovisas till ett belopp som avspeglar förväntad ersättning och ersättning företaget har rätt till för överlåtande av varor och/eller tjänster till kunder när kontrollen har överförts till kunden.

Försäljning av varor
Intäkter från försäljning av varor redovisas vid den tidpunkt när kontrollen har överförts till kunden. Detta sker t.ex. när Gruppen har en befintlig rätt till betalning för varan, kunden har äganderätt till varan, varan har levererats till kunden och/eller kunden har de betydande risker och fördelar som är förknippade med varornas ägande.

När de sålda varorna i hög grad är anpassade och det finns en legal rätt till betalning, redovisas intäkter över tid. Nedlagda utgifter jämfört med totala beräknade utgifter används för att beräkna framsteg mot överföring av kontroll över varan till kunden.

Vid åtaganden om återköp där återköpspriset är lägre än det ursprungliga försäljningspriset men kunden har ekonomiska incitament att använda alternativet åtagande om återköp redovisas transaktionen som ett leasingavtal.

Rörlig ersättning
Vissa kontrakt med kunder innehåller returrätt, handelsrabatt eller mängdrabatt. Om det inte går att beräkna intäkter på ett tillförlitligt sätt skjuter Gruppen upp intäkten fram till att osäkerheten har upphört. Sådana avsättningar uppskattas vid kontraktets ingående och uppdateras därefter.

Returrätt: När ett kontrakt med en kund ger en rätt att returnera varan inom en viss tid, redovisar Gruppen denna returrätt utifrån en väntevärdesbaserad metod. De intäkter som avser den förväntade returen skjuts upp och redovisas i rapporten över finansiell ställning, inom ”Övriga skulder”. En motsvarande justering görs av kostnaden för sålda varor och redovisas i rapporten över finansiell ställning, inom ”Varulager”.

1. Väsentliga redovisningsprinciper, fortsättning

Utförande av tjänster
Intäkter från tjänster redovisas över tid med hänvisning till framsteg mot färdigställande för varje prestationsåtagande. Framsteg mot färdigställande för varje prestationsåtagande beräknas baserat på andelen nedlagda utgifter jämfört med totala beräknade utgifter för varje prestationsåtagande.

När utfallet för ett servicekontrakt inte kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt redovisas intäkter i den mån det finns uppkomna kostnader som väntas kunna bli återvunna. När det är sannolikt att de totala kontraktskostnaderna kommer att överstiga de totala intäkterna redovisas den förväntade förlusten omedelbart som en kostnad. När värdet på den utförda tjänsten till kunden direkt motsvarar rätten att fakturera tjänsten redovisas intäkter för det fakturerade beloppet.

Viktiga uppskattningar och bedömningar avseende intäktsredovisning från och med 1 januari 2018

Viktiga källor för osäkerhet i uppskattningar: Intäkter från tjänster och varor med hög grad av anpassning där det finns en legal rätt till betalning, redovisas över tid i resultaträkningen baserat på framsteg mot överföring av kontroll för prestationsåtaganden på balansdagen. Framsteg mot överföring av kontroll bedöms utifrån nedlagda utgifter jämfört med totala beräknade utgifter för varje prestationsåtagande.

Intäkter för sålda varor redovisas i resultaträkningen vid tidpunkten då kontrollen av varan har överförts till kunden.

Uppskattningar och bedömningar: Företagsledningens bedömning används till exempel vid bedömning av:

- graden av framsteg mot överföring av kontroll för prestationsåtaganden och de uppskattade totala kostnaderna för sådana kontrakt när intäkter redovisas över tiden, för att bestämma intäkter och kostnader som ska redovisas under den aktuella perioden och om eventuella förluster ska redovisas,
- om kontrollen har överförts till kunden (det vill säga att Gruppen har en nuvarande rätt till betalning för varan, kunden har en legal rätt till varan, varan har levererats till kunden och / eller kunden har betydande risker och fördelar som är förknippade med varans ägande), för att avgöra om intäkter och kostnader bör redovisas under den aktuella perioden,
- transaktionspriset för varje prestationsåtagande när ett kontrakt innehåller mer än ett prestationsåtagande, för att fastställa intäkter och kostnader som ska redovisas under den aktuella perioden, och
- kundkreditrisken (det vill säga risken att kunden inte kommer att uppfylla betalningsskyldigheten), för att fastställa de intäkter som redovisats under den aktuella perioden.

VIKTIGA UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

Upprättandet av finansiella rapporter kräver att företagsledningen gör bedömningar samt använder uppskattningar och antaganden som påverkar redovisade belopp i koncernredovisningen. Dessa uppskattningar, bedömningar och hänförliga antaganden bygger på erfarenhet och andra faktorer som anses vara rimliga under rådande omständigheter. Faktiskt utfall kan avvika från dessa uppskattningar. Uppskattningarna, bedömningarna och antagandena omprövas regelbundet. Ändringar av uppskattningar och bedömningar redovisas i den period då ändringen görs och i framtida perioder om dessa perioder påverkas.Nedan följer de uppskattningar och bedömningar som, enligt företagsledningens uppfattning, är viktiga för redovisade belopp i de finansiella rapporterna och för vilka det finns betydande risk att framtida händelser eller ny information kan medföra en förändring av dem.

Intäktsredovisning

Viktiga källor för osäkerhet i uppskattningar
Intäkter från tjänsteuppdrag redovisas i resultaträkningen baserat på färdigställandegraden per balansdagen. Färdigställandegraden fastställs utifrån nedlagda utgifter i förhållande till totala beräknade utgifter för uppdraget.

Uppskattningar och bedömningar
Företagsledningens bedömningar omfattar till exempel följande:

- om ägandets risker och fördelar har överförts till köparen för att avgöra om intäkter och kostnader ska redovisas den aktuella perioden,
- färdigställandegraden i ett servicekontrakt och de uppskattade sammanlagda kontraktskostnaderna för att bedöma intäkter som ska redovisas och om eventuella förluster ska redovisas,
- kundkreditrisk (dvs. risken för att kunden inte kommer att uppfylla betalningsförpliktelsen) för att bedöma om betalning är sannolik eller inte och för att motivera intäktsredovisning aktuell period.

Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill, andra immateriella tillgångar och övriga anläggningstillgångar

Viktiga källor för osäkerhet i uppskattningar
Goodwill och vissa varumärken skrivs inte av, utan i stället prövas nedskrivningsbehovet årligen. Övriga immateriella tillgångar och övriga anläggningstillgångar skrivs av över den period företagsledningen uppskattar att tillgången kommer att generera intäkter. Dessutom sker regelbundna prövningar av om det finns indikation på nedskrivningsbehov. Prövningen av nedskrivningsbehov baseras på en bedömning av återvinningsvärdet. Värdet uppskattas utifrån företagsledningens beräkningar av framtida kassaflöden som grundas på interna affärsplaner och prognoser.

Uppskattningar och bedömningar
Företagsledningens bedömning krävs när det gäller nedskrivningar, i synnerhet vid bedömning av:

- om en händelse har inträffat som kan påverka tillgångarnas värden,
- om en tillgångs redovisade värde kan styrkas av det diskonterade nuvärdet av framtida kassaflöden som uppskattas baserat på fortsatt användning av tillgången i verksamheten,
- att adekvata antaganden används vid upprättande av kassaflödesprognoser samt diskonteringen av dessa kassaflöden.

Förändringar av de antaganden som gjorts av företagsledningen vid fastställande av eventuell nivå för nedskrivning kan påverka finansiell ställning och operativa resultat. Se not 12.

Uppskjuten skatt

Viktiga källor för osäkerhet i uppskattningar
Uppskjutna skattefordringar redovisas för temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder samt outnyttjade balanserade underskottsavdrag. Gruppen bokför uppskjutna skattefordringar baserat på företagsledningens uppskattningar av framtida skattepliktiga resultat i olika skattejurisdiktioner.

De faktiska utfallen kan skilja sig från uppskattningarna på grund av förändringar i affärsklimat och i skattelagstiftning. Se not 9.

Varulager

Uppskattningar och bedömningar
Gruppen värderar lagret till det lägsta av anskaffningsvärdet, genom tillämpning av först in-, först ut- principen, och nettoförsäljningsvärdet. Vid beräkningen av nettoförsäljningsvärdet bedömer företagsledningen uppskattat försäljningspris, artiklar med övertalighet, utgående artiklar, skadat gods och försäljningskostnader. Om det uppskattade nettoförsäljningsvärdet understiger anskaffningsvärdet fastställs en värderingsreserv för lagerinkurans. Se även not 16.

1. Väsentliga redovisningsprinciper, fortsättning

Kundfordringar och finansiella fordringar

Viktiga källor för osäkerhet i uppskattningar

Gruppen uppskattar risken för att fordringar inte blir betalda och gör avsättningar för osäkra fordringar baserat dels på individuella bedömningar, dels på kollektiva bedömningar som utgår från historiska förlustnivåer.

Uppskattningar och bedömningar

I företagsledningens bedömning beaktas snabba förändringar av marknadsvillkoren, vilket kan vara särskilt känsligt i kundfinansieringsverksamhet. Mer information finns i avsnittet "Kreditrisker" i not 27.

Antaganden vid värdering av pensioner och övriga ersättningar efter avslutad anställning

Viktiga källor för osäkerhet i uppskattningar

Pensionsförpliktelser och övriga ersättningar efter avslutad anställning är beroende av de antaganden företagsledningen gjort och som aktuarierna har använt vid beräkning av dessa belopp. De viktigaste antagandena innefattar diskonteringsräntor, inflation, framtida löneökningar, livslängd och utvecklingen av sjuk- och hälsovårdskostnader. De aktuariella antagandena granskas årligen och ändras när det bedöms vara lämpligt.

Se not 23 för ytterligare information om använda antaganden vid beräkning av pensioner och andra ersättningar efter avslutad anställning.

Rättsliga förfaranden och skattekrav

Uppskattningar och bedömningar

Atlas Copco redovisar en skuld när Gruppen har en förpliktelse till följd av en inträffad händelse och ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Gruppen granskar regelbundet utestående rättsliga ärenden för att bedöma behovet av avsättningar i de finansiella rapporterna. Vid dessa genomgångar beaktas förhållandena i varje särskilt ärende av interna bolagsjurister och vid behov med hjälp av externa jurister och rådgivare. De finansiella rapporterna kan påverkas i den mån som företagsledningens bedömning av de faktorer som beaktats inte överensstämmer med faktiskt utfall.

Dessutom är bolag inom Gruppen ofta föremål för revision av skattemyndigheter enligt praxis i de länder där Gruppen bedriver verksamhet. I de fall där skattemyndigheterna gör en annan tolkning av skattelagstiftningen gör Gruppen uppskattningar av troligt utfall av tvisten, samt av potentiella betalningskrav. Faktiskt utfall kan avvika från dessa uppskattningar.

Avsättningar för garantier

Viktiga källor för osäkerhet i uppskattningar

Avsättningar för produktgarantier ska täcka framtida åtaganden för försäljningsvolymer som redan har realiserats. Garantiavsättningen är en komplex uppskattning på grund av de olika variabler som ingår i beräkningarna. Beräkningsmetoderna bygger på typen av produkter som har sålts och historiska data angående reparationer och ersättningar. De underliggande uppskattningarna för att beräkna avsättningen granskas minst en gång varje kvartal samt när nya produkter introduceras eller när andra förändringar sker som kan påverka beräkningen. Se not 25.

2. Förvärv

Nedan sammanfattas de mest betydande förvärven 2017 och 2016:

Förvärvstidpunkt		Land	Affärsområde	Intäkter [1]	Antal anställda [1]
7 sep 2017	C.H. Spencer & Company Co.	USA	Kompressorteknik	[2]	40
8 aug 2017	Glauber Equipment Corporation (vissa tillgångar)	USA	Kompressorteknik	[2]	16
3 maj 2017	Itubombas Locação Comércio Importação e Exportação	Brasilien	Energiteknik	50	40
3 maj 2017	Pressure Compressores	Brasilien	Kompressorteknik	145	150
2 mars 2017	Orcan Basincli	Turkiet	Kompressorteknik	[2]	17
2 feb 2017	Erkat Spezialmaschinen und Service	Tyskland	Energiteknik	110	38
3 jan 2017	HB Kompressoren Druckluft und Industrietechnik	Tyskland	Kompressorteknik	[2]	10
22 dec 2016	Air Power of Nebraska	USA	Kompressorteknik	[2]	12
24 nov 2016	Phillip-Tech	Kina	Industriteknik	[2]	45
1 sep 2016	Leybold	Tyskland etc.	Kompressorteknik [3]	3 150	1 600
5 aug 2016	CSK	Sydkorea etc.	Kompressorteknik [3]	870	400
2 aug 2016	Schneider Druckluft	Tyskland, Slovakien och Tjeckien	Kompressorteknik	250	110
4 juli 2016	Roxel Rental	Norge	Energiteknik	12	2
14 juni 2016	Bondtech	Sverige	Industriteknik	32	12
2 maj 2016	Kohler Druckluft	Österrike, Schweiz och Liechtenstein	Kompressorteknik	[2]	30
15 april 2016	Scales Industrial Technologies	USA	Kompressorteknik	[2]	180
4 april 2016	Air et Fluides Lyonnais	Frankrike	Kompressorteknik	[2]	6
2 mars 2016	FIAC	Italien etc.	Kompressorteknik	640	400
12 jan 2016	Varisco	Italien etc.	Energiteknik	270	135
5 jan 2016	Capitol Research Equipment	USA	Kompressorteknik [3]	22	15

[1] Årsintäkter och antal anställda vid förvärvstidpunkten.
[2] Tidigare distributör av Atlas Copcos produkter. Inga upplysningar lämnas rörande intäkter för tidigare distributörer av Atlas Copcos produkter.
[3] Inkluderad i Vakuumteknik från och med 2017.

Samtliga förvärv ovan genomfördes via köp av 100% av aktierna och rösterna eller genom köp av nettotillgångarna i de förvärvade verksamheterna. Koncernen fick bestämmande inflytande över verksamheterna vid förvärvstidpunkten. Inga egetkapitalinstrument har emitterats i samband med förvärven. Samtliga förvärv har redovisats genom tillämpning av förvärvsmetoden.

De belopp som redovisas i tabellerna nedan ger information om redovisade belopp sammantaget per affärsområde eftersom de relativa beloppen för de enskilda förvärven inte bedöms vara betydande. Verkligt värde avseende immateriella tillgångar skrivs av på 5–15 år. För de förvärv som innefattar en klausul om villkorad köpeskilling har det verkliga värdet beräknats baserat på en diskonteringsränta på 10.5%. För mer information om värderingen av villkorad köpeskilling, se not 27. Gruppen analyserar för närvarande de slutliga värdena på de förvärvade rörelserna. Inga väsentliga justeringar väntas. Justeringar avseende förvärven 2017 är inkluderade i tabellerna på nästa sida.

2. **Förvärv,** fortsättning

Kompressorteknik	Redovisade värden	
	2017	2016
Immateriella tillgångar	135	393
Materiella anläggningstillgångar	16	108
Övriga tillgångar	108	541
Likvida medel	3	41
Räntebärande skulder	–24	–272
Övriga skulder och avsättningar	–59	–444
Identifierbara tillgångar, netto	**179**	**367**
Goodwill	153	220
Total köpeskilling	**332**	**587**
Uppskjuten köpeskilling	–49	52
Likvida medel i förvärvade verksamheter	–3	–41
Kassautflöde, netto	**280**	**598**

I januari förvärvade affärsområdet Kompressorteknik verksamheten tillhörande hb Kompressoren Druckluft- und Industrietechnik GmbH, en tysk distributör och serviceleverantör för industriella kompressorer och tillhörande system. Förvärvet stärker Atlas Copcos närvaro i de sydvästra delarna av Tyskland. Immateriella tillgångar på 4 redovisades för förvärvet.

I mars förvärvades Orcan Basincli Hava Makinalari San. ve Tic. Ltd., en turkisk distributör och serviceleverantör av Atlas Copcos industriella kompressorer och tillhörande produkter. Förvärvet stärker Atlas Copcos närvaro i Turkiet. Immateriella tillgångar på 8 redovisades för förvärvet.

I maj förvärvades Pressure Compressores Ltda., en brasiliansk tillverkare av kolvkompressorer och tillhörande utrustning. Företaget erbjuder ett brett sortiment av kolvkompressorer, skruvkompressorer och luftbehandlingsprodukter, främst till den brasilianska marknaden men även till andra länder i Sydamerika. Förvärvet stärker Atlas Copcos närvaro i regionen. Immateriella tillgångar på 28 och goodwill på 43 redovisades för förvärvet.

I augusti förvärvade Atlas Copco kompressorverksamheten av Glauber Equipment Corporation, en distributör och serviceleverantör av Atlas Copcos kompressorer, med verksamhet i delstaten New York. Förvärvet kommer att ge ett ökat fokus på och direkt tillgång till fler kunder i regionen. Immateriella tillgångar på 11 och goodwill på 6 redovisades för förvärvet.

I september förvärvades de operativa tillgångarna i C.H. Spencer & Company Co., en amerikansk distributör och serviceleverantör av industriella pumpar, kompressorer och tillhörande produkter. Företaget har sin bas i Salt Lake City, Utah, USA, och bedriver även verksamhet i delstaterna Nevada, Wyoming och Idaho. Förvärvet ger Atlas Copco tillgång till ett tillförlitligt nätverk och produkter av hög kvalitet. Immateriella tillgångar på 124 och goodwill på 71 redovisades för förvärvet.

Vissa justeringar gjordes avseende förvärvet av Schneider Druckluft, vilket minskade immateriella tillgångar med 38, uppskjutna skatteskulder med 11 samt ökade goodwill med 27.

Vakuumteknik	Redovisade värden	
	2017	2016
Immateriella tillgångar	–	1 984
Materiella anläggningstillgångar	–	996
Övriga tillgångar	–	1 384
Likvida medel	–	896
Räntebärande skulder	–	–2 604
Övriga skulder och avsättningar	7	–995
Identifierbara tillgångar, netto	**7**	**1 661**
Innehav utan bestämmande inflytande	–	–6
Goodwill	–34	2 570
Total köpeskilling	**–27**	**4 225**
Uppskjuten köpeskilling	6	4
Likvida medel i förvärvade verksamheter	–	–896
Kassautflöde, netto	**–21**	**3 333**

Affärsområdet Vakuumteknik gjorde inga förvärv under 2017. Vissa mindre justeringar gjordes avseende förvärvet av CSK och Leybold.

Industriteknik	Redovisade värden	
	2017	2016
Immateriella tillgångar	–	68
Materiella anläggningstillgångar	–	4
Övriga tillgångar	–6	29
Övriga skulder och avsättningar	2	–11
Identifierbara tillgångar, netto	**–4**	**90**
Goodwill	–3	50
Total köpeskilling	**–7**	**140**
Uppskjuten köpeskilling	36	244
Kassautflöde, netto	**29**	**384**

Affärsområdet Industriteknik gjorde inga förvärv under 2017. Vissa mindre justeringar gjordes avseende förvärvet av Phillip-Tech.

Energiteknik	Redovisade värden	
	2017	2016
Immateriella tillgångar	54	138
Materiella anläggningstillgångar	50	83
Övriga tillgångar	74	147
Likvida medel	15	12
Räntebärande skulder	–15	–13
Övriga skulder och avsättningar	–65	–97
Identifierbara tillgångar, netto	**113**	**270**
Goodwill	71	143
Total köpeskilling	**184**	**413**
Uppskjuten köpeskilling	–18	–
Likvida medel i förvärvade verksamheter	–15	–12
Kassautflöde, netto	**151**	**401**

I februari förvärvade affärsområdet Energiteknik Erkat Spezialmaschinen und Service GmbH. Bolaget tillverkar riggmonterade rotationsfräsar för grävmaskiner som främst används inom bygg- och rivningsbranschen samt för stenbrott och tunnlar. Rotationsfräsar är en kompletterande produkt för Atlas Copco som leverantör av lösningar inom bergbrytning, tunnel- och fundamentsarbete samt demolering. Immateriella tillgångar på 25 och goodwill på 28 redovisades för förvärvet.

I maj förvärvades Itubombas Locação Comércio Importação e Exportação Ltda. Itubombas är baserat i Itu i delstaten São Paulo, Brasilien. Företaget hyr ut diesel- och eldrivna centrifugalpumpar till kunder inom olje- och gas-, bygg- och anläggnings- samt gruvsegmenten i Brasilien. Förvärvet stärker Atlas Copcos produkterbjudande på denna marknad. Immateriella tillgångar på 28 och goodwill på 43 redovisades för förvärvet.

2. **Förvärv,** fortsättning

Sammanlagt verkligt värde på förvärvade tillgångar och skulder	Redovisade värden i Gruppen	
	2017	**2016**
Immateriella tillgångar	189	2 583
Materiella anläggningstillgångar	66	1 191
Övriga anläggningstillgångar	–	3
Varulager	61	988
Fordringar [1]	115	1 093
Övriga omsättningstillgångar	–	17
Likvida medel	18	949
Räntebärande skulder	–39	–2 889
Övriga skulder och avsättningar	–103	–1 218
Uppskjutna skattefordringar/-skulder, netto	–12	–329
Identifierbara tillgångar, netto	**295**	**2 388**
Innehav utan bestämmande inflytande	–	–6
Goodwill	187	2 983
Total köpeskilling	**482**	**5 365**
Uppskjuten köpeskilling	–25	300
Likvida medel i förvärvade verksamheter	–18	–949
Kassautflöde, netto	**439**	**4 716**

[1] Bruttobeloppet uppgår till 123 (1 131) varav 8 (38) väntas vara ej indrivbara fordringar.

Den goodwill som redovisats för förvärv avser i första hand de synergieffekter som väntas vid integrering av dessa företag i Gruppens befintliga struktur.

Total köpeskilling för samtliga förvärv uppgick till 482. Uppskjuten köpeskilling innefattar både uppskjuten köpeskilling som ännu inte erlagts för förvärv under 2017 samt reglering av uppskjuten köpeskilling för förvärv under tidigare år. För samtliga förvärv uppgick det totala kassaflödet till 439 efter avdrag för förvärvade likvida medel på 18.

Förvärvsrelaterade kostnader uppgick till 12 (53) och innefattades huvudsakligen i ”Administrationskostnader” i resultaträkningen 2017.

Bidrag från verksamheter förvärvade 2017 och 2016 uppdelade på affärsområden	Kompressorteknik		Vakuumteknik		Industriteknik		Energiteknik		Gruppen	
	2017	**2016**	**2017**	**2016**	**2017**	**2016**	**2017**	**2016**	**2017**	**2016**
Bidrag från förvärvstidpunkten										
Intäkter	218	993	–	1 809	–	31	165	270	383	3 103
Rörelseresultat	–1	–31	–	–74	–	–1	34	17	33	–89
Årets resultat									25	–28
Bidrag om förvärvet hade genomförts 1 januari										
Intäkter	494	1 379	–	4 370	–	75	203	277	697	6 101
Rörelseresultat	13	–61	–	33	–	3	44	17	57	–8
Årets resultat									41	–24

3. Tillgångar som innehas för försäljning och avyttringar

Tillgångar som innehas för försäljning

Den 22 december 2017 meddelade Atlas Copco att koncernens betong- och kompakteringsverksamhet, som ingår i affärsområdet Energiteknik, kommer att avyttras till Husqvarna Group. Försäljningen avslutades 2 februari 2018, se not 29. Från och med fjärde kvartalet 2017 klassificeras tillgångar och skulder i denna verksamhet som tillgångar och skulder som innehas för försäljning.

Tillgångar och skulder som innehas för försäljning bestod år 2016 huvudsakligen av tillgångar och skulder i divisionen Road Construction Equipment. Denna verksamhet avyttrades 2017. För mer information se nedan under ”Avyttringar och avvecklade verksamheter”.

Tillgångar som innehas för försäljning innefattar även 1 (4) som består av byggnader som inte hör samman med avyttringen av betong- och kompakteringsverksamheten eller divisionen Road Construction Equipment.

Avyttringar och avvecklade verksamheter

I januari 2017 meddelade Atlas Copco att man slutit avtal att sälja divisionen Road Construction Equipment till det franska industri- och byggkoncernen Fayat Group. Den 5 oktober 2017 avyttrades divisionen. Atlas Copco mottog den preliminära köpeskillingen, med avdrag för likvida medel i de avyttrade enheterna, 1 560.

Försäljningen resulterade i en nedskrivning av immateriella tillgångar om 1 754 netto efter skatt i Q4 2016. Vid avyttring återfördes –55 avseende omräkningsdifferenser som tidigare redovisats i övrigt totalresultat i resultaträkningen. Divisionen Road Construction Equipment har redovisats som avvecklad verksamhet och tillgångar som innehas för försäljning i Atlas Copco-koncernens bokslut. Nedanstående tabeller presenterar de avyttrade tillgångarna och skulderna samt resultaträkningen och kassaflödet för divisionen Road Construction Equipment fram till försäljningsdagen.

Redovisat värde för tillgångar och skulder som innehas för försäljning	2017	2016
Immateriella tillgångar	102	70
Materiella anläggningstillgångar	39	334
Finansiella tillgångar	–	4
Uppskjutna skattefordringar	–	42
Varulager	50	1 067
Fordringar	1	936
Likvida medel	–	34
Räntebärande skulder	–1	–117
Övriga skulder och avsättningar	–55	–689
Uppskjutna skatteskulder	–	–5
Redovisat värde, netto	**136**	**1 676**

Redovisat värde på avyttrade tillgångar och skulder	2017	2016
Immateriella tillgångar	102	–
Materiella anläggningstillgångar	230	–
Finansiella tillgångar	21	–
Uppskjutna skattefordringar	39	–
Varulager	988	–
Fordringar	1 043	–
Likvida medel	506	–
Räntebärande skulder	–187	–
Övriga skulder och avsättningar	–790	–
Identifierbara tillgångar, netto	**1 952**	**–**

Resultaträkning avvecklade verksamheter	2017	2016
Intäkter	2 504	2 912
Kostnad för sålda varor	–2 069	–2 415
Bruttoresultat	**435**	**497**
Marknadsföringskostnader	–224	–310
Administrationskostnader	–148	–125
Forsknings- och utvecklingskostnader	–50	–144
Övriga rörelseintäkter	7	–
Övriga rörelsekostnader	–36	–3
Rörelseresultat	**–16**	**–85**
Finansiella intäkter	7	2
Finansiella kostnader	–12	–14
Finansnetto	**–5**	**–12**
Resultat före skatt	**–21**	**–97**
Inkomstskatt	7	14
Resultat från rörelsen	**–14**	**–83**
Resultat från värdering till verkligt värde efter avdrag för försäljningskostnader		
Nedskrivning av immateriella tillgångar	–	–2 094
Inkomstskatt vid omvärdering	–	340
Omförda omräkningsdifferenser	–55	–
Årets resultat från avvecklade verksamheter	**–69**	**–1 837**
Resultat per aktie före utspädning, SEK	–0.06	–1.51
Resultat per aktie efter utspädning, SEK	–0.05	–1.51

Kassaflöde från avvecklade verksamheter	2017			2016		
	Kvarvarande verksamheter	Avvecklade verksamheter	Totalt	Kvarvarande verksamheter	Avvecklade verksamheter	Totalt
Kassaflöde från:						
Den löpande verksamheten	21 443	–63	21 380	18 164	117	18 281
Investeringsverksamheten	–2 244	1 486	–758	–7 024	–124	–7 148
– varav avyttring av dotterbolag		1 560	1 560	–	–	–
Finansieringsverksamheten	–7 798	53	–7 745	–8 991		–8 991
Årets nettokassaflöde	**11 401**	**1 476**	**12 877**	**2 149**	**–7**	**2 142**
Likvida medel vid årets början			11 492			8 861
Valutakursdifferens i likvida medel			127			489
Likvida medel vid årets slut			**24 496**			**11 492**

4. Segmentinformation

2017	Kompressor-teknik	Vakuum-teknik	Industri-teknik	Gruv- och bergbrytnings-teknik	Energi-teknik	Grupp-gemensamma funktioner	Elimineringar	Gruppen
Intäkter från externa kunder	38 371	19 582	16 322	29 095	12 809	242	–	116 421
Interna intäkter	397	–	55	71	437	89	–1 049	–
Summa intäkter	**38 768**	**19 582**	**16 377**	**29 166**	**13 246**	**331**	**–1 049**	**116 421**
Rörelseresultat	**8 960**	**4 956**	**4 175**	**5 844**	**2 137**	**–1 836**	**–36**	**24 200**
– varav andel av intresseföretags och joint ventures resultat	*–*	*–*	*4*	*–1*	*–*	*–*	*–*	*3*
Finansnetto								–1 071
Inkomstskatt								–6 367
Årets resultat från kvarvarande verksamheter								16 762
Årets resultat från avvecklade verksamheter								–69
Årets resultat								**16 693**
Kostnader som inte motsvaras av kassaflöden								
Avskrivningar	797	790	701	1 048	830	364	–80	4 450
Nedskrivningar	19	66	317	–	18	193	–	613
Övriga kostnader som inte motsvaras av kassaflöden	–88	–52	45	–7	–8	244	–	134
Tillgångar i segmenten	**22 653**	**23 294**	**13 103**	**20 245**	**13 461**	**4 099**	**–1 496**	**95 359**
– varav goodwill	*3 633*	*9 066*	*4 215*	*1 508*	*4 797*	*–*	*–*	*23 219*
Andelar i intresseföretag och joint ventures	1	–	117	94	–	–	–	212
Ej fördelade tillgångar								30 167
Summa tillgångar, kvarvarande verksamheter								125 738
Summa tillgångar								**125 738**
Skulder i segmenten	**13 343**	**4 709**	**3 533**	**6 688**	**2 951**	**3 705**	**–1 318**	**33 611**
Ej fördelade skulder								31 404
Summa skulder, kvarvarande verksamheter								65 015
Summa skulder								**65 015**
Investeringar								
Materiella anläggningstillgångar	367	444	267	958	800	499	–148	3 187
– varav leasade tillgångar	*9*	*1*	*8*	*37*	*1*	*–*	*–*	*56*
Immateriella tillgångar	132	201	196	226	88	125	–	968
Summa investeringar	**499**	**645**	**463**	**1 184**	**888**	**624**	**–148**	**4 155**
Förvärvad goodwill	153	–34	–3	–	71	–	–	187

4. **Segmentinformation,** fortsättning

2016	Kompressor-teknik	Vakuum-teknik	Industri-teknik	Gruv- och bergbrytnings-teknik	Energi-teknik	Grupp-gemensamma funktioner	Elimineringar	Gruppen
Intäkter från externa kunder	36 051	13 635	14 972	24 995	11 473	230	–	101 356
Interna intäkter	305	–	45	48	321	71	–790	–
Summa intäkter	**36 356**	**13 635**	**15 017**	**25 043**	**11 794**	**301**	**–790**	**101 356**
Rörelseresultat	**8 115**	**3 060**	**3 430**	**4 465**	**1 769**	**–1 063**	**22**	**19 798**
– varav andel av intresseföretags och joint ventures resultat	–	–	*7*	–	–	–	–	*7*
Finansnetto								–993
Inkomstskatt								–5 020
Årets resultat från kvarvarande verksamheter								13 785
Årets resultat från avvecklade verksamheter								–1 837
Årets resultat								**11 948**
Kostnader som inte motsvaras av kassaflöden								
Avskrivningar	825	619	650	1 011	773	363	–79	4 162
Nedskrivningar	8	–	67	–	4	–	–	79
Övriga kostnader som inte motsvaras av kassaflöden	–109	354	12	–59	–12	198	–	384
Tillgångar i segmenten	**22 581**	**24 194**	**14 002**	**18 915**	**12 916**	**4 095**	**–1 465**	**95 238**
– varav goodwill	*3 674*	*9 708*	*4 430*	*1 555*	*4 742*	–	–	*24 109*
Andelar i intresseföretag och joint ventures	1	–	122	15	–	–	–	138
Ej fördelade tillgångar								17 585
Summa tillgångar, kvarvarande verksamheter								112 961
Summa tillgångar, avvecklade verksamheter*								2 931
Summa tillgångar								**115 892**
Skulder i segmenten	**11 357**	**3 957**	**4 019**	**5 033**	**2 481**	**2 951**	**–1 794**	**28 004**
Ej fördelade skulder								33 343
Summa skulder, kvarvarande verksamheter								61 347
Summa skulder, avvecklade verksamheter*								1 368
Summa skulder								**62 715**
Investeringar								
Materiella anläggningstillgångar	258	167	289	865	766	344	–95	2 594
– varav leasade tillgångar	*11*	*1*	*2*	*65*	*4*	–	–	*83*
Immateriella tillgångar	99	211	161	270	125	70	–	936
Summa investeringar	**357**	**378**	**450**	**1 135**	**891**	**414**	**–95**	**3 530**
Förvärvad goodwill	220	2 570	50	–	143	–	–	2 983

* Inkluderar koncerninterna fordringar och skulder.

4. Segmentinformation, fortsättning

Gruppen är uppdelad i separata och fokuserade men ändå integrerade affärsområden som vart och ett bedriver verksamheten i divisioner. Affärsområdena erbjuder olika produkter och tjänster till olika kundgrupper. De utgör också grunden för Gruppens ledningsstruktur och struktur för intern rapportering och granskas av Gruppens verkställande direktör och koncernchef, som är Gruppens högste verkställande beslutsfattare. Samtliga affärsområden leds på global nivå och deras roll är att utveckla, implementera och följa upp målsättningar och strategier inom sina respektive verksamheter.

För en beskrivning av affärsområdena, se sidorna 22–38.

Gruppgemensamma funktioner, dvs. funktioner som omfattar alla affärsområden eller gruppen i sin helhet, anses inte vara ett segment.

Redovisningsprinciperna för rörelsesegmenten är desamma som beskrivits i not 1. Atlas Copcos internpriser bestäms enligt marknadsmässiga villkor.

Tillgångar i segmenten består av materiella anläggningstillgångar, immateriella tillgångar, övriga långfristiga fordringar, lager och kortfristiga fordringar.

Skulder i segmenten innefattar icke räntebärande skulder, såsom skulder i den löpande verksamheten, övriga avsättningar och övriga långfristiga skulder. Investeringar innefattar materiella anläggningstillgångar och immateriella tillgångar, men exkluderar effekten av goodwill, immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar genom förvärv.

Intäkter från externa kunder

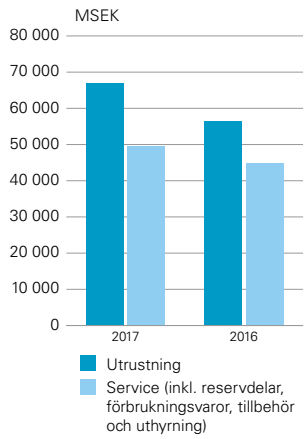

Geografisk information

De intäkter som redovisas baseras på var kunderna finns, medan anläggningstillgångar grundas på var tillgångarna är belägna. Dessa tillgångar innefattar anläggningstillgångar förutom finansiella instrument, andelar i intresseföretag och joint ventures, uppskjutna skattefordringar och tillgångar avseende ersättningar efter avslutad anställning.

Geografiskt område/ land	Intäkter		Anläggningstillgångar	
	2017	2016	2017	2016
Nordamerika				
Kanada	3 792	3 367	324	350
USA	20 694	18 367	7 510	8 450
Övriga länder	2 988	2 657	104	123
	27 474	**24 391**	**7 938**	**8 923**
Sydamerika				
Brasilien	2 642	2 371	524	348
Chile	2 156	1 930	176	178
Övriga länder	2 921	2 352	118	154
	7 719	**6 653**	**818**	**680**
Europa				
Belgien	1 116	985	1 976	2 059
Frankrike	3 285	3 111	267	281
Italien	2 519	2 265	1 623	1 650
Ryssland	3 272	2 590	112	97
Sverige	2 109	1 955	7 045	7 376
Storbritannien	2 744	2 632	13 130	14 801
Tyskland	5 724	4 851	7 215	7 095
Övriga länder	13 495	11 986	1 237	1 278
	34 264	**30 375**	**32 605**	**34 637**
Afrika/Mellanöstern				
Sydafrika	2 274	1 893	154	169
Övriga länder	7 016	7 099	280	280
	9 290	**8 992**	**434**	**449**
Asien/Australien				
Australien	3 968	3 365	264	335
Indien	4 356	3 932	587	620
Japan	2 471	2 254	522	561
Kina	15 453	12 459	2 690	2 750
Sydkorea	5 719	3 857	1 423	1 407
Övriga länder	5 707	5 078	327	354
	37 674	**30 945**	**5 813**	**6 027**
Summa	**116 421**	**101 356**	**47 608**	**50 716**

4. Segmentinformation, fortsättning

Kvartalsdata

Intäkter per affärsområde MSEK	2017 1	2017 2	2017 3	2017 4	2016 1	2016 2	2016 3	2016 4
Kompressorteknik	9 361	9 597	9 505	10 305	8 156	8 976	9 421	9 803
– varav externa	9 283	9 507	9 411	10 170	8 075	8 894	9 359	9 723
– varav interna	78	90	94	135	81	82	62	80
Vakuumteknik	4 768	4 777	4 801	5 236	2 536	2 953	3 511	4 635
– varav externa	4 768	4 777	4 801	5 236	2 536	2 953	3 511	4 635
– varav interna	–	–	–	–	–	–	–	–
Industriteknik	4 031	4 154	4 010	4 182	3 417	3 622	3 841	4 137
– varav externa	4 017	4 140	3 998	4 167	3 406	3 611	3 830	4 125
– varav interna	14	14	12	15	11	11	11	12
Gruv- och bergbrytningsteknik	6 882	7 157	7 116	8 011	5 736	6 124	6 212	6 971
– varav externa	6 849	7 155	7 086	8 005	5 723	6 111	6 204	6 957
– varav interna	33	2	30	6	13	13	8	14
Energiteknik	3 177	3 496	3 236	3 337	2 718	3 042	2 961	3 073
– varav externa	3 061	3 390	3 145	3 213	2 628	2 954	2 890	3 001
– varav interna	116	106	91	124	90	88	71	72
Gruppgemensamma funktioner/elimineringar	–192	–151	–169	–206	–110	–152	–103	–124
Summa	**28 027**	**29 030**	**28 499**	**30 865**	**22 453**	**24 565**	**25 843**	**28 495**

Rörelseresultat per affärsområde MSEK	2017 1	2017 2	2017 3	2017 4	2016 1	2016 2	2016 3	2016 4
Kompressorteknik	2 102	2 242	2 218	2 398	1 792	2 007	2 173	2 143
i % av intäkterna	*22.5%*	*23.4%*	*23.3%*	*23.3%*	*22.0%*	*22.4%*	*23.1%*	*21.9%*
Vakuumteknik	1 181	1 198	1 225	1 352	504	693	732	1 131
i % av intäkterna	*24.8%*	*25.1%*	*25.5%*	*25.8%*	*19.9%*	*23.5%*	*20.8%*	*24.4%*
Industriteknik	933	964	1 311	967	737	799	897	997
i % av intäkterna	*23.1%*	*23.2%*	*32.7%*	*23.1%*	*21.6%*	*22.1%*	*23.4%*	*24.1%*
Gruv- och bergbrytningsteknik	1 361	1 414	1 440	1 629	866	1 041	1 163	1 395
i % av intäkterna	*19.8%*	*19.8%*	*20.2%*	*20.3%*	*15.1%*	*17.0%*	*18.7%*	*20.0%*
Energiteknik	520	616	532	469	408	484	449	428
i % av intäkterna	*16.4%*	*17.6%*	*16.4%*	*14.1%*	*15.0%*	*15.9%*	*15.2%*	*13.9%*
Gruppgemensamma funktioner/elimineringar	–386	–446	–458	–582	–137	–255	–340	–309
Rörelseresultat	**5 711**	**5 988**	**6 268**	**6 233**	**4 170**	**4 769**	**5 074**	**5 785**
i % av intäkterna	*20.4%*	*20.6%*	*22.0%*	*20.2%*	*18.6%*	*19.4%*	*19.6%*	*20.3%*
Finansnetto	–215	–368	–201	–287	–181	–341	–304	–167
Resultat före skatt	**5 496**	**5 620**	**6 067**	**5 946**	**3 989**	**4 428**	**4 770**	**5 618**
i % av intäkterna	*19.6%*	*19.4%*	*21.3%*	*19.3%*	*17.8%*	*18.0%*	*18.5%*	*19.7%*

5. Anställda och personalkostnader

Medelantal anställda	2017 Kvinnor	2017 Män	2017 Totalt	2016 Kvinnor	2016 Män	2016 Totalt
Moderbolaget						
Sverige	61	40	101	60	46	106
Dotterföretag						
Nordamerika	1 177	5 513	6 690	1 097	5 226	6 323
Sydamerika	494	2 640	3 134	473	2 471	2 944
Europa	3 754	16 372	20 126	3 310	15 162	18 472
– varav Sverige	*757*	*3 134*	*3 891*	*689*	*3 011*	*3 700*
Afrika/Mellanöstern	375	2 050	2 425	384	2 144	2 528
Asien/Australien	2 318	11 192	13 510	2 188	10 188	12 376
Summa dotterföretag	**8 118**	**37 767**	**45 885**	**7 452**	**35 191**	**42 643**
Totalt	**8 179**	**37 807**	**45 986**	**7 512**	**35 237**	**42 749**

Kvinnor i Atlas Copcos styrelse och koncernledning, %	31 december, 2017	31 december, 2016
Moderbolaget		
Styrelse [1]	33	33
Koncernledning	30	22

[1] Beräknat i enlighet med EU:s beräkningsmodell där VD är exkluderad medan fackliga företrädare är inkluderade.

5. Anställda och personalkostnader, fortsättning

Ersättningar och andra förmåner MSEK	Gruppen 2017	 2016
Löner och andra ersättningar	21 601	19 865 [2]
Avtalsenliga pensioner	1 268	820
Övriga sociala avgifter	3 992	3 570 [2]
Summa	**26 861**	**24 255**
Pensionsförpliktelser till styrelseledamöter och koncernledning [1]	5	5

[1] Avser tidigare medlemmar i koncernledningen.
[2] Omräknade siffror.

Ersättningar och andra förmåner till styrelsen KSEK	Arvode	Värde på syntetiska aktier vid tilldelnings-tidpunkten	Antal aktier vid tilldelnings-tidpunkten	Övriga arvoden [1]	Summa arvoden inkl. värde på syntetiska aktier vid tilldelnings-tidpunkten **2017**	Effekt av intjäning och förändring i verkligt värde på syntetiska aktier [2]	Summa redovisad kostnad **2017** [3]	Summa redovisad kostnad **2016**
Styrelseordförande:								
Hans Stråberg [4]	2 718	–	–	496	3 214	676	3 890	3 572
Övriga styrelseledamöter:								
Anders Ullberg	651	–	–	180	831	–	831	750
Staffan Bohman [4]	758	–	–	413	1 171	111	1 282	1 168
Margareth Övrum [5]	83	–	–	–	83	754	837	1 213
Johan Forssell	326	330	994	262	918	695	1 613	1 363
Tina Donikowski [6]	248	330	994	–	578	–59	519	–
Peter Wallenberg Jr	326	330	994	75	731	695	1 426	1 286
Sabine Neuss	651	–	–	–	651	–	651	469
Gunilla Berg	326	330	994	158	814	181	995	668
Övriga styrelseledamöter föregående år	–	–	–	–	–	253	253	786
Fackliga företrädare (4) [7]	64	–	–	–	64	–	64	46
Summa 2017	**6 151**	**1 320**	**3 976**	**1 584**	**9 055**	**3 306**	**12 361**	
Summa 2016	5 858	1 248	6 112	1 243	8 349	2 972		11 321

[1] Avser ersättning för medverkan i styrelsekommittéer.
[2] Avser syntetiska aktier som erhölls 2012–2017.
[3] Avsättningar för syntetiska aktier per 31 december 2017 uppgick till MSEK 11 (11).
[4] Hans Stråberg och Staffan Bohman har fakturerat sina arvoden. Erhållet arvode inkluderar kompensation för sociala avgifter och är kostnadsneutralt för företaget.
[5] Margareth Övrum har lämnat styrelsen under 2017. Erhållna arvoden avser kvartal 1, 2017.
[6] Tina Donikowski utsågs till styrelsemedlem vid bolagsstämman 2017.
[7] Representanter från Unionen erhåller kompensation för deras förberedelse inför deltagande på styrelsemöten.

Ersättningar och andra förmåner till koncernledningen KSEK	Grundlön	Rörlig ersättning [1]	Övriga förmåner [2]	Pensions-avgifter	Totalt, exkl. redovisad kostnad för aktie-relaterade incitamentsprogram	Redovisad kostnad för aktie-relaterade incitamentsprogram [3]	Summa redovisad kostnad **2017**	Summa redovisad kostnad **2016**
VD och koncernchef								
Mats Rahmström, från 27 april 2017	7 333	5 133	236	2 567	15 269	7 238	22 507	–
Ronnie Leten, till och med 26 april 2017 [4]	4 807	3 845	1 409	1 682	11 744	47 419	59 162	51 852
Övriga medlemmar i koncernledningen (9 befattningar)	25 519	14 015	3 693	8 173	51 399	26 646	78 046	73 068
Summa 2017	**37 659**	**22 993**	**5 338**	**12 422**	**78 412**	**81 303**	**159 715**	
Summa 2016	41 939	25 465	4 013	13 709	85 126	39 794		124 920
Summa ersättning och andra förmåner till styrelse och koncernledning							172 076	136 241

[1] Avser rörlig ersättning intjänad 2017 som utbetalas 2018.
[2] Avser semesterlön, förmånsbil, sjukvårdsförsäkring och övriga förmåner.
[3] Avser aktieoptioner och syntetiska optioner som erhölls 2013–2017 och inkluderar redovisade kostnader som beror på förändringar i aktiekurs och intjänandeperiod. Se även not 23.
[4] Ronnie Leten avgick under 2017, vilket innebär att det orealiserade värdet av samtliga utestående personaloptioner tagits upp till full kostnad under 2017 istället för att periodiseras över återstående löptid, i enlighet med IFRS 2. Se även not 23.

5. Anställda och personalkostnader, fortsättning

Ersättningar till styrelseledamöter, verkställande direktör och koncernchef samt övriga medlemmar i koncernledningen

Principer för ersättning till styrelsen och koncernledningen
Principerna för ersättning till styrelsen och koncernledningen godkänns på bolagsstämman av aktieägarna. De principer som godkändes av bolagsstämman 2017 beskrivs nedan.

Styrelseledamöter
Ersättning och arvoden bygger på det arbete styrelsen utför. De ersättningar och arvoden som godkänts för 2017 beskrivs i tabellen på föregående sida. Ersättning till koncernchef och VD, som ingår i koncernledningen, beskrivs i de kommande avsnitten.

Bolagsstämman beslutade att varje styrelseledamot ska ha rätt att välja att erhålla 50% av 2017 års bruttoarvode före skatt, exklusive arvode för utskottsarbete, i form av syntetiska aktier och resterande del i kontanter. Antalet erhållna syntetiska aktier baseras på ett genomsnitt av slutkursen för A-aktier under de tio handelsdagar som följer närmast efter att den första delårsrapporten för 2017 publicerats. Aktierätterna intjänas med 25% per kvartal så länge ledamot kvarstår i styrelsen. De syntetiska aktierna medför en rätt att efter fem år erhålla utbetalning av ett kontant belopp per syntetisk aktie, vilket fastställs baserat på ett genomsnitt av slutkursen för A-aktier under tio handelsdagar efter publiceringen av den första delårsrapporten för utbetalningsåret. Utdelningar på A-aktier fram till tiden för utbetalning gottskrivs ledamot i form av tilldelning av ytterligare syntetiska aktier. Om styrelseledamot avgår före utbetalningstidpunkten enligt ovan äger ledamot rätt att begära tidigareläggning av utbetalning. Förtida utbetalning sker då tolv månader efter avgångstidpunkten, annars gäller ursprunglig tidpunkt för utbetalning.

Fyra styrelseledamöter accepterade rätten att erhålla syntetiska aktier. Antal och värde vid tidpunkten för tilldelning och vid räkenskapsårets utgång framgår per styrelseledamot i tabellen på föregående sida.

Koncernledning
Koncernledningen består av koncernchefen och övriga nio medlemmar i ledningsgruppen. Ersättningen till koncernledningen ska bestå av grundlön, rörlig ersättning, möjliga långsiktiga incitament (personaloptioner), pensionspremier och andra förmåner.

Nedan beskrivs de olika riktlinjerna för fastställande av ersättningsbelopp:
- Grundlönen fastställs utifrån befattning, kvalifikationer och individuella prestationer.
- Rörlig ersättning beror på hur vissa i förväg fastställda kvantitativa och kvalitativa mål uppnås. Icke-finansiella parametrar har till exempel utgått från vår affärsetiska kod. Rörlig ersättning kan maximalt uppgå till 70% av grundlönen för koncernchefen, 60% för affärsområdescheferna samt 50% för övriga medlemmar i koncernledningen.
- Resultatrelaterat personaloptionsprogram för 2017, se not 23.
- Pensionspremier betalas enligt en avgiftsbestämd plan med premier i enlighet med Atlas Copcos pensionspolicy för chefer i koncernledningen. För dem som är anställda utomlands betalas premier i enlighet med Atlas Copcos villkor för utlandsanställda.
- Övriga förmåner består av tjänstebil och privat sjukförsäkring.
- För de som är anställda utomlands betalas vissa förmåner i enlighet med Atlas Copcos villkor för utlandsanställda.

Sex månaders ömsesidig uppsägningstid ska tillämpas.

Styrelsen har rätt att frångå principerna ovan om det i ett enskilt fall föreligger särskilda omständigheter. Inget arvode utgår till koncernledningen för arbete i styrelser i Gruppens dotterföretag eller för tjänster som utförs utöver det direkta ansvaret i respektive befattning.

VD och koncernchef
Den rörliga ersättningen kan uppgå till högst 70% av grundlönen. Den rörliga ersättningen är inte pensionsgrundande. Enligt ett avtal har VD och koncernchef möjlighet att välja mellan att erhålla den rörliga ersättningen i form av kontantutbetalning eller pensionsförsäkring.

VD och koncernchef omfattas av Atlas Copcos pensionspolicy för högre svenska chefer, vilket innebär en avgiftsbestämd plan. VD och koncernchef har rätt att gå i pension vid 65 års ålder. Premiens storlek är åldersrelaterad och uppgår till 35% av grundlönen. Dessa pensionsplaner är intjänade.

Övriga medlemmar i koncernledningen
De medlemmar i koncernledningen som är anställda i Sverige har en avgiftsbestämd pensionsplan där premien varierar mellan 25% och 35% av grundlönen beroende på ålder. Den rörliga ersättningen är inte pensionsgrundande. Även de medlemmar i koncernledningen som inte är anställda i Sverige har en avgiftsbestämd pensionsplan. Dessa pensionsplaner är intjänade. Pensionsåldern är 65 år.

Koncernledningens innehav av personaloptioner/syntetiska personaloptioner
Innehavet av personaloptioner/syntetiska personaloptioner vid årets slut visas nedan:

Innehav av personaloptioner/syntetiska personaloptioner per 31 december 2017

Tilldelningsår	VD och koncernchef	Övriga medlemmar i koncernledningen
2013	2 040	5 722
2014	41 281	97 619
2015	28 149	156 331
2016	59 923	327 327
2017 [1]	108 399	153 012
Summa	**239 792**	**740 061**

[1] Uppskattade tilldelningar för optionsprogrammet 2017 inklusive matchningsaktier. Se även not 23.

Uppsägning av anställning
VD och koncernchef har rätt till tolv månaders avgångsvederlag om bolaget avbryter anställningen och ytterligare tolv månader om vederbörande inte har funnit en ny anställning.

Övriga medlemmar i koncernledningen har rätt till avgångsvederlag om bolaget avbryter anställningen. Avgångsvederlagets storlek beror på anställningstid inom bolaget samt ålder, men är aldrig lägre än motsvarande tolv månaders lön och aldrig högre än 24 månaders lön.

Eventuell inkomst som personen i fråga uppbär från anställning eller annan affärsverksamhet under den tid som ersättningen utgår medför en minskning av avgångsvederlaget med motsvarande belopp.

För VD och koncernchef samt övriga medlemmar i koncernledningen bygger avgångsvederlaget endast på grundlön och innefattar inte rörlig ersättning. Ingen av dem har möjlighet att själva utlösa avgångsvederlaget. Avgångsvederlag betalas endast ut om anställningen avslutas från bolagets sida.

Ersättningskommitté och övriga kommittéer
Under 2017 bestod ersättningskommittén av Hans Stråberg, ordförande, Peter Wallenberg Jr och Anders Ullberg. Kommittén lade fram förslag på ersättning till VD och koncernchef för godkännande av styrelsen. Kommittén bistod också VD och koncernchef vid fastställande av ersättningen till övriga medlemmar i koncernledningen.

Revisionskommittén bestod av Staffan Bohman, ordförande, Gunilla Berg, Johan Forssell och Hans Stråberg.

Anders Ullberg, ordförande, Staffan Bohman och Hans Stråberg var medlemmar i en kommitté avseende återköp och försäljning av Atlas Copcos aktier.

Dessutom var Hans Stråberg, Johan Forssell och Anders Ullberg medlemmar i kommittén för rekrytering av VD och koncernchef till Epiroc.

5. Anställda och personalkostnader, fortsättning

Personalsammansättning
Atlas Copco strävar efter att utveckla lokalt ledarskap där bolaget verkar. Den geografiska spridningen för anställda och högre chefer utvecklas löpande. Eftersom Atlas Copco är ett kundfokuserat företag arbetar 51% av alla anställda med marknadsföring, försäljning eller service.

Geografisk spridning av anställda, %	Anställda	Högre chefers nationalitet
Nordamerika	15	7
Sydamerika	7	4
Europa	44	71
Afrika/Mellanöstern	5	6
Asien/Australien	29	12
Summa	**100**	**100**

Anställda uppdelade i yrkeskategorier, %	2017	2016
Produktion	25	25
Marknadsföring	8	8
Försäljning och support	13	13
Service	30	30
Administration	17	17
Forskning och utveckling	7	7
Summa	**100**	**100**

6. Ersättning till revisorer

Revisionsarvoden och andra tjänster	2017	2016
Deloitte		
Revisionsarvode	74	67
Andra revisionstjänster än revisionsuppdraget	2	2
Övriga tjänster, skatt	9	11
Övriga tjänster, övrigt	16	5
Övriga revisionsföretag		
Revisionsarvode	7	7
Summa	**108**	**92**

Revisionsarvode avser revision av de finansiella rapporterna och räkenskaperna. För moderbolaget innefattar detta även styrelsens och VD:s förvaltning av verksamheten.

Andra revisionstjänster än revisionsuppdraget avser till exempel garantiförklaringar och bestyrkanderapport med begränsad säkerhet om Atlas Copcos hållbarhetsredovisning.

Skattetjänster inkluderar både rådgivning och granskning av efterlevnad inom skatteområdet.

Övriga tjänster utgörs huvudsakligen av konsulttjänster, till exempel rådgivning i samband med förberedelse av koncernens föreslagna delning.

Vid bolagsstämman 2017 valdes Deloitte till Gruppens revisor fram till bolagsstämman 2018.

7. Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader

Övriga rörelseintäkter	2017	2016
Erhållna provisioner	2	4
Intäkter från försäkringsverksamhet	189	152
Realisationsvinst vid avyttring av verksamheter	5	–
Realisationsvinst vid försäljning av anläggningstillgångar	77	43
Valutakursdifferenser, netto	–	2
Övriga rörelseintäkter	812	556
Summa	**1 085**	**757**

Övriga rörelsekostnader	2017	2016
Realisationsförlust vid försäljning av anläggningstillgångar	–62	–52
Valutakursdifferenser, netto	–665	–
Övriga rörelsekostnader	–612	–69
Summa	**–1 339**	**–121**

Övriga rörelsekostnader inkluderar 500 för kostnader i samband med koncernens föreslagna delning. Övriga rörelseintäkter inkluderar upplösning av skulder för villkorad köpeskilling hänförliga till förvärvet av Henrob under 2014. År 2016 innehöll övriga rörelseintäkter en upplösning av en pensionsavsättning på 380, relaterad till förvärvet av Edwards under 2014.

Ytterligare information om kostnader per kostnadsslag
Kostnad för sålda varor innefattar kostnader för varulager, se not 16, garantikostnader, miljöavgifter och transportkostnader.

Löner, ersättningar och arbetsgivaravgifter uppgick till 26 861 (26 046) varav kostnader för ersättningar efter avslutad anställning uppgick till 1 268 (820). Se not 5 för mer information.

Statliga stöd avseende kostnader har reducerat de tillhörande kostnaderna med 60 (77). Statliga stöd avseende tillgångar har redovisats som förutbetalda intäkter i balansräkningen och redovisas som intäkt över tillgångarnas nyttjandeperiod. Det kvarvarande värdet för dessa statliga stöd uppgick vid slutet av 2017 till 39 (64).

Rörelseresultatet inkluderar förändringar i valutakurser för leverantörsskulder och kundfordringar samt effekter av valutasäkring. I rörelseresultatet inkluderas också realiserat resultat för valutasäkringar –28 (–55) som tidigare redovisats direkt i eget kapital. Årets avskrivningar och nedskrivningar uppgick till 5 063 (4 241), inklusive avvecklade verksamheter. Se not 12 och 13 för mer information. Kostnader för forskning och utveckling uppgick till 3 723 (3 096).

8. Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter och kostnader	2017	2016
Ränteintäkter		
– likvida medel	78	126
– finansiella leasingfordringar	187	167
– övrigt	6	6
Realisationsvinst		
– övriga tillgångar	12	–
– förändring i verkligt värde – övriga tillgångar	26	–
Valutakursvinster, netto	–	1
Finansiella intäkter	**309**	**300**
Räntekostnader		
– räntebärande skulder	–659	–754
– derivatinstrument för säkring av verkligt värde	–384	–244
– pensionsavsättningar, netto	–56	–58
– uppskjuten köpeskilling	–18	–12
– övrigt	–125	–
Förändring i verkligt värde – övriga skulder och räntebärande skulder	–	–150
Valutakursförluster, netto	–78	–
Nedskrivningar	–60	–75
Finansiella kostnader	**–1 380**	**–1 293**
Finansnetto	**–1 071**	**–993**

I ”Valutakursvinster/förluster, netto” ingår valutakursvinster om 2 246 (655) på finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen och valutakursförluster om –2 324 (–654) på övriga skulder. Se även not 27.

”Räntekostnader – övrigt” består av en engångseffekt från en räntebetalning på MSEK –125, hänförlig till EU-kommissionens beslut relaterade till belgiska skatteöverenskommelser. Se även not 9.

9. Skatter

Inkomstskatt	2017			2016		
	Kvarvarande verksamheter	Avvecklade verksamheter	Totalt	Kvarvarande verksamheter	Avvecklade verksamheter	Totalt
Aktuell skatt	–6 567	1	–6 566	–5 087	37	–5 050
Uppskjuten skatt	200	6	206	67	317	384
Summa	**–6 367**	**7**	**–6 360**	**–5 020**	**354**	**–4 666**

Nedan följer en avstämning av bolagens vägda genomsnittliga skatt utifrån de nominella skattesatserna för respektive land jämfört med faktisk total skatt:

	2017	2016
Resultat före skatt, kvarvarande verksamhet	23 129	18 805
Resultat före skatt, avvecklade verksamheter	–76	–2 191
Resultat före skatt	**23 053**	**16 614**
Vägd genomsnittlig skatt utifrån nationella skattesatser	–6 159	–4 740
– i %	26.7	28.5
Skatteeffekt av:		
Ej avdragsgilla kostnader	–411	–455
Kupongskatt på utdelning	–309	–356
Ej skattepliktiga intäkter	739	737
Justeringar från tidigare år:		
– aktuell skatt	269	245
– uppskjuten skatt	17	–187
Effekter av utnyttjade underskottsavdrag	65	92
Förändring av skattesats, uppskjuten skatt	–126	65
Underskottsavdrag som inte redovisats	–13	–94
Övriga poster	–432	27
Inkomstskatt	**–6 360**	**–4 666**
Effektiv skatt i %	27.6	28.1

9. Skatter, fortsättning

Den effektiva skattesatsen inklusive avvecklade verksamheter var 27.6% (28.1) samt 27.5% (26.7) för kvarvarande verksamheter. Kupongskatt på utdelningar uppgående till –309 (–356) avser avsättningar på balanserade vinstmedel i länder där Atlas Copco måste betala kupongskatt på överföring av vinster. Ej skattepliktiga intäkter på 739 (737) avser intäkter som inte beskattas eller som beskattas lägre på grund av lokala lagar i olika länder. Nettot för skatteärenden och skattetvister i olika länder uppgick till 269 (245).

Tidigare ej aktiverade underskottsavdrag/outnyttjade skatteavdrag och temporära avdragsgilla skillnader som har redovisats mot aktuella skattekostnader uppgick till 65 (92). Inga väsentliga ej redovisade underskottsavdrag/outnyttjade skatteavdrag eller temporära skillnader har använts för att minska den uppskjutna skatten.

I slutet av 2017 har både Belgien och USA tillkännagivit större bolagsskattereformer vilka förväntas sänka koncernens årliga effektiva skattesats med 2–3 procentenheter. ”Förändring av skattesats, uppskjuten skatt” inkluderar i huvudsak förändrade skattesatser i USA och Belgien. ”Övriga poster” uppgående till –432 (27) inkluderar –330 avseende legal omstrukturering i samband med förberedelse för koncernens föreslagna delning.

EU-kommissionens beslut om Belgiens skatteöverenskommelser

Den 11 januari 2016 meddelade EU-kommissionen sitt beslut att belgiska skatteöverenskommelser med företag med avseende på ”övervinster” ska betraktas som olagliga statliga stöd och att obetalda skatter ska återkrävas av den belgiska staten. Atlas Copco hade en sådan skatteöverenskommelse sedan 2010.

Efter EU-kommissionens beslut har Atlas Copco betalt totalt MEUR 313 (MSEK 2 952). Under 2015 gjorde Atlas Copco en avsättning om MEUR 300 (MSEK 2 802) och MEUR 239 (MSEK 2 250) betalades under 2016. Atlas Copco har betalt det återstående beloppet, varav MEUR 68 (MSEK 655) under andra kvartalet 2017. MEUR 13 (MSEK 125) är kostnadsfört som ränta under 2017.

Både den belgiska staten och Atlas Copco har överklagat beslutet i första instansen av EU-domstolen i Luxemburg. Flera andra företag som har påverkats av beslutet som togs den 11 januari 2016 likt Atlas Copco har också överklagat beslutet.

Givet att den första instansens beslut kan överklagas i EU-domstolens högsta instans kommer det troligtvis ta flera år tills slutgiltigt beslut fattas. Om överklagandet lyckas och EU-domstolen beslutar till Atlas Copcos fördel kommer det skattetillägg som har betalats in att återbetalas till Atlas Copco.

I nedanstående tabell visas en avstämning av nettoförändringen i uppskjuten skatt från årets början till årets slut:

Förändringar i uppskjuten skatt	2017	2016
Vid årets början	861	326
Rörelseförvärv	–12	–330
Avvecklade verksamheter	–	–36
Redovisat i årets resultat	200	384
Skatt på belopp redovisade i övrigt totalresultat	–28	466
Omräkningsdifferenser	40	51
Vid årets slut	**1 061**	**861**

9. Skatter, fortsättning

De uppskjutna skattefordringar och -skulder som redovisas i balansräkningen hänför sig till följande:

Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder	2017			2016		
	Tillgångar	Skulder	Netto	Tillgångar	Skulder	Netto
Immateriella tillgångar	215	2 540	–2 325	144	2 872	–2 728
Materiella anläggningstillgångar	376	626	–250	310	708	–398
Övriga finansiella tillgångar	15	68	–53	12	36	–24
Varulager	1 894	33	1 861	1 988	43	1 945
Kortfristiga fordringar	207	220	–13	255	172	83
Rörelseskulder	831	118	713	874	178	696
Avsättningar	322	7	315	415	14	401
Ersättningar efter avslutad anställning	827	63	764	900	20	880
Räntebärande skulder	419	2	417	392	1	391
Underskottsavdrag	218	–	218	255	–	255
Övriga poster [1]	50	636	–586	10	650	–640
Uppskjutna skattefordringar/skulder	**5 374**	**4 313**	**1 061**	**5 555**	**4 694**	**861**
Kvittning fordringar/skulder	–3 858	–3 858	–	–3 666	–3 666	–
Uppskjutna skattefordringar/-skulder, netto	**1 516**	**455**	**1 061**	**1 889**	**1 028**	**861**

[1] Övriga poster består framför allt av skatteavdrag som inte är hänförliga till en viss balanspost.

Uppskjutna skattefordringar avseende balanserade underskottsavdrag redovisas i den mån det är sannolikt att den tillhörande skatteförmånen realiseras genom framtida skattepliktiga resultat. I den mån det inte är sannolikt att det kommer att finnas skattepliktiga resultat, mot vilka de skattemässiga avdragen kan utnyttjas, redovisas inte någon uppskjuten skattefordran. Per 31 december uppgick Gruppens balanserade underskottsavdrag till totalt 3 491 (5 185), varav uppskjutna skattefordringar om 870 (1 029) redovisades. Skattemässigt värde på de redovisade balanserade underskottsavdragen uppgick till 218 (255). Det finns inga förfallodatum för utnyttjande av större delen av de underskottsavdrag för vilka uppskjutna skattefordringar har redovisats.

Balanserade underskottsavdrag för vilka ingen uppskjuten skatt har redovisats förfaller enligt nedanstående tabell:

	2017	2016
Förfaller efter 1–2 år	526	449
Förfaller efter 3–4 år	126	643
Förfaller efter 5–6 år	74	42
Inget förfallodatum	1 895	3 022
Summa	**2 621**	**4 156**

Förändringar i temporära skillnader under året som har redovisats i resultaträkningen hänför sig till följande:

	2017	2016
Immateriella tillgångar	293	185
Materiella anläggningstillgångar	124	57
Övriga finansiella tillgångar	–5	–1
Varulager	–60	244
Kortfristiga fordringar	–84	68
Rörelseskulder	115	–70
Avsättningar	–70	–15
Ersättningar efter avslutad anställning	–89	–100
Räntebärande skulder	–4	–70
Övriga poster	12	55
Förändringar på grund av temporära skillnader	**232**	**353**
Underskottsavdrag	–32	31
Redovisat i årets resultat	**200**	**384**

10. Övrigt totalresultat

Övrigt totalresultat för året	2017			2016		
	Före skatt	Skatt	Efter skatt	Före skatt	Skatt	Efter skatt
Hänförligt till moderbolagets ägare						
Poster som inte kommer att återföras till resultaträkningen						
Omvärderingar av förmånsbestämda planer	120	–61	59	–113	–3	–116
Poster som kan komma att återföras till resultaträkningen						
Omräkningsdifferenser utlandsverksamheter	–648	200	–448	3 196	308	3 504
– realiserat och omklassificerat till resultaträkningen	55	–	55	–	–	–
Säkring av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter	–492	108	–384	–762	168	–594
Kassaflödessäkringar	142	–31	111	–25	11	–14
Summa övrigt totalresultat	**–823**	**216**	**–607**	**2 296**	**484**	**2 780**
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande						
Omräkningsdifferenser utlandsverksamheter	–2	–	–2	5	–	5
Summa övrigt totalresultat	**–825**	**216**	**–609**	**2 301**	**484**	**2 785**

11. Resultat per aktie

Belopp i SEK	Resultat per aktie före utspädning		Resultat per aktie efter utspädning	
	2017	2016	2017	2016
Resultat per aktie	13.73	9.81	13.63	9.79
– varav kvarvarande verksamheter	*13.79*	*11.32*	*13.68*	*11.30*
– varav avvecklade verksamheter	*–0.06*	*–1.51*	*–0.05*	*–1.51*

Beräkningen av resultat per aktie ovan baseras på resultat och antalet aktier enligt nedan.

Årets resultat hänförligt till moderbolagets ägare	2017	2016
Årets resultat	16 671	11 931
– varav kvarvarande verksamheter	*16 740*	*13 768*
– varav avvecklade verksamheter	*–69*	*–1 837*

Genomsnittligt antal utestående aktier	2017	2016
Vägt genomsnittligt antal utestående aktier före utspädning	1 214 068 643	1 216 105 455
Effekt av personaloptioner	1 730 279	702 116
Vägt genomsnittligt antal utestående aktier efter utspädning	**1 215 798 922**	**1 216 807 571**

Instrument med potentiell utspädningseffekt
Per den 31 december 2017 hade Atlas Copco fyra utestående personaloptionsprogram, varav lösenpriset, inklusive justering för återstående intjäningskostnader, för 2017 års program översteg genomsnittlig aktiekurs för A-aktier, SEK 322 per aktie. Dessa program anses därför sakna utspädningseffekt och har undantagits från beräkningen av resultat per aktie efter utspädning. Om genomsnittlig aktiekurs i framtiden överstiger lösenpriset, justerat enligt ovan, kommer dessa optioner att ge upphov till utspädning.

12. Immateriella tillgångar

Prövning av nedskrivningsbehov för kassagenererande enheter innehållande goodwill och för immateriella tillgångar med obestämbara nyttjandeperioder
Prövning av nedskrivningsbehoven (inklusive känslighetsanalyser) görs per 30 september varje år.

Aktuell goodwill följs upp av företagsledningen på affärsområdesnivå. Goodwill har därför prövats för nedskrivningsbehov på affärsområdesnivå med undantag för vad som anges nedan.

Verksamheter som förvärvades under 2017, liksom under tidigare år, och deras respektive kassaflöden har i de flesta fall kort tid efter förvärvet integrerats med Atlas Copcos övriga verksamhet. I de fall där de förvärvade verksamheterna ännu inte är integrerade, och följaktligen följs upp separat, prövas den tillhörande goodwillens nedskrivningsbehov separat.

De kassagenererande enheternas återvinningsvärden har beräknats som nyttjandevärde baserat på företagsledningens femårsprognos för nettokassaflöde där de viktigaste antagandena är intäkter, rörelseresultat, rörelsekapital och investeringar.

Alla antaganden om femårsprognosen görs individuellt för varje affärsområde utifrån dess marknadsposition samt respektive marknads egenskaper och utveckling. Prognoserna representerar företagsledningens bedömning och bygger på både externa och interna källor. För perioden efter fem år uppskattas den årliga tillväxten till 3%.

Gruppens vägda genomsnittliga kapitalkostnad för 2017 var 8% (8) efter skatt (cirka 10.5% (10.5) före skatt) och har använts som diskonteringsränta vid fastställande av återvinningsvärdena. Alla affärsområden väntas generera en avkastning som ligger klart över de värden som prövas, vilket inkluderar känslighetsanalyser/”worst case-scenarier”.

I följande tabell presenteras det redovisade värdet för goodwill och varumärken med obestämbara nyttjandeperioder fördelat på affärsområden.

Redovisat värde för goodwill och immateriella tillgångar med obestämbara nyttjandeperioder uppdelat på kassagenererande enheter:

	2017		2016	
	Varumärken	Goodwill	Varumärken	Goodwill
Kompressorteknik	–	3 633	–	3 674
Vakuumteknik	1 781	9 066	1 884	9 708
Industriteknik	–	4 215	–	4 430
Gruv- och bergbrytningsteknik	–	1 508	–	1 555
Energiteknik	–	4 797	–	4 742
Summa	**1 781**	**23 219**	**1 884**	**24 109**

Varunamnen Edwards och Leybold i affärsområdet Vakuumteknik representerar starka varunamn som har använts under lång tid i sina respektive branscher. Företagsledningens avsikt är att dessa varunamn ska användas under en icke tidsbestämd period. Förutom bedömningen av framtida efterfrågan och lönsamhet i verksamheten kan framtida beslut om marknadsföringsstrategi som omfattar varunamnen påverka det redovisade värdet av dessa immateriella tillgångar.

Av- och nedskrivningar av immateriella tillgångar redovisas i följande poster i resultaträkningen:

	2017		2016	
	Internt upparbetade	Förvärvade	Internt upparbetade	Förvärvade
Kostnad för sålda varor	8	38	9	35
Marknadsförings-kostnader	5	804	16	571
Administrations-kostnader	283	72	80	98
Forsknings- och utvecklingskostnader	632	503	490	348
Summa	**928**	**1 417**	**595**	**1 052**

Nedskrivningar av immateriella tillgångar uppgick till 588 (72), varav 171 (28) redovisades som forsknings- och utvecklingskostnader i resultaträkningen och 223 (10) redovisades som marknadsföringskostnader samt 194 (34) administrationskostnader. Av redovisade nedskrivningar avsåg 95 (4) aktiverade utvecklingskostnader för avvecklade projekt. Nedskrivningar av andra teknik- och kontraktsbaserde immateriella tillgångar, varumärken samt marknadsförings- och kundrelaterade immateriella tillgångar avsåg i huvudsak delvisa nedskrivningar av kapitaliserade kostnader för ett Gruppgemensamt IT-system som Epiroc inte kommer att utnyttja samt delvisa nedskrivningar av immateriella tillgångar förvärvade som del av förvärvet av Henrob 2014.

12. Immateriella tillgångar, fortsättning

2017	Internt upparbetade immateriella tillgångar		Förvärvade immateriella tillgångar					
	Produkt-utveckling	Övriga teknik- och kontraktsbaserade	Produkt-utveckling	Varumärken	Marknads- och kundrelaterade	Övriga teknik- och kontraktsbaserade	Goodwill	Summa
Anskaffningsvärde								
Vid årets början	5 734	1 455	101	3 543	6 531	5 726	24 146	47 236
Investeringar	508	132	132	–	–	196	–	968
Rörelseförvärv	–	–	–	19	164	6	187	376
Avyttringar och utrangeringar	–46	–36	–6	–61	–23	–82	–	–254
Omklassificeringar	21	–17	–148	24	–110	–113	–27	–370
Omräkningsdifferenser	–56	7	2	–155	–364	–219	–1 050	–1 835
Vid årets slut	**6 161**	**1 541**	**81**	**3 370**	**6 198**	**5 514**	**23 256**	**46 121**
Av- och nedskrivningar								
Vid årets början	3 300	661	–8	929	2 561	1 928	37	9 408
Periodens avskrivningar	527	117	61	113	486	453	–	1 757
Periodens nedskrivningar	95	189	13	21	194	76	–	588
Avyttringar och utrangeringar	–45	–32	–6	–61	–23	–80	–	–247
Omklassificeringar	–43	15	–24	18	–103	–148	–	–285
Omräkningsdifferenser	–9	–2	–1	–25	–148	–66	–	–251
Vid årets slut	**3 825**	**948**	**35**	**995**	**2 967**	**2 163**	**37**	**10 970**
Redovisade värden								
Vid årets början	2 434	794	109	2 614	3 970	3 798	24 109	37 828
Vid årets slut	**2 336**	**593**	**46**	**2 375**	**3 231**	**3 351**	**23 219**	**35 151**

2016	Internt upparbetade immateriella tillgångar		Förvärvade immateriella tillgångar					
	Produkt-utveckling	Övriga teknik- och kontraktsbaserade	Produkt-utveckling	Varumärken	Marknads- och kundrelaterade	Övriga teknik- och kontraktsbaserade	Goodwill	Summa
Anskaffningsvärde								
Vid årets början	6 045	1 339	69	3 814	5 134	4 905	20 558	41 864
Avvecklade verksamheter	–801	–22	–46	–1 225	–	–38	–516	–2 648
Investeringar	673	124	54	–	–	85	–	936
Rörelseförvärv	–	–	24	756	1 118	685	2 983	5 566
Avyttringar och utrangeringar	–326	–40	–	–	–65	–97	–	–528
Omklassificeringar	6	4	–4	29	–	14	–	49
Omräkningsdifferenser	137	50	4	169	344	172	1 121	1 997
Vid årets slut	**5 734**	**1 455**	**101**	**3 543**	**6 531**	**5 726**	**24 146**	**47 236**
Av- och nedskrivningar								
Vid årets början	3 434	562	27	735	2 019	1 531	36	8 344
Avvecklade verksamheter	–407	–17	–42	–	–	–27	–	–493
Periodens avskrivningar	478	113	2	125	461	396	–	1 575
Periodens nedskrivningar	4	–	10	2	14	42	–	72
Avyttringar och utrangeringar	–321	–25	–	–	–65	–97	–	–508
Omklassificeringar	9	3	–	29	–	6	–	47
Omräkningsdifferenser	103	25	–5	38	132	77	1	371
Vid årets slut	**3 300**	**661**	**–8**	**929**	**2 561**	**1 928**	**37**	**9 408**
Redovisade värden								
Vid årets början	2 611	777	42	3 079	3 115	3 374	20 522	33 520
Vid årets slut	**2 434**	**794**	**109**	**2 614**	**3 970**	**3 798**	**24 109**	**37 828**

Övriga teknik- och kontraktsbaserade immateriella tillgångar innefattar datorprogram, patent och kontraktsbaserade rättigheter såsom licenser och franchiseavtal. Alla immateriella tillgångar, förutom goodwill och varumärken med obestämbara nyttjandeperioder, skrivs av. Immateriella tillgångar om 102, inklusive goodwill, har omklassificerats till tillgångar som innehas för försäljning, se not 3.

För information om principer för av- och nedskrivningar, se not 1.

Se not 2 för information om rörelseförvärv.

13. Materiella anläggningstillgångar

2017	Byggnader och mark	Maskiner och inventarier	Pågående nyanläggningar och förskott	Summa	Hyresmaskiner
Anskaffningsvärde					
Vid årets början	6 747	14 753	741	22 241	6 563
Investering	102	779	894	1 775	1 412
Förvärv av verksamheter	2	21	–	23	43
Avyttringar och utrangeringar	–148	–827	–	–975	–855
Omklassificeringar	345	388	–864	–131	–396
Omräkningsdifferenser	–114	–262	–19	–395	–312
Vid årets slut	**6 934**	**14 852**	**752**	**22 538**	**6 455**
Av- och nedskrivningar					
Vid årets början	2 509	9 939	–	12 448	3 468
Periodens avskrivningar	272	1 435	–	1 707	986
Periodens nedskrivningar	10	15	–	25	–
Avyttringar	–144	–751	–	–895	–548
Omklassificeringar	6	–79	–	–73	–220
Omräkningsdifferenser	–43	–154	–	–197	–165
Vid årets slut	**2 610**	**10 405**	–	**13 015**	**3 521**
Redovisade värden					
Vid årets början	4 238	4 814	741	9 793	3 095
Vid årets slut	**4 324**	**4 447**	**752**	**9 523**	**2 934**

2016	Byggnader och mark	Maskiner och inventarier	Pågående nyanläggningar och förskott	Summa	Hyresmaskiner
Anskaffningsvärde					
Vid årets början	5 822	13 807	770	20 399	6 086
Avvecklade verksamheter	–283	–484	–4	–771	–54
Investering	92	673	614	1 379	1 215
Förvärv av verksamheter	712	432	19	1 163	28
Avyttringar och utrangeringar	–105	–737	–	–842	–775
Omklassificeringar	251	475	–678	48	–357
Omräkningsdifferenser	258	587	20	865	420
Vid årets slut	**6 747**	**14 753**	**741**	**22 241**	**6 563**
Av- och nedskrivningar					
Vid årets början	2 319	9 133	–	11 452	3 010
Avvecklade verksamheter	–110	–361	–	–471	–24
Periodens avskrivningar	242	1 364	–	1 606	981
Periodens nedskrivningar	–	7	–	7	–
Avyttringar	–56	–648	–	–704	–487
Omklassificeringar	–2	52	–	50	–227
Omräkningsdifferenser	116	392	–	508	215
Vid årets slut	**2 509**	**9 939**	–	**12 448**	**3 468**
Redovisade värden					
Vid årets början	3 503	4 674	770	8 947	3 076
Vid årets slut	**4 238**	**4 814**	**741**	**9 793**	**3 095**

Materiella anläggningstillgångar om 39 har omklassificerats till tillgångar som innehas för försäljning, se not 3.

För information om principer för avskrivningar se not 1.

14. Andelar i intresseföretag och joint ventures

Ackumulerade värden på kapitalandelar	2017	2016
Vid årets början	138	125
Förvärv av intresseföretag	81	–
Utdelning	–2	–4
Årets resultat efter skatt	3	7
Omräkningsdifferenser	–8	10
Vid årets slut	**212**	**138**

[1] Atlas Copcos procentuella andel av varje innehav representerar både ägarandel och röster.

Sammanfattning av finansiell information för intresseföretag och joint ventures	Land	Tillgångar	Skulder	Eget kapital	Intäkter	Årets resultat	Gruppens andel, % [1]
2017							
Intresseföretag							
Qingdao Qianshao Pneumatic Tool Manufacturing Tech Ltd.	Kina	70	19	51	35	–	25
Shenzen Nectar Engineering & Equipment Co. Ltd.	Kina	129	61	68	112	4	25
Zhejiang GIA Machinery Manufacturing Co., Ltd	Kina	34	1	33	36	–	49
Reintube S.L.	Spanien	7	4	3	11	–	47
Mobilaris MCE AB	Sverige	74	29	45	13	–7	34
Joint ventures							
Toku-Hanbai Group	Japan	369	161	208	850	8	50
2016							
Intresseföretag							
Qingdao Qianshao Pneumatic Tool Manufacturing Tech Ltd.	Kina	67	14	53	37	–	25
Shenzen Nectar Engineering & Equipment Co. Ltd.	Kina	134	63	71	96	1	25
Reintube S.L.	Spanien	9	6	3	13	–	47
Joint ventures							
Toku-Hanbai Group	Japan	388	170	218	754	13	50

Ovanstående tabell bygger på de senaste tillgängliga finansiella rapporterna från intresseföretag och joint ventures. År 2017 förvärvades 49 % i det kinesiska bolaget Zhejiang GIA Machinery Manufacturing Co., Ltd samt 34 % i det svenska bolaget Mobilaris MCE AB. År 2016 utnyttjade Gruppen optionen att byta aktierna i Yanggu Wuyue Special Steel Co. Ltd. mot kvarvarande innehav utan bestämmande inflytande i Shandong Rock Drilling Tools Co. Ltd.

15. Övriga finansiella tillgångar

Verkligt värde för finansiella instrument under övriga finansiella tillgångar, förutom investeringar som hålls till förfall, motsvarar det redovisade värdet.

	2017	2016
Anläggningstillgångar		
Förvaltningstillgångar överstigande pensionsåtaganden (not 23)	588	422
Investeringar som kan säljas	9	6
Investeringar som hålls till förfall	–	27
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	101	123
Finansiella tillgångar klassificerade som lånefordringar och kundfordringar		
– finansiella leasingfordringar	428	435
– övriga finansiella fordringar	677	1 089
Vid årets slut	**1 803**	**2 102**
Omsättningstillgångar		
Investeringar som hålls till förfall	25	144
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	37	–
Finansiella tillgångar klassificerade som lånefordringar och kundfordringar		
– finansiella leasingfordringar	478	510
– övriga finansiella fordringar	755	1 801
Vid årets slut	**1 295**	**2 455**

Se not 22 för information om finansiella leasingavtal och not 27 för information om kreditrisk.

16. Varulager

	2017	2016
Råmaterial	1 527	1 423
Produkter i arbete	3 721	3 094
Halvfabrikat	4 005	3 537
Färdigvaror	9 162	8 858
Vid årets slut	**18 415**	**16 912**

I kostnad för sålda varor ingår avsättningar för inkurans och andra nedskrivningar av varulagret med 949 (1 090). Återföringar av tidigare gjorda nedskrivningar, som redovisats i resultaträkningen, uppgick till 340 (347). Tidigare nedskrivningar har återförts till följd av förbättrade marknadsvillkor på vissa marknader.

Det belopp för varor i lager som redovisats som kostnad uppgick till 49 684 (45 936).

17. Kundfordringar

Verkligt värde för kundfordringar motsvarar det redovisade värdet. Kundfordringar kategoriseras som låne- och kundfordringar.

Avsättningar för osäkra kundfordringar	2017	2016
Avsättningar vid årets början	1 103	1 053
Avvecklade verksamheter	–	–16
Rörelseförvärv och avyttringar	8	35
Avsättningar redovisade för potentiella värdeminskningar	575	525
Belopp använda för fastställda värdeminskningar	–295	–268
Upplösning av ej nödvändiga avsättningar	–331	–284
Ändring i diskonterade belopp	0	–1
Omräkningsdifferenser	–43	59
Vid årets slut	**1 017**	**1 103**

Kundfordringar om 22 853 (21 353) redovisas netto efter avsättningar för osäkra fordringar och andra nedskrivningar uppgående till 1 017 (1 103).

Avsättningar för osäkra fordringar samt nedskrivningar som har redovisats i resultaträkningen uppgick till 575 (525).

Se not 27 för information om kreditrisker.

18. Övriga fordringar

Verkligt värde för övriga fordringar motsvarar det redovisade värdet.

	2017	2016
Derivat		
– som innehas för handel	441	117
– identifierade för säkringsredovisning	25	11
Finansiella tillgångar klassificerade som lånefordringar och kundfordringar		
– övriga fordringar	3 452	2 849
– upplupna intäkter	1 955	2 057
Förutbetalda kostnader	757	822
Vid årets slut	**6 630**	**5 856**

Övriga fordringar består främst av momsfordringar och förskott till leverantörer. Upplupna intäkter avser främst service- och entreprenad-kontrakt. Förutbetalda kostnader inkluderar poster såsom hyror, försäkring, räntor, IT- och personalkostnader.

Se not 27 för information om Gruppens derivat.

19. Likvida medel

Verkligt värde för likvida medel motsvarar det redovisade värdet. Likvida medel klassificeras som låne- och kundfordringar.

	2017	2016
Kassa och bank	6 613	4 122
Kortfristiga likvida placeringar	17 883	7 336
Vid årets slut	**24 496**	**11 458**

Under 2017 hade likvida medel en uppskattad genomsnittlig effektiv ränta på 0.43% (0.65). Uppskattad genomsnittlig effektiv ränta har minskat på grund av lägre räntor. Garanterade men outnyttjade kreditfaciliteter uppgick till MEUR 1 440 (1 440) vilket motsvarar MSEK 14 170 (13 770).

Se även not 27.

20. Eget kapital

	2017			2016		
Utestående aktier	A-aktier	B-aktier	Summa	A-aktier	B-aktier	Summa
Vid årets början	839 394 096	390 219 008	1 229 613 104	839 394 096	390 219 008	1 229 613 104
Antal aktier vid årets slut	**839 394 096**	**390 219 008**	**1 229 613 104**	**839 394 096**	**390 219 008**	**1 229 613 104**
– varav innehas av Atlas Copco	–15 641 596	–246 159	–15 887 755	–14 813 384	–332 659	–15 146 043
Summa utestående aktier vid årets slut	**823 752 500**	**389 972 849**	**1 213 725 349**	**824 580 712**	**389 886 349**	**1 214 467 061**

Per 31 december 2017 uppgick Atlas Copco AB:s aktiekapital till SEK 786 008 190 fördelat på 1 229 613 104 aktier, var och en med ett kvotvärde på cirka SEK 0.64 (0.64). A-aktier berättigar innehavaren till rösträtt vid bolagsstämman med en röst per aktie och B-aktier berättigar innehavaren till rösträtt med en tiondels röst per aktie.

20. Eget kapital, fortsättning

	Antal aktier som innehas av Atlas Copco						Anskaffningsvärde som påverkar eget kapital	
Återköp/avyttring av aktier	**2017**	Mandat från bolagsstämman 2017 apr–dec	Mandat från bolagsstämman 2016 jan–mar	**2016**	Mandat från bolagsstämman 2016 apr–dec	Mandat från bolagsstämman 2015 jan–mar	**2017**	**2016**
Vid årets början	15 146 043			13 516 982			3 041	2 377
Återköp av A-aktier	4 510 000	1 510 000	3 000 000	5 160 000	3 660 000	1 500 000	1 465	1 294
Avyttring av A-aktier	–3 681 788	–2 368 565	–1 313 223	–3 469 719	–2 291 100	–1 178 619	–801	–626
Avyttring av B-aktier	–86 500	–86 500	–	–61 220	–61 220	–	–6	–4
Vid årets slut	**15 887 755**			**15 146 043**			**3 699**	**3 041**
Andel av utestående aktier	1.3%			1.2%				

Bolagsstämman 2017 godkände ett mandat för styrelsen att återköpa och sälja A-aktier och B-aktier på Nasdaq Stockholm i syfte att uppfylla förpliktelserna enligt det resultatbaserade optionsprogrammet. Mandatet gäller fram till nästa bolagsstämma och tillåter:

- Köp av högst 2 950 000 A-aktier, varav högst 2 900 000 kan överlåtas till innehavare av personaloptioner enligt det resultatbaserade optionsprogrammet 2017.
- Köp av högst 70 000 A-aktier, för senare försäljning på marknaden i samband med betalning till styrelseledamöter som har valt att ta emot syntetiska aktier som en del av sitt styrelsearvode.
- Försäljning av högst 30 000 A-aktier för att täcka kostnader relaterade till tidigare utfärdade syntetiska aktier till styrelseledamöter.
- Försäljning av högst 5 100 000 A-aktier och B-aktier för att täcka förpliktelser enligt de resultatbaserade optionsprogrammen 2012, 2013 och 2014.

Bolagsstämman 2016 godkände ett mandat för styrelsen att återköpa och sälja A-aktier och B-aktier på Nasdaq Stockholm i syfte att uppfylla förpliktelserna enligt det resultatbaserade optionsprogrammet. Mandatet gällde fram till bolagsstämman 2017 och tillät:

- Köp av högst 7 250 000 A-aktier, varav högst 7 000 000 kan överlåtas till innehavare av personaloptioner enligt det resultatbaserade optionsprogrammet 2016.
- Köp av högst 70 000 A-aktier, för senare försäljning på marknaden i samband med betalning till styrelseledamöter som har valt att ta emot syntetiska aktier som en del av sitt styrelsearvode.
- Försäljning av högst 30 000 A-aktier för att täcka kostnader relaterade till tidigare utfärdade syntetiska aktier till styrelseledamöter.
- Försäljning av högst 5 500 000 A-aktier och B-aktier för att täcka förpliktelser enligt de resultatbaserade optionsprogrammen 2011, 2012 och 2013.

Återköp och försäljning styrs vid varje given tidpunkt av marknadsvillkor, myndigheters begränsningar och bolagets kapitalstruktur. Under 2017 återköptes 4 510 000 A-aktier medan 3 681 788 A-aktier och 86 500 B-aktier avyttrades enligt mandaten från bolagsstämmorna 2016 och 2017. Mer information om återköpen och försäljningarna enligt bolagsstämmans mandat finns i tabellen ovan. A-aktierna innehas för att kunna användas i personaloptionsprogrammen för åren 2013–2017. B-aktierna som innehas kan avyttras över tid för att täcka kostnader avseende optionsprogrammen, inklusive sociala avgifter, kontantregleringar eller utfall av andra incitamentslösningar i länder där tilldelning av aktieoptioner inte är lämplig. Totalt antal A-aktier och B-aktier som innehas av Atlas Copco redovisas i tabellen ovan.

Reserver
Konsoliderat eget kapital innefattar vissa reserver som beskrivs nedan:

Säkringsreserv
Säkringsreserven består av den effektiva delen av nettoförändringar i verkligt värde för vissa instrument som används för kassaflödessäkringar.

Omräkningsreserv
Omräkningsreserven består av alla valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av utlandsverksamheters finansiella rapporter, omräkning av koncerninterna fordringar på eller skulder till utlandsverksamheter som i allt väsentligt är del av nettoinvesteringen i utlandsverksamheter samt från omräkning av skulder som säkrar bolagets nettoinvesteringar i utlandsverksamheter.

Innehav utan bestämmande inflytande
Innehav utan bestämmande inflytande uppgår till 84 (72). Under första kvartalet grundade Atlas Copco dotterbolaget GIA Mining Equipment med ett innehav utan bestämmande inflytande om 49%. Under andra kvartalet förvärvade Atlas Copco det kvarvarande innehavet utan bestämmande inflytande i CSKT Inc. i Taiwan. Under fjärde kvartalet förvärvade Gruppen del av innehavet utan bestämmande inflytande i Atlas Copco Maroc SA i Marocko. I samband med delningen av koncernen grundades ett nytt dotterbolag, Epiroc Mining India Ltd, med motsvarande innehav utan bestämmande inflytande som det tidigare dotterbolaget i Indien. Sex dotterföretag har innehav utan bestämmande inflytande. Inget av dessa innehav har någon väsentlig betydelse för Gruppen.

Vinstdisposition
Styrelsen föreslår en utdelning på SEK 7.00 (6.80) per aktie, totalt SEK 8 496 077 443 om aktier som bolaget ägde per 31 december 2017 undantas.

SEK	
Balanserade vinstmedel inklusive fond för verkligt värde	27 091 432 680
Årets resultat	48 085 436 665
	75 176 869 345
Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel disponeras enligt nedan:	
Till aktieägarna en utdelning om SEK 7.00 per aktie	8 496 077 443
Att balanseras i ny räkning	66 680 791 902
Summa	**75 176 869 345**

Den föreslagna utdelningen för 2016 på SEK 6.80 per aktie som beslutades av bolagsstämman den 26 april 2017 har i enlighet med detta beslut utbetalats av Atlas Copco AB. Total utbetald utdelning uppgick till SEK 8 252 689 970.

Automatiskt inlösenförfarande
Styrelsen föreslår även en aktiesplit och ett automatiskt inlösenförfarande där varje aktie delas upp i en ordinarie aktie och en inlösenaktie. Inlösenaktien kommer sedan automatiskt att lösas in för SEK 8.00 per aktie. Det motsvarar totalt MSEK 9 710. Kombinerat med den föreslagna utdelningen kommer aktieägarna erhålla MSEK 18 206. Avstämningsdag för aktiesplit föreslås preliminärt vara den 11 maj 2018. Betalningen för inlösenaktien, förutsatt godkännande, beräknas ske omkring den 11 juni 2018.

Utdelning av aktier i Epiroc AB
Styrelsen föreslår även en utdelning av aktier i Epiroc AB så att aktieägare i Atlas Copco AB för varje innehav av Atlas Copco A-aktie får en Epiroc AB A-aktie, och en Epiroc AB B-aktie för varje B-aktie. Avstämningsdag för utdelningen och noteringen av Epiroc AB på Nasdaq Stockholm är planerad till juni 2018, förutsatt godkännande av Nasdaqs noteringskommitté.

21. Räntebärande skulder

	Förfall	Återköpt nominellt belopp	2017 Redovisat värde	2017 Verkligt värde	2016 Redovisat värde	2016 Verkligt värde
Långfristiga						
Medium Term Note Program MEUR 500	2019		4 920	5 080	4 781	4 993
Medium Term Note Program MEUR 500	2023		4 903	5 434	4 762	5 247
Medium Term Note Program MEUR 500	2026		4 912	4 779	4 773	4 627
Kapitalmarknadslån MUSD 150	2019	MUSD 7.5	1 172	1 275	1 295	1 519
Bilaterala lån EIB MEUR 275	2019		2 706	2 730	2 630	2 666
Bilaterala lån NIB MEUR 200	2024		1 968	2 037	1 912	1 989
Bilaterala lån EIB MEUR 300	2022		2 953	2 989	2 869	2 912
Övriga banklån			30	30	69	69
Avgår: kortfristig del av långfristiga lån			–6	–6	–43	–43
Summa långfristiga obligationer och lån			**23 558**	**24 348**	**23 048**	**23 979**
Skulder avseende finansiella leasingavtal			76	76	100	100
Övriga finansiella skulder			1	1	–	–
Summa långfristiga räntebärande skulder			**23 635**	**24 425**	**23 148**	**24 079**
Kortfristiga						
Kortfristig del av långfristiga lån			6	6	43	43
Kortfristiga lån			1 452	1 452	1 461	1 461
Skulder avseende finansiella leasingavtal			55	55	70	70
Summa kortfristiga räntebärande skulder			**1 513**	**1 513**	**1 574**	**1 574**
Vid årets slut			**25 148**	**25 938**	**24 722**	**25 653**

Skillnaden mellan redovisat värde och verkligt värde hänger samman med värderingsmetoden eftersom vissa skulder redovisas till upplupet anskaffningsvärde och inte till verkligt värde. Förändringar i räntenivåer och kreditmarginaler skapar skillnaden mellan verkligt värde och upplupet anskaffningsvärde. Se not 27 för mer information om Gruppens exponering för ränte- och valutakursrisker.

Atlas Copco har kreditbetyget A (A) från Standard & Poor's Corporation och A (A) från Fitch Ratings avseende långfristig upplåning. Låneavtal och garanterade kreditfaciliteter innehåller inte några restriktioner utöver standardåtaganden avseende lika ställning och ställande av säkerhet.

		Kassaflödespåverkande förändringar	Icke kassaflödespåverkande förändringar						
Sammanställning av skulder hänförliga till finansiella kassaflöden	Vid årets början	Finansiella kassaflöden	Nya leasing-avtal	Förvärv och avyttringar	Förändring av verkligt värde via resultaträkningen	Förändring av verkligt värde via eget kapital	Valutakurs-förändring	Omklassi-ficering	Vid årets slut
Långfristiga räntebärande skulder									
Långfristiga obligationer och lån	23 048	–4	–	4	5	492	15	–2	23 558
Skulder avseende finansiella leasingavtal	100	–40	30	–	–	–	–7	–7	76
Övriga finansiella skulder	–	–1	–	2	–	–	–	–	1
Summa långfristiga räntebärande skulder	**23 148**	**–45**	**30**	**6**	**5**	**492**	**8**	**–9**	**23 635**
Kortfristiga räntebärande skulder									
Kortfristig del av långfristiga lån	43	–34	–	–	–	–	–5	2	6
Kortfristiga lån	1 461	–137	–	32	–8	–	–67	–	1 281
Skulder avseende finansiella leasingavtal	70	–44	26	–	–	–	–4	7	55
Summa kortfristiga räntebärande skulder	**1 574**	**–215**	**26**	**32**	**–8**	**–**	**–76**	**9**	**1 342**
Summa	**24 722**	**–260**	**56**	**38**	**–3**	**492**	**–68**	**0**	**24 977**

Kassaflöde från finansieringsverksamheten inkluderar även "Lösen av CSA" (Credit Support Annex), MSEK 972, vilket inte är inkluderat i tabellen ovan. I december 2017 uppgick den finansiella skulden hänförlig till CSA till 171 (0).

21. Räntebärande skulder, fortsättning

Gruppens kreditfaciliteter presenteras i tabellen nedan.

Kreditfaciliteter	Nominellt belopp	Förfall	Utnyttjat
Företagscertifikat [1, 2]	MSEK 9 936	–	–
Kreditfacilitet	MEUR 640	2020	–
Kreditfacilitet	MEUR 800	2021	–
Motsvarande i SEK	**MSEK 24 106**		–

[1] Räntan baseras på marknadsvillkoren vid den tidpunkt när kreditfaciliteten utnyttjas. Förfallodatum fastställs när kreditfaciliteten utnyttjas.

[2] De maximala belopp som finns tillgängliga inom ramen för dessa program är MEUR 400 och MSEK 6 000, motsvarande totalt MSEK 9 936 (18 913).

Gruppens kort- och långfristiga räntebärande skulder är fördelade på de valutor som visas i tabellen nedan.

	2017			2016		
Valuta	Lokal valuta (miljoner)	MSEK	%	Lokal valuta (miljoner)	MSEK	%
EUR	2 305	22 679	91	2 305	22 040	89
SEK	26	26	0	26	26	0
USD	164	1 348	5	184	1 675	7
Övrigt	–	1 095	4	–	981	4
Summa		**25 148**	**100**		**24 722**	**100**

I tabellen nedan visas förfallostrukturen för Gruppens räntebärande skulder inklusive effekten av ränteswappar.

Förfall	Fast	Rörlig [1]	Redovisat värde	Verkligt värde
2018	–	1 513	1 513	1 513
2019	8 798	67	8 865	9 152
2020	–	24	24	24
2021	–	8	8	8
2022	–	2 953	2 953	2 989
2023	4 903	2	4 905	5 436
2024	–	1 968	1 968	2 037
2025	–	–	–	–
2026 och framåt	4 912	–	4 912	4 779
Summa	**18 613**	**6 535**	**25 148**	**25 938**

[1] Rörlig ränta i tabellen är lån med räntesättning var sjätte månad eller oftare.

22. Leasingavtal

Operationella leasingavtal – leasetagare

Leasingkostnaderna för tillgångar som hyrs enligt operationella leasingavtal uppgick till 1 150 (969) och härrörde främst från hyrda lokaler, maskiner, dator- och kontorsutrustning. Operationella leasingavtal för kontor och fabriker löper vanligen på 10–15 år. Ett begränsat antal operationella leasingavtal omfattas av möjlighet att förvärva objektet och förlänga avtalet för maskiner samt möjlighet att förlänga avtalet för lokaler. Summa leasingkostnader innefattar minimileaseavgifter på 1 091 (903), variabla avgifter på 61 (71) och leasingintäkter avseende objekt som vidareuthyrts på 2 (5). Framtida betalningar för icke uppsägningsbara operationella leasingavtal förfaller enligt följande:

Leasingkostnader enligt operationella leasingavtal – leasetagare

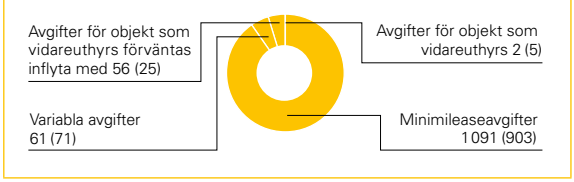

	2017	2016
Inom ett år	808	769
Mellan ett och fem år	1 656	1 660
Senare än fem år	434	449
Summa	**2 898**	**2 878**

Betalningar avseende framtida minimiavgifter för objekt som vidareuthyrs förväntas inflyta med totalt 56 (25).

Operationella leasingavtal – leasegivare

Atlas Copco har utrustning som hyrs ut till kunder enligt operationella leasingavtal. Långsiktiga operationella leasingavtal finansieras och administreras av Atlas Copco Financial Solutions samt av vissa andra dotterföretag. Framtida betalningar för icke uppsägningsbara operationella leasingavtal förfaller enligt följande:

	2017	2016
Inom ett år	537	446
Mellan ett och fem år	457	279
Senare än fem år	22	25
Summa	**1 016**	**750**

Variabla avgifter som redovisas som intäkt uppgick till 28 (53).

Finansiella leasingavtal – leasetagare

Tillgångar nyttjade under finansiella leasingavtal	Maskiner och inventarier	Hyresmaskiner
Redovisat värde vid årets början, 2017	132	72
Redovisat värde vid årets slut, 2017	126	46
Redovisat värde vid årets början, 2016	136	42
Redovisat värde vid årets slut, 2016	132	72

Tillgångar som nyttjas enligt finansiella leasingavtal består i första hand av fordon. Ett begränsat antal finansiella leasingavtal omfattas av både möjlighet att förvärva objektet och förlänga avtalet.

Framtida betalningar avseende tillgångar nyttjade enligt finansiella leasingavtal förfaller enligt följande:

	2017			2016		
	Minimilease-avgifter	Ränta	Kapitalbelopp	Minimilease-avgifter	Ränta	Kapitalbelopp
Inom ett år	60	5	55	83	13	70
Mellan ett och fem år	78	6	72	112	14	98
Senare än fem år	5	1	4	2	–	2
Summa	**143**	**12**	**131**	**197**	**27**	**170**

Finansiella leasingavtal – leasegivare

Gruppen erbjuder kunder leasingfinansiering via Atlas Copco Customer Finance och vissa andra dotterföretag. Se not 27 för information om finansiell exponering och principer för riskhantering. Framtida leasingavgifter som ska erhållas förfaller enligt följande:

	2017		2016	
	Bruttoinvestering	Nuvärde av framtida minimileaseavgifter	Bruttoinvestering	Nuvärde av framtida minimileaseavgifter
Inom ett år	513	478	519	510
Mellan ett och fem år	432	424	446	425
Senare än fem år	4	4	12	10
	949	**906**	**977**	**945**
Ej intjänade finansiella intäkter	–	43	–	32
Summa	**949**	**949**	**977**	**977**

23. Ersättningar till anställda

Pensioner och liknande förpliktelser

Atlas Copco tillhandahåller förmånsbestämda pensionsplaner och övriga långfristiga ersättningar till anställda på de flesta av sina större verksamhetsställen. De mest betydande planerna vad gäller storlek finns i Belgien, Kanada, Storbritannien, Sverige, Tyskland och USA. Vissa planer är fonderade med öronmärkta tillgångar eller fonder som innehas skilt från Gruppen för framtida utbetalningar. Andra planer är ofonderade och ersättningar från dessa betalas av Gruppen i takt med att de förfaller.

De belgiska planerna avser förtidspensioner samt ersättningar i samband med jubileer och vid uppsägning, dessa planer är ofonderade.

I Kanada tillhandahåller Atlas Copco en pensionsplan och en kompletterande ålderspension för personer i företagsledningen. Båda planerna är fonderade. Det finns även två ofonderade planer – en pensionsplan och en plan för ersättningar efter avslutad anställning. Under 2016 hade Kanada en reducering i en av sina pensionsplaner vilket resulterade i en vinst om 81 som ingår i vinst vid reglering.

I Storbritannien finns en slutlönebaserad pensionsplan. Denna plan är fonderad. Under 2010 omvandlades planen till en avgiftsbestämd plan för framtida tjänster. Under 2016 skedde en upplösning av en tidigare pensionsavsättning relaterat till förvärvet av Edwards, vilket resulterade i en vinst på 380.

Det finns tre förmånsbestämda pensionsplaner i Sverige. ITP-planen är en slutlönebaserad plan som omfattar huvuddelen av tjänstemännen i Sverige. Atlas Copco finansierar förmånerna genom en pensionsstiftelse. Den andra planen hänför sig till en grupp anställda som tjänar mer än tio basbelopp och som har valt bort ITP-planen. Denna plan är försäkrad. Den tredje förmånsbestämda pensionsplanen hänför sig till högre tjänstemän som har gått i pension. Utöver förmånsbestämda pensionsplaner för pension har Atlas Copco förpliktelser för familjepensioner för många tjänstemän i Sverige. Dessa förpliktelser tryggas genom ett försäkringsbolag, Alecta. Planen redovisas som avgiftsbestämd plan eftersom det inte finns tillräcklig information för att beräkna nettopensionsförpliktelsen.

De tyska planerna inkluderar planer för pensioner, förtidspensioner och ersättningar vid jubileer. Planerna är fonderade. Under 2016 ökade de tyska pensionsplanerna med 1.8 miljarder till följd av förvärvet av Leybold. Dessa planer har under 2017 blivit fonderade genom att avgifter om 772 betalats från arbetsgivaren till CTA-fonden.

I USA tillhandahåller Atlas Copco en pensionsplan, en plan för sjukvård efter avslutad anställning samt ett antal kompletterande pensionsförmåner för företagsledningen. Pensionsplanen är fonderad medan de andra planerna är ofonderade.

Gruppen identifierar ett antal risker i placeringarna av pensionsförvaltningstillgångar. De största riskerna är ränterisk, marknadsrisk, motpartsrisk, likviditets- och inflationsrisk samt valutarisk. Gruppen arbetar löpande för att hantera riskerna och har en långsiktig investeringshorisont. Investeringsportföljen ska vara diversifierad vilket innebär att flera tillgångstyper, marknader och emittenter används. Med jämna mellanrum ska en bedömning genomföras av förvaltningen av tillgångar och skulder. Studien ska innefatta ett antal element. De viktigaste elementen är tillgångarnas duration och skuldernas förfallostruktur, den förväntade avkastningen på tillgångarna, den förväntade utvecklingen av skulder, de prognostiserade kassaflödena och påverkan på förpliktelsen av en ränteändring.

Förpliktelser för pensioner till anställda och övriga långfristiga ersättningar till anställda, netto, redovisas i följande poster i balansräkningen:

	2017	2016
Finansiella tillgångar (not 15)	–588	–422
Ersättningar efter avslutad anställning	3 034	3 907
Övriga avsättningar (not 25)	121	116
Vid årets slut	**2 567**	**3 601**

Tabellerna nedan visar koncernens förpliktelser för pensioner och övriga långfristiga ersättningar till anställda, de antaganden som använts för att fastställa dessa förpliktelser och förvaltningstillgångar relaterade till dessa förpliktelser för ersättningar till anställda, samt de belopp som redovisas i resultat- och balansräkningen. Nettobeloppet som redovisas i balansräkningen uppgick till 2 567 (3 601). Den vägda genomsnittliga löptiden för förpliktelsen är 15.6 (16.6) år.

Ersättning efter avslutad anställning **2017**	Fonderade pensions-planer	Ofonderade pensions-planer	Övriga fonderade planer	Övriga ofonderade planer	Summa
Nuvärde av förmånsbestämda förpliktelser	9 011	3 006	91	227	12 335
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	–9 696	–	–90	–	–9 786
Nuvärdet för nettoförpliktelser	**–685**	**3 006**	**1**	**227**	**2 549**
Övriga avsättningar för pensioner och liknande	–	–	18	–	18
Nettobelopp redovisat i balansräkningen	**–685**	**3 006**	**19**	**227**	**2 567**
2016					
Nuvärde av förmånsbestämda förpliktelser	9 200	2 902	93	250	12 445
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	–8 825	–	–86	–	–8 911
Nuvärdet för nettoförpliktelser	**375**	**2 902**	**7**	**250**	**3 534**
Övriga avsättningar för pensioner och liknande	–	–	67	–	67
Nettobelopp redovisat i balansräkningen	**375**	**2 902**	**74**	**250**	**3 601**

23. Ersättningar till anställda, fortsättning

Förvaltningstillgångar består av följande:	2017 Noterade marknads-priser	2017 Onoterade marknads-priser	2017 Summa	2016
Skuldinstrument	4 177	–	4 177	4 446
Egetkapitalinstrument	1 078	–	1 078	906
Fastigheter	284	660	944	999
Tillgångar som innehas av försäkringsbolag	426	516	942	1 107
Kassa och bank	1 070	–	1 070	610
Investeringsfonder	1 138	119	1 257	746
Derivat	3	–	3	1
Övriga	315	–	315	96
Vid årets slut	**8 491**	**1 295**	**9 786**	**8 911**

Förändring i förvaltningstillgångar	2017	2016
Verkligt värde för förvaltningstillgångar vid årets början	8 911	7 972
Avvecklade verksamheter	–	–110
Rörelseförvärv	–	160
Ränteintäkter	240	255
Omvärderingar – avkastning på förvaltningstillgångar	269	505
Regleringar	–217	–32
Inbetalning av avgifter från arbetsgivaren	1 088	317
Inbetalning av avgifter från anställda	27	32
Administrationskostnader	–17	–10
Förmåner betalda av planen	–393	–337
Omklassificeringar	–21	143
Omräkningsdifferenser	–101	16
Verkligt värde för förvaltningstillgångar vid årets slut	**9 786**	**8 911**

Förvaltningstillgångar fördelas på följande geografiska områden:	2017	2016
Europa	7 708	6 971
Nordamerika	1 552	1 508
Övriga världen	526	432
Summa	**9 786**	**8 911**

Förändringar av nuvärdet av förmånsbestämda förpliktelser	2017	2016
Förmånsbestämda förpliktelser vid årets början	12 445	9 928
Avvecklade verksamheter	–	–129
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande period	421	392
Kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder	–60	2
Vinst/förlust vid reglering	–2	–466
Räntekostnader (+)	294	314
Aktuariella vinster (–)/förluster (+) hänförliga till erfarenhetsmässiga justeringar	81	14
Aktuariella vinster (–)/förluster (+) hänförliga till förändringar i finansiella antaganden	194	619
Aktuariella vinster (–)/förluster (+) hänförliga till förändringar i demografiska antaganden	–110	–4
Rörelseförvärv	–	2 078
Regleringar	–217	–32
Ersättningar betalade med förvaltningstillgångar eller företagets tillgångar	–637	–570
Omklassificeringar	10	159
Omräkningsdifferenser	–84	140
Förmånsbestämda förpliktelser vid årets slut	**12 335**	**12 445**

Omvärderingar som redovisas i övrigt totalresultat uppgår till 120 (–113) och –17 (–12) i resultaträkningen. Gruppen förväntas betala 397 (484) till förmånsbestämda pensionsplaner för 2018.

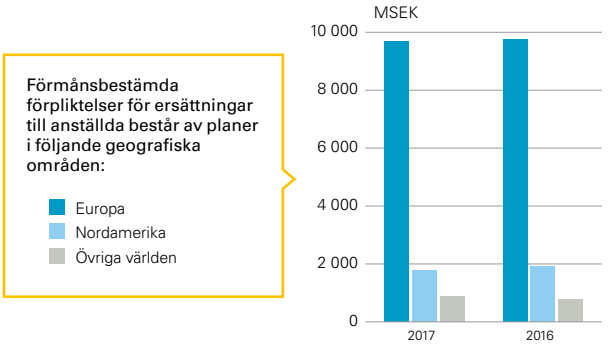

Belopp som redovisas i resultaträkningen	2017	2016
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande period	421	392
Kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder	–60	2
Vinst/förlust vid reglering	–2	–466
Räntekostnad netto	54	59
Inbetalning av avgifter från anställda	–27	–32
Omvärderingar av övriga långfristiga personalersättningar	17	12
Administrationskostnader	16	9
Summa	**419**	**–24**

Den totala pensionskostnaden för förmånsbestämda planer uppgick till 419 (–24), varav 365 (–83) har redovisats som rörelsekostnader och 54 (59) som finansiella kostnader. Kostnaderna för de avgiftsbestämda planerna uppgick totalt till 903 (903).

Väsentliga aktuariella antaganden per balansdagen (uttryckta som vägda medeltal i %)	2017	2016
Diskonteringsränta		
Europa	1.99	2.15
Nordamerika	2.99	3.52
Framtida löneökningar		
Europa	1.77	1.81
Nordamerika	1.71	1.81
Ökning av sjukvårdskostnader		
Nordamerika	6.81	7.01

Koncernen har identifierat diskonteringsränta, framtida löneökningar och mortalitet som de väsentliga aktuariella antagandena för att beräkna förmånsbestämda förpliktelser. Förändringar i de aktuariella antagandena påverkar nuvärdet av nettoförpliktelsen. Diskonteringsräntan fastställs genom hänvisning till den på balansdagen marknadsmässiga avkastningen på företagsobligationer med hög kreditvärdighet (AAA eller AA), om sådan finns tillgänglig, motsvarande pensionsförpliktelsernas duration. I länder där företagsobligationer inte finns tillgängliga används statsobligationer för att fastställa diskonteringsräntan. I Sverige används, i linje med tidigare år, bostadsobligationer som grund för fastställande av diskonteringsräntan.

Atlas Copcos mortalitetsantaganden fastställs på landbasis, baserat på de senaste mortalitetsstudier som finns tillgängliga. Generationstabeller används när det är möjligt, vilket innebär att antaganden innehåller förväntade förbättringar i den förväntade livslängden över tiden.

Tabellen nedan visar känslighetsanalys för diskonteringsräntan och ökad förväntad livslängd. Tabellen beskriver den potentiella effekten på nuvärdet av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen.

Känslighetsanalys	Europa	Nordamerika
Ändring i diskonteringsränta +0.50%	–723	–86
Ändring i diskonteringsränta –0.50%	860	93
Förändring i förväntad livslängd, +1 år	240	4

23. Ersättningar till anställda, fortsättning

Aktierelaterade incitamentsprogram

Bolagsstämmorna 2013–2016 beslutade om resultatbaserade personaloptionsprogram i enlighet med styrelsens förslag om ett optionsprogram för respektive år. Bolagsstämman 2017 beslutade om ett resultatbaserat personaloptionsprogram för 2017 liknande programmen för 2013–2016.

Optionsprogram 2013–2017

På bolagsstämmorna 2013–2017 beslutades det om resultatbaserade personaloptionsprogram för respektive år. Beslutet att tilldela optioner fattades i april respektive år och optionerna utfärdades i mars påföljande år (utfärdandedatum). Antalet optioner som utfärdades för respektive programår var beroende av värdeskapande i Gruppen, uttryckt som EVA (Economic Value Added) under respektive år som optionerna tilldelades. För optionsprogrammet 2017 varierar antalet optioner linjärt inom ett förutbestämt EVA-intervall. Storleken på programmet och intervallets gränser har fastställts av styrelsen och har godkänts av bolagsstämman samt är förenlig med Gruppens långsiktiga affärsplan.

I samband med utfärdandet beräknades lösenpriset till 110% av genomsnittlig kurs för A-aktier under en tiodagarsperiod efter datumet för publicering av rapporten för fjärde kvartalet. Personaloptionerna utfärdades utan att den anställde erlade någon ersättning och rätten till optionerna kvarstår endast till den del de är inlösenbara vid tidpunkten för anställningens upphörande. Optionsprogrammen 2013–2015 har en löptid på fem år från tilldelningstidpunkten medan programmen för 2016–2017 har en löptid på sju år. Optionerna i programmen för 2013–2017 kan inte överlåtas och blir inlösenbara till 100% tre år efter tilldelning.

Programmen för 2013–2017 innefattar ett krav på medlemmarna i Gruppens verkställande ledning (38 personer sammanlagt) att köpa Atlas Copcos A-aktier för 10% av sin bruttogrundlön för att de ska kunna bli tilldelade optioner. Ett lägre investerat belopp minskar antalet optioner i motsvarande grad. Dessutom har medlemmar i den verkställande ledningen som har investerat i Atlas Copcos A-aktier möjlighet att för varje köpt aktie köpa en aktie till en kurs motsvarande 75% av genomsnittlig kurs för A-aktier under en tiodagarsperiod efter datumet för publicering av rapporten för fjärde kvartalet. Denna rätt gäller från tre år efter tilldelningen fram till att optionsprogrammen löper ut.

Styrelsen hade rätt att besluta att genomföra en alternativ incitamentslösning, syntetiska optioner, för nyckelpersoner i sådana länder där det inte är lämpligt att tilldela personaloptioner.

I programmen 2013–2017 kan optionsberättigade i Sverige begära att personaloptionerna regleras genom att bolaget erlägger en kontant betalning motsvarande överskjutande belopp av stängningskursen för aktierna jämfört med lösenpriset på lösendatum minus eventuella administrationskostnader. På grund av möjligheten till sådant val för anställda i Sverige klassificeras personaloptionerna i redovisningssyfte som kontantreglerade enligt IFRS 2.

Black-Scholes modell används för att beräkna det verkliga värdet på personaloptionerna/de syntetiska optionerna i programmet per utfärdandedatum. För programmen 2016 och 2017 baserades det verkliga värdet på optionerna/de syntetiska optionerna på följande antaganden:

Viktiga antaganden	2017 års program (per 31 dec. 2017)	2016 års program (per utfärdandedatum)
Förväntat lösenpris	SEK 396/270	SEK 313/214 [1) 2)]
Förväntad volatilitet	30%	30%
Förväntad löptid (år)	4.64	4.40
Förväntad aktiekurs	SEK 360.10	SEK 318.90
Förväntad utdelning (tillväxt)	SEK 6.80 (6%)	SEK 6.80 (6%)
Riskfri ränta	1.00%	1.00%
Genomsnittligt tilldelningsvärde	SEK 62.50/105.10	SEK 66.70/106.20
Maximalt antal optioner	2 814 434	7 084 053
– varav förverkade	94 031	563 752
Antal matchningsaktier	27 044	30 209

1) Matchningsaktier för verkställande ledningen. 2) Verkligt utfall.

Den förväntade volatiliteten har fastställts genom analys av den historiska utvecklingen av kursen på Atlas Copcos A-aktie samt andra aktier på aktiemarknaden.

Vid fastställande av optionens förväntade löptid har antaganden gjorts avseende förväntade beteenden vid inlösen hos olika kategorier av optionsberättigade.

För optionerna i programmen 2013–2017 redovisas det verkliga värdet som en kostnad under följande intjänandeperioder:

Program	Intjänandeperiod		Lösenperiod	
Personaloptioner	Från	Till	Från	Till
2013	Juni 2013	April 2016	Maj 2016	April 2018
2014	Maj 2014	April 2017	Maj 2017	April 2019
2015	Maj 2015	April 2018	Maj 2018	April 2020
2016	Maj 2016	April 2019	Maj 2019	April 2023
2017	Maj 2017	April 2020	Maj 2020	April 2024

För 2017 års program har en ny beräkning av verkligt värde gjorts och kommer att göras per varje balansdag fram till utfärdandet.

Tidsaxel 2017 års optionsplan

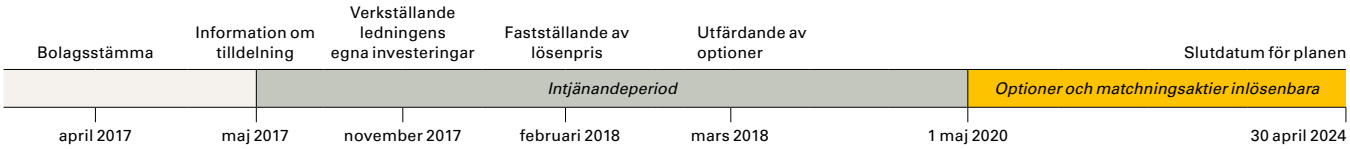

23. Ersättningar till anställda, fortsättning

För de syntetiska optionerna och optionerna som är klassificerade som kontantreglerade redovisas det verkliga värdet som en kostnad över samma intjänandeperiod, dock görs en ny beräkning av det verkliga värdet per varje balansdag och förändringar i verkligt värde efter intjänandeperioden fortsätter att redovisas som personalkostnad.

I enlighet med IFRS 2 uppgick kostnaden för 2017 för samtliga aktierelaterade incitamentsprogram till 503 (268) exklusive sociala avgifter, varav 143 (82) avser optioner som regleras med egetkapitalinstrument. Sociala avgifter redovisas i enlighet med uttalandet från Rådet för finansiell rapportering (UFR 7) och klassificeras som personalkostnader.

I balansräkningen uppgick avsättningar för syntetiska optioner och aktieoptioner som klassificeras som kontantreglerade per 31 december till 417 (195). Atlas Copco-aktier innehas av moderbolaget för att täcka åtaganden i samband med programmen 2013–2017. Se även not 20.

Sammanfattning av aktierelaterade incitamentsprogram

Program	Initialt antal anställda	Initialt antal optioner	Förfallodatum	Lösenpris, SEK	Aktieslag	Verkligt värde på tilldelningsdatum	Realvärde för intjänade syntetiska optioner
Personaloptioner							
2011	224	2 801 249	30 apr, 16	179.70	A	22.47	–
2012	248	3 522 144	30 apr, 17	195.32	A	28.30	–
2013	250	–	N/a	N/a	N/a	N/a	–
2014	263	3 751 402	30 apr, 19	271.50	A	52.90	–
2015	254	2 522 760	30 apr, 20	196.00	A	33.90	–
2016	256	5 353 473	30 apr, 23	313.00	A	66.70	–
Matchningsaktier							
2011	20	40 438	30 apr, 16	122.08	A	41.23	–
2012	28	43 286	30 apr, 17	132.82	A	52.30	–
2013	28	44 704	30 apr, 18	128.91	A	58.00	–
2014	28	39 191	30 apr, 19	185.56	A	96.30	–
2015	29	38 531	30 apr, 20	134.00	A	63.20	–
2016	27	30 209	30 apr, 23	214.00	A	106.20	–
Syntetiska optioner							
2011	48	543 215	30 apr, 16	179.70	A	–	174.50
2012	56	720 806	30 apr, 17	195.32	A	–	158.88
2013	58	–	N/a	N/a	N/a	N/a	–
2014	59	745 866	30 apr, 19	271.50	A	–	82.70
2015	64	550 225	30 apr, 20	196.00	A	–	–
2016	64	1 166 828	30 apr, 23	313.00	A	–	–

Antal optioner/syntetiska optioner 2017

Program	Utestående vid årets början	Utnyttjade	Förfallna/ förverkade	Utestående per 31 dec.	*– varav intjänade*	Återstående löptid, månader	Genomsnittlig aktiekurs för utnyttjade optioner under året, SEK
Personaloptioner							
2012	1 199 518	1 199 518	–	–	–	–	299
2014 [1]	3 484 737	1 901 762	114 922	1 468 053	*1 468 053*	16	345
2015 [2]	2 497 204	–	135 560	2 361 644	–	28	–
2016 [3]	5 353 473	–	88 085	5 265 388	–	40	–
Matchningsaktier							
2012	20 441	20 441	–	–	–	–	298
2013	29 681	15 600	–	14 081	*14 081*	4	319
2014	33 412	7 240	2 468	23 704	*23 704*	16	342
2015	37 297	–	4 284	33 013	–	28	–
2016	30 209	–	–	30 209	–	40	–
Syntetiska optioner							
2012	147 351	147 054	297	–	–	–	299
2014	733 445	372 773	–	360 672	*360 672*	16	342
2015	541 916	–	8 309	533 607	–	28	–
2016	1 166 828	–	17 617	1 149 211	–	40	–

Alla siffror har justerats för effekten av den aktiesplit som genomfördes 2015 i enlighet med den metod som används av Nasdaq Stockholm för att justera börsnoterade optioner.

[1] Varav 407 154 har redovisats som kontantreglerade.
[2] Varav 834 078 har redovisats som kontantreglerade.
[3] Varav 1 906 720 har redovisats som kontantreglerade.

23. Ersättningar till anställda, fortsättning

Antal optioner/syntetiska optioner 2016 Program	Utestående vid årets början	Tilldelade	Utnyttjade	Förfallna/ förverkade	Utestående per 31 dec.	*– varav intjänade*	Återstående löptid, månader	Genomsnittlig aktiekurs för utnyttjade optioner under året, SEK
Personaloptioner								
2011	1 313 819	–	1 302 400	11 419	–	–	–	204
2012	2 818 339	–	1 618 534	287	1 199 518	*1 199 518*	4	257
2014	3 673 964	–	–	189 227	3 484 737	–	28	–
2015	2 522 760	–	–	25 556	2 497 204	–	40	–
2016	–	5 353 473	–	–	5 353 473	–	52	–
Matchningsaktier								
2011	22 203	–	22 203	–	–	–	–	203
2012	29 261	–	8 820	–	20 441	*20 441*	4	241
2013	36 708	–	7 027	–	29 681	*29 681*	16	230
2014	36 469	–	–	3 057	33 412	–	28	–
2015	38 531	–	–	1 234	37 297	–	40	–
2016	–	30 209	–	–	30 209	–	52	–
Syntetiska optioner								
2011	117 791	–	117 790	1	–	–	–	203
2012	526 996	–	379 645	–	147 351	*147 351*	4	255
2014	745 866	–	–	12 421	733 445	–	28	–
2015	550 225	–	–	8 309	541 916	–	40	–
2016	–	1 166 828	–	–	1 166 828	–	52	–

Alla siffror har justerats för effekten av den aktiesplit som genomfördes 2011 och 2015 i enlighet med den metod som används av Nasdaq Stockholm för att justera börsnoterade optioner.

24. Övriga skulder

Verkligt värde för övriga skulder motsvarar det redovisade värdet.

Övriga kortfristiga skulder	2017	2016
Derivat		
– innehas för handel	179	648
– identifierade för säkringsredovisning	–	82
Övriga finansiella skulder		
– övriga skulder	2 945	3 128
– upplupna kostnader	8 196	7 468
Förskott från kunder	3 006	2 393
Förutbetalda intäkter avseende entreprenadavtal	307	284
Förutbetalda intäkter avseende servicekontrakt	1 337	1 231
Vid årets slut	**15 970**	**15 234**

Upplupna kostnader inkluderar poster såsom sociala avgifter, semesterlöneskuld, upplupna räntor och upplupna rörelsekostnader.

Se not 27 för information om Gruppens derivat.

25. Avsättningar

2017	Produkt-garantier	Omstrukturering	Övrigt	Summa
Vid årets början	1 359	480	1 397	3 236
Under året				
– gjorda avsättningar	862	142	1 190	2 194
– utnyttjade avsättningar	–776	–151	–687	–1 614
– återförda avsättningar	–135	–41	–215	–391
Rörelseförvärv	2	–	6	8
Omklassificeringar	–3	1	3	1
Omräkningsdifferenser	–29	7	–39	–61
Vid årets slut	**1 280**	**438**	**1 655**	**3 373**
Långfristiga	185	65	1 097	1 347
Kortfristiga	1 095	373	558	2 026
Summa	**1 280**	**438**	**1 655**	**3 373**

2016	Produkt-garantier	Omstrukturering	Övrigt	Summa
Vid årets början	1 165	232	817	2 214
Avvecklade verksamheter	–28	–3	–25	–56
Under året				
– gjorda avsättningar	1 271	391	828	2 490
– utnyttjade avsättningar	–975	–154	–389	–1 518
– återförda avsättningar	–231	–3	–255	–489
Diskonteringseffekt	1	–	2	3
Rörelseförvärv	96	–	21	117
Omklassificeringar	–9	–	331	322
Omräkningsdifferenser	69	17	67	153
Vid årets slut	**1 359**	**480**	**1 397**	**3 236**
Långfristiga	199	50	848	1 097
Kortfristiga	1 160	430	549	2 139
Summa	**1 359**	**480**	**1 397**	**3 236**

2017, Förfall	Produkt-garantier	Omstrukturering	Övrigt	Summa
Inom ett år	1 095	373	558	2 026
Mellan ett och fem år	181	8	826	1 015
Senare än fem år	4	57	271	332
Summa	**1 280**	**438**	**1 655**	**3 373**

Övriga avsättningar består huvudsakligen av belopp som rör aktierelaterade ersättningar inklusive sociala avgifter, övriga långfristiga ersättningar till anställda (se not 23) samt förpliktelser för återställande av miljö.

26. Ställda säkerheter och eventualförpliktelser

Ställda säkerheter för skulder till kreditinstitut och andra förpliktelser	2017	2016
Lager och materiella anläggningstillgångar	46	34
Kapitalförsäkringar	293	134
Övriga fordringar	105	854
Summa	**444**	**1 022**

Eventualförpliktelser	2017	2016
Diskonterade växlar	13	13
Borgensförbindelser och övriga eventualförpliktelser	234	323
Summa	**247**	**336**

Borgensförbindelser och övriga eventualförpliktelser avser främst pensionsåtaganden och åtaganden avseende krav från kunder samt diverse rättsliga frågor.

27. Finansiell exponering och principer för finansiell riskhantering

Kapitalförvaltning

Atlas Copco definierar kapital som räntebärande skulder och eget kapital, vilket vid årets slut uppgick till MSEK 85 871 (77 899). Gruppens policy är att ha en kapitalstruktur som upprätthåller investerarnas, fordringsägarnas och marknadens förtroende och som är ett stöd för verksamhetens framtida utveckling. Styrelsens beslut är att den årliga utdelningen ska motsvara cirka 50% av resultatet per aktie. På senare år har styrelsen också föreslagit, och bolagsstämman godkänt, utdelning av ”överskottskapital” till aktieägarna genom inlösen och återköp av aktier.

Gruppen omfattas inte av några externa kapitalkrav.

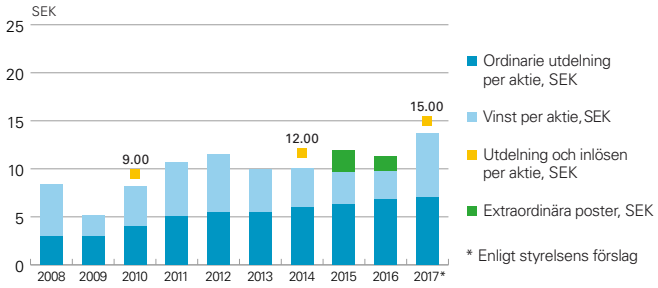

Finansiella risker

Gruppen exponeras för olika finansiella risker i verksamheten. Dessa finansiella risker innefattar:

- Finansierings- och likviditetsrisk
- Valutarisk
- Övriga marknads- och prisrisker
- Ränterisk
- Kreditrisk

Styrelsen fastställer övergripande finansiella policyer och säkerställer att dessa följs. Gruppens kommitté för hantering av finansiella risker (FRMC) hanterar Gruppens finansiella risker utifrån sitt mandat från styrelsen. Medlemmarna i FRMC är koncernchefen, finans- och ekonomidirektören, koncernens treasurer och chefen för Business Control, Financial Solutions. FRMC sammanträder en gång per kvartal, eller oftare vid behov.

Financial Solutions har det operativa ansvaret för finansiell riskhantering i Gruppen. Financial Solutions hanterar och styr finansiell riskexponering, säkerställer att rätt finansiering finns på plats genom lån och garanterade kreditfaciliteter samt hanterar Gruppens likviditet.

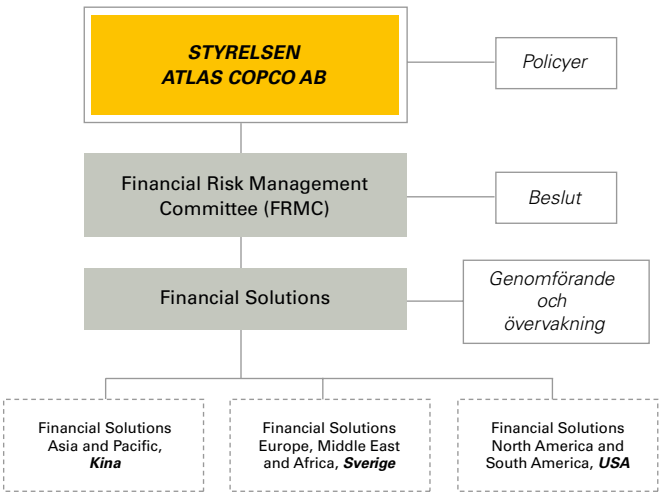

Finansierings- och likviditetsrisk

Finansieringsrisk är risken att Gruppen vid en given tidpunkt inte har tillgång till adekvat finansiering till godtagbara villkor. Likviditetsrisk är risken att Gruppen, på grund av bristande likviditet på marknaden, inte har tillgång till sina medel när dessa behövs.

27. Finansiell exponering och principer för riskhantering, fortsättning

Gruppens policy för finansieringsrisk
Gruppens policy för finansieringsrisk avser Atlas Copco AB och Atlas Copco Airpower n.v. eftersom externa lån i huvudsak finns i dessa två företag.

- Gruppen bör som lägst ha MSEK 8 000 i garanterade kreditfaciliteter för att kunna uppnå operativa och strategiska mål samt uppfylla kreditbedömningskriterier. Faktiskt belopp vid årsskiftet var MEUR 1 440 (1 440) vilket motsvarar MSEK 14 170 (13 770).
- Genomsnittlig återstående löptid (tid till förfall) för Gruppens externa lån ska vara minst 3 år. Faktisk genomsnittlig löptid vid årsskiftet var 4.7 år (5.7).
- Högst MSEK 8 000 av Gruppens externa lån får ha en löptid kortare än 12 månader. Under 2018 är det 0 förfall (0).
- Det ska alltid finnas tillräcklig finansiering på dotterföretagsnivå.

Status vid årets slut
Per 31 december förekom inga avvikelser från Gruppens policy för finansieringsrisk. Likvida medel uppgick till MSEK 24 496 (11 458). Gruppens likviditet är god med hänsyn till förfallostrukturen för externa lån, storleken på likvida medel vid årets slut samt tillgängliga kreditfaciliteter från banker. Se not 21 för information om utnyttjade lån, löptider och tillgängliga kreditfaciliteter.

I nedanstående tabell visas förfallostrukturen för Gruppens finansiella skulder. Siffrorna visar avtalsenliga odiskonterade kassaflöden baserade på avtalad tidpunkt, då Gruppen är skyldig att betala, inklusive både ränta och nominella belopp. De kortfristiga tillgångarna är väl matchade mot de kortfristiga skulderna vad gäller förfallostruktur. Vidare har gruppen garanterade kreditfaciliteter om MSEK 14 170 med förfall 2020 respektive 2021 för att säkerställa likviditet.

Finansiella instrument	Upp till 1 år	1–3 år	3–5 år	Över 5 år
Skulder				
Skulder till kreditinstitut	418	9 450	3 305	12 063
Övriga finansiella skulder	–	1	–	–
Derivat	46	46	–	–
Övriga skulder	–	100	33	–
Långfristiga finansiella skulder	**464**	**9 597**	**3 338**	**12 063**
Skulder till kreditinstitut	1 550	–	–	–
Kortfristig del av räntebärande skulder	6	–	–	–
Derivat	179	–	–	–
Övriga upplupna kostnader	8 196	–	–	–
Leverantörsskulder	14 206	–	–	–
Övriga skulder	2 945	–	–	–
Kortfristiga finansiella skulder	**27 082**	**–**	**–**	**–**
Finansiella skulder	**27 546**	**9 597**	**3 338**	**12 063**

Derivat som är identifierade som tillgångar som används för säkringsredovisning uppgår till MSEK 25 (11) och derivat som är identifierade som skulder som används för säkringsredovisning uppgår till MSEK 89 (208). Övriga derivat klassificeras som att de innehas för handel.

Ränterisk
Ränterisk är risken att Gruppen påverkas negativt av förändringar i räntenivån.

Gruppens ränteriskpolicy
Enligt Gruppens ränteriskpolicy ska den genomsnittliga durationen (det vill säga den period för vilken räntesatserna är fasta) vara minst 6 månader och högst 48 månader.

Status vid årets slut
Gruppen använder i begränsad utsträckning ränteswappar för att konvertera ränta på lån. Gruppen använder ränteswappar för att konvertera rörliga räntor till fasta på lånet om MEUR 275. Dessa swappar är identifierade som instrument för kassaflödessäkringar och den säkrade posten är den rörliga räntan på det underliggande lånet. De prognostiserade kassaflödena förfaller till betalning var sjätte månad fram till september 2019. För mer information om Gruppens räntebärande skulder, se not 21.

Inklusive effekten av derivaten uppgick effektiv ränta och ränteduration avseende Gruppens skulder till 2.0% (2.0) respektive 41 månader (50) vid årets slut. Exklusive derivat uppgick Gruppens effektiva ränta till 1.7% (1.8) och genomsnittlig ränteduration uppgick till 39 månader (47).

Utestående derivatinstrument hänförliga till ränterisk	2017		2016	
	Verkligt värde	Nominellt belopp	Verkligt värde	Nominellt belopp
Ränteswappar, kassaflödessäkringar				
Tillgångar	–	–	–	–
Skulder	MSEK 89	MEUR 275	MSEK 126	MEUR 275

Nedanstående tabeller visar den uppskattade effekten i MSEK av en parallellförskjutning uppåt eller nedåt med 1 procentenhet (100 räntepunkter) av alla räntor på externa lån och på de ränteswappar som säkrar lånen.

Den första tabellen visar den uppskattade effekten på resultat före skatt. 74% (74) av Gruppens låneportfölj har fast ränta. Räntekostnaden för dessa lån påverkas inte av rörelser i marknadsräntor. Känslighetsanalysen baseras på antagandet att ränta på lån ej kan vara negativ. För samtliga ränteswappar tillämpas redovisning av kassaflödessäkringar vilket inte påverkar resultatet eftersom förändringar i verkligt värde påverkar övrigt totalresultat.

Den andra tabellen visar effekten på verkligt värde för de externa lån och ränteswappar som redovisas till verkligt värde. Vissa lån redovisas till upplupet anskaffningsvärde och påverkas således inte av förändringar i räntenivån.

Räntekänslighet, resultat	2017	2016
	Effekt på resultat	Effekt på resultat
Marknadsränta +1%	–49	–48
Marknadsränta –1%	10	10

Räntekänslighet, verkligt värde	2017		2016	
	Effekt på resultat	Effekt på övrigt totalresultat	Effekt på resultat	Effekt på övrigt totalresultat
Marknadsränta +1%	–	41	–	67
Marknadsränta –1%	–	–42	–	–70

27. Finansiell exponering och principer för riskhantering, fortsättning

Valutarisk

Gruppen bedriver verksamhet på olika geografiska marknader och genomför transaktioner noterade i utländska valutor vilket innebär exponering för valutakursrörelser. Detta påverkar både transaktionsexponeringen (kassaflödet) och omräkningsexponeringen (balansräkningen). Nedan förklaras de två exponeringarna var för sig.

Transaktionsexponering

Gruppens valutariskpolicy

Transaktionsexponering innebär en risk att lönsamheten påverkas negativt av ändrade valutakurser, vilka påverkar kassaflöden i utländska valutor i verksamheten. Eftersom Gruppen bedriver verksamhet på olika marknader sker in- och utflöden i olika valutor. Som en naturlig del av affärsverksamheten uppstår ett nettoöverskott eller ett nettounderskott i en viss valuta. Nettopositionernas värden fluktuerar till följd av ändringar i valutakurserna och därmed uppstår en transaktionsexponering. Nedan beskrivs Gruppens allmänna principer för hantering av transaktionsexponering:

- Exponeringar ska minskas genom att matcha in- och utflöden i samma valutor.
- Ledningen för respektive affärsområde och division ansvarar för att upprätthålla en beredskap för att justera sina verksamheter (pris och kostnad) för att kompensera för ogynnsamma kursrörelser.
- Baserat på antagandet att valutasäkring inte har någon betydande inverkan på Gruppens resultat på lång sikt, rekommenderar policyn inte att transaktionsexponering säkras på löpande basis. Affärsområdena och divisionerna ska därför normalt inte säkra valutarisker. Säkring kan emellertid vara motiverad vid långa avtal där det inte finns möjlighet att ändra avtalspriset eller de kostnader som sammanhänger med avtalet. Transaktionsexponeringen avseende finansiella transaktioner är säkrad i sin helhet.
- FRMC beslutar om delar av transaktionsexponeringen ska säkras. Transaktionerna ska uppfylla villkoren för säkringsredovisning enligt IFRS och säkring längre än 18 månader är inte tillåten.

Status vid årets slut

Gruppen har fortsatt att hantera transaktionsexponering i huvudsak genom att matcha in- och utflöden i samma valutor. En del av transaktionsexponeringen har efter beslut av FRMC säkrats med derivatinstrument. Nominella nettobelopp för derivaten framgår av tabellen.

Utestående derivatinstrument hänförliga till transaktionsexponering	2017 Nominellt belopp, netto i transktionsvaluta	2016 Nominellt belopp, netto i transaktionsvaluta
Valutaterminskontrakt		
AUD	–6	–72
EUR	9	13
GBP	46	92
NOK	–25	–39
SEK	39	477
USD	–65	–133

Av de nominella nettobeloppen i tabellen är GBP/USD det största valutapart med nominella belopp om MGBP 46/MUSD –59. Av de utestående beloppen förfaller 100% inom ett år. Det finns inga säkringar som överstiger 18 månader.

I nedanstående tabell visas verkligt värde för alla utestående derivatinstrument hänförliga till transaktionsexponering.

Utestående derivatinstrument hänförliga till transaktionsexponering	2017 Verkligt värde	2016 Verkligt värde
Valutaterminskontrakt		
Tillgångar	35	13
Skulder	0	98

Valutorna med de största rörelsebetingade över- och underskotten framgår av graf 1 inklusive avvecklade verksamheter. Beloppen som redovisas i graf 1 motsvarar uppskattningar av Gruppens växlingsbara nettobelopp i olika valutor. Uppskattningarna bygger på Gruppens koncerninterna betalningar och på betalningsflöden från kunder och till leverantörer i de mest betydande valutorna. Den rörelsebetingade transaktionsexponeringen i MSEK uppgår till –11 794 (–10 902) och har beräknats som rörelsebetingad kassaflödesexponering netto.

Nedanstående tabell indikerar effekten av att SEK försvagas eller förstärks med en procentenhet mot alla andra valutor baserat på transaktionsexponeringen.

Känslighet för transaktionsexponering	2017	2016
SEK valutakurs +1%	–118	–109
SEK valutakurs –1%	118	109

Tabellen på nästa sida indikerar hur Gruppens resultat före skatt skulle kunna påverkas av effekterna av ensidiga rörelser i USD och EUR. Indikationen är baserad på antagandet att inga valutaflöden har säkrats, samt före motverkande prisjusteringar och andra liknande åtgärder. Känslighetsanalysen är baserad på transaktionsexponeringen för 2017.

GRAF 1 Uppskattad rörelsebetingad transaktionsexponering i Gruppens viktigaste valutor 2017 och 2016

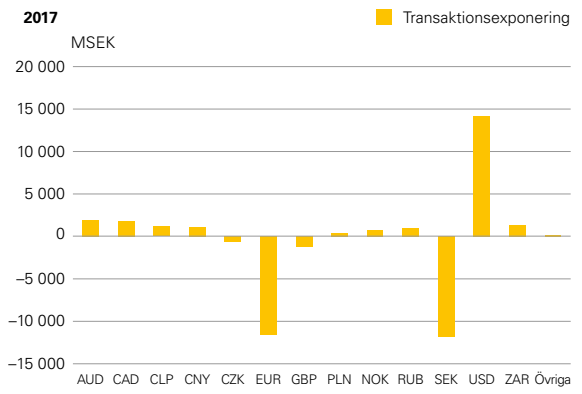

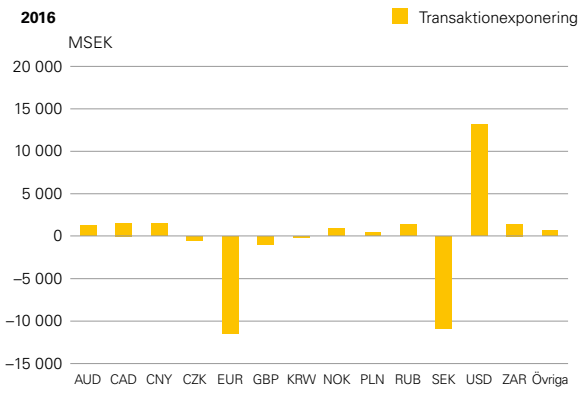

27. Finansiell exponering och principer för riskhantering, fortsättning

Känslighet för transaktionsexponering	2017	2016
USD valutakurs +1%	142	131
USD valutakurs –1%	–142	–131
EUR valutakurs +1%	–117	–115
EUR valutakurs –1%	117	115

Omräkningsexponering

Gruppens valutariskpolicy

Omräkningsexponeringsrisken är risken att värdet på Gruppens nettoinvesteringar i utländska valutor påverkas negativt av ändringar i valutakurser. Gruppens världsomspännande verksamhet ger upphov till en valutaeffekt eftersom finansiella rapporter för företag med andra funktionella valutor än SEK räknas om till SEK vid upprättandet av koncernredovisningen. Nettoexponeringen i varje valuta motsvarar nettot av tillgångar och skulder noterade i den valutan. Effekten av valutakursfluktuationer på dessa nettopositioner utgör omräkningseffekten.

Nedan beskrivs Gruppens allmänna principer för hantering av omräkningsexponering:

- Omräkningsexponering bör minskas genom att matcha tillgångar och skulder i samma valutor.
- FRMC kan besluta att säkra en del av, eller hela, den återstående omräkningsexponeringen. Eventuell säkring av omräkningsexponeringen ska uppfylla villkoren för säkringsredovisning enligt IFRS.

Status vid årets slut

Gruppen använder lån och derivat för att minska omräkningsexponeringen för nettoinvesteringar i EUR i koncernredovisningen och för att minska den valutarisk som är hänförlig till nettotillgångar i dotterföretag. Dessa instrument är identifierade som säkringar av nettoinvesteringar i koncernredovisningen.

De finansiella instrumenten i tabellen nedan används för att säkra nettotillgångar som är noterade i EUR.

Utestående finansiella instrument hänförliga till omräknings-exponering	2017		2016	
	Verkligt värde	Nominellt belopp	Verkligt värde	Nominellt belopp
Externa lån				
Lån i EUR [1]	MSEK –2 602	MEUR 1 775	MSEK –2 144	MEUR 1 775

[1] I balansräkningen är de lån som är identifierade som säkringar av nettoinvesteringar rapporterade till upplupet anskaffningsvärde och inte till verkligt värde.

Gruppens låneportfölj exponeras också för rörelser i valutakurser. Effekten på resultatet skulle dock vara mycket begränsad eftersom större delen av Gruppens lån identifieras som säkringar av nettoinvesteringar och effekten redovisas i övrigt totalresultat. Lån som inte är identifierade som säkringar av nettoinvesteringar påverkar nettoresultatet. Dessa lån säkras med valutaterminskontrakt, vilka också påverkar nettoresultatet. Effekten av en rörelse på 1% i kursen för EUR/SEK påverkar övrigt totalresultat med MSEK 38 (37) (se även not 1, Redovisningsprinciper, Finansiella tillgångar och skulder – finansiella instrument).

Graf 2 visar Gruppens känslighet för valutaomräkningseffekter när utländska dotterföretags resultat räknas om. Grafen visar t.ex. att omräkningseffekten på Gruppens resultat före skatt skulle uppgå till –195 (–153) om SEK skulle stärkas med 1%. En försvagning av SEK med 1% skulle påverka Gruppens resultat före skatt med 195 (153).

Kreditrisk

Kreditrisk kan delas upp i rörelsebetingad och finansiell kreditrisk. Dessa risker beskrivs mer utförligt i följande avsnitt. I tabellen nedan visas total kreditriskexponering avseende tillgångar som klassificerades som finansiella instrument per 31 december.

Kreditrisk	2017	2016
Lånefordringar och kundfordringar		
– kundfordringar	22 936	21 399
– finansiella leasingfordringar	906	945
– övriga finansiella fordringar	1 432	2 890
– övriga fordringar	3 166	2 567
– upplupna intäkter	1 955	2 057
– likvida medel	24 496	11 458
Investeringar som hålls till förfall	25	171
Investeringar som kan säljas	8	6
Verkligt värde via resultatet	139	123
Derivat	466	128
Summa	**55 529**	**41 744**

Rörelsebetingad kreditrisk

Gruppens kreditriskpolicy

Rörelsebetingad kreditrisk är risken att kunderna inte uppfyller sina betalningsförpliktelser. Gruppens rörelsebetingade kreditriskpolicy är att affärsområden, divisioner och enskilda affärsenheter ansvarar för de affärsrisker som genereras i deras respektive verksamheter. Den rörelsebetingade kreditrisken mäts som totalsumman netto av fordringar på en kund.

Status vid årets slut

Eftersom Gruppens försäljning är fördelad på flertalet kunder och ingen enskild kund står för en betydande andel av Gruppens affärsrisk sker bevakningen av affärskreditrisker främst på affärsområdes-, divisions- eller affärsenhetsnivå. Varje affärsenhet måste ha en godkänd affärsriskpolicy.

GRAF 2 Omräkningseffekt på resultat före skatt

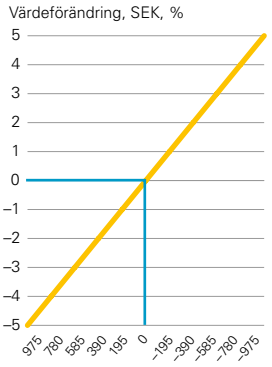

27. Finansiell exponering och principer för riskhantering, fortsättning

Gruppen har en intern kundfinansieringsverksamhet (del av Financial Solutions) som ett stöd vid försäljning av utrustning. Per 31 december uppgick kreditportföljen för kundfinansieringsverksamheten till cirka 2 253 (2 965), bestående av 65 (96) som redovisas som kundfordringar, 894 (925) som redovisas som finansiella leasingfordringar och 1 294 (1 944) som redovisas som övriga finansiella fordringar. Financial Solutions har även icke uppsägningsbara operationella leasingavtal som uppgår till 705 (731). Det finns ingen betydande koncentration av kreditrisk i denna verksamhet. Ingen kund står för mer än 5 % av totala utestående fordringar. Se även not 22.

Atlas Copco Financial Solutions har som säkerhet för sin kreditportfölj huvudsakligen återtaganderätter i maskinerna. Affärsenheterna kan även till viss del överföra försäkring av affärsrisk till externa företag (vanligen till ett exportkreditföretag).

Avsättningar för kreditrisker
Affärsenheterna fastställer avsättningar som motsvarar deras uppskattning av uppkomna värdeminskningar avseende kundfordringar och andra fordringar. De huvudsakliga delarna i denna avsättning är särskilda avsättningar för värdeminskningar som avser individuellt betydande exponeringar samt en komponent för kollektiv nedskrivning som fastställts för grupper med likartade tillgångar avseende värdeminskningar som ännu inte har identifierats. Avsättning för kollektiv nedskrivning fastställs utifrån historik om inställda betalningar för liknande finansiella tillgångar. Vid årets slut 2017 uppgick avsättningarna för osäkra fordringar till 4.3% (4.9) av bruttot av totala kundfordringar. I följande tabell redovisas bruttovärdet för kundfordringar, båda kort- och långfristiga, uppdelade efter löptid tillsammans med hänförliga avsättningar för kreditrisker.

	2017		2016	
Kundfordringar	Brutto	Nedskrivningar	Brutto	Nedskrivningar
Ännu ej förfallna	16 181	10	15 205	20
Förfallna men inte nedskrivna				
0–30 dagar	3 776	–	3 517	–
31–60 dagar	1 012	–	864	–
61–90 dagar	542	–	473	–
Över 90 dagar	1 860	–	1 883	–
Förfallna och individuellt nedskrivna				
0–30 dagar	238	13	87	4
31–60 dagar	23	5	26	6
61–90 dagar	7	3	22	10
Över 90 dagar	222	191	379	230
Kollektiv nedskrivning	–	795	–	833
Summa	**23 861**	**1 017**	**22 456**	**1 103**

Det totala uppskattade verkliga värdet på säkerheter för kundfordringar uppgick till 389 (405). Majoriteten av säkerheterna består av återtaganderätter och exportkreditförsäkringar. Baserat på historik för förlustnivån på fordringar och den varierade kundbasen bedöms kreditrisken vara begränsad.

Bruttobeloppet för Gruppens finansiella leasingfordringar uppgick till 954 (984), varav 48 (39) har skrivits ned. Bruttobeloppet för övriga finansiella fordringar uppgick till 1 520 (3 050), varav 88 (160) har skrivits ned. Det finns inga betydande förfallna belopp som inte har skrivits ned. Det totala uppskattade verkliga värdet på säkerheter för finansiella leasingfordringar och övriga finansiella fordringar uppgick till 534 (573) respektive 1 031 (1 712) och består huvudsakligen av återtaganderätter.

Finansiell kreditrisk
Gruppens kreditriskpolicy
Kreditrisk för finansiella transaktioner är risken för att Gruppen ådrar sig förluster avseende Gruppens investeringar, bankmedel eller derivattransaktioner, till följd av att motparten inte betalar. Den finansiella kreditrisken mäts på olika sätt beroende på vad det är för transaktionstyp.

Investeringstransaktioner
Det ska finnas effektiva system för likviditetsstyrning som syftar till att minimera överskottslikviditet i verksamheter där kapitalet inte kan investeras eller användas för att minska Gruppens räntebärande skulder. Likvida medel får endast placeras om minst ett kreditbetyg (enligt kreditbedömningar från Standard & Poor's, Fitch Ratings eller Moody's) för motparten eller för underliggande instrument är minst A-/A3 när det gäller finansiella motparter och fonder samt BBB-/Baa3 när det gäller icke-finansiella motparter. Investeringar i strukturerade finansiella produkter är inte tillåtna, såvida de inte godkänts av FRMC. Dessutom beaktas investeringens motpartsexponering, löptid och likviditet innan en investering genomförs. En lista på varje godkänd motpart och dess högsta gräns för exponering upprätthålls och övervakas.

Derivattransaktioner
Som en del av Gruppens hantering av finansiella risker använder Gruppen derivattransaktioner med finansiella motparter. Sådana transaktioner kan endast ske med godkända motparter för vilka kreditlimiter har fastställts och med vilka ISDA:s (International Swaps and Derivatives Association) ramavtal och CSA-avtal (Credit Support Annex) gäller. Derivattransaktioner kan endast ingås av Atlas Copco Financial Solutions eller i sällsynta fall av annan enhet, dock endast med godkännande av koncernens treasurer. Atlas Copco använder derivat främst som säkringsinstrument och enligt policyn får endast standardiserade derivat (till skillnad från strukturerade derivat) användas.

Status vid årets slut
Vid årets slut 2017 uppgick den beräknade kreditrisken på derivat, med beaktande av aktuellt marknadsvärde och säkerheter, till MSEK 101 (138).

I tabellen nedan visas det redovisade värdet för Gruppens derivat.

Utestående derivatinstrument hänförliga till finansiell exponering	2017	2016
Ränteswappar		
Tillgångar	–	–
Skulder	89	126
Valutaterminskontrakt		
Tillgångar	431	115
Skulder	179	632

Utestående derivatinstrument hänförliga till rörelsebetingad exponering	2017	2016
Tillgångar	35	13
Skulder	0	98

Inga finansiella tillgångar eller skulder nettoredovisas i balansräkningen. Derivat omfattas av kvittningsavtal och verkligt värde på derivat som inte nettoredovisas i balansräkningen uppgår till 466 (128) för tillgångar och 268 (856) för skulder. I tabellen nedan visas de derivat som omfattas av kvittningsavtal.

Utestående nettoposition för derivatinstrument	Brutto	Nettoredovisas i balansräkningen	Netto i balansräkningen	Kvittningsavtal	Likvida säkerheter	Nettoposition
Tillgångar						
Derivat	466	–	466	–466	0	0
Skulder						
Derivat	268	–	268	–466	119	–79

Den negativa nettopositionen rörande skulder beror på att byte av säkerheter sker på veckobasis.

27. Finansiell exponering och principer för riskhantering, fortsättning

Övriga marknads- och prisrisker

Råvaruprisrisk är risken att kostnaden för direkta och indirekta material ska stiga på grund av en prisökning på underliggande råvaror på de globala marknaderna. Gruppen är direkt och indirekt exponerad för fluktuationer i råvarupriser. Kostnadsökningar på råvaror och komponenter sammanfaller ofta med hög efterfrågan från slutkunder och uppvägs av ökad försäljning till kunder inom gruvnäringen samt högre marknadspriser. Gruppen säkrar därför inte råvaruprisrisker.

Verkligt värde på finansiella instrument

I Atlas Copcos balansräkning redovisas finansiella instrument till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde. Verkligt värde fastställs enligt en hierarki för verkligt värde. Nivåerna i hierarkin ska återspegla i vilken omfattning verkligt värde bygger på observerbara marknadsdata eller egna antaganden. Nedan följer en beskrivning av varje nivå och de värderingsmetoder som används för varje instrument.

Nivå 1
Enligt metoden för Nivå 1 baseras verkligt värde på noterade (ojusterade) priser på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder. En marknad betraktas som aktiv om noterade priser med lätthet och regelbundet finns tillgängliga på en börs, hos en mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor.

Nivå 2
Enligt metoden för Nivå 2 baseras verkligt värde på modeller som använder andra observerbara data för tillgången eller skulden än noterade priser som ingår i Nivå 1, som är observerbara för tillgången eller skulden antingen direkt (det vill säga som priser) eller indirekt (det vill säga härledda från priser). Sådana observerbara data kan vara marknadsräntor och avkastningskurvor.

Nivå 3
Enligt metoden för Nivå 3 baseras verkligt värde på en värderingsmodell, där betydande indata bygger på icke observerbara marknadsdata.

Värderingsmetoder
Derivat
Verkligt värde för valutaterminskontrakt beräknas utifrån rådande marknadsläge. Ränteswappar värderas baserat på marknadsräntor och nuvärde av framtida kassaflöden. Modeller för diskonterade kassaflöden används vid värderingen.

Räntebärande skulder
Verkliga värden beräknas baserat på marknadsräntor och nuvärde av framtida kassaflöden.

Finansiella leasingavtal och övriga finansiella fordringar
Verkliga värden beräknas baserat på marknadsräntor för liknande avtal och nuvärde av framtida kassaflöden.

Gruppens finansiella instrument uppdelade i nivåer
Det redovisade värdet för Gruppens finansiella instrument motsvarar verkligt värde i alla kategorier förutom för räntebärande skulder och investeringar som hålls till förfall. Se not 21 för mer information om Gruppens räntebärande skulder.

Följande tabell visar finansiella instrument till verkligt värde och per kategori.

Finansiella instrument uppdelade i hierarkin för verkligt värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Finansiella tillgångar	110	101	9	–
Övriga fordringar	1 188	–	1 188	–
Långfristiga finansiella tillgångar	**1 298**	**101**	**1 197**	**–**
Kundfordringar	22 853	–	22 853	–
Finansiella tillgångar	1 295	38	1 257	–
Övriga fordringar	3 166	–	3 166	–
Derivat	466	–	466	–
Övriga upplupna intäkter	1 955	–	1 955	–
Kortfristiga finansiella tillgångar	**29 735**	**38**	**29 697**	**–**
Finansiella tillgångar	**31 033**	**139**	**30 894**	**–**
Räntebärande skulder	24 347	16 568	7 779	–
Övriga finansiella skulder	77	–	77	–
Derivat	89	–	89	–
Övriga skulder	133	–	65	68
Långfristiga finansiella skulder	**24 646**	**16 568**	**8 010**	**68**
Räntebärande skulder	1 458	–	1 458	–
Derivat	179	–	179	–
Övriga upplupna kostnader	8 196	–	8 196	–
Leverantörsskulder	14 206	–	14 206	–
Övriga skulder	2 945	–	2 944	1
Kortfristiga finansiella skulder	**26 984**	**–**	**26 983**	**1**
Finansiella skulder	**51 630**	**16 568**	**34 993**	**69**

I övriga skulder, avser 69 (861) villkorade köpeskillingar för förvärv. Verkligt värde på dessa skulder har beräknats baserat på det förväntade utfallet av de i kontrakten uppsatta målen, givet en diskonteringsränta på 10,5%.

Den resterande skulden hänförlig till det under 2014 genomförda förvärvet av Henrob upplöstes under 2017. Den villkorade köpeskillingen avseende Henrob skulle ha utbetalats beroende på vissa framtida milstolpar, som intäkts- och tillväxtmål inom tre år efter förvärvet. Delar av skulden reglerades under 2016.

Förändring av finansiella skulder i Nivå 3 (MSEK)	Vid årets början	Företags förvärv	Utbetalning	Ränta	Omvärdering	Omräkning	Vid årets slut	Resultat avseende skulder vid årets slut
Uppskjuten köpeskilling 2017	861	–7	–29	17	–716	–57	**69**	699

Valutakurser som använts i de finansiella rapporterna			Balansdagens kurs		Genomsnittlig kurs	
	Värde	Valutakod	**2017**	**2016**	**2017**	**2016**
Australien	1	AUD	6.42	6.56	6.53	6.36
Kanada	1	CAD	6.56	6.74	6.57	6.46
Kina	1	CNY	1.26	1.31	1.26	1.29
EU	1	EUR	9.84	9.56	9.63	9.44
Hongkong	100	HKD	105.24	117.19	109.69	110.50
Storbritannien	1	GBP	11.09	11.17	11.03	11.60
USA	1	USD	8.22	9.09	8.55	8.58

28. Närstående

Relationer
Gruppen har närstående relationer med bolagets största aktieägare, dess intresseföretag och joint ventures samt med dess styrelseledamöter och koncernledning. Bolagets största aktieägare, Investor AB, kontrollerar cirka 22% av rösterna i Atlas Copco.

De dotterföretag som är direktägda av moderbolaget redovisas i not A21 i de finansiella rapporterna för moderbolaget. Holdingbolag och operativa dotterföretag redovisas i not A22. Information om intresseföretag och joint ventures finns i not 14. Information om styrelseledamöter och koncernledning presenteras på sidorna 62–65.

Under 2017 sålde Atlas Copco en portfölj av finansierings- och leasingavtal avseende kundfinansiering till koncernens tyska pensionsstiftelse för en ersättning om 737 vilket medförde en realisationsvinst om 2. Vederlaget är marknadsmässigt.

Transaktioner och utestående balanser
Gruppen har inte haft några transaktioner med Investor AB under året, förutom aviserade utdelningar och har inga utestående balanser med Investor AB.

Investor AB har bestämmande eller betydande inflytande i andra företag med vilka Atlas Copco kan göra affärer i den ordinarie verksamheten. Alla sådana transaktioner görs på affärsmässiga villkor.

Transaktioner med intresseföretag och joint ventures
Gruppen sålde olika produkter och köpte varor genom vissa intresseföretag och joint ventures till villkor som i allt väsentligt liknade dem som gäller för icke närstående parter.

I följande tabell sammanfattas Gruppens transaktioner med dess intresseföretag och joint ventures:

	2017	2016
Intäkter	27	18
Inköp av varor	89	103
Inköp av tjänster	39	54
Vid årets slut:		
Kundfordringar	5	3
Leverantörsskulder	15	3

Ersättning till nyckelpersoner i ledande ställning
Ersättning till styrelsen och koncernledningen redovisas i not 5.

29. Händelser efter balansdagen

Atlas Copco slutförde försäljningen av betong- och kompakteringsverksamheten till Husqvarna Group den 2 februari 2018. Atlas Copco meddelade den 22 december 2017 att det hade slutit avtal om att sälja verksamheten till Husqvarna Group. Verksamheten som tidigare ingick i affärsområdet Energiteknik hade intäkter på cirka 570 under 2016. Totalt övergår cirka 200 anställda till Husqvarna Group. Produkterna inkluderar kompletta sortiment för betong och kompaktering, så som markvibratorer, duplexvältar och betongvibratorer. Överlåtelsen omfattar produktionsenheten i Ruse, Bulgarien, och produktionstillgångar i Nashik, Indien, samt global försäljnings- och serviceverksamhet.

Den 22 februari 2018 höjde Standard & Poor's Atlas Copcos långsiktiga kreditvärdighetsbetyg till "A+" från "A". Utsikterna är stabila.

Finansiella rapporter, moderbolaget

Resultaträkning

1 januari–31 december Belopp i MSEK	Not	2017	2016
Administrationskostnader	A2	–722	–619
Övriga rörelseintäkter	A3	157	171
Övriga rörelsekostnader	A3	–312	–
Rörelseresultat		**–877**	**–448**
Finansiella intäkter	A4	44 408	7 085
Finansiella kostnader	A4	–1 244	–1 866
Resultat efter finansiella poster		**42 287**	**4 771**
Bokslutsdispositioner	A5	6 603	5 031
Resultat före skatt		**48 890**	**9 802**
Inkomstskatt	A6	–805	–570
Årets resultat		**48 085**	**9 232**

Rapport över totalresultatet

1 januari–31 december Belopp i MSEK	Not	2017	2016
Årets resultat		**48 085**	**9 232**
Övrigt totalresultat			
Poster som kan komma att återföras till resultaträkningen			
Kassaflödessäkringar		38	9
Skatt hänförlig till poster som kan komma att återföras till resultaträkningen		–8	–2
Övrigt totalresultat för året, netto efter skatt		**30**	**7**
Årets totalresultat		**48 115**	**9 239**

Balansräkning

Per 31 december Belopp i MSEK	Not	2017	2016
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar	A7	26	32
Materiella tillgångar	A8	48	45
Finansiella tillgångar			
Uppskjutna skattefordringar	A9	80	74
Andelar i koncernföretag	A10, A21	150 490	110 597
Övriga finansiella tillgångar	A11	179	164
Summa anläggningstillgångar		**150 823**	**110 912**
Omsättningstillgångar			
Skattefordringar		19	44
Övriga fordringar	A12	9 600	3 977
Likvida medel	A13	17 548	8 165
Summa omsättningstillgångar		**27 167**	**12 186**
SUMMA TILLGÅNGAR		**177 990**	**123 098**
EGET KAPITAL			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		786	786
Reservfond		4 999	4 999
Summa bundet eget kapital		**5 785**	**5 785**
Fritt eget kapital			
Fond för verkligt värde		684	654
Balanserade vinstmedel		26 408	25 692
Årets resultat		48 085	9 232
Summa fritt eget kapital		**75 177**	**35 578**
SUMMA EGET KAPITAL		**80 962**	**41 363**
AVSÄTTNINGAR			
Pensioner och liknande förpliktelser	A15	154	142
Övriga avsättningar	A16	548	271
Summa avsättningar		**702**	**413**
SKULDER			
Långfristiga skulder			
Räntebärande skulder	A17	55 450	53 074
Övriga skulder		90	126
Summa långfristiga skulder		**55 540**	**53 200**
Kortfristiga skulder			
Räntebärande skulder	A17	39 743	26 723
Övriga skulder	A18	1 043	1 399
Summa kortfristiga skulder		**40 786**	**28 122**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		**177 990**	**123 098**

Förändring av eget kapital

MSEK om ej annat anges	Antal utestående aktier	Aktiekapital	Reservfond	Fond för verkligt värde – omräknings-reserv	Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat	Summa
Vid årets början, 2017	1 214 467 061	786	4 999	654	34 924	41 363
Årets totalresultat				30	48 085	48 115
Utdelning					–8 252	–8 252
Förvärv av A-aktier	–4 510 000				–1 465	–1 465
Avyttring av A-aktier	3 681 788				1 202	1 202
Avyttring av B-aktier	86 500				27	27
Aktierelaterade ersättningar, reglerade med egetkapitalinstrument						
– årets kostnader					143	143
– utnyttjande av optioner					–171	–171
Vid årets slut, 2017	**1 213 725 349**	**786**	**4 999**	**684**	**74 493**	**80 962**
Vid årets början, 2016	1 216 096 122	786	4 999	647	33 821	40 253
Årets totalresultat				7	9 232	9 239
Utdelning					–7 665	–7 665
Förvärv av A-aktier	–5 160 000				–1 294	–1 294
Avyttring av A-aktier	3 469 719				809	809
Avyttring av B-aktier	61 220				15	15
Aktierelaterade ersättningar, reglerade med egetkapitalinstrument						
– årets kostnader					82	82
– utnyttjande av optioner					–76	–76
Vid årets slut, 2016	**1 214 467 061**	**786**	**4 999**	**654**	**34 924**	**41 363**

Se även not A14.

Kassaflödesanalys

1 januari–31 december Belopp i MSEK	2017	2016
Kassaflöde från den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	–877	–448
Justering för:		
Avskrivningar	11	10
Realisationsresultat och övriga ej kassaflödespåverkande poster	–8 258	–332
Kassamässigt rörelseunderskott	**–9 124**	**–770**
Finansnetto, erhållet	10 797	5 636
Erhållna koncernbidrag	5 031	4 523
Betald skatt	–766	–690
Kassaflöde före förändring av rörelsekapital	**5 938**	**8 699**
Förändring av		
Rörelsefordringar	–3 943	–496
Rörelseskulder	–698	516
Förändring av rörelsekapital	**–4 641**	**20**
Nettokassaflöde från den löpande verksamheten	**1 297**	**8 719**

1 januari–31 december Belopp i MSEK	2017	2016
Kassaflöde från investeringsverksamheten		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	–10	–19
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	2	–21
Investeringar i dotterföretag	1 225	–58
Återbetalningar/investeringar i finansiella tillgångar	–3	–
Nettokassaflöde från investeringsverksamheten	**1 214**	**–98**
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		
Utbetald utdelning	–8 252	–7 665
Återköp och avyttringar av egna aktier	–236	–470
Förändring av räntebärande skulder	15 360	3 368
Nettokassaflöde från finansieringsverksamheten	**6 872**	**–4 767**
Årets nettokassaflöde	**9 383**	**3 854**
Likvida medel vid årets början	8 165	4 311
Årets nettokassaflöde	9 383	3 854
Likvida medel vid årets slut	**17 548**	**8 165**

Noter till moderbolagets finansiella rapporter

MSEK om ej annat anges

A1. Väsentliga redovisningsprinciper

Atlas Copco AB är moderbolag i Atlas Copco-gruppen och har sitt huvudkontor i Nacka, Sverige. Verksamheten omfattar administrativa funktioner, holdingverksamhet och delar av Atlas Copco Financial Solutions (Treasury).

Atlas Copco AB har upprättat sin årsredovisning enligt årsredovisningslagen och rekommendation RFR 2, ”Redovisning för juridiska personer”, nedan kallad ”RFR 2”, som utfärdats av Rådet för finansiell rapportering. I enlighet med RFR 2 ska moderbolag vars finansiella rapporter för koncernen följer International Financial Reporting Standards (IFRS), godkända av EU, tillämpa IFRS i den mån dessa redovisningsprinciper överensstämmer med den svenska årsredovisningslagen och kan tillämpa de undantag från IFRS som fastställs i RFR 2 med hänsyn till svensk redovisnings- eller skattelagstiftning.

De finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor (SEK), avrundat till närmaste miljon. Moderbolagets redovisningsprinciper har tillämpats konsekvent på alla perioder, såvida inte annat anges. En närmare beskrivning av tillämpade redovisningsprinciper återfinns i not 1 till Atlas Copco-gruppens koncernredovisning. Beskrivningar enligt nedan har begränsats till förekommande avvikelser.

För viktiga uppskattningar och bedömningar, se sidan 80.

Dotterföretag
Andelar i koncernföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Redovisat värde för andelar i koncernföretag prövas för nedskrivningsbehov i enlighet med IAS 36, Nedskrivningar. Se även Gruppens redovisningsprinciper, Nedskrivningar av finansiella tillgångar, för ytterligare information.

Transaktionskostnader som uppkommer i samband med ett rörelseförvärv redovisas av moderbolaget som del av förvärvskostnaderna och kostnadsförs därmed inte.

Leasingavtal
I moderbolaget redovisas samtliga leasingavtal enligt reglerna för operationella leasingavtal.

Ersättningar till anställda
Förmånsbestämda planer
I moderbolaget tillämpas andra grunder för beräkning av förmånsbestämda planer än de som anges i IAS 19. Moderbolaget följer Tryggandelagens bestämmelser och Finansinspektionens föreskrifter, eftersom detta är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. De viktigaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19 gäller främst hur diskonteringsräntan fastställs samt att beräkning av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar, och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultatet då de uppstår.

Aktierelaterade ersättningar
Aktierelaterade ersättningar som moderbolaget har erbjudit anställda i moderbolaget har redovisats enligt de principer som beskrivs i not 1 till Gruppens koncernredovisning.

De aktierelaterade ersättningar som moderbolaget har tilldelat anställda i dotterföretag redovisas inte som personalkostnad i moderbolaget utan i stället mot andelar i koncernföretag. Denna intjänandekostnad redovisas över samma period som i Gruppen och med en motsvarande ökning i eget kapital för ersättningar som regleras med egetkapitalinstrument och som en förändring av skulder för ersättningar som regleras med kontanter.

Finansiella garantier
Finansiella garantier som moderbolaget har ställt till förmån för dotterföretag värderas inte till verkligt värde. De redovisas som eventualförpliktelser, såvida det inte blir sannolikt att garantierna kommer att leda till betalningar. I sådana fall redovisas en avsättning.

Säkringsredovisning
Räntebärande skulder i annan valuta än svenska kronor som används för att säkra valutarisker för investeringar i aktier emitterade av utländska dotterföretag, räknas inte om utifrån valutakurserna på balansdagen. De värderas i stället utifrån valutakursen den dag då säkringen gjordes.

Derivat som används för att säkra investeringar i utländska dotterföretag redovisas till verkligt värde och förändringar av detta redovisas i årets resultat. Motsvarande förändring i verkligt värde på aktier i dotterföretag redovisas i årets resultat.

Koncernbidrag och aktieägartillskott
I Sverige är koncernbidrag avdragsgilla, till skillnad från aktieägartillskott. Koncernbidrag redovisas som bokslutsdisposition i resultaträkningen. Aktieägartillskott redovisas som en ökning av andelar i koncernföretag och prövas för nedskrivningsbehov.

Nya eller ändrade redovisningsstandarder som träder i kraft efter 2017
Följande standarder, tolkningar och ändringar var utfärdade men hade inte trätt i kraft per 31 december 2017 och har inte tillämpats av moderbolaget.

Finansiella garantier
Finansiella garantier som moderbolaget har ställt till förmån för dotterföretag värderas inte enligt IFRS 9. De redovisas som eventualförpliktelser, såvida det inte blir sannolikt att garantierna kommer leda till betalningar. I sådana fall redovisas en reservering.

Säkringsredovisning
Räntebärande skulder i annan valuta än svenska kronor som används för att säkra valutarisker för investeringar i aktier emitterade av utländska dotterföretag, räknas inte om utifrån valutakurserna på balansdagen. De värderas i stället utifrån valutakursen den dag då säkringen gjordes.

Derivat som används för att säkra investeringar i utländska dotterföretag redovisas till verkligt värde och förändringar av detta redovisas i årets resultat. Motsvarande förändring i verkligt värde på aktier i dotterföretag redovisas i årets resultat, då säkring av verkligt värde tillämpas.

A2. Anställda, personalkostnader samt ersättning till revisorer

Medelantal anställda	2017			2016		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Sverige	61	40	101	60	46	106

Andel kvinnor i Atlas Copcos styrelse och ledning, %	31 december 2017	31 december 2016
Styrelse exklusive fackliga företrädare	33	33
Koncernledning	30	22

Löner och andra ersättningar	2017		2016	
	Ledande befattningshavare [1]	Övriga anställda	Ledande befattningshavare [1]	Övriga anställda
Sverige	143	106	106	103
varav tantiem	18		22	

[1] Innefattar 8 (8) styrelsemedlemmar som erhåller arvoden från Atlas Copco AB samt koncernchef och VD och 6 (7) personer i koncernledningen som är anställda av och uppbär lön och andra ersättningar från bolaget.

För information om ersättningar till styrelseledamöter, koncernchef och VD samt övriga medlemmar i koncernledningen, se not 5 i koncernredovisningen.

Pensioner och andra sociala kostnader	2017	2016
Avtalsenliga pensioner till styrelseledamöter och koncernledning	10	12
Avtalsenliga pensioner till övriga anställda	20	20
Övriga sociala avgifter	97	76
Summa	**127**	**108**
Pensionsförpliktelser till före detta medlemmar i Atlas Copcos ledningsgrupp	5	5

Ersättning till revisorer

Ersättningen för lagstadgad revision och konsultarvoden till revisorer fördelar sig enligt följande:

	2017	2016
Deloitte		
– revisionsarvode	6	6
– andra revisionstjänster än revisionsuppdraget	1	1
– övriga tjänster, skatt	2	1
– övriga tjänster, övrigt	12	2
Summa	**21**	**10**

Revisionsarvode avser revision av de finansiella rapporterna och räkenskaperna. För moderbolaget innefattar detta även styrelsens och VD:s förvaltning av verksamheten.

Andra revisionstjänster än revisionsuppdraget avser till exempel garantiförklaringar och bestyrkanderapport med begränsad säkerhet om Atlas Copcos hållbarhetsredovisning.

Skattetjänster inkluderar både rådgivning och granskning av efterlevnad inom skatteområdet.

Övriga tjänster utgörs huvudsakligen av konsulttjänster, till exempel rådgivning i samband med förberedelse av koncernens föreslagna delning.

På bolagsstämman 2017 valdes Deloitte till Gruppens revisor fram till bolagsstämman 2018.

A3. Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader

	2017	2016
Erhållna provisioner	157	166
Valutakursdifferenser, netto	–	4
Övriga rörelseintäkter	–	1
Summa övriga rörelseintäkter	**157**	**171**
Valutakursdifferenser, netto	–2	–
Övriga rörelsekostnader	–310	–
Summa övriga rörelsekostnader	**–312**	–

Övriga rörelsekostnader består till största delen av kostnader i samband med koncernens föreslagna delning, 310 MSEK.

A4. Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter och kostnader	2017	2016
Ränteintäkter		
– likvida medel	1	52
– fordringar på koncernföretag	416	306
Utdelningsintäkter från koncernföretag	16 362	6 727
Realisationsvinst	27 593	–
Valutakursvinster, netto	36	–
Finansiella intäkter	**44 408**	**7 085**
Räntekostnader		
– räntebärande skulder	–466	–567
– derivatinstrument för säkring av verkligt värde	–384	–244
– skulder till koncernföretag	–303	–485
Förändring verkligt värde		
– övriga tillgångar	–42	–142
Valutakursförluster, netto	–	–26
Nedskrivningar		
– nedskrivning av andelar i koncernföretag	–49	–402
Finansiella kostnader	**–1 244**	**–1 866**
Finansiella intäkter, netto	**43 164**	**5 219**

Följande tabell visar nettovinst eller nettoförlust uppdelat per kategori inom finansiella instrument.

	2017	2016
Nettovinst/-förlust på		
– lånefordringar och kundfordringar, inkl. bankmedel	411	190
– övriga skulder	–769	–1 052
– derivatinstrument för säkring av verkligt värde	–384	–244
Resultat från andelar i koncernföretag	43 906	6 325
Summa	**43 164**	**5 219**

Resultat från andelar i koncernföretag är huvudsakligen hänförliga till utdelningsintäkter från koncernföretag samt realisationsvinster från överlåtelser av aktier i dotterbolag relaterat till den legala omstruktureringen genomförd i samband med förberedelserna för delningen av Gruppen. Mer information om säkringarna finns i not 27 i koncernredovisningen.

A5. Bokslutsdispositioner

Bokslutsdispositioner	2017	2016
Lämnade koncernbidrag	–4	–213
Erhållna koncernbidrag	6 607	5 244
Summa	**6 603**	**5 031**

A6. Inkomstskatt

	2017	2016
Aktuell skatt	–819	–560
Uppskjuten skatt	14	–10
Summa	**–805**	**–570**
Resultat före skatt	48 890	9 802
Svensk inkomstskatt i %	22.0	22.0
Aktuell skatt baserad på resultat före skatt	–10 756	–2 156
Skatteeffekt av:		
Ej avdragsgilla kostnader	–38	–179
Ej skattepliktiga intäkter	9 657	1 481
Avdragsgilla kostnader, ej redovisade i resultaträkningen	282	28
Kupongskatt försäljning bolag	–35	–
CFC-beskattning	–16	–18
Justeringar från tidigare år	101	274
Summa	**–805**	**–570**
Effektiv skatt i %	**1.6**	**5.8**

Moderbolagets effektiva skattesats på 1.6% (5.8) påverkas främst av ej skattepliktiga intäkter i form av utdelningar från dotterföretag.

A7. Immateriella tillgångar

	Aktiverade utgifter för datorprogram	
	2017	2016
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	69	48
Investeringar	–2	21
Vid årets slut	**67**	**69**
Ackumulerade avskrivningar		
Vid årets början	37	33
Årets avskrivningar	4	4
Vid årets slut	**41**	**37**
Redovisat värde		
Vid årets början	32	15
Vid årets slut	**26**	**32**

A8. Materiella anläggningstillgångar

	2017			2016		
	Byggnader och mark	Maskiner och inventarier	Summa	Byggnader och mark	Maskiner och inventarier	Summa
Ackumulerade anskaffningsvärden						
Vid årets början	40	52	92	27	46	73
Investeringar	5	5	10	13	6	19
Vid årets slut	**45**	**57**	**102**	**40**	**52**	**92**
Ackumulerade avskrivningar						
Vid årets början	8	39	47	6	35	41
Årets avskrivningar	1	6	7	2	4	6
Vid årets slut	**9**	**45**	**54**	**8**	**39**	**47**
Redovisat värde						
Vid årets början	32	13	45	21	11	32
Vid årets slut	**36**	**12**	**48**	**32**	**13**	**45**

Byggnader och mark avser förbättringar av hyrda fastigheter. Årets avskrivningar redovisas under administrationskostnader i resultaträkningen.

Leasingkostnader för tillgångar som innehas via operationella leasingavtal såsom förhyrda lokaler, bilar och kontorsutrustning redovisas under administrationskostnader och uppgick till 60 (70). Framtida betalningar för icke uppsägningsbara leasingavtal uppgick till 321 (399) och förfaller enligt följande:

	2017	2016
Inom ett år	59	71
Mellan ett och fem år	212	233
Senare än fem år	50	95
Summa	**321**	**399**

A9. Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder

	2017			2016		
	Till-gångar	Skulder	Netto	Till-gångar	Skulder	Netto
Anläggningstillgångar	1	–	1	1	–	1
Pensioner och liknande förpliktelser	37	–	37	34	–	34
Övriga avsättningar	25	–	25	14	–	14
Långfristiga skulder	17	–	17	25	–	25
Summa	**80**	**–**	**80**	**74**	**–**	**74**

Nedan följer en avstämning av nettoförändringen i uppskjuten skatt från årets början till årets slut:

	2017	2016
Vid årets början	74	86
Redovisat i övrigt totalresultat	–8	–2
Redovisat i årets resultat	14	–10
Vid årets slut	**80**	**74**

A10. Andelar i koncernföretag

	2017	2016
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	112 138	111 774
Investeringar	28 817	39
Säkring av nettoinvestering	1 217	72
Aktieägartillskott	48 426	253
Avyttringar	–38 518	–
Vid årets slut	**152 080**	**112 138**
Ackumulerade uppskrivningar		
Vid årets början	600	600
Vid årets slut	**600**	**600**
Ackumulerade nedskrivningar		
Vid årets början	–2 141	–1 739
Nedskrivningar	–49	–402
Vid årets slut	**–2 190**	**–2 141**
Summa	**150 490**	**110 597**

Se not A21 för ytterligare information om andelar i koncernföretag.

A11. Övriga finansiella tillgångar

	2017	2016
Kapitalförsäkringar	146	134
Finansiella tillgångar klassificerade som lånefordringar och kundfordringar		
– övriga finansiella fordringar	33	30
Vid årets slut	**179**	**164**

Kapitalförsäkringar avser avgiftsbestämda pensionsplaner och ställs som säkerhet till förmånstagaren (se not A15 och A20).

A12. Övriga fordringar

	2017	2016
Fordringar på koncernföretag	9 011	2 814
Derivat		
– innehas för handel	441	117
– identifierade för säkringsredovisning	25	11
Finansiella tillgångar klassificerade som lånefordringar och kundfordringar		
– övriga fordringar	74	968
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	49	67
Vid årets slut	**9 600**	**3 977**

Övriga fordringar på 74 (968) avser främst CSA-avtal som används för att minska kreditrisken för derivattransaktioner.

A13. Likvida medel

	2017	2016
Likvida medel klassificerade som lånefordringar och kundfordringar		
– kassa och bank	508	1 645
– kortfristiga likvida placeringar	17 040	6 520
Vid årets slut	**17 548**	**8 165**

Moderbolagets garanterade men outnyttjade kreditfaciliteter uppgick till 6 298 (6 120).

A14. Eget kapital

Se not 20 i koncernredovisningen för information om aktietransaktioner, föreslagen utdelning och mandat godkända av bolagsstämman.

Reserver
Moderbolagets egna kapital innefattar reserver som beskrivs nedan.

Reservfond
Reservfonden är en del av bundet eget kapital och är inte utdelningsbar.

Fond för verkligt värde – omräkningsreserv
Fonden består av omräkning av koncerninterna fordringar på eller skulder till en utlandsverksamhet som i allt väsentligt är del av nettoinvesteringen i utlandsverksamheten liksom kassaflödessäkringar för omvandling av rörlig ränta till fast ränta.

A15. Pensioner och liknande förpliktelser

	2017			2016		
	Avgiftsbestämda pensionsplaner	Förmånsbestämda pensionsplaner	Summa	Avgiftsbestämda pensionsplaner	Förmånsbestämda pensionsplaner	Summa
Vid årets början	134	8	142	126	9	135
Avsättningar	14	–	14	10	–	10
Utbetalningar	–2	0	–2	–2	–1	–3
Vid årets slut	**146**	**8**	**154**	**134**	**8**	**142**

Moderbolaget har kapitalförsäkringar på 146 (134) hänförliga till avgiftsbestämda pensionsplaner. Försäkringarna redovisas som övriga finansiella tillgångar och ställs som säkerhet till förmånstagaren.

Beskrivning av förmånsbestämda pensionsplaner
Moderbolaget har tre förmånsbestämda pensionsplaner. ITP-planen är en slutlönebaserad pensionsplan som omfattar huvuddelen av Atlas Copco AB:s tjänstemän i Sverige. Atlas Copco tryggar förmånerna genom en pensionsstiftelse. Den andra planen hänför sig till en grupp anställda som tjänar mer än tio basbelopp och som har valt bort ITP-planen. Denna plan är försäkrad. Den tredje planen hänför sig till tidigare anställda högre tjänstemän som i dag är pensionerade. Denna plan är tryggad genom skuldföring.

	2017			2016		
	Fonderade pensionsplaner	Ofonderade pensionsplaner	Summa	Fonderade pensionsplaner	Ofonderade pensionsplaner	Summa
Redovisade belopp för förmånsbestämda förpliktelser	138	8	146	137	8	145
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	–362	–	–362	–327	–	–327
Nuvärdet för nettoförpliktelser	–224	8	–216	–190	8	–182
Ej redovisade överskott	224	–	224	190	–	190
Nettobelopp redovisat i balansräkningen	**–**	**8**	**8**	**–**	**8**	**8**

Förändring av redovisade belopp för förmånsbestämda förpliktelser	Fonderade pensionsplaner	Ofonderade pensionsplaner	Summa	Fonderade pensionsplaner	Ofonderade pensionsplaner	Summa
Förmånsbestämda förpliktelser vid årets början	137	8	145	134	9	143
Kostnader för pensioner intjänade under året	6	–	6	7	–	7
Räntekostnader	4	–	4	4	–	4
Utbetalda pensioner	–9	0	–9	–8	–1	–9
Förmånsbestämda förpliktelser vid årets slut	**138**	**8**	**146**	**137**	**8**	**145**

Förändringar i förvaltningstillgångar	Fonderade pensionsplaner	Ofonderade pensionsplaner	Summa	Fonderade pensionsplaner	Ofonderade pensionsplaner	Summa
Verkligt värde för förvaltningstillgångar vid årets början	327	–	327	296	–	296
Avkastning på förvaltningstillgångar	35	–	35	31	–	31
Verkligt värde för förvaltningstillgångar vid årets slut	**362**	**–**	**362**	**327**	**–**	**327**

A15. Pensioner och liknande förpliktelser, fortsättning

	2017	2016
Pensionering i egen regi		
Kostnader exkl. ränta	20	13
Summa	**20**	**13**
Pensionering genom försäkring		
Kostnader för pensioner intjänade under året	19	19
Summa	**19**	**19**
Nettokostnader för pensioner, exkl. skatter	**39**	**32**
Särskild löneskatt på pensionskostnader	10	10
Summa	**49**	**42**

Årets pensionskostnader, som redovisas under administrationskostnader i resultaträkningen, uppgick till 39 (32) varav till ledande befattningshavare 10 (12) och till andra 29 (20).

Moderbolagets andel av förvaltningstillgångarnas verkliga värde i Atlas Copcos pensionsstiftelse uppgår till 362 (327) enligt följande:

	2017	2016
Aktierelaterade värdepapper	28	45
Obligationer	196	201
Fastigheter	128	73
Likvida medel	10	8
Summa	**362**	**327**

Förvaltningstillgångarna i Atlas Copcos pensionsstiftelse är inte inkluderade i moderbolagets finansiella tillgångar.

Avkastningen på förvaltningstillgångarna i Atlas Copcos pensionsstiftelse uppgick till 6.0% (11.1).

Moderbolaget tillämpar de aktuariella antaganden som används av Pensionsregistreringsinstitutet (PRI), bland annat diskonteringsräntan 2.8% (3.8). Moderbolaget uppskattar att 9 MSEK kommer att betalas in till förmånsbestämda planer under 2018.

A16. Övriga avsättningar

	2017	2016
Vid årets början	271	132
Under året		
– gjorda avsättningar	444	252
– utnyttjade avsättningar	–167	–113
Vid årets slut	**548**	**271**

Övriga avsättningar omfattar främst avsättningar hänförliga till personaloptionsprogram redovisade enligt IFRS 2 och UFR 7.

A17. Räntebärande skulder

	Förfall	Återköpt nominellt belopp	2017 Redovisat värde	2017 Verkligt värde	2016 Redovisat värde	2016 Verkligt värde
Långfristiga						
Medium Term Note Program MEUR 500	2019		4 457	5 080	4 458	4 993
Medium Term Note Program MEUR 500	2023		4 538	5 434	4 534	5 247
Medium Term Note Program MEUR 500	2026		4 912	4 779	4 773	4 627
Kapitalmarknadslån MUSD 150	2019	MUSD 7.5	1 172	1 275	1 295	1 519
Bilaterala lån EIB MEUR 275	2019		2 330	2 730	2 329	2 666
Bilaterala lån EIB MEUR 300	2022		2 778	2 989	2 778	2 912
Bilaterala lån NIB MEUR 200	2024		1 886	2 037	1 886	1 989
Långfristiga räntebärande skulder till koncernföretag			33 377	33 949	31 021	32 167
Summa långfristiga räntebärande skulder			**55 450**	**58 273**	**53 074**	**56 120**
Kortfristiga						
Kortfristiga räntebärande skulder till koncernföretag			39 743	39 743	26 723	26 747
Summa kortfristiga räntebärande skulder			**39 743**	**39 743**	**26 723**	**26 747**
Vid årets slut			**95 193**	**98 016**	**79 797**	**82 867**
Varav externa räntebärande skulder			**22 073**	**24 324**	**22 053**	**23 953**

Skillnaden mellan redovisat värde och verkligt värde hänger samman med värderingsmetoden eftersom vissa skulder redovisas till upplupet anskaffningsvärde och inte till verkligt värde. Förändringar i räntenivåer och kreditmarginaler ger upphov till skillnaden mellan verkligt värde och upplupet anskaffningsvärde.

A17. Räntebärande skulder, fortsättning

I tabellen nedan visas förfallostrukturen för moderbolagets externa räntebärande skulder inklusive effekten av ränteswappar.

Förfall	Fast	Rörlig [1]	Redovisat värde	Verkligt värde
2019	7 959	–	7 959	9 085
2022	2 778	–	2 778	2 989
2023	4 538	–	4 538	5 434
2024	–	1 886	1 886	2 037
2026	4 912	–	4 912	4 779
Total	**20 187**	**1 886**	**22 073**	**24 324**

[1] Rörlig ränta i tabellen är lån med räntesättning var sjätte månad eller oftare.

A18. Övriga skulder

	2017	2016
Leverantörsskulder	40	21
Skulder till koncernföretag	90	288
Derivat		
– innehas för handel	158	648
– identifierade för säkringsredovisning	–	82
Övriga finansiella skulder		
– övriga skulder	389	10
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	366	350
Vid årets slut	**1 043**	**1 399**

Upplupna kostnader inkluderar poster såsom sociala avgifter, semesterlöneskuld och upplupna räntor.

A19. Finansiell exponering och principer för riskhantering

Moderbolagets räntebärande skulder
Atlas Copco AB hade externa räntebärande skulder på MSEK 22 073 (22 053) och interna räntebärande skulder på MSEK 73 120 (57 744) vid årets slut 2017. Derivatinstrument används för att hantera valuta- och ränterisker i linje med Financial Risk Management Committees riktlinjer, se not 27 i koncernredovisningen.

Säkringsredovisning
Moderbolaget säkrar andelar i dotterföretag genom lån på MEUR 5 039 (5 038). Den använda metoden för säkringsredovisning avseende lån bygger på ett undantag i RFR 2.

Ränterisken hanteras med ränteswappar, som identifieras som kassaflödessäkringar. I not 27 i koncernredovisningen återfinns verkliga värden för dessa swappar samt ytterligare information.

Finansiell kreditrisk
Kreditrisk för finansiella transaktioner är risken att moderbolaget ådrar sig förluster, avseende moderbolagets investeringar, bankmedel eller derivattransaktioner, till följd av att motparten inte betalar. Mer information om investerings- och derivattransaktioner finns i not 27 i koncernredovisningen.

I tabellen nedan visas faktisk exponering avseende finansiella instrument per 31 december.

Finansiell kreditrisk	2017	2016
Likvida medel	17 548	8 165
Fordringar på koncernföretag	9 011	2 814
Derivat	466	128
Övrigt	151	1 065
Summa	**27 176**	**12 172**

Hierarki för verkligt värde
Verkliga värden baseras på marknadsvärden eller, i de fall sådana inte är tillgängliga, på observerbara indata eller andra värderingstekniker. De belopp som visas i andra noter är orealiserade och kommer inte nödvändigtvis att realiseras.

För nivåklassificering se not 27 i koncernredovisningen. Det finns inga instrument klassificerade i nivå 3 i moderbolaget.

Värderingsmetoder
Derivat
Verkligt värde för valutaterminskontrakt beräknas utifrån rådande marknadsläge. Ränteswappar värderas baserat på marknadsräntor och nuvärde av framtida kassaflöden.

Räntebärande skulder
Verkliga värden beräknas baserat på marknadsräntor och nuvärde av framtida kassaflöden.

Moderbolagets finansiella instrument uppdelade i kategorier
Det redovisade värdet för moderbolagets finansiella instrument motsvarar verkligt värde i alla kategorier förutom för räntebärande skulder.

Se not A17 för mer information.

A20. Ställda säkerheter och eventualförpliktelser

	2017	2016
Ställda säkerheter för derivat		
Övriga fordringar	53	854
Ställda säkerheter för pensionsåtaganden		
Kapitalförsäkringar	146	134
Summa	**199**	**988**
Eventualförpliktelser		
Borgensförbindelser och övriga eventualförpliktelser		
– för externa parter	–	3
– för koncernföretag	8 355	8 158
Summa	**8 355**	**8 161**

Borgensförbindelser och övriga eventualförpliktelser inkluderar bankgarantier och kommersiella garantier, CSA-avtal (Credit Support Annex) samt leverantörsgarantier. Borgensförbindelser och andra eventualförpliktelser för koncernföretag har ökat under året främst till följd av valutaeffekter när den svenska kronan har försvagats mot euron.

A21. Direktägda dotterföretag

	2017			2016		
	Antal aktier	Andel	Redovisat värde	Antal aktier	Andel	Redovisat värde
Direktägda produktbolag						
Atlas Copco Airpower n.v., Wilrijk	76 415	100	46 143	76 415	100	46 068
Atlas Copco GIA AB, 556040-0870, Grängesberg	–	–	–	50 000	100	130
Construction Tools PC AB, 556069-7228, Kalmar	–	–	–	60 000	100	2 053
Dynapac Compaction Equipment AB, 556068-6577, Karlskrona	–	–	–	80 000	100	889
Dynapac do Brasil Indústria e Comércio de Máquinas Ltda, São Paulo	–	–	–	25 777 505	100	258
Epiroc AB, 556041-2149, Nacka	206 885	100	43 979	200 000	100	46
Epiroc Drilling Tools AB, 556001-9019, Fagersta	–	–	–	2 325 000	100	185
Epiroc Meyco AG, Zurich	–	–	–	9 000	100	64
Epiroc Rock Drills AB, 556077-9018, Örebro	–	–	–	1 000 000	100	517
Epiroc Welltech AB, 556577-2240, Jonsered	–	–	–	20 000	100	78
Gazcon A/S, Lynge	500	100	23	500	100	23

A21. Direktägda dotterföretag, fortsättning

	2017			2016		
	Antal aktier	Andel	Redovisat värde	Antal aktier	Andel	Redovisat värde
Direktägda produktbolag						
AGRE Kompressoren GmbH, Garsten-St. Ulrich	200 000	100	7	200 000	100	7
Atlas Copco (Cyprus) Ltd., Nicosia	99 998	100	0	99 998	100	0
Atlas Copco (India) Ltd., Pune	21 731 582	96	798	21 731 582	96	1 827
Atlas Copco (Ireland) Ltd., Dublin	250 000	100	28	250 000	100	28
Atlas Copco (Malaysia), Sdn. Bhd., Shah Alam	1 000 000	100	16	1 000 000	100	15
Atlas Copco (Philippines) Inc., Binan	121 995	100	7	121 995	100	6
Atlas Copco (Schweiz) AG., Studen	8 000	100	52	8 000	100	52
Atlas Copco (South East Asia) Pte.Ltd., Singapore	1 500 000	100	10	1 500 000	100	5
Atlas Copco Argentina S.A.C.I., Buenos Aires	5 120 025	93/100[1)]	62	5 120 025	93/100[1]	62
Atlas Copco Brasil Ltda., Barueri	70 358 841	100	243	70 358 841	100	240
Atlas Copco Canada Inc., Toronto	9 496	100	526	–	–	–
Atlas Copco Chile SpA, Santiago	24 998	100	3	–	–	–
Atlas Copco Compressor AB, 556155-2794, Nacka	60 000	100	16	60 000	100	13
Atlas Copco Eastern Africa Limited., Nairobi	482 999	100	31	482 999	100	31
Atlas Copco Equipment Egypt S.A.E., Kairo	5	0/100[1)]	2	5	0/100[1)]	2
Atlas Copco GmbH, Wien	1	100	43	1	100	43
Atlas Copco Indoeuropeiska AB, 556155-2760, Nacka	3 500	100	25	3 500	100	25
Atlas Copco KK, Tokyo	375 001	100	33	–	–	–
Atlas Copco Kompressorteknik A/S, Köpenhamn	4 000	100	4	4 000	100	4
Atlas Copco Maroc SA., Casablanca	3 960	99	5	3 888	97	3
Atlas Copco Services Middle East OMC, Manama	500	100	10	500	100	9
Atlas Copco Venezuela SA, Caracas	25 812 000	100	15	25 812 000	100	42
Epiroc Chile S.A.C., Santiago	–	–	–	24 998	100	14
Epiroc Japan KK, Tokyo	–	–	–	375 001	100	32
Epiroc Mining India Ltd, Pune	21 731 582	96	1 045	–	–	–
Epiroc Sweden AB, 556100-1453, Nacka	–	–	–	103 000	100	100
Kohler Druckluft AG, Oberriet	1 000	100	8	1 000	100	8
Servatechnik AG, Oftringen	3 500	100	28	3 500	100	28
Soc. Atlas Copco de Portugal Lda., Porto Salvo	1	100	11	1	100	27
Direktägda holdingbolag och andra bolag						
AtCoBtech AB, 559053-5455, Nacka	500	100	9	500	100	31
Atlas Copco A/S, Langhus	2 500	100	45	2 500	100	42
Atlas Copco Beheer B.V., Zwijndrecht	15 712	100	2 699	15 712	100	2 501
Atlas Copco Deutschland GmbH, Essen	1	100	15	1	100	6
Atlas Copco Finance Belgium BVBA, Wilrijk	1	0/100[1)]	0	1	0/100[1)]	0
Atlas Copco Finance Europe n.v., Wilrijk	–	–	–	1	0/100[1)]	1
Atlas Copco France Holding S.A., Cergy Pontoise	278 255	100	278	278 255	100	264
Atlas Copco Holding GmbH, Essen	2	100	1 070	2	100	1 063
Atlas Copco Internationaal B.V., Zwijndrecht	10 002	100	27 218	–	–	–
Atlas Copco Järla Holding AB, 556062-0212, Nacka	95 000	100	20 570	95 000	100	20 570
Atlas Copco Nacka Holding AB, 556397-7452, Nacka	100 000	100	12	–	–	–
Atlas Copco Sickla Holding AB, 556309-5255, Nacka	–	–	–	1 000	100	27 311
Atlas Copco UK Holdings Ltd., Hemel Hempstead	150 623 666	100	1 481	150 623 666	100	1 471
Atlas Copco USA Holdings Inc., Parsippany	100	100	2 499	100	100	3 464
Capanyd AB, 556655-0421, Nacka	75 000	100	0	75 000	100	0
Econus S A, Montevideo	21 582 605	100	17	21 582 605	100	17
Epiroc Financial Solutions Chile Ltda., Santiago	–	–	–	6 317 500	0/100[1)]	0
Epiroc Treasury AB, 556277-9537, Nacka	–	–	–	700 500	100	724
Industria Försäkrings AB, 516401-7930, Nacka	300 000	100	30	300 000	100	30
Oy Atlas Copco AB, Vanda	150	100	34	150	100	33
Power Tools Distribution n.v., Hoeselt	1	0/100[1)]	1	1	0/100[1)]	1
1 (2) vilande bolag		100	0		100	12
Säkring av nettoinvestering			1 339			122
Redovisat värde, 31 december			**150 490**			**110 597**

[1)] Första siffran; andel som innehas av moderbolaget, andra siffran; andel som innehas av Atlas Copco-gruppen.

A22. Närstående

Relationer

Moderbolaget har närstående relationer med sina största aktieägare, dotterföretag, intresseföretag och joint ventures samt med styrelseledamöter och koncernledning.

Moderbolagets största aktieägare, Investor AB, kontrollerar cirka 22% av rösterna i Atlas Copco AB.

Moderbolagets direktägda dotterföretag redovisas i not A21 och andra direkt och indirekt ägda operativa dotterföretag redovisas på sidorna som följer.

Information om styrelseledamöter och koncernledning presenteras på sidorna 62–65.

Transaktioner och utestående balanser

Gruppen har inte haft några transaktioner med Investor AB under året, förutom aviserade utdelningar, och har inga utestående balanser med Investor AB.

Investor AB har även bestämmande eller betydande inflytande i andra företag som Atlas Copco AB kan göra affärer med i den ordinarie verksamheten. Alla sådana transaktioner görs på affärsmässiga villkor.

I tabellen nedan redovisas moderbolagets transaktioner med koncernföretag:

	2017	2016
Intäkter		
Utdelning	16 362	6 727
Koncernbidrag	6 607	5 244
Ränteintäkter	416	306
Kostnader		
Koncernbidrag	–4	–213
Räntekostnader	–302	–485
Fordringar	**9 011**	**2 814**
Skulder	**73 210**	**58 032**
Garantiförbindelser	**8 355**	**8 158**

Direkt och indirekt ägda holdingbolag och operativa koncernföretag (exklusive filialer), redovisade per land.

Land	Företag	Placering (stad)
Algeriet	SPA Atlas Copco Algérie	*Alger*
Angola	Atlas Copco Angola Ltd	*Luanda*
Argentina	Atlas Copco Argentina S.A.C.I	*Buenos Aires*
	Epiroc Argentina S.A.C.I	*Buenos Aires*
Australien	Atlas Copco Australia Pty Ltd	*Blacktown*
	Epiroc Australia Pty Ltd	*Blacktown*
	Epiroc Financial Solutions Australia Pty Ltd	*Blacktown*
	Epiroc South Pacific Holdings Pty Ltd	*Blacktown*
Bahrain	Atlas Copco Services Middle East OMC	*Manama*
Bangladesh	Atlas Copco Bangladesh Ltd.	*Dhaka*
Belgien	Atlas Copco Airpower n.v.	*Wilrijk*
	Atlas Copco Belgium n.v.	*Overijse*
	Atlas Copco Business Services n.v.	*Wilrijk*
	Atlas Copco Finance Belgium BVBA	*Wilrijk*
	Atlas Copco Rental Europe n.v.	*Wilrijk*
	EDMAC Europe n.v.	*Wilrijk*
	Edwards Vacuum NV	*Estaimpuis*
	International Compressor Distribution n.v.	*Wilrijk*
	Maes Compressoren NV	*Deinze*
	Power Tools Distribution n.v.	*Hoeselt*
Bolivia	Atlas Copco Boliviana S.A.	*La Paz*
	Epiroc Bolivia S.A.	*Santa Paz*
Bosnien-Hercegovina	Epiroc B-H d.o.o.	*Sarajevo*
Botswana	Epiroc (Botswana) (Pty) LTd	*Gaborone*
Brasilien	Atlas Copco Brasil Ltda	*Barueri*
	Chicago Pneumatic Brasil Ltda	*Barueri*
	Edwards Vacuo Ltda	*São Paulo*
	Epiroc Brasil Comercializacao De Produtos E Servicos Para Mineracao E Construcao Ltda	*São Paulo*
	EVO Air Locação e Vendas de Compressores Ltda.	*São Paulo*
	Itubombas Locação, Comércio, Importação E Exportação Ltda.	*Itu*
	Leybold do Brasil Ltda.	*Jundiaí*
	Pressure Compressores Ltda.	*Maringa*
	Schucker do Brazil Ltda	*São José dos Pinais*
Bulgarien	Atlas Copco Bulgaria EOOD	*Sofia*
	Construction Tools EOOD	*Roseau*
	Epiroc Bulgaria EOOD	*Sofia*
Burkina Faso	Epiroc Burkina Faso SARL	*Ouagadougou*
Chile	Atlas Copco Chile SpA	*Santiago*
	Epiroc Chile S.A.C.	*Santiago*
	Epiroc Financial Solutions Chile Limitada	*Santiago*
Colombia	Atlas Copco Colombia Ltda	*Bogotá*
	Epiroc Colombia S.A.S	*Bogotá*
Cypern	Atlas Copco (Cyprus) Ltd.	*Nicosia*
Danmark	Atlas Copco Kompressorteknik A/S	*Köpenhamn*
	Gazcon A/S	*Lynge*

Land	Företag	Placering (stad)
Demokratiska republiken Kongo	Epiroc DRC SARL	*Lubumbashi*
Egypten	Atlas Copco Equipment Egypt S.A.E.	*Kairo*
Filippinerna	Atlas Copco (Philippines) Inc.	*Binan*
	Epiroc Philippines, Inc.	*Laguna*
Finland	Epiroc Finland Oy Ab	*Vanda*
	Oy Atlas Copco Ab	*Vanda*
	Oy Atlas Copco Kompressorit Ab	*Vanda*
	Oy Atlas Copco Tools Ab	*Vanda*
	Oy Epiroc Drilling Tools Ab	*Tammerfors*
Frankrike	ABAC France S.A.S.	*Valence*
	Atlas Copco Applications Industrielles S.A.S.	*Cergy Pontoise*
	Atlas Copco Crépelle S.A.S.	*Lille*
	Atlas Copco France Holding S.A.	*Cergy Pontoise*
	Atlas Copco France SAS	*Cergy Pontoise*
	Edwards SAS	*Herblay*
	Epiroc France S.A.S.	*Cergy Pontoise*
	ETS Georges Renault S.A.S.	*Nantes*
	Exlair S.A.S.	*Cergy Pontoise*
	Leybold France SAS Z. I. De Marcerolles	*Bourg-Les-Valence*
	MultiAir France S.A.S	*Chambly*
	Seti-Tec S.A.S.	*Lognes*
Förenade arabemiraten	Atlas Copco Middle East FZE	*Jebel Ali free zone, Dubai*
	Atlas Copco Services Middle East SPC	*Abu Dhabi*
	Epiroc Middle East FZE	*Dubai*
Ghana	Secoroc Ghana Ltd	*Accra*
Grekland	Atlas Copco Hellas AE	*Koropi*
	Epiroc Hellas S.A.	*Koropi*
Hongkong	Atlas Copco China/Hong Kong Ltd	*Kowloon*
	Epiroc Hong Kong Ltd.	*Hongkong*
Indien	Atlas Copco (India) Ltd.	*Pune*
	Edwards India Private Ltd	*Pune*
	Epiroc Mining India Limited	*Pune*
	Leybold India Pvt Ltd.	*Pune*
Indonesien	PT Atlas Copco Indonesia	*Jakarta*
	PT Epiroc Southern Asia	*Jakarta*
Irak	Atlas Copco Iraq LLC	*Erbil*
Irland	Atlas Copco (Ireland) Ltd.	*Dublin*
	Atlas Copco Finance DAC	*Dublin*
	Edwards Vacuum Technology Ireland Ltd	*Dublin*
Israel	Edwards Israel Vacuum Ltd	*Kiryat Gat*
Italien	ABAC Aria Compressa S.p.A	*Robassomero*
	Atlas Copco BLM S.r.l.	*Milano*
	Atlas Copco Italia S.p.A.	*Milano*
	Ceccato Aria Compressa S.r.l	*Vicenza*

A22. **Närstående,** fortsättning

Land	Företag	Placering (stad)
Italien	Edwards S.p.A.	*Milano*
	Epiroc Italia S.R.L.	*Milano*
	Epiroc Stonetec S.r.L.	*Bagnolo Piemonte*
	FIAC S.p.a.	*Bologna*
	Leybold Italia Srl	*Milano*
	MultiAir Italia S.r.l	*Cinisello Balsamo*
	Varisco S.r.l.	*Padua*
	Varisco Wellpoint srl	*Padua*
Japan	Atlas Copco KK	*Tokyo*
	Edwards Japan Ltd	*Chiba*
	Epiroc Japan KK	*Tokyo*
	Fuji Industrial Technique Co., Ltd.	*Osaka*
	Leybold Japan Co. Ltd. Shin-Yokohama AK bldg	*Kohoku-Ku, Yokohama-Shi*
Kamerun	Atlas Copco Afrique Centrale SA	*Douala*
Kanada	Atlas Copco Canada Inc.	*Toronto*
	Chicago Pneumatic Tool Co. Canada Ltd.	*Toronto*
	Epiroc Canada Holding Inc	*Toronto*
	Epiroc Canada Inc.	*Toronto*
Kazakstan	Atlas Copco AirPower Central Asia LLP	*Almaty*
	Epiroc Central Asia LLP	*Almaty*
Kenya	Atlas Copco Eastern Africa Limited	*Nairobi*
	Epiroc Eastern Africa Limited	*Nairobi*
Kina	Atlas Copco (Wuxi) Compressor Co., Ltd.	*Wuxi*
	Atlas Copco (Shenyang) Construction and Mining Equipment Ltd.	*Shenyang*
	Atlas Copco (Wuxi) Energy Conservation Engineering Co., Ltd.	*Wuxi*
	Atlas Copco (Shanghai) Equipment Rental Co., Ltd.	*Shanghai*
	Atlas Copco Industrial Technique (Shanghai) Co., Ltd	*Shanghai*
	Atlas Copco (China) Investment Co., Ltd.	*Shanghai*
	Atlas Copco (Shanghai) Process Equipment Co., Ltd.	*Shanghai*
	Atlas Copco (Shanghai) Trading Co., Ltd.	*Shanghai*
	Bolaite (Shanghai) Compressor Co., Ltd.	*Shanghai*
	Bolaite (Shanghai) Compressor Trading Co. Ltd	*Shanghai*
	CSK China Co. Ltd	*Wuxi*
	CSK Xian China Co. Ltd	*Xian*
	Edmac (Shanghai) Trading Co., Ltd.	*Shanghai*
	Edwards Technologies Trading (Shanghai) Company Ltd	*Shanghai*
	Edwards Technologies Vacuum Engineering (Qingdao) Company Ltd	*Qingdao*
	Edwards Technologies Vacuum Engineering (Shanghai) Company Ltd	*Shanghai*
	Edwards Technologies Vacuum Engineering (Xian) Company Ltd	*Xian*
	Epiroc (Nanjing) Construction & Mining Equipment Ltd	*Nanjing*
	Epiroc (Zhangjiakou) Construction & Mining Equipment Ltd	*Zhangjiakou*
	Epiroc Financial Leasing Co., Ltd.	*Shanghai*
	Epiroc Trading Co Ltd	*Nanjing*
	Fiac Air Compressors (Jiangmen) Co Ltd	*Jiangmen*
	GIA (Shanghai) Mining Equipment Co., Ltd	*Shanghai*
	Golden Fluid Pumps (Tianjin) Co. Ltd	*Tianjin*
	Guangzhou Linghein Compressor Co., Ltd	*Guangzhou*
	Kunshan Q-Tech Air System Technologies Ltd.	*Kunshan*
	Leybold (Tianjin) Co.Ltd.	*Tianjin*
	Leybold (Tianjin) International Trade Co.Ltd.	*Tianjin*
	Liutech Machinery Equipment Co., Ltd	*Liuzhou*
	Liuzhou Tech Machinery Co., Ltd.	*Liuzhou*
	Pan-Asia Gas Technology (Wuxi) Co., Ltd.	*Wuxi*
	Shandong Rock Drilling Tools Co Ltd	*Yanggu*
	Shanghai Beacon Medaes Medical Gas Engineering Consulting Co., Ltd.	*Shanghai*
	Shanghai Tooltec Industrial Tool Co., Ltd.	*Shanghai*
	Wuxi Pneumatech Air/Gas Purity Equipment Co., Ltd.	*Wuxi*
	Wuxi Shengda Air/Gas Purity Equipment Co., Ltd	*Wuxi*

Land	Företag	Placering (stad)
Kroatien	Epiroc Croatia d.o.o.	*Zagreb*
Lettland	Atlas Copco Baltic SIA	*Riga*
Libanon	Atlas Copco Levant S.A.L.	*Beirut*
Luxemburg	Atlas Copco Finance S.á.r.l.	*Luxemburg*
Malaysia	Atlas Copco (Malaysia) Sdn. Bhd.	*Shah Alam*
	Edwards Technologies Malaysia Sdn. Bhd.	*Petaling Jaya*
Mali	Epiroc Mali SARL	*Bamako*
Marocko	Atlas Copco Maroc SA	*Casablanca*
	Epiroc Maroc Sarl	*Casablanca*
Mexiko	Atlas Copco Mexicana S.A. de C.V.	*Tlalnepantla*
	Desarrollos Técnologicos ACMSA S.A. de C.V.	*Tlalnepantla*
	Desoutter Tools Mexico SA de CV	*Tlalnepantla*
	Epiroc México, S.A. de C.V.	*Tlalnepantla*
Mongoliet	Epiroc Mongolia LLC	*Ulan Bator*
Moçambique	Epiroc Mocambique Limitada	*Maputo*
Myanmar	Atlas Copco Services Myanmar Co., Ltd.	*Yangon*
Namibia	Epiroc Mining (Namibia) (Pty) Ltd.	*Windhoek*
Nederländerna	Alup Grassair Kompressoren BV	*Oss*
	Atlas Copco Beheer B.V.	*Zwijndrecht*
	Atlas Copco Internationaal B.V.	*Zwijndrecht*
	Creemers Compressors B.V.	*Oss*
	Leybold Nederland B.V.	*Utrecht*
Nigeria	Atlas Copco Nigeria Ltd.	*Lagos*
Norge	Atlas Copco A/S	*Langhus*
	Atlas Copco Kompressorteknikk A/S	*Langhus*
	Atlas Copco Tools A/S	*Langhus*
	Berema A/S	*Langhus*
	Epiroc Norge AS	*Langhus*
Nya Zeeland	Atlas Copco (N.Z.) Ltd.	*Auckland*
	Exlair (NZ) Limited	*Auckland*
Pakistan	Atlas Copco Pakistan (Pvt) Ltd.	*Lahore*
Panama	Epiroc Central América S.A.	*Panama*
Peru	Atlas Copco Perú S.A.C.	*Lima*
	Epiroc Peru S.A.	*Lima*
Polen	ALUP Kompressoren Polska sp. z.o.o.	*Janki*
	Atlas Copco Polska Sp. z o.o.	*Warszawa*
	Epiroc Polska Sp. z o.o.	*Warszawa*
Portugal	Epiroc Portugal Unipessoal LDA	*Porto Salvo*
	Sociedade Atlas Copco de Portugal Lda	*Porto Salvo*
Rumänien	Atlas Copco Romania S.R.L.	*Bukarest*
Ryssland	Airgrupp LLC	*Moskva*
	Ekomak Industrial	*Moskva*
	Epiroc Russia LLC	*Khimki*
	JSC Atlas Copco	*Moskva*
Schweiz	Atlas Copco (Schweiz) AG	*Studen*
	Epiroc MEYCO AG	*Zurich*
	Kohler Druckluft AG	*Oberriet*
	Leybold Schweiz AG	*Steinhausen*
	Servatechnik AG	*Oftringen*
Serbien	Atlas Copco SRB D.O.O. Beograd	*Belgrad*
	Epiroc SRB A.D. Beograd	*Belgrad*
Singapore	Atlas Copco (South East Asia) Pte. Ltd.	*Singapore*
	Edwards Technologies Singapore PTE Ltd	*Singapore*
	Leybold Singapore Pte Ltd	*Singapore*
Slovakien	Atlas Copco s.r.o	*Bratislava*
	Schneider – Slovensko tlaková vzduchotechnika spol. s r.o.	*Nitra*
Slovenien	Atlas Copco d.o.o.	*Trzin*
Spanien	Aire Comprimido Industrial Iberia, S.L.	*Madrid*
	Atlas Copco S.A.E.	*Madrid*
	Epiroc Minería e ingenieria civil España, S.L.	*Madrid*
	Grupos Electrógenos Europa, S.A	*Zaragoza*
	Leybold Hispanica S.A.	*Cornellá de Llobregat*
Storbritannien	Air Compressors and Tools Limited	*Hemel Hempstead*
	Atlas Copco Ltd.	*Hemel Hempstead*
	Atlas Copco Medical Ltd	*Staveley*
	Atlas Copco UK Holdings Ltd.	*Hemel Hempstead*

A22. **Närstående,** fortsättning

Land	Företag	Placering (stad)
Storbritannien	Edwards High Vacuum International Ltd	*Burgess Hill*
	Edwards Ltd	*Burgess Hill*
	Epiroc UK and Ireland Limited	*Hemel Hempstead*
	Henrob Ltd	*Flintshire*
	Leybold UK Ltd	*Chessington*
	SCA Schucker UK Ltd.	*Didcot*
	Tentec Ltd.	*Birmingham*
Sverige	Atlas Copco Compressor AB	*Nacka*
	Atlas Copco Industrial Technique AB	*Nacka*
	Atlas Copco Järla Holding AB	*Nacka*
	Atlas Copco Nacka Holding AB	*Nacka*
	Atlas Copco Sickla Holding AB	*Nacka*
	Construction Tools PC AB	*Kalmar*
	Epiroc Drilling Tools AB	*Fagersta*
	Epiroc Financial Solutions AB	*Nacka*
	Epiroc Rock Drills AB	*Örebro*
	Epiroc Sweden AB	*Nacka*
	Epiroc Treasury AB	*Nacka*
	Epiroc Welltech AB	*Jonsered*
	Eprioc AB	*Nacka*
	Industria Insurance Company Ltd Industria Försäkringsaktiebolag	*Nacka*
Sydafrika	Atlas Copco Industrial SA Proprietary Limited	*Johannesburg*
	Epiroc Holdings South Africa Proprietary Ltd.	*Boksburg*
	Epiroc South Africa Proprietary Limited	*Boksburg*
	Rand Air South Africa Proprietary Limited	*Johannesburg*
Sydkorea	Atlas Copco Korea Co., Ltd.	*Seongnam*
	CP Tools Korea Co., Ltd.	*Anyang*
	CSK Inc.	*Yongin*
	Edwards Korea Ltd	*Cheonan*
	Epiroc Korea Co., Ltd.	*Seongnam*
	Leybold Korea Ltd	*Bundang*
Taiwan	Atlas Copco Taiwan Ltd.	*Taoyuan*
	CSKT Inc.	*Jubei*
	Edwards Technologies Ltd	*Jhunan*
	Leybold Taiwan Ltd	*Hsin-Chu*
Tanzania	Epiroc Tanzania Limited	*Dar es Salaam*
Thailand	Atlas Copco (Thailand) Limited	*Bangkok*
	Epiroc (Thailand) Limited	*Chachongsao*
Tjeckien	ALUP CZ spol. S.r.o	*Breclav*
	Atlas Copco s.r.o.	*Prag*
	Edwards s.r.o.	*Lutin*
	Edwards Services s.r.o.	*Brno*
	Epiroc Czech Republic s.r.o.	*Prag*
	Schneider Bohemia spol s.r.o.	*Line*
Turkiet	Atlas Copco Makinalari Imalat AS	*Istanbul*
	Chicago Pneumatic Endüstriyel Ürünler Ticaret A.Ş	*Istanbul*
	Dost Kompresör Endüstri Makinaları İmal Bakım ve Ticaret A.Ş	*Istanbul*
	Ekomak Endüstriyel Kompresör Makine Sanayi ve Ticaret A.Ş	*Istanbul*
	Epiroc Makina Anonim Şirketi	*Istanbul*
	Orcan Basincli Hava Makinalari Sanayi Ve Ticaret Limited Sirketi	*Istanbul*
Tyskland	ALUP Kompressoren GmbH[1)]	*Köngen*
	Anbaufräsen PC GmbH	*Thüringen*
	Atlas Copco ACE GmbH[1)]	*Essen*
	Atlas Copco Berg-und Tunnelbautechnik GmbH[1)]	*Essen*
	Atlas Copco Beteiligungs GmbH[1)]	*Essen*
	Atlas Copco Deutschland GmbH[1)]	*Essen*
	Atlas Copco Energas GmbH[1)]	*Köln*
	Atlas Copco Holding GmbH[1)]	*Essen*

Land	Företag	Placering (stad)
Tyskland	Atlas Copco Kompressoren und Drucklufttechnik GmbH[1)]	*Essen*
	Atlas Copco Power Technique GmbH[1)]	*Essen*
	Atlas Copco Road Construction GmbH[1)]	*Essen*
	Atlas Copco Tools Central Europe GmbH[1)]	*Essen*
	Construction Tools GmbH	*Essen*
	Desoutter GmbH[1)]	*Maintal*
	Edwards GmbH	*Kirchheim*
	Epiroc Deutschland GmbH	*Essen*
	GEFAHARD Industrieelectronic GmbH[1)]	*Michelstadt*
	Henrob GmbH[1)]	*Herford*
	KDS Kompressoren- und Druckluftservice GmbH[1)]	*Essen*
	Leybold Dresden GmbH	*Dresden*
	Leybold GmbH	*Köln*
	Leybold Real Estate GmbH[1)]	*Köln*
	PMH Druckluft GmbH[1)]	*Moers*
	Saltus Industrial Technique GmbH[1)]	*Solingen*
	SCA Schucker GmbH & Co KG[1)]	*Bretten*
	Schneider Druckluft GmbH[1)]	*Reutlingen*
	Synatec GmbH[1)]	*Leinfelden-Echterdingen*
Ukraina	Atlas Copco LLC	*Kiev*
	Epiroc Ukraine LLC	*Kiev*
Ungern	Atlas Copco Hungary Kft	*Budapest*
USA	Atlas Copco Assembly Systems LLC	*Auburn Hills*
	Atlas Copco Compressors LLC	*Rock Hill*
	Atlas Copco Comptec LLC	*Voorheesville*
	Atlas Copco IAS LLC	*Auburn Hills*
	Atlas Copco Mafi-Trench Company LLC	*Santa Maria*
	Atlas Copco North America LLC	*Parsippany*
	Atlas Copco Rental LLC	*Laporte*
	Atlas Copco Tools & Assembly Systems LLC	*Auburn Hills*
	Atlas Copco USA Holdings Inc.	*Parsippany*
	BeaconMedaes LLC	*Rock Hill*
	C H Spencer LLC	*Salt Lake City*
	Chicago Pneumatic International Inc.	*Rock Hill*
	Chicago Pneumatic Tool Company LLC	*Rock Hill*
	CSK TS Inc	*Austin*
	Edwards Vacuum, LLC	*Wilmington*
	Epiroc Drilling Solutions LLC	*Garland*
	Epiroc Drilling Tools LLC	*Grand Prairie*
	Epiroc Financial Solutions USA LLC	*Parsippany*
	Epiroc North America Corp	*Parsippany*
	Epiroc USA LLC	*Commerce City*
	Henrob Corporation	*New Hudson*
	Innovative Vacuum Solutions, Inc	*Thonotosassa*
	Leybold USA Inc	*Wilmington*
	MedaesUSCo Inc.	*Rock Hill*
	Power Technique North America LLC	*Franklin*
	Quincy Compressor LLC	*Bay Minette*
	Scales Industrial Technologies, Inc.	*New York*
	Vacuum Trading Inc.	*Parsippany*
Uzbekistan	Epiroc Tashkent LLC	*Tashkent*
Venezuela	Atlas Copco Venezuela SA	*Caracas*
Vietnam	Atlas Copco Vietnam Company Ltd.	*Hanoi*
Zambia	Atlas Copco Industrial Zambia Limited	*Chingola*
	Epiroc Zambia Limited	*Chingola*
Zimbabwe	Epiroc Zimbabwe (Private) Limited	*Harare*
Österrike	AGRE Kompressoren GmbH	*Garsten-St. Ulrich*
	Atlas Copco GmbH	*Wien*
	Epiroc Österreich GmbH	*Wien*

[1)] Från och med 2017 tillämpar flertalet tyska dotterbolag § 264 HGB/ § 291 HGB undantagsregel från att lämna sina egna konsoliderade finansiella rapporter.

Styrelsens underskrifter

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed i Sverige och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder. Årsredovisningen respektive koncernredovisningen ger en rättvisande bild av moderbolagets och koncernens ställning och resultat.

Förvaltningsberättelsen för koncernen respektive moderbolaget ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Nacka den 28 februari 2018

Hans Stråberg
Ordförande

Mats Rahmström
VD och koncernchef

Sabine Neuß
Styrelseledamot

Anders Ullberg
Styrelseledamot

Staffan Bohman
Styrelseledamot

Tina Donikowski
Styrelseledamot

Johan Forssell
Styrelseledamot

Gunilla Berg
Styrelseledamot

Peter Wallenberg Jr
Styrelseledamot

Bengt Lindgren
Facklig företrädare

Mikael Bergstedt
Facklig företrädare

Vår revisionsberättelse har lämnats den 28 februari 2018
Deloitte AB

Thomas Strömberg
Auktoriserad revisor

Informationen i denna rapport är sådan som Atlas Copco AB är skyldigt att offentliggöra enligt lagen om värdepappersmarknaden. Informationen har lämnats till medier för offentliggörande den 8 mars 2018.

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Atlas Copco AB
organisationsnummer 556014-2720

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Atlas Copco AB för räkenskapsåret 2017-01-01 – 2017-12-31 med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 58–67. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 14–46, 52–55 och 58–129 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Våra uttalanden omfattar inte bolagsstyrningsrapporten på sidorna 58–67. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets revisionsutskott i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i Revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Redovisning av intäkter i korrekt period

Koncernens försäljning består av produkt och produktrelaterade erbjudanden omfattande utrustning, service och uthyrning till kunder i flera olika länder. Leveranstiden för de olika erbjudandena varierar från en specifik tidpunkt till tidsspann som sträcker sig över flera år och försäljningsavtalen kan innehålla komplexa villkor som återköpsåtaganden, returrätt samt att en enskild transaktion kan innehålla separata intäktskomponenter som produktleverans, installation och service av såld utrustning. Dessa komplexa förhållanden som hanteras av flera hundra dotterbolag kräver riktlinjer och rutiner likväl som bedömningar av företagsledningen för att fastställa lämplig metod och period för korrekt intäktsredovisning.

Koncernens principer för redovisning av intäkter samt uppskattningar och bedömningar framgår av not 1 och i not 4 lämnas tilläggsupplysningar för intäkter fördelat på olika produkterbjudanden och geografiska områden.

Våra granskningsåtgärder

Vår revision omfattade bland annat följande granskningsåtgärder:

- granskning av koncernens principer för redovisning av intäkter för att verifiera efterlevnad av IFRS,
- analytisk granskning av intäkter uppdelat på olika produkterbjudanden och geografiska områden, samt
- granskning på stickprovsbasis av försäljningstransaktioner för redovisning av intäkter i rätt period.

Värdering av kundfordringar

Koncernens kundfordringar uppgår till betydande belopp från dess försäljning till kunder i cirka 180 länder. Det finns en risk att vissa kundfordringar inte kommer att betalas. Risken kan vara högre i vissa geografiska områden på grund av svagare ekonomiska förhållanden eller geopolitiska osäkerheter. Rutiner för att uppbära inbetalningar och utvärdera kunders betalningsförmåga tillsammans med ändamålsenliga redovisningsprinciper för avsättningar för osäkra fordringar är viktiga faktorer för att säkerställa en rättvis värdering av kundfordringar.

För koncernens redovisningsprinciper för nedskrivning av kundfordringar se not 1, för avsättningar för osäkra kundfordringar se not 17 samt not 27 för åldersfördelning av kundfordringar.

Våra granskningsåtgärder

Vår revision omfattade bland annat följande granskningsåtgärder:

- granskning av koncernens principer för redovisning av osäkra fordringar för att verifiera efterlevnad av IFRS,
- utvärdering av rutiner och kontroller för kreditbedömningar och godkännande av kreditnivåer,
- bekräftelse på stickprovsbasis av kundfordringar mot kundsaldobesked alternativt mot erhållna inbetalningar, samt
- utvärdering av företagsledningens uppskattningar för avsättning av osäkra kundfordringar.

Värdering av varulager

Koncernen innehar betydande lager av varor och reservdelar som produceras och innehas av flera olika produktionsföretag och kundcenter i många länder. Värdering av lager kräver tydliga riktlinjer och är föremål för företagsledningens uppskattningar för att bestämma dess anskaffningskostnad, bedömningar av dess säljbarhet och nettoförsäljningsvärde samt av rutiner för säker lagerhållning och spårning av lagerartiklar.

För koncernens principer för redovisning av varulager samt uppskattningar och bedömningar, se not 1, och för tilläggsupplysningar om inkuransavsättningar hänförliga till varulager, se not 16.

Våra granskningsåtgärder

Vår revision omfattade bland annat följande granskningsåtgärder:

- granskning av koncernens redovisningsprinciper och enskilda enheters redovisning av varulager för att verifiera efterlevnad av IFRS,
- observationer vid lagerinventeringar,
- granskning på sticksprovsbasis av varulagervärderingar,
- utvärdering av företagsledningens uppskattningar av inkuransreserver, samt
- granskning av elimineringar av internvinster i varulager.

Redovisning av inkomstskatt

Redovisning av inkomstskatt är föremål för komplex skattelagstiftning som kräver tolkningar och bedömningar av företagsledningen. De tolkningar som görs av företagsledningen kan ifrågasättas av olika skattemyndigheter, andra myndigheter och domstolar. Koncernens geografiska omfång kräver även efterlevnad av skattelagstiftning och internprissättningsregler i många olika länder. EU-kommissionens beslut den 11 januari 2016, att belgiska skatteöverenskommelser med multinationella företag med avseende på ”övervinster” ska betraktas som olagliga statliga stöd och att obetalda skatter ska återkrävas av den belgiska staten, kräver företagsledningens bedömning av det slutliga utfallet då beslutet överklagats av Atlas Copco.

För koncernens principer för redovisning av inkomstskatt samt uppskattningar och bedömningar, se not 1, och för tilläggsupplysningar om inkomstskatt samt redovisningen av EU-kommissionens beslut avseende belgiska skatteöverenskommelser för ”övervinster”, se not 9.

Revisionsberättelse, *fortsättning*

Våra granskningsåtgärder
Vår revision omfattade bland annat följande granskningsåtgärder:
- granskning av skatteberäkningar för att bedöma om kostnader för inkomstskatt och skattefordringar samt skatteskulder har redovisats på ett lämpligt sätt,
- utvärdering av företagsledningens rutiner för att övervaka efterlevnad av skattelagstiftning och krav på internprissättning i de olika länderna,
- granskning av redovisningen hänförlig till EU-kommissionens beslut avseende belgiska skatteöverenskommelser för ”övervinster”, samt
- utvärdering av skatteeffekter till följd av den förberedande legala omstruktureringen inför den föreslagna utdelningen av Epiroc.

Finansiella instrument och exponeringar i utländsk valuta
För att hantera sin finansiella riskexponering använder koncernen olika finansiella instrument, inklusive derivat. Redovisning av derivat är komplext och förändringar i verkliga värden, effektivitetsmätningar och tillämpning av säkringsstrategier kan ha en betydande påverkan på koncernens resultat och finansiella ställning. Utöver derivat använder koncernen externa lån för att säkra sin valutaexponering från nettoinvesteringar i utländska verksamheter.

För koncernens principer för redovisning av finansiella instrument, se not 1 och för tilläggsupplysningar avseende finansiella instrument, valutaexponeringar samt koncernens finansiella riskhantering, se not 27.

Våra granskningsåtgärder
Vår revision omfattade bland annat följande granskningsåtgärder:
- granskning av säkringsstrategier och riktlinjer,
- granskning av säkringar för att säkerställa att dessa är behörigt godkända och korrekt redovisade,
- utvärdering av säkringseffektiviteten,
- utvärdering av ändamålsenligheten i marknadsdata och metoder som används för att fastställa verkliga värden på derivatinstrument, samt
- utvärdering av upplysningar avseende känsligheten i viktiga antaganden.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen
Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 2–13, 47–51, 56–57 och 133–144. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestrykande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifierats ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar
Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar
Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:
- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om eventuellt betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredo-

Revisionsberättelse, *fortsättning*

visningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Atlas Copco AB för räkenskapsåret 2017-01-01 – 2017-12-31 av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 58–67 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs uttalande RevU 16 Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplysningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2–6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar samt är i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

Deloitte AB utsågs till Atlas Copco ABs revisor vid bolagsstämman den 26 april 2017 och har varit bolagets revisor sedan den 28 april 2010.

Nacka den 28 februari 2018
Deloitte AB

Thomas Strömberg
Auktoriserad revisor

Finansiella definitioner*

Hänvisningar görs i årsredovisningen till ett antal finansiella mått som inte definieras enligt IFRS eller årsredovisningslagen. Dessa nyckeltal ger kompletterande information och används för att hjälpa såväl investerare som ledning att analysera företagets verksamhet. Eftersom inte alla företag beräknar finansiella mått på samma sätt, är dessa inte alltid jämförbara med mått som används av andra företag. Dessa finansiella mått ska därför inte ses som en ersättning för mått som definieras enligt IFRS eller årsredovisningslagen.

Avkastning på eget kapital
Periodens resultat hänförligt till moderbolagets ägare, i procent av genomsnittligt eget kapital exklusive innehav utan bestämmande inflytande.

Avkastning på sysselsatt kapital
Resultat före skatt med tillägg för räntekostnader och valutakursdifferenser (för affärsområdena: rörelseresultat) i procent av sysselsatt kapital.

Direktavkastning
Utdelning i procent av verksamhetsårets genomsnittliga börskurs.

EBITDA – Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization
Rörelseresultat plus av- och nedskrivningar.

EBITDA marginal
EBITDA i procent av intäkter.

Eget kapital per aktie
Eget kapital, inklusive innehav utan bestämmande inflytande, dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier.

Justerad rörelsemarginal
Justerat rörelsemarginal exklusive icke jämförbara poster.

Justerad rörelseresultat
Beräknas som rörelseresultat (resultat före finansiella poster och skatt) exklusive jämförelsestörande poster.

Jämförelsestörande poster
Kostnader i samband med förvärv, omstruktureringar, nedskrivningar, optionsprogrammet samt och andra engångshändelser.

Genomsnittligt antal utestående aktier
Vägt genomsnittligt antal utestående aktier före eller efter utspädning. Aktier som innehas av Atlas Copco räknas inte med i antalet utestående aktier. Utspädningseffekterna uppkommer på grund av aktieoptioner som kan regleras med aktier eller som enligt de anställdas val kan regleras med aktier eller kontanter i de aktiebaserade incitamentsprogrammen. Aktieoptionerna har en utspädningseffekt när den genomsnittliga aktiekursen under perioden överstiger optionernas lösenpris.

Genomsnittlig kapitalkostnad (WACC)

$$\frac{\text{räntebärande skulder} \times i + \text{börsvärde} \times r}{\text{räntebärande skulder} + \text{börsvärde}}$$

i: En uppskattad genomsnittlig riskfri räntesats på 4% plus en premie på 0.5%. En uppskattad schablonskatt har sedan använts.
r: En uppskattad genomsnittlig riskfri räntesats på 4% plus en riskpremie för aktier på 5%.

Kapitalomsättningshastighet
Intäkter dividerad med genomsnittlig balansomslutning.

Kassamässigt rörelseöverskott
Rörelseresultat med återläggning av avskrivningar och nedskrivningar samt realisationsresultat

Nettokassaflöde
Förändring av likvida medel exklusive valutakurseffekter.

Nettoskuld/EBITDA
Nettoskuldsättning i relation till EBITDA.

Nettoskuldsättning/nettokassa
Räntebärande skulder plus ersättningar efter avslutad anställning minus likvida medel och övriga kortfristiga finansiella omsättningstillgångar, justerad för verkligt värde av ränteswappar.

Omsättningshastighet sysselsatt kapital
Intäkter dividerad med sysselsatt kapital.

Operativt kassaflöde
Kassaflödet från den löpande verksamheten och kassaflödet från investeringsverksamheten exklusive rörelseförvärv och -avyttringar.

Organisk tillväxt
Försäljningstillväxt vilken exkluderar valutaeffekter, förvärv och avyttringar

Resultat per aktie
Periodens resultat hänförligt till moderbolagets ägare, dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier.

Räntenetto
Räntekostnader minus ränteintäkter.

Rörelsemarginal
Rörelseresultat i procent av intäkter.

Rörelseresultat
Intäkter minus alla kostnader hänförliga till rörelsen men exklusive finansnetto och inkomstskatt.

Skuldsättningsgrad
Nettoskuldsättning i relation till eget kapital inklusive innehav utan bestämmande inflytande.

Soliditet
Eget kapital, inklusive innehav utan bestämmande inflytande, i procent av balansomslutning.

Sysselsatt kapital
Genomsnittlig balansomslutning med avdrag för icke räntebärande skulder och avsättningar. Sysselsatt kapital för affärsområdena exkluderar kassa, skatteskulder och -fordringar.

Vinstmarginal
Resultat före skatt i procent av intäkter.

Totalavkastning till aktieägare
Aktiekursutveckling inklusive återinvesterad utdelning och aktieinlösen.

* Atlas Copco har valt att i särskild bilaga presentera upplysningar avseende dessa finansiella mått i enlighet med Europeiska värdepappers- och marknadsmyndighetens riktlinjer om "alternative performance measures". Bilagan är publicerad på http://www.atlascopcogroup.com/se/investor-relations/key-figures/

Noter till hållbarhetsresultat

HÅLLBARHETSNOT	Sidan
1 Redovisningsprinciper för hållbarhetsresultat	136
2 Väsentlighet	137
3 Miljöpåverkan	138
4 Säkerhet och välbefinnande	139
5 Affärspartner	140
6 Styrning	141
7 Mänskliga rättigheter	141
8 Skatter	142
9 Produkters energieffektivitet	142

Hållbarhetsresultat [1)]

		Inkl. avvecklade verksamheter		Kvarvarande verksamheter			
EKONOMISKT VÄRDE	**Not**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**Mål***
Direkt ekonomiskt värde							
Intäkter [2)]		84 803	94 614	99 869	102 420	117 833	
Fördelat ekonomiskt värde							
Rörelsekostnader [3)]		49 079	56 460	56 051	56 276	66 594	
Löner och andra kontanta ersättningar samt övriga sociala avgifter		18 274	20 826	23 619	26 046	26 720	
Kostnader för finansiärer [4)]		7 853	7 919	8 658	8 980	9 636	
Betalning av skatter till den offentliga sektorn		4 286	4 169	7 484	5 087	6 567	
Behålls i verksamheter		5 311	5 240	4 057	6 031	8 316	
– Inlösen av aktier		–	–	7 305	–	–	
VI ANVÄNDER RESURSER EFFEKTIVT OCH ANSVARSFULLT							
Förnybar energi för verksamheten, % av total energiförbrukning		–	33	33	33	31	
Förnybar energi för verksamheten inkl. förnybar av mix, % av total energi		–	–	–	39	41	ökning
Direkt energiförbrukning i GWh [5)]	3	132	127	117	104	119	
Indirekt energiförbrukning i GWh [5)]	3	288	337	343	349	387	
Total energiförbrukning i GWh [5)]	3	420	464	460	454	506	
Total energiförbrukning i MWh/KSV [5)]		–	9.1	8.6	8.2	8.1	minskning
Koldioxidutsläpp ’000 ton (direkt energi) – scope 1 [6)]		28	27	24	22	25	
Koldioxidutsläpp ’000 ton (indirekt energi) – scope 2 [6)]		75	95	99	100	114	
Koldioxidutsläpp ’000 ton (total energi) – scope 1+2 [6)]		103	122	123	122	139	
Koldioxidutsläpp ’000 ton (transporter) – scope 3 [6)]		193	199	211	191	262	
Koldioxidutsläpp ton (transporter)/KSV [6)]		–	3.9	4.0	3.4	4.2	minskning
Andel återanvänt eller återvunnet avfall, %		93	93	94	94	95	ökning
Vattenförbrukning i områden med vattenrisk (’000 m^3) [7)]		–	–	320	296	312	
Vattenförbrukning i områden med vattenrisk (i m^3)/KSV [7)]		–	–	6.0	5.3	5.0	minskning
VI BYGGER DE MEST KOMPETENTA TEAMEN							
Andel tjänstemän, %		63	63	64	65	64	
Andel arbetare, %		37	37	36	35	36	
Personalomsättning tjänstemän, %		7.4	6.6	6.2	5.8	6.3	
Personalomsättning arbetare, %		9.7	6.0	5.4	4.9	6.1	
Total personalomsättning, egen uppsägning, %		–	6.4	5.9	5.5	6.3	
Medarbetarsamtal, %		82	82	84	88	86	100%
Andel kvinnor, % anställda		16.7	16.9	17.3	17.6	17.8	
Andel kvinnor i chefspositioner, %		16.3	16.6	17.1	17.5	17.7	
Inflöde av kvinnor i Gruppen, som andel av total extern rekrytering, %		–	–	21	22	22	ökning
Nationaliteter bland de högsta cheferna, antal		52	53	52	57	53	
Chefer i den fjärde kvadranten i matrisen över resultat/potential, %		–	–	–	67	57	65%
Communicative Leadership Index, 1–100 [8)]		–	68	–	74	–	ökning
VI INVESTERAR I SÄKERHET OCH HÄLSA							
Arbetsrelaterade olyckor, antal	4	403	381	292	285	285	
Arbetsrelaterade olyckor, per en miljon arbetade timmar	4	5.4	4.7	3.6	3.5	3.2	minskning
Förlorade dagar på grund av olyckor, per en miljon arbetade timmar	4	139	129	114	109	88	
Arbetsrelaterade incidenter, antal		–	1 688	1 395	1 232	1 287	
Arbetsrelaterade incidenter, per en miljon arbetade timmar	4	21.2	21.0	17.3	15.2	14.6	minskning
Dödsfall	4	0	1	0	1	1	0
Frånvaro på grund av sjukdom, %		2.0	1.9	1.9	2.0	2.0	under 2.5%
Frånvaro på grund av sjukdom och olyckor, %		2.1	2.0	2.0	2.1	2.1	
VI ARBETAR ENLIGT DE HÖGSTA ETISKA NORMERNA							
Andel globala chefer som har åtagit sig att följa Affärskoden, %		–	–	99	99	99	100%
Andel av anställda medvetna om Gruppens eller lokala etiska hjälplinjer [8)]		–	–	–	64	–	100%
Betydande leverantörer som åtagit sig att följa Affärskoden, % [9)]	5	76	81	88	88	85	100%

* Mål för Atlas Copcos nyckeltal för en hållbar, lönsam tillväxt.

Se fotnoter på följande sida

1. Redovisningsprinciper för hållbarhetsresultat

Sedan 2001 har redovisningen upprättats årligen i enlighet med Global Reporting Initiatives (GRI) riktlinjer. Detta är den tredje redovisningen som följer riktlinjerna för G4 Core. Den senaste hållbarhetsredovisningen publicerades i mars 2017 som en del av årsredovisningen för 2016.

Denna rapport är också Atlas Copcos Communication on Progress (COP) – en redovisning av resultatet av arbetet med de tio principerna inom FN:s Global Compact. Den finns tillgänglig på www.atlascopcogroup.com/investor-relations och på FN Global Compacts webbplats unglobalcompact.org/cop.

Atlas Copco tillämpar följande internationellt erkända och frivilliga standarder och principer:

- FN Global Compact. Atlas Copco har sedan 2008 undertecknat FN Global Compact, ett strategiskt initiativ för företag som åtar sig att i sin verksamhet och strategier följa tio globalt accepterade principer inom mänskliga rättigheter, arbetsrättsliga frågor, miljö och anti-korruption.
- Global Reporting Initiatives (GRI) riktlinjer för hållbarhetsredovisning. Riktlinjerna (G4) innehåller en internationellt erkänd uppsättning indikatorer för ekonomiska, miljömässiga och sociala aspekter av företags verksamhet som möjliggör för intressenter att jämföra företags resultat. Atlas Copcos redovisning i enlighet med redovisningsriktlinjerna, inklusive obligatoriska upplysningar finns tillgänglig på www.atlascopcogroup.com/investor-relations.

Datainsamling och redovisning

Hållbarhetsredovisningen och rapporten om koncernens styrning är integrerade i 2017 års årsredovisning. Hållbarhetsinformationen i årsredovisningen presenteras huvudsakligen på sidorna 10–13, 39–51 och 134–142, samt i GRI-index. Redovisade uppgifter har verifierats i enlighet med Atlas Copcos rutiner för intern kontroll. Datainsamling är integrerat i Gruppens koncernredovisningssystem och sammanställs kvartalsvis. Redovisade värden korrigeras vanligtvis inte retroaktivt, men då en justering av tidigare rapporterade siffror sker kan detta vara föranlett av förändrad beräkningsmetod eller omfattning.

Miljödata redovisas för produktionsenheter och distributionscenter. Information om affärspartner redovisas för produktionsenheter och distributionscenter. Medarbetardata omfattar hela verksamheten. Ansvaret för rapporteringen ligger hos respektive bolagschef. Uppgifterna redovisas lokalt och sammanställs därefter på divisions- och affärsområdesnivå, samt på koncernnivå. Verifiering av data sker på respektive nivå innan leverans till externa revisorer för kontroll.

Redovisningen av växthusgaser sker i enlighet med GHG-protokollet (ghgprotocol.org) och International Energy Agency (iea.org). Gruppen är medlem i det svenska Nätverket för Transporter och Miljön (NTM) och följer deras rekommendationer, vilket kan påverka riktlinjerna för redovisning av koldioxidutsläpp från transporter.

Omfattning

Årsredovisningen innehåller information gällande alla aspekter där Atlas Copco har betydande ekonomisk, miljömässig och social påverkan. Redovisningen omfattar Gruppens verksamheter under räkenskapsåret 2017, om annat inte anges. Verksamheter som avyttrats under året omfattas inte, vilket däremot förvärvade enheter gör. Detta kan ibland ge upphov till betydande förändringar i redovisat resultat. Begränsningar och redovisningsprinciper liksom justeringar i rapporteringen redovisas i respektive avsnitt i rapporten. All offentliggjord hållbarhetsinformation för redovisningsperioden 2017 finns tillgänglig i Atlas Copcos årsredovisning 2017, med undantag av GRI-index, som finns tillgängligt på Atlas Copcos webbplats www.atlascopcogroup.com/investor-relations.

Atlas Copco rapporterar i enlighet med den svenska årsredovisningslagen (ÅRL), inklusive kraven för hållbarhetsredovisning. Årsredovisningen innehåller sådan information om hållbarhet som är nödvändig för förståelsen för Atlas Copcos utveckling och resultat, samt påverkan från verksamheten. Information lämnas om väsentliga frågor, risker, relevanta policyer, aktiviteter och resultat. Atlas Copcos årsredovisning 2017 innehåller en generell översikt över Gruppens miljöstatus i enlighet med svensk lagstiftning gällande miljöinformation i förvaltningsberättelsen. Vidare har information om miljömässiga och sociala aspekter integrerats i årsredovisningen för att ge en mer komplett bild av Gruppen. Atlas Copco redovisar även med hänvisning till de vägledande riktlinjerna i Inaugural Integrated Reporting Framework som utvecklats av International Integrated Reporting Council.

Atlas Copco betraktar hållbarhet som en integrerad del av affärsmodellen och redovisar såväl finansiell som icke-finansiell data i årsredovisningen. Den integrerade årsredovisningen ger investerare och intressenter en förhållandevis komplett och lättillgänglig översikt över Atlas Copco-gruppens viktigaste arbete som bidrar till en hållbar utveckling och till ett ökat aktieägarvärde.

Väsentlighetsanalysens påverkan på redovisningen

De GRI-indikatorer på nivå Core som redovisas och analyseras är de som bedöms vara väsentliga för Atlas Copco-gruppen och dess intressenter, och som möjliggör jämförelser med andra företag ur ett vidare perspektiv. Innehållet i Atlas Copcos årsredovisning 2017 baseras på GRI G4:s principer för att definiera redovisningens innehåll, och styrs av intressentperspektivet, Gruppens hållbarhetssammanhang, väsentlighet och fullständighet. Viktiga frågor har identifierats via omfattande konsultationer med Gruppens intressenter. De väsentliga aspekterna som Atlas Copco har identifierat omfattar, men begränsas inte till, indikatorer och aspekter i GRI G4. Processen för att definiera väsentliga frågor ligger också till grund för COP-rapporten, det vill säga arbetet med implementeringen av Global Compacts principer, samt Atlas Copcos arbete med FN:s hållbarhetsmål. Ett GRI- och FN Global Compact-index kopplat till årsredovisningen finns tillgängligt online. För ytterligare information om hur väsentlighetsanalysen genomfördes, se www.atlascopcogroup.com/sustainability.

Intressentdialog

Det är viktigt för Atlas Copco, som global koncern, att ta ansvar för den faktiska och potentiella påverkan företaget har på sina intressenter. Genom diskussioner lyssnar Atlas Copco på, och tar lärdom av, frivilligorganisationer, myndigheter och andra opinionsbildare. Under 2017 hölls en löpande dialog med berörda intressenter som representerade investerare, aktieägare, frivilligorganisationer, kunder och medarbetare, och vid vissa av dessa tillfällen deltog medlemmar ur koncernledningen. Hållbarhetsprioriteringar och -resultat diskuterades vid den årliga kapitalmarknadsdagen som ger intressenterna ytterligare ett forum att ta upp frågorna. Viktiga frågor fångas upp och utgör grunden för utvecklingen av strategiska lösningar på utmaningar.

Fotnoter till sidan 135

1) Beräkningar enligt GRI:s G4-riktlinjer, www.globalreporting.org.
2) Intäkter omfattar intäkter, övriga rörelseintäkter, finansiella intäkter, resultat från avvecklade verksamheter och andelar av intresseföretags resultat.
3) Rörelsekostnader omfattar kostnad för sålda varor, utgifter för marknadsföring, administration, forskning och utveckling och övriga utgifter med avdrag för ersättning till löner och förmåner. När KSV presenteras i relation till hållbarhetsinformation avses kostnad för sålda varor till standardpris i MSEK.
4) Kostnader för finansiärer, inklusive finansiella kostnader och utdelning, men exklusive inlösen och återköp av aktier.
5) Total energiförbrukning inkluderar både indirekt och direkt energi. I beräkningen av indirekt energi, dvs energi inköpt från externa källor, ingår elektricitet och fjärrvärme. I beräkningen av direkt energi, som genereras på plats av företaget för dess egen produktion eller verksamhet, ingår samtliga bränslen som används på plats och inkluderar diesel, bensin, kol, biobränsle, propan och naturgas.
6) Standardiserade omräkningsfaktorer publicerade av Greenhouse Gas Protocol Initiative och International Energy Agency används för att beräkna koldioxidutsläpp, se www.ghgprotocol.org och www.iea.org.
7) Kartläggning av vattenrisker genomfördes med hjälp av kartor över vattenrisker som tagits fram av Verisk Maplecroft. Kategorierna ”mellan”, ”hög” och ”extrem” vattenrisk inkluderas i Atlas Copcos avgränsning.
8) Samlas in vartannat år genom Gruppens medarbetarundersökning Insight.
9) För 2017 omfattar rapporteringen gällande affärspartner i årsredovisningen även distributionscenter, utöver den tidigare omfattningen som endast gällde produktionsenheter. Förändringen har inte någon betydande inverkan på nyckeltalen jämfört med tidigare år.

Redovisningsprinciper för hållbarhetsresultat, fortsättning

Granskning/revision
Atlas Copco har gjort bedömningen att redovisningen följer GRI G4 nivå Core. Redovisningen omfattar samtliga standardindikatorer, hållbarhetsstyrning och minst en indikator per väsentlig aspekt i enlighet med GRI:s G4-riktlinjer. Årsredovisningen har granskats och godkänts av Atlas Copcos koncernledning och styrelse. Hållbarhetsinformationen i årsredovisningen 2017 har granskats översiktligt av Deloitte AB.

Ytterligare hållbarhetsinformation
Atlas Copco har ett väsentlighetsdrivet arbetssätt och använder riktlinjerna i GRI G4 för att redovisa miljö-, social och styrningsinformation till kunder, investerare och andra intressenter. Gruppen strävar efter att vara så transparent som möjligt och delta i rankingar, listor, samt dela information som är relevant för verksamheten. Denna information delas huvudsakligen på ett transparent sätt i årsredovisningen. Atlas Copco har signerat FN:s Global Compact sedan 2008 och redovisar enligt alternativet ”comprehensive”.

Atlas Copco erhöll följande utnämningar under 2017:
Atlas Copco inkluderades ännu en gång i FTSE4Good Index; var återigen en del av Ethibel Sustainability Index Excellence Europe samt Ethibel Sustainability Index Excellence Global. I januari 2018 erhöll Atlas Copco ”Prime status” i Oekom Corporate Rating. Atlas Copco har aldrig betalat för att inkluderats i rankingar eller listor, oberoende av storleken på den begärda avgiften, och har för avsikt att upprätthålla denna princip. Atlas Copco bidrar inte aktivt till externa analyser av företagets hållbarhetsresultat. Under 2017 deltog dock Atlas Copco i Carbon Disclosure Project (CDP). Företaget ser årsredovisningen och koncernens webbplats som de huvudsakliga källorna till övergripande och korrekt information om Atlas Copco.

2. Väsentlighet

Under 2015 genomförde Atlas Copco konsultationer med 200 institutionella intressenter över en åttamånadersperiod. Syftet var att identifiera de prioriterade hållbarhetsområden som påverkar och påverkas av Gruppens verksamhet. En genomgripande översyn av väsentlighetsanalysen kommer att genomföras under 2018.

I den löpande dialogen diskuteras väsentliga frågor med interna och externa intressenter. Ledningen ser kontinuerligt över utvecklingen för de nyckeltal som kopplats till väsentliga områden. Information från ett brett spektrum av källor, såsom frågor från investerare, mediebevakning, lagändringar och frivilligorganisationers engagemang ligger kontinuerligt till grund för arbetet. Medarbetare inom affärsområdena med ansvar för hälsa, miljö, säkerhet och kvalitet har analyserat väsentlighetsmatrisen och luckor i genomförandet vid en intern workshop. Externa intressentdialoger sker löpande genom personliga möten med representanter för betydande intressenter så som frivilligorganisationer, ägare och investerare. Liksom vid kapitalmarknadsdagen 2016 bjöd Atlas Copco in intressenter till en diskussion om hållbarhetsfrågor även under 2017.

Kriterier för urval av aspekter
Urvalet av aspekter att kartlägga utgick delvis från riktlinjerna i GRI G4, men inkluderade även frågor som inte ingår i ramverket och som lyftes av intressenterna. Ytterligare information finns på www.atlascopcogroup.com/sustainability. Ekonomiskt värdeskapande och Atlas Copcos finansiella mål

SAMMANFATTNING AV VÄSENTLIGA FRÅGOR – SAMTLIGA INTRESSENTER

Atlas Copcos viktigaste intressenter:
kunder, aktieägare, medarbetare, affärspartner, samhälle

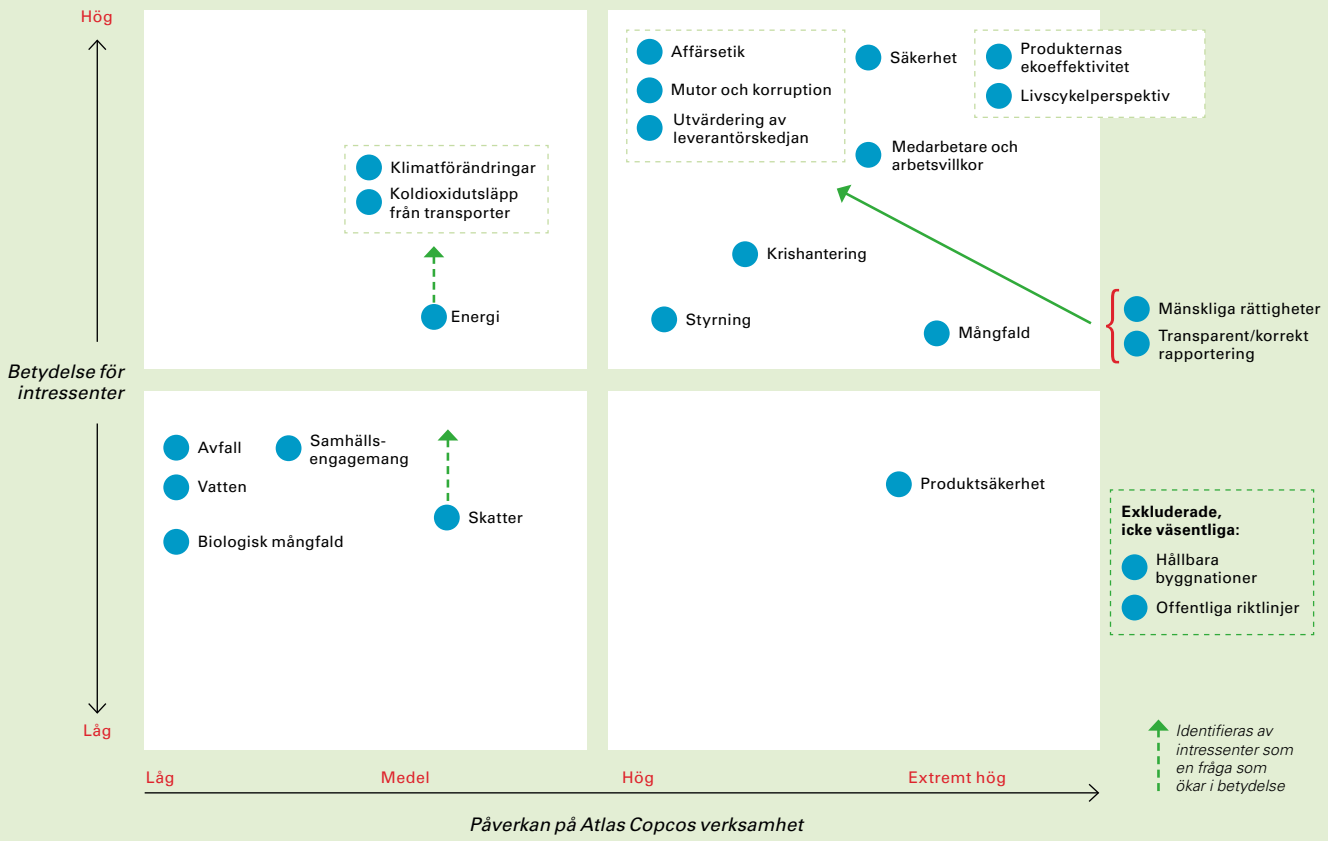

Väsentlighet, fortsättning

omfattades inte av dialogen då fokus låg på de långsiktiga frågorna kring miljö, samhälle och styrning som presenteras nedan.

Urval av intressenter
Atlas Copcos affärskod definierar Gruppens fem viktigaste intressenter och samtliga konsulterades vid kartläggningen av väsentliga aspekter. Interna intressenter som konsulterades gällande Gruppens strategi omfattade flera funktioner såsom forskning och utveckling, logistik, inköp samt divisionsledningar. För externa synpunkter hade Atlas Copco direkt och indirekt dialog med internationella frivilligorganisationer, fackföreningar, större investerare, representanter för civilsamhället eller näringslivet, samt kunder och affärspartner. Metoden, som utgår ifrån intressenterna, är inspirerad av GRI G4:s riktlinjer för väsentlighet och processen finns sammanfattad på webbplatsen och i GRI-appendix på www.atlascopcogroup.com. Resultatet från väsentlighetsanalysen överlappar delvis med indikatorerna i GRI G4.

Påverkan på Atlas Copcos icke-finansiella mål
Under processen med att definiera väsentliga aspekter identifierades även prioriterade områden för att lyckas med Atlas Copcos långsiktiga strategi att skapa värde för alla intressenter. Gruppen anpassade nyckeltalen för att reflektera dessa prioriteringar. Atlas Copco strävar efter att nyckeltalen och målen ska stödja FN:s hållbarhetsmål och slutsatserna från klimatkonferensen i Paris (COP 21). Nyckeltalen adresserar och hanterar risker, möjligheter och påverkan kopplat till Gruppens verksamhet i de delar av värdekedjan där de bedömts vara väsentliga enligt intressentdialogen. Formuleringen av nyckeltal har styrts av aspekterna i GRI G4, men de har inte begränsats av de definitioner som föreslås i GRI:s riktlinjer. Gruppens konsoliderade mål vad gäller utvalda nyckeltal presenteras löpande i årsredovisningen.

Ansvar för och införande av nycketal och mål

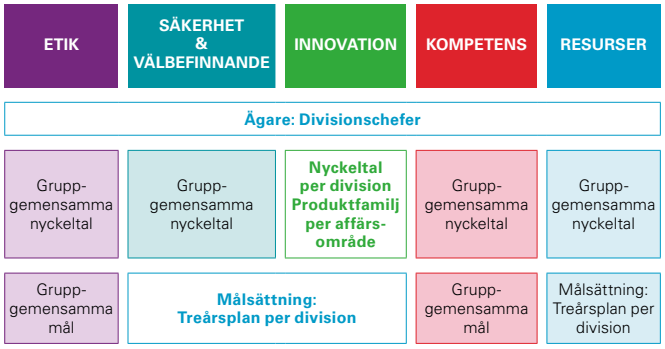

3. Miljöpåverkan

Miljöresultat
Atlas Copco har integrerat de mest väsentliga miljönyckeltalen i planeringsprocessen. Nyckeltalen används för att driva förbättringar och effektivitet, samtidigt som de ska bidra till att minska koncernens miljöpåverkan.

Miljöresultat följs upp och rapporteras på enhetsnivå och konsolideras på koncernnivå. Bolagscheferna är ansvariga för att följa upp implementeringen av divisionernas strategier och mål, samt för att vidta åtgärder för att minska energiförbrukning, utsläpp och öka andelen förnybar energi av energiförbrukningen.

Energiförbrukning*, %	2017
Direkt energi, förnybar	0
Direkt energi, icke-förnybar	23
Indirekt energi, förnybar (inkl. förnybar av mix)	41
Indirekt energi, icke-förnybar	36

* Direkt energi definieras som bränsle som köpts in och förbrukats för egen produktion, inklusive olja, kol, naturgas, bensin och diesel. Indirekt energi definieras som energi från externa källor, exempelvis energi som krävs för att producera och leverera elektricitet och fjärrvärme.

Efterlevnad av miljölagar
Atlas Copco följer tillämpliga lagar i alla länder där verksamheten bedrivs. Incidenter och böter rapporteras vid överträdelser av miljölagstiftning eller vid incidenter som kemiskt utsläpp, olje- eller bränsleutsläpp. Under året rapporterades 7 (3) olyckor med negativ miljöpåverkan. Alla olyckor hanterades fullt ut och saneringskostnaderna uppgick till KSEK 33 (2 885).
Fem svenska bolag behöver tillstånd baserat på svensk miljölagstiftning. Dessa verksamheter rör huvudsakligen bearbetning och montering av komponenter. Tillstånden gäller exempelvis utsläpp till vatten och luft, samt buller. Under 2017 har Gruppen beviljats fyra nödvändiga tillstånd för att bedriva verksamheten och ett tillstånd var under revision.

Miljöledningssystem
För att bidra till att minska miljöpåverkan och samtidigt säkra tillämpningen av försiktighetsprincipen, har Atlas Copco ambitionen att införa miljöledningssystem i samtliga verksamheter. Alla produktionsenheter bör certifieras enligt ISO 14001 för att hantera och minska sin miljöpåverkan. Förvärvade produktionsenheter certifieras normalt inom en tvåårsperiod.

Atlas Copcos ambition är att alla större enheter ska vara certifierade enligt tre standarder; ISO 9001, ISO 14001 och OHSAS 18001. Alla produktionsenheter med mer än tio anställda och alla övriga enheter med över 70 anställda ska certifieras enligt dessa tre standarder. I slutet av 2017 utgjorde

Energiförbrukning MWh/KSV

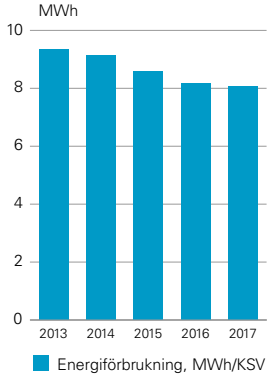

Koldioxidutsläpp från transporter/KSV

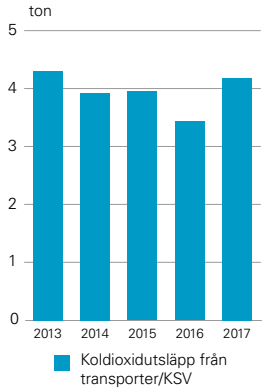

Koldioxidutsläpp från energiförbrukning/KSV

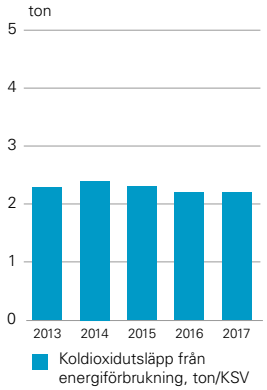

Miljöpåverkan, fortsättning

antalet berörda enheter som ej var trippelcertifierade 8 % av det totala antalet enheter. Andelen enligt samma mätmetod för respektive certifikat är 5 % för ISO 9001, 7 % för ISO 14001 och 8 % för OHSAS 18001. Dessa är främst förvärvade enheter som ligger inom den tvåårigа tidsramen som gäller för efterlevnad eller enheter som nyligen genomgått omorganisation. Några av enheterna som ännu inte har alla tre certifieringarna befinner sig i processen, och ett mindre antal har saknat tillräckliga resurser för att åta sig att genomgå alla tre certifieringarna.

Produktansvar

Som ett minimum uppfyller alla produkter gällande lagar och förordningar beträffande miljöpåverkan och genomgår säkerhetstester före leverans. Alla produkter och all service från Atlas Copco levereras dessutom med relevant produkt-, service- och säkerhetsinformation. Kraven enligt Gruppens rutiner för produkt- och serviceinformation samt märkning omfattar aspekter såsom inköp av komponenter, potentiellt skadliga ämnen, säker hantering och skrotning av produkten. Vid behov ingår även utbildning av kunderna, för att säkerställa en trygg produkthantering.

Generellt omfattas endast en begränsad andel av Atlas Copcos produkter av EU-direktivet Waste Electrical and Electronic Equipment (WEEE). Exempelvis omfattas handhållna elektriska verktyg och kontrollinstrument, men inte stora gruvmaskiner och andra kapitalvaror. Atlas Copco ansvarar för att ta hand om skrotningen av produkter som omfattas av direktivet. Atlas Copco strävar efter att följa lagar och förordningar avseende säkerhet, hälsa och miljö, samt produktinformation och märkning.

Inga fall registrerades under 2017 gällande överträdelser av lagar och regler om tillhandahållandet och användningen av produker och service.

Atlas Copco har förteckningar över substanser som antingen är förbjudna eller som måste redovisas på grund av den potentiella negativa påverkan på hälsa eller miljö. Förbjudna substanser är inte tillåtna i Gruppens produkter eller processer. Substanser som måste redovisas bör begränsas och användningen av sådana ämnen måste redovisas. Leverantörers användning av substanser som finns på listan kontrolleras regelbundet och om förbjudna substanser upptäcks måste dessa omedelbart ersättas med godkända alternativ. Förteckningarna revideras regelbundet i enlighet med tillämpliga regelverk, inklusive REACH. Gruppens förteckningar över farliga substanser är tillgängliga på Atlas Copcos webbplats.

4. Säkerhet och hälsa

Säkerhet och välbefinnande är prioriterade områden för Atlas Copco och samtliga divisioner sätter mål och upprättar handlingsplaner för att öka medvetenheten och förbättra beteenden, policyer och processer. Konsoliderade mål och resultat för Gruppen presenteras på sidan 46.

Atlas Copco har gjort fortsatta insatser med inriktning på säkerhetsbeteende och säkerhetsdagar har arrangerats i Atlas Copco-gruppen sedan 2014. Under 2017 låg antalet olyckor för Atlas Copcos anställda oförändrat på 285 (285). Det relativa antalet olyckor minskade till 3.2 (3.5) per en miljon arbetade timmar. Den största minskningen rapporteras från verksamheten i Sydamerika. Den största ökningen rapporterades i Asien/Australien och särskilt fokus kommer att riktas mot att minska denna siffra. Under flera år har Europa svarat för det största antalet rapporterade olyckor.

Antalet incidenter bland Atlas Copcos anställda ökade till 1 287 (1 232) och det relativa antalet minskade till 14.6 (15.2) incidenter per en miljon arbetade timmar. Mest betydande var förbättringen i Sydamerika och Nordamerika. För extern arbetskraft ökade antalet olyckor och incidenter, med en ökning av antalet olyckor från 8 till 24 och 3.3 (1.4) olyckor per en miljon arbetade timmar. Incidenter ökade till 28.5 (28.3) per en miljon arbetade timmar. De huvudsakliga skälen var en snabb ökning av den externa arbetskraften och ökade produktionsvolymer.

Bolagen i Atlas Copco-gruppen ska ha ett av Atlas Copco verifierat ledningssystem för säkerhet, hälsa, miljö och kvalitet som dokumenteras, implementeras och uppdateras löpande. Marknadsbolag och andra enheter med mer än 70 medarbetare, liksom alla produktbolag ska vara certifierade enligt OHSAS 18001.

Geografisk fördelning av incidenter och olyckor bland Atlas Copcos medarbetare, %	Fördelning av anställda, %	Arbets-relaterade incidenter %	Arbets-relaterade olyckor %
Nordamerika	15	11	19
Sydamerika	7	1	4
Europa	44	78	55
Afrika/Mellanöstern	5	2	6
Asien/Australien	29	8	16
Totalt	**100**	**100**	**100**

Definitioner: En händelse definieras som olycka om den leder till minst en dags frånvaro utöver den dag händelsen inträffat samt till medicinsk behandling utöver första hjälpen. Incidenter är sådana händelser som inte leder till frånvaro eller kräver annan behandling än första hjälpen.

Total sjukfrånvaro i den totala arbetsstyrkan

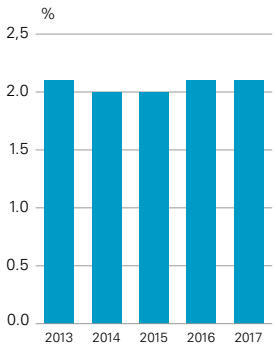

Mål: <2.5%

Antal incidenter per miljon arbetade timmar i den totala arbetsstyrkan

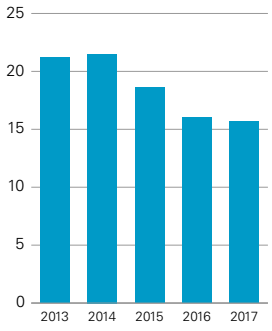

Mål: Kontinuerlig förbättring

Antal olyckor per miljon arbetade timmar i den totala arbetsstyrkan

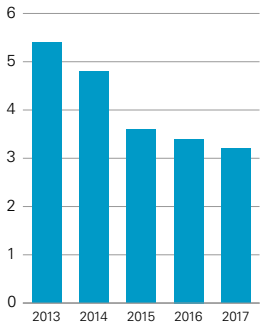

Mål: Kontinuerlig förbättring

5. Affärspartner

Affärspartner	Roll i värdekedjan	Huvudansvariga för riskhantering och efterlevnad
Leverantörer, underleverantörer	Tillhandahåller nyckelkomponenter och tillverkningstjänster	Inköpsråd
Samriskbolag	Delägda bolag med kompletterande produkter och service	Divisionschefer
Agenter, distributörer	Säljer och distribuerar produkter till kunder för Atlas Copcos räkning	Marknadsföringsråd

Process för utvärdering av leverantörskedjan: Leverantörer utvärderas under och efter att de valts ut av produktbolagen, främst av personal på inköpsavdelningen. Intern utbildning i genomförandet av leverantörsutvärderingar finns i Gruppens databas *The Way We Do Things*.

Leverantörsutvärderingen omfattar:
- Affärspartners styrning, etik och hållning mot korruption
- Arbetsförhållanden: motverkande av tvångs- eller barnarbete, avskaffande av diskriminering, skyddande av medarbetarnas hälsa och säkerhet, rätten till kollektiva förhandlingar
- Miljömässigt resultat: hantering av avfall, begränsning av utsläpp, minskad användning av naturresurser
- Mänskliga rättigheter: ansvarsfulla inköp och respekt för mänskliga rättigheter i verksamheten

I vissa fall skickas checklistor för självutvärdering till leverantörer och utvärderingar genomförs på plats antingen regelbundet eller vid behov. Dessa resulterar i en rapport med konkreta förslag i form av en åtgärdsplan eller till förbättringar som följs upp vid en avtalad tidpunkt. Atlas Copco kan bistå med erfarenhet och kunnande till leverantörer som behöver stöd för att uppfylla minimikraven enligt checklistans tio kriterier. Leverantörer som inte uppfyller kriterier med röd flagg (såsom nolltolerans mot korruption) eller som inte vill genomföra förbättringsåtgärder underkänns dock. Leverantörsutvärderingar gällande säkerhet, hälsa, sociala och miljöaspekter inklusive objektiva faktorer såsom kvalitet och finansiell information genomförs i hela Gruppen.

Definition av betydande leverantörer för rapportering

Alla externa leverantörer av varor och tjänster, direkt och indirekt, med ett inköpsvärde som överstiger en bestämd nivå, baserat på 12 månaders värde från oktober föregående år till september innevarande år. För leverantörer i de högrisländer som anges nedan, fastställs de betydande leverantörerna baserat på en betydligt lägre inköpsnivå (cirka 13 % av det bestämda värdet) och redovisas.

Högrisländer

Angola, Bolivia, Kina, Colombia, Demokratiska republiken Kongo, Indonesien, Iran, Nigeria, Ryssland, Saudiarabien, Uzbekistan och Zimbabwe. Dessa länder har identifierats ha en förhöjd risk för brott mot mänskliga rättigheter baserat på den kartläggning av risker som genomförts av Amnesty International och Transparency International 2011. Under 2017, ökade antalet betydande leverantörer jämfört med 2016, delvis på grund av att marknadsbolag inkluderats i rapporteringen.

Leverantörers åtagande	2017	2016
Betydande leverantörer, antal	5 310	4 471
Leverantörer utvärderade i säkerhet, hälsa, miljö och sociala aspekter [1], %	16	17
Godkända leverantörer (inget behov av uppföljning), %	94	95
Leverantörer godkända med villkor (följs upp), %	6	5
Underkända leverantörer (affärsrelationen avslutad) [2], %	0	0
Leverantörer som tillfrågats om att följa Affärskoden, antal	4 745	4 075
Betydande leverantörer som åtagit sig att följa Affärskoden, %	85	88

[1] Utvärderingar eller revisioner genomförs av Atlas Copcos team på plats hos leverantörerna.
[2] Leverantörer underkänns exempelvis av skäl kopplade till säkerheten på arbetsplatsen, bristande skydd för arbetare och för att de inte lever upp till miljölagar. Leverantörer underkänns om de bedöms vara ovilliga att leva upp till Atlas Copcos krav och inte är villiga att genomföra förbättringar. Gruppen har inte några svarta listor över affärspartner.

Geografisk spridning av leverantörer

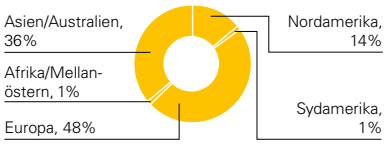

Utvärdering av kunder

Atlas Copco utvärderar risker kopplade till sina kunder och genomför vid behov hållbarhetsbedömningar. Riskutvärderingen täcker frågor gällande miljö, etik och sociala aspekter. Atlas Copcos marknadsbolag gör hållbarhetsbedömningar av kunder som bedöms kunna ha en negativ påverkan på miljön, eller ej följa internationella riktlinjer för mänskliga rättigheter eller arbetsvillkor etc. Verktyget för hållbarhetsbedömning av kunder inkluderar sju parametrar som omfattar korruption, mänskliga rättigheter, miljö, samt hälsa och säkerhet i arbetet. Riktlinjer och utbildning finns tillgängligt i den interna databasen. Uppföljning sker genom internrevision samt genom självutvärderingsformulär.

6. Styrning

Affärskoden är Atlas Copcos centrala policydokument. Policyer och riktlinjer kopplade till Affärskoden finns tillgängliga för alla medarbetare i den interna databasen. Utbildningar erbjuds också, såväl lärarledda som online. Internkontroll utövas genom fördelning av ansvar och interna revisioner. Divisionscheferna har det yttersta ansvaret för efterlevnaden av Gruppens värderingar och policyer. Atlas Copcos compliance board övervakar efterlevnaden av Affärskoden.

Atlas Copcos hotline är Gruppens funktion för rapportering av överträdelser av Affärskoden. Gruppens globala hotline kompletteras av lokala hjälplinjer. Gruppen är positiv till rapportering via hotline då det gör det möjligt att agera på potentiella överträdelser av Affärskoden. Hotline hanteras av Gruppens juridiska avdelning, som garanterar anonymitet, samt hanterar och dokumenterar anmälda händelser.

Under året har Atlas Copcos hotline förts fram globalt bland medarbetare och affärspartner för att öka kännedomen. Processen för att ta emot anmälningar uppdaterades för att ytterligare öka processens effektivitet och oberoende.

Anmälningar om möjliga överträdelser, antal	2017
Bedrägeri	19
Arbetsvillkor	34
Korruption	5
Diskriminering	7
Övrigt (personliga, organisatoriska frågor)	0
Totalt	**65**

Elva fall kopplade till arbetsvillkor, fyra till bedrägeri, ett till diskriminering och ett fall av korruption var underbyggda och fick personliga konsekvenser såsom uppsägning eller ändrade processer för att förhindra liknande händelser i framtiden. Det påstådda fallet av sexuella trakasserier var inte underbyggt och lades ned efter utredning. Elva fall är fortfarande under utredning, varav två gällande korruption, fem gällande bedrägeri, ett fall av trakasserier, ett diskrimineringsfall och två gällande arbetsvillkor.

Inget fall var betydande under året. Inga böter kopplade till anmälningar via hotline har betalats ut under året. Koncernledningen har inte fått kännedom om några andra fall av konkurrenshämmande agerande.

7. Mänskliga rättigheter

Åtagande om mänskliga rättigheter

Atlas Copcos centrala policy är Affärskoden som uppdaterades 2012 för att stödja FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna. Atlas Copco har också signerat FN:s Global Compact och engagerat sig i arbetet för de tio globalt accepterade principerna inom mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och anti-korruption. Atlas Copcos affärskod stöder också internationella arbetsorganisationens, ILO, deklaration om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet, samt OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Under 2011 åtog sig Atlas Copco att skydda, respektera och erbjuda korrigerande insatser för mänskliga rättigheter som föreslås enligt FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter. I enlighet med ramverket har Atlas Copco en pågående process för att identifiera, förhindra, motverka och redovisa effekterna på mänskliga rättigheter av Atlas Copcos verksamhet eller affärsrelationer. Due diligence kring mänskliga rättigheter genomförs vid behov på specifika marknader, exempelvis när Atlas Copco inleder verksamhet på en marknad där riskerna kopplade till mänskliga rättigheter anses påtagliga, såsom Myanmar.

Atlas Copcos arbete med mänskliga rättigheter

Arbetet med mänskliga rättigheter är en kontinuerlig process av lärande, utveckling och implementering. Atlas Copco strävar efter att arbeta med frågorna i de delar av värdekedjan Gruppen kan påverka. Atlas Copco ser inte mänskliga rättigheter som en isolerad fråga, utan som ett område med många kopplingar som kan påverkas genom arbetet med korruption och miljöfrågor i enlighet med Affärskoden. Frågor om mänskliga rättigheter hanteras av ett compliance board, med två medlemmar ur koncernledningen, som adresserar frågor kring utbildningsbehov, bedömning av påverkan och åtgärdspunkter kopplade till implementeringen av FN:s vägledande principer. Gruppen strävar efter att utveckla sitt engagemang för FN:s vägledande principer i hela värdekedjan, från inköp till HR, försäljning, marknadsföring och andra affärsprocesser. Under 2017 har Atlas Copco ökat sitt

fokus på bedömning av risker kopplat till mänskliga rättigheter i försäljningsprocessen. Atlas Copco har till exempel tagit initiativ till dialog med affärspartner för att förbättra möjligheterna att bedöma och begränsa risker gällande mänskliga rättigheter på olika marknader i Afrika.

Atlas Copcos yttrande om mänskliga rättigheter

Affärskoden är det centrala policydokument på vilket Atlas Copcos yttrande om mänskliga rättigheter baseras. Atlas Copcos yttrande om mänskliga rättigheter finns tillgängligt på Gruppens webbplats och har godkänts av koncernledningen efter interna och externa konsultationer.

Atlas Copco åtar sig att göra allt i sin makt för att inte orsaka eller bidra till negativ påverkan på mänskliga rättigheter och att hantera sådan påverkan om den uppstår. Genom att tillämpa due diligence inom mänskliga rättigheter, strävar Atlas Copco vidare för att förebygga, upptäcka och åtgärda negativ påverkan på mänskliga rättigheter från verksamheten, produkter eller service i affärsrelationer, även om Atlas Copco inte är orsaken till sådan påverkan.

För att öka medarbetarnas medvetenhet och kunskap inom området har Atlas Copco tagit fram särskilda utbildningar i mänskliga rättigheter utöver utbildningen i Affärskoden. Atlas Copcos åtagande omfattar alla individer och grupper som kan påverkas av företagets aktiviteter eller affärsrelationer. Det finns tillgängligt för samtliga medarbetare via Gruppens intranät.

Affärspartner hänvisas till yttrandet om mänskliga rättigheter vid förhandlingar och även genom utbildningar. Frågor kring mänskliga rättigheter lyfts i den löpande dialogen med externa intressenter såsom anställda i företagets värdekedja, fackföreningar, företrädare för lokalsamhällen, kunder, frivilligorganisationer och myndigheter.

Enligt yttrandet om mänskliga rättigheter kan Atlas Copcos hotline användas för att rapportera möjliga överträdelser kopplade till mänskliga rättigheter. I de fall där intressenter eller medarbetare inte är nöjda med lösningarna via företagets hotline erbjuder Atlas Copco tillgång till medling vid Stockholms Handelskammares Skiljedomsinstitut. Inga ändringar gjordes i Gruppens policy för mänskliga rättigheter under 2017.

Integrera rättigheterna för barn, kvinnor och särskilt utsatta grupper

Atlas Copco strävar efter att vara inkluderande i arbetet med mänskliga rättigheter för att säkerställa att rättigheterna för utsatta grupper, som barn eller minoriteter, omfattas av Gruppens policyer och processer.

Atlas Copco har engagerat sig i samarbeten mellan offentlig sektor och näringsliv på lokal nivå och koncernnivå, för att stödja införandet av FN:s vägledande principer och öka respekten för mänskliga rättigheter. Under 2014 blev Atlas Copco medlem i Swedish Leadership for Sustainable Development, ett nätverk som samordnas av Sida, för att stärka arbetet med miljö, mänskliga rättigheter och anti-korruption. Gruppen har även deltagit i branschöverskridande dialoger för att utbyta erfarenheter och verktyg för implementeringsprocessen.

Konfliktmineraler

Ansvarsfulla inköp av mineraler är en viktig fråga för Atlas Copco och även om Atlas Copco inte påverkas direkt av Dodd Frank Act eller kommande EU-regler påverkas många av företagets kunder. För att säkerställa ansvarsfulla inköp av samtliga konfliktmineraler i Atlas Copcos produkter och samtidigt stödja kundernas skyldigheter enligt Dodd Frank Act, undersöker Atlas Copco användningen av konfliktmineraler i inköpta produkter med hjälp av mallen, the Conflict Mineral Reporting Template (CMRT). Atlas Copco-gruppen redovisar ursprung för tenn, volfram, tantal och guld i produkter till sina kunder.

8. Skatter

Atlas Copco strävar efter att vara en god och pålitlig samhällsmedborgare som följer lagarna i länder där företaget är verksamt. Gruppen anser att skatter spelar en viktig roll i att främja den ekonomiska utvecklingen och att det är av yttersta vikt att bekämpa korruption och att stödja god affärssed för att skapa största möjliga värde i samhället. Atlas Copco följer alla tillämpliga lagar och styrs alltid av relevanta internationella standarder, främst OECD:s och FN:s riktlinjer. Atlas Copco tror på god företagspraxis när det gäller hantering av skatter och på att skapa en balans när det gäller intresset av exempelvis kunder, investerare, myndigheter och samhällen i länder där Gruppen är verksam. Betydande intressenter har identifierat skatter som en fråga som blir allt viktigare. Se not 9 i koncernredovisningen för information om betalda skatter som redovisats enligt internationella redovisningsprinciper.

Uttalande om redovisning av skatt per land
Atlas Copco har fört dialog med investerare, frivilligorganisationer och andra företag när det gäller att lämna ut uppgifter om betald skatt per land. Det finns för närvarande ingen internationell standard för redovisning av skatter per land och därför är uppgifterna inte jämförbara mellan bolag. Atlas Copco motsätter sig inte att redovisa skatt per land om riktlinjerna utökas till att omfatta samtliga företag i branschen så att uppgifterna är jämförbara och kan analyseras rättvist.

Närvaro i länder klassade som skatteparadis
Atlas Copco har bolag i fler än 90 länder för att betjäna kunder i mer än 180 länder. En del av bolagen finns i länder som kan klassas som skatteparadis. Atlas Copco ägnar sig inte åt aggressiv skatteplanering, utan är noga med att betala rätt skatt i verksamhetsländerna.

Atlas Copcos skattepolicy finns tillgänglig på Gruppens webbsida.

9. Produkternas energieffektivitet

Beräkningarna gällande energieffektivitet för produkterna i rapporten baseras på estimat från Atlas Copcos avdelningar för forskning och utveckling.

Kompressor GA VSD+
Bedömningen av energieffektivitet har gjorts genom att tillämpa vissa mönster för behovet av luft till var och en av kompressorerna. Enligt detta mönster varierar behovet av luft mellan som minst 9 l/s och som mest 29.5 l/s under 10 080 sekunder. Fri lufttillförsel, liksom förbrukad energi, mättes kontinuerligt enligt ISO 1217. Oberoende mätningar visar att en GA11VSD med varvtalsstyrning förbrukar i genomsnitt 35 % mindre energi jämfört med en stationär GA11-kompressor. Det visar också att den nya GA11VSD+ i genomsnitt sparar ytterligare 16 % jämfört med GA11VSD, vilket ger en total energibesparing med den nya GA11VSD+ som uppgår till 45 % jämfört med en stationär kompressor givet den specifika laddningsprofilen.

Batteridrivet pulserande verktyg med eko-kontrollenhet
Den typiska energiförbrukningen för ett batteridrivet pulserande verktyg för självstansande nitning (Self Pierce Riveting, SPR) är 0.72 W/h per nit, baserat på 500 nitar/h med en standard SPR-kontrollenhet. Med eko-kontrollenheten med energieffektiviseringsmodul minskade energiförbrukningen till 0.576W/h per nit, baserat på 500 nitar/h. En typisk kund som använder SPR-teknologin vid fordonsmontering använder cirka 2 750 nitar per bil. Med en daglig produktionsvolym om cirka 550 bilar, ger det 1.5125 miljoner nitar per dag, och en daglig energibesparing om 217.8 Kw/h.

Batteridriven lastare för underjordsgruvor
Att ersätta dieselmotorn med elmotorer och plocka bort komponenter som omvandlaren från drivlinan har resulterat i en väldigt energieffektiv drivlina. En liter diesel innehåller cirka 10 kWh energi. Den dieseldrivna lastaren ST7 förbrukar cirka 165 kWh/h eller 16.5 l diesel per timme. Varje liter diesel ger upphov till cirka 2.65 kg CO_2. Den batteridrivna ST7-modellen förbrukar cirka 32 kWh/h elektricitet. En lastare i en underjordsgruva används mellan 2 000–6 500 h/y, vanligtvis 4 000h. 4 000h/y * 16.5 * 2.65 = 174 900 kg CO_2 per dieseldriven maskin och år. När den drivs med förnybar energi är de lokala CO_2-utsläppen från den elektriska maskinen 0.

Torr vakuumpump
Energibesparingen beräknades genom att jämföra energiförbrukning vid normala driftsförhållanden för de fem olika modellerna med olika kapacitet ur den nya produktserien iXM, med förbrukningen för motsvarande tidigare generations produkter med samma kapacitet och vid liknande tillämpning. De fem modellerna är; iXM200, som sparar 0.2 kW jämfört med iGX100MTI: iXM600, som sparar 1.5 kW jämfört med iXH610: iXM1200, som sparar 1.9 kW jämfört med iXH1210: iXM1200 MK1, som sparar 1.8 kW jämfört med iXH1210 och iXM1800 som sparar 1.6 kW jämfört med iXH1820. Verkliga försäljningsdata användes för att bestämma den kumulativa driftstiden för nyligen installerade iXM-produkter, från vilka en total energibesparing bestämdes jämfört med att driva samma population från tidigare generationens produkter.

Ljustorn med LED-teknologi
Energibesparingen per ljustorn baseras på beräkningar med följande antaganden: 220 dagars användning per år i sex timmar i genomsnitt = 1 320 timmar. HiLight H5+ LED (0.5 liter bränsle per timme) = 660 liter per år; HiLight V4 Metal Halide (2 liter bränsle per timme) = 2 640. Båda modellerna testades i Atlas Copcos laboratorium i enlighet med ISO 8528.

Revisors granskning över Atlas Copco AB:s hållbarhetsrapport

Revisors rapport över översiktlig granskning av Atlas Copco AB:s hållbarhetsredovisning

Till Atlas Copco AB

Inledning
Vi har fått i uppdrag av styrelsen och verkställande direktören i Atlas Copco AB att översiktligt granska Atlas Copco AB:s hållbarhetsredovisning för år 2017. Företaget har definierat hållbarhetsredovisningens omfattning på sidan 136.

Styrelsens och företagsledningens ansvar för hållbarhetsredovisningen
Det är styrelsen och företagsledningen som har ansvaret för att upprätta hållbarhetsredovisningen i enlighet med tillämpliga kriterier, vilka framgår på sidan 136 i hållbarhetsredovisningen, och utgörs av de delar av Sustainability Reporting Guidelines (utgivna av The Global Reporting Initiative (GRI)) som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt av företagets egna framtagna redovisnings- och beräkningsprinciper. Detta ansvar innefattar även den interna kontroll som bedöms nödvändig för att upprätta en hållbarhetsredovisning som inte innehåller väsentliga fel, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar
Vårt ansvar är att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på vår översiktliga granskning.

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med ISAE 3000 Andra bestyrkandeuppdrag än revisioner och översiktliga granskningar av historisk finansiell information. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för upprättandet av hållbarhetsredovisningen, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt IAASBs standarder för revision och god revisionssed i övrigt har.

Revisionsföretaget tillämpar ISQC 1 (International Standard on Quality Control) och har därmed ett allsidigt system för kvalitetskontroll vilket innefattar dokumenterade riktlinjer och rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar. Vi är oberoende i förhållande till Atlas Copco AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts.

Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning utgår från de av styrelsen och företagsledningen valda kriterier, som definieras ovan. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för upprättande av hållbarhetsredovisningen.

Vi anser att de bevis som vi skaffat under vår granskning är tillräckliga och ändamålsenliga i syfte att ge oss grund för vårt uttalande nedan.

Uttalande
Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att hållbarhetsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan av styrelsen och företagsledningen angivna kriterierna.

Nacka den 28 februari 2018
Deloitte AB

Thomas Strömberg
Auktoriserad revisor

Lennart Nordqvist
Specialistmedlem i FAR

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till bolagsstämman i Atlas Copco AB, org.nr 556014-2720

Uppdrag och ansvarsfördelning
Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2017 såsom den definierats av styrelsen på sidan 136 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning
Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande
En hållbarhetsrapport har upprättats.

Nacka den 28 februari 2018
Deloitte AB

Thomas Strömberg
Auktoriserad revisor

Fem år i sammandrag

	Inkl. avvecklade verksamheter		Kvarvarande verksamheter		
MSEK	2013	2014	2015	2016	2017
ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RESULTAT					
Orderingång	81 290	93 873	97 002	102 812	123 431
Intäkter	83 888	93 721	98 973	101 356	116 421
Förändring, organiskt från volym och pris, %	–4	–2	–2	0	10
EBITDA	19 759	20 724	23 952	24 039	29 263
EBITDA marginal, %	23.6	22.1	24.2	23.7	25.1
Rörelseresultat	17 056	17 015	19 772	19 798	24 200
Rörelsemarginal, %	20.3	18.2	20.0	19.5	20.8
Räntenetto	–730	–699	–750	–769	–971
Resultat före skatt	16 266	16 091	18 875	18 805	23129
Vinstmarginal, %	19.4	17.2	19.1	18.6	19.9
Årets resultat	12 082	12 175	11 777	13 785	16 672
MEDARBETARE					
Medelantal anställda	40 159	43 645	42 308	42 749	45 986
Intäkter per anställd, KSEK	2 089	2 147	2 339	2 371	2 532
KASSAFLÖDE					
Kassamässigt rörelseöverskott	19 205	20 426	23 547	24 600	29 370
Kassaflöde före förändring av rörelsekapital	13 426	15 634	17 350	16 154	21 113
Förändring i rörelsekapital	–538	2 056	1 599	2 875	1 215
Kassaflöde från investeringsverksamheten	–4 472	–10 565	–3 853	–7 148	–758
Bruttoinvesteringar i övriga materiella anläggningstillgångar	–1 255	–1 548	–1 705	–1 369	–1 742
Bruttoinvesteringar i hyresmaskiner	–1 456	–1 719	–1 263	–1 207	–1 412
Nettoinvesteringar i hyresmaskiner	–1 021	–1 303	–837	–748	–948
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	–2 535	–14 358	–14 497	–8 991	–7 745
varav utbetald utdelning [1]	–6 669	–6 682	–14 639	–7 687	–8 255
Operativt kassaflöde	8 532	13 916	16 955	18 109	18 856
FINANSIELL STÄLLNING OCH AVKASTNING					
Balansomslutning	87 891	105 281	103 010	115 892	125 738
Kapitalomsättningshastighet	0.98	0.98	0.97	0.95	0.99
Sysselsatt kapital	62 683	70 953	71 372	72 987	82 318
Omsättningshastighet, sysselsatt kapital, ggr	1.34	1.32	1.39	1.39	1.41
Avkastning på sysselsatt kapital, %	27.8	24.3	28.3	27.2	29.7
Skuldsättningsgrad	7 504	15 428	14 806	14 829	2 466
Nettoskuld/EBITDA	0.38	0.74	0.62	0.62	0.08
Eget kapital	39 794	50 753	46 750	53 177	60 723
Skuldsättningsgrad, %	18.9	30.4	31.7	27.9	3.9
Soliditet, %	45.3	48.2	45.4	45.9	48.3
Avkastning på eget kapital, %	33.6	28.1	24.3	24.3	30.1
NYCKELTAL PER AKTIE					
Resultat före utspädning/resultat efter utspädning, SEK	9.95 / 9.92	10.01 / 9.99	9.62 / 9.58	9.81 / 9.79	13.73 / 13.63
Utdelning, SEK	5.50	6.00	6.30	6.80	7.00 [2]
Utdelning i % av resultat före utspädning	55.3%	59.9%	65.5%	69.3%	51.0%
Direktavkastning, %	3.1%	3.1%	2.6%	3.0%	2.2%
Inlösen av aktier, SEK	–	6.00	–	–	8.00 [2]
Operativt kassaflöde, SEK	7.0	11.5	13.9	14.9	15.5
Eget kapital, SEK	33	42	38	44	50
Börskurs, 31 december, A-aktien / B-aktien, SEK	178.3 / 163.2	218.4 / 200.9	208.4 / 195.3	277.5 / 248.6	354.2 / 314.6
Högsta börskurs, A-aktien / B-aktien, SEK	194.1 / 176.4	222.6 / 204.3	303.1 / 270.0	290.0 / 259.4	375.8 / 338.1
Lägsta börskurs, A-aktien / B-aktien, SEK	154.3 / 136.2	169.6 / 155.9	186.9 / 173.7	171.0 / 162.6	277.0 / 247.1
Genomsnittlig börskurs, A-aktien / B-aktien, SEK	179.0 / 160.6	196.4 / 181.1	238.7 / 217.5	229.9 / 210.0	322.0 / 338.1
Genomsnittligt antal aktier, miljoner	1 212.8	1 215.6	1 217.4	1 216.1	1214.1
Genomsnittligt antal aktier efter utspädning, miljoner	1 214.4	1 216.6	1 218.7	1 216.8	1215.8
Antal aktieägare den 31 december	72 738	70 914	79 926	76 058	80 846
Börsvärde, 31 december, MSEK	213 348	261 719	251 140	329 940	420 076

[1] Inklusive aktieinlösen 2015 [2] Styrelsens förslag

Kontaktuppgifter

INVESTERARRELATIONER
Daniel Althoff, Vice President Investor Relations
ir@se.atlascopco.com

MEDIA
Sara Liljedal, Presschef
media@se.atlascopco.com

HÅLLBARHET
Sofia Svingby, Vice President Corporate Responsibility
cr@se.atlascopco.com

Produktion

Atlas Copco AB i samarbete med
Griller Grafisk Form AB och Text Helene AB

Copyright 2017, Atlas Copco AB, Stockholm, Sverige
Prepress: Bildrepro Tryck: Hylte Tryck

8993 0000 12 – SV (6 000)

Vi står för hållbar produktivitet

Vi tar ansvar gentemot kunderna,
miljön och människorna i vår omgivning.
Vi skapar varaktiga resultat.
Det är det vi kallar hållbar produktivitet.

Atlas Copco AB (publ)
105 23 Stockholm Telefon: 08 743 80 00
Org.nr: 556014-2720 www.atlascopcogroup.com

8993 0000 12 – SV